

İSTANBUL'UN SOSYO-EKONOMİK ANALİZİ (2019-2020)

İSTANBUL VALİLİĞİ
AÇIK KAPI ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

GİRİŞ

İstanbul, medeniyetimizin baş tacı, ülkemizin dünyaya açılan kapısı...

Kıtaların buluşma noktasında tarihi ve kültürel zenginlikleriyle dünyanın en önemli metropolleri arasında yer alan turizm, ticaret, sanayi ve finans merkezimiz.

Dünyanın bir çok ülkesinden fazla nüfusuyla büyük bir ekonomik değer haline gelen İstanbul'umuz, sahip olduğu ekonomik ve sosyal gücü sürekli olarak artırmaktadır.

Hayatın genel akışı içerisinde kamu hizmetlerinin vatandaşlarımıza hızlı, etkin ve verimli şekilde sunulması devletimizin öncelikli hedefleri arasında bulunmaktadır.

Kamu hizmetlerine kolay erişimin sağlanması, vatandaşımızın başvurularının hızlı bir şekilde sonuçlandırılması ve bu hizmetlerden memnuniyet düzeyinin artırılması amacıyla İçişleri Bakanlığımızca Valiliklerimizde ve uygun görülen Kaymakamlıklarda Açık Kapı Birimi hayata geçirilmiştir.

Açık Kapı birimlerimiz 14 Mayıs 2018 tarihinde Valiliğimiz ve 36 İlçe Kaymakamlığımızda fiilen hizmet vermeye başlamıştır.

Vatandaşlarımız; 17 başlık ve 321 konudan seçtikleri talepleri Açık Kapı birimlerine yüz yüze iletebilirken, www.acikkapi.gov.tr internet sitesi veya Açık Kapı mobil uygulaması üzerinden de başvuru yapılabilmektedirler.

Alınan başvurular elektronik sisteme kaydedilerek ilgili kurumlara yönlendirilmekte ve takip edilen sürecin 7 (yedi) gün içerisinde sonuçlandırılması sağlanmaktadır.

Ayrıca, uyuşturucu ve madde bağımlılığıyla etkin mücadele amacıyla Jandarma, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığından temin edilen veriler, vaka durumlarına göre raporlanmaktadır.

Valiliğimiz Açık Kapı veri tabanındaki bilgiler; yoğunluklu başvuru türleri, sorun alanları ve aksayan yönlerimiz, coğrafi, demografik ve sosyo-ekonomik açılardan irdelenmiş, istatistiki verilerle bir araya getirilerek "**İstanbul'un Sosyo-Ekonomik Analizi**" gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışmada emeği geçen Valiliğimiz Açık Kapı Şube Müdürlüğü, İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü, İstanbul Üniversitesi, TÜİK ve katkı sağlayan tüm kurum ve kuruluşlara teşekkür ederiz.

Çalışmanın tüm kullanıcılara faydalı olmasını dileriz.

İSTANBUL VALİLİĞİ

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	2
İÇİNDEKİLER	3
HARİTA LİSTESİ	7
TABLO LİSTESİ	8
GRAFİK LİSTESİ	12
1. COĞRAFİ DURUMU	14
1.1. İSTANBUL YÜZÖLÇÜMÜ	14
1.2. AKARSULARI	17
1.3. GÖLLERİ	17
1.4. İSTANBUL'UN İKLİM TABLOSU	17
2. DEMOGRAFİ	18
2.1. NÜFUS	18
2.1.1. İstanbul'da ikamet eden yabancı nüfus;	20
2.1.2. Yıllara Göre İstanbul İli Nüfusunun İlçelere Dağılımı (2010-2020);	20
2.2. DOĞUM İSTATİSTİKLERİ	22
2.2.1. Doğum Sayısı;	22
2.2.2. Toplam Doğurganlık Hızı;	23
2.2.3. Kaba Doğum Hızı;	24
2.2.4. Yaşa Özel Doğurganlık Hızı;	24
2.2.5. Anne Ortalama Yaşı;	26
2.3. ÖLÜM İSTATİSTİKLERİ	26
2.3.1. Kaba Ölüm Hızı;	28
2.3.2. Ölüm Nedenleri;	28
2.3.3. Bebek Ölüm Sayısı ve Hızı;	29
2.4. İNTİHAR İSTATİSTİKLERİ	31
2.4.1. İntihar Sayıları;	31
2.4.2. Kaba İntihar Hızı;	32
2.4.3. Yaş Grubuna Göre İntihar;	33
2.5. EVLENME VE BOŞANMA İSTATİSTİKLERİ	34
2.5.1. İlçe Bazında Evlenme İstatistikleri;	35
2.5.2. Ortalama İlk Evlenme Yaşı;	36
2.5.3. Aylara Göre Evlenme Sayıları;	37
2.6. NÜFUS PİRAMİDİ	38
2.7. NÜFUS YOĞUNLUĞU	42
2.8. NÜFUS PROJEKSİYONU	44
2.9. NÜFUS ARTIŞ HIZI	45
2.10. GÖÇ İSTATİSTİKLERİ	46
2.10.1. İstanbul İlinin Aldığı Göç – Verdiği Göç;	47
2.10.2. İstanbul'un İller Düzeyinde Aldığı Göç – Verdiği Göç;	48
2.10.3. Uluslararası Göç İstatistikleri;	49
3. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE 2019-2020 YILLARINDA YAPILAN BAŞVURULARIN HİZMET BAŞLIKLARI	55
3.1. AÇIK KAPI BAŞVURULARI SEKTÖR DAĞILIMI;	57
4. SOSYAL HİZMETLER VE VALİLİK / KAYMAKAMLIK SOSYAL YARDIM	58
4.1. HANEHALKI YAPISI	63
4.1.1. Ortalama Hanehalkı;	63
4.1.2. Hanehalkı Büyüklüğünün İlçelere Göre Dağılımı;	65
4.1.3. Hanehalkı Tipleri;	66
4.1.4. Hanehalkı Geliri;	68
4.1.5. Harcama Türleri;	69
4.2. GELİR EŞİTSİZLİĞİ	70

4.2.1. Gini Katsayısı;	70
4.2.2. Okuma-Yazma Bilmeyen Kadın Sayısı;	70
4.2.3. Evsizler;.....	72
4.3. İL SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI (SYDV) TARAFINDAN EVSİZ VATANDAŞLARA YAPILAN YARDIMLAR	72
4.3.1. Maddi Yardım, Gıda Yardımı;	73
4.3.2. 2022 Sayılı Yasaya Bağlı Verilen Aylık Türleri;.....	73
4.3.3. Yaşlı Aylığı;	77
4.3.4. Silikozis Aylığı;	78
4.4. KORUNMA VE BAKIM ALTINDA BULUNAN NÜFUS	79
4.4.1 Devlet Koruması (Bakımı) Altında Olan Çocuk Sayısı;.....	79
4.4.2. Yaşlı Evi Gündüzlü Bakım Hizmetinden Yararlanan Yaşlı Nüfus Sayısı;	79
4.4.3. Siğınma Evi Sayısı ve Faydalanan Kadın Sayısı;	79
4.4.4. Devlet Koruması ve Bakım İçin Sıra Bekleyen Kişi Sayısı;.....	80
4.4.5. Rehabilitasyon Merkezlerinde Katılımı Devam Eden Engelli Sayısı;	80
5. VALİLİK HİZMETLERİ VE VEFA MASASI YARDIM	81
5.1. VALİLİK HİZMETLERİ;	81
5.2.VEFA MASASI YARDIM	84
5.2.1. İstanbul İli 2020 Yılı Vefa Masası Yardımı;	87
5.2.2. Tüketici Hakem Heyeti;.....	87
6. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK	88
6.1. İŞSİZLİK VE İSTİHDAM;	91
6.2. İŞSİZLİK ÖDENEĞİ;.....	93
6.3. İSTİHDAMIN SEKTÖRLERE DAĞILIMI;	94
6.4. İŞGÜCÜ;.....	95
7. EĞİTİM	96
7.1. ÖRGÜN VE YAYGIN EĞİTİM	99
7.1.1. Okul ve Derslik Sayıları;	99
7.1.2. Öğretmen Sayısı;	99
7.1.3. Öğrenci Sayısı;	99
7.2. +6 YAŞ NÜFUSUN EĞİTİM İSTATİKLERİ	100
7.2.1. +6 Yaş Nüfusun Karşılaştırmalı Okur-Yazar Durumu;	100
7.2.2. +6 Yaş Kadın Okuma Yazma Bilmeyen Nüfusun Toplam Kadın Nüfus İçerisindeki Oranı;	102
7.3. YÜKSEKÖĞRETİM İSTATİSTİKLERİ	107
7.3.1. Yükseköğretim Okul Sayıları;.....	107
7.3.2. Yükseköğretim Türlerine Göre Okuyan Öğrenci Sayıları;.....	109
7.4. YÜKSEKÖĞRENİM YURTLARI;	111
8. SAĞLIK	112
8.1. SAĞLIK İSTATİSTİKLERİ;	115
8.1.1. Hekim Sayıları;.....	115
8.1.2. Hastane Sayıları;	115
8.1.3. Yatak Sayıları;.....	116
8.1.4. Eczane Sayıları;.....	117
8.2. YEŞİL KARTLI NÜFUS	118
8.3. UYUŞTURUCU İLE MÜCADELE	118
9. EKONOMİ VE SANAYİ	119
9.1. İSTANBUL İLİ SANAYİNİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ;	122
9.1.1. Ölçek Dağılımı;	122
9.1.2. Sektörel Dağılım;	122
9.1.3. Çalışan Sayısı;	124
9.2. ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ;	124
9.2.1. Altyapı İnşaatı Tamamlanan Organize Sanayi Bölgeleri;	124
9.2.2. Devam Eden Organize Sanayi Bölgeleri;.....	126

9.3. SANAYİ SİTELERİ	126
9.3.1. Tamamlanan Sanayi Siteleri;.....	126
9.3.2. Devam Eden Sanayi Siteleri;	127
9.4. MİLLİ GELİR VE EKONOMİK DURUM.....	127
9.4.1. Dış Ticaret Verileri;	127
9.4.2. Serbest Bölgeler;.....	129
9.4.3. İldeki İhracatçı Birlikleri;.....	130
10. YEREL YÖNETİMLER, ÇEVRE ŞEHİRCİLİK VE TAPU KADASTRO	131
10.1. KONUT VE YERLEŞİM DURUMU.....	138
10.2. SU İSTATİSTİKLERİ	138
10.2.1. İçme suyu ve Barajlar;	138
10.2.2. Su Kaynaklarının Kapasitesi;.....	138
10.2.3. İstanbul'un Mevcut İçme Suyu Arıtma Tesisleri;.....	139
10.2.4. Kanalizasyon;	139
10.3. ULAŞIM	139
10.3.1. Yakıt Türleri ve Miktarları;.....	140
10.3.2. Araç Sayısı ve Egzoz Ölçümü;	141
10.3.3. Toplu Ulaşım.....	141
10.3.3.1. Raylı Sistem İle Taşınan Yolcu;	141
10.3.3.3. Deniz Araçları İle Taşınan Yolcu;	142
10.4. YAPI - BİNA İSTATİSTİKLERİ.....	143
10.4.1. Yapı Ruhsatına Göre Bina Sayısı / Yüzölçümü;	143
10.4.2. Yapı Ruhsatına Göre Daire Sayısı;	143
10.4.3. Yapı Ruhsatına Göre Yüzölçümü;.....	144
10.4.4. Yapı Kullanma İzin Belgesine Göre Bina-Daire Sayısı / Yüzölçümü;.....	145
10.5. ATIK İSTATİSTİKLERİ	146
10.5.1. Geri Dönüşüm;.....	146
11. GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK İLE ORMAN VE SU İŞLERİ.....	148
11.1. YÜZÖLÇÜMÜ TÜRLERİ	151
11.2. TARIM İSTATİSTİKLERİ	151
11.2.1. Tarım Alanı;	151
11.2.2. Ekilen Alan;.....	152
11.2.3. Nadasa Bırakılan Alan;.....	152
11.2.4. Tarla Bitkileri Üretim Alanı ve Miktarı;.....	153
11.2.5. Meyvecilik Üretimi;.....	153
11.2.6. Sebzecilik Üretimi;	154
11.3. CANLI HAYVAN İSTATİSTİKLERİ.....	155
11.3.1. Kümes Hayvan Varlığı;	155
11.3.2. Küçükbaş Hayvan Varlığı;.....	155
11.3.3. Büyükbaş Hayvan Varlığı;.....	155
11.4. ORMAN İSTATİSTİKLERİ.....	156
11.4.1. 2020 Yılı Orman Arazisi Alanı;	156
12. GENÇLİK VE SPOR	157
12.1. İSTANBUL İLİ GENÇ NÜFUSUN TOPLAM NÜFUS İÇİNDEKİ ORANI;.....	160
12.2. İSTANBUL İLİ SPOR GENÇLİK MERKEZİ / LİSANSLI SPORCU SAYISI;	161
12.3. İSTANBUL İLİ KULÜP TÜRLERİ;	162
12.4. İSTANBUL İLİ STADYUM KAPASİTELERİ;	162
13. ENERJİ	163
13.1. ELEKTRİK TÜKETİM DESTEĞİ PROGRAMI KAPSAMINDA YAPILAN YARDIMLAR;.....	166
13.2. İLETİŞİM – HABERLEŞME;	166
13.3. ENERJİ İSTATİSTİKLERİ	166
13.3.1. Doğalgaz;	166
13.3.2. Elektrik;.....	167
14. DİN HİZMETLERİ	169

14.1. İSTANBUL İLİNDE CAMİ SAYISI;	172
14.2. İSTANBUL İLİNDE İMAM VE MÜEZZİN SAYISI;	173
14.3. İSTANBUL İLİNDE KUR'AN KURSU VE ÖĞRETİCİ SAYILARI;	174
14.4. İSTATİSTİKİ ORANLAR;	175
15. KÜLTÜR VE TURİZM.....	176
15.1. TARİHİ DEĞERE SAHİP YAPILAR;	179
15.2. MÜZELERİN ZİYARETÇİ SAYILARI;	180
15.3. KÜTÜPHANE KİTAP SAYILARI;	181
15.4. KÜTÜPHANELERİN ÜYE SAYILARI;	183
15.5. TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIKLARI;	184
15.6. İSTANBUL'A GELEN YABANCI ZİYARETÇİ SAYILARI;	185
15.7. İSTANBUL'A GELEN YABANCI ZİYARETÇİLERİN SINIR KAPILARINA GÖRE DAĞILIMI;	186
15.8. KONAKLAMA TESİSLERİ;	188
SONUÇ.....	190

HARİTA LİSTESİ

HARİTA 1: İSTANBUL COĞRAFİ HARİTASI.....	14
HARİTA 2: İSTANBUL SU HAVZALARI HARİTASI.....	14
HARİTA 3: İSTANBUL'DAKİ YEDİ TEPENİNİN BULUNDUĞUNU GÖSTERİR HARİTA.....	16

TABLO LİSTESİ

TABLO 1: İLÇELERİN YÜZÖLÇÜMÜNE ORANI.....	15
TABLO 2: İSTANBUL UÇ NOKTALAR TABLOSU	16
TABLO 3: İSTANBUL’UN İKLİMİNİ GÖSTERİR TABLO	17
TABLO 4: YAŞ GRUBU VE CİNSİYETE GÖRE NÜFUS.....	19
TABLO 5: İSTANBUL'DA İKAMET EDEN YABANCI NÜFUS.....	20
TABLO 6: YILLARA GÖRE İSTANBUL İLİ NÜFUSUNUN İLÇELERE DAĞILIMI.....	21
TABLO 7: İSTANBUL'DA CANLI DOĞAN BEBEK SAYISI	22
TABLO 8: TOPLAM DOĞURGANLIK HIZI.....	23
TABLO 9: KABA DOĞUM HIZI	24
TABLO 10: ANNE YAŞ GRUBU	25
TABLO 11: ANNE ORTALAMA YAŞI.....	26
TABLO 12: İLÇELERE GÖRE ÖLÜM SAYILARI.....	27
TABLO 13: KABA ÖLÜM HIZI.....	28
TABLO 14: ÖLÜM SAYILARI VE ÖLÜM NEDENLERİ.....	29
TABLO 15: BEBEK ÖLÜM SAYILARI.....	30
TABLO 16: BEBEK ÖLÜM HIZI	30
TABLO 17: CİNSİYET VE YILLARA GÖRE İNTİHAR SAYILARI	31
TABLO 18: KABA İNTİHAR HIZI	32
TABLO 19: YAŞ GRUBUNA GÖRE İNTİHAR.....	33
TABLO 22: EVLENME SAYILARI.....	34
TABLO 23: BOŞANMA SAYILARI	35
TABLO 24: İLÇE BAZINDA EVLENME SAYILARI	36
TABLO 25: ORTALAMA İLK EVLENME YAŞI.....	36
TABLO 26: AYLARA GÖRE EVLENME SAYILARI	37
TABLO 27: NÜFUSUN YAŞ DAĞILIM GRUPLARINA GÖRE YÜZDE ORANI.....	38
TABLO 28: NÜFUS YOĞUNLUĞUNUN YILLARA GÖRE DAĞILIMI.....	42
TABLO 29: İLÇE NÜFUSLARININ YÜZÖLÇÜMÜNE ORANI	44
TABLO 30: NÜFUS PROJEKSİYONU 2017-2025.....	45
TABLO 31: NÜFUS ARTIŞ HIZI	46
TABLO 32: İSTANBUL İLİNDE ALINAN GÖÇ - VERİLEN GÖÇ	47
TABLO 33: İLLER DÜZEYİNDE ALINAN GÖÇ - VERİLEN GÖÇ	48
TABLO 34: DİĞER İLLERE KAYITLI NÜFUS	49
TABLO 35: İSTANBUL'A GELEN VE GİDEN GÖÇÜN CİNSİYETLERE GÖRE DAĞILIMI.....	49
TABLO 36: İSTANBUL'A GELEN ULUSLARARASI GÖÇ	50
TABLO 37: İSTANBUL'DAN GİDEN ULUSLARARASI GÖÇ	51
TABLO 38: İSTANBUL'A GELEN VE GİDEN GÖÇÜN EN FAZLA OLDUĞU İLK 5 İLÇE.....	52
TABLO 39: İSTANBUL'A GELEN ULUSLARARASI GÖÇÜN EN FAZLA OLDUĞU İLK 5 ÜLKE	53
TABLO 40: İSTANBUL'DAN GİDEN ULUSLARARASI GÖÇÜN EN FAZLA OLDUĞU İLK 5 ÜLKE	54
TABLO 41: AÇIK KAPI HİZMET BAŞLIKLARI	55
TABLO 42: AÇIK KAPI BAŞVURULARI SEKTÖR DAĞILIMI.....	57
TABLO 43: 2019 VE 2020 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN SOSYAL HİZMET BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	59
TABLO 44: 2020 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN VALİLİK / KAYMAKAMLIK SOSYAL YARDIM BAŞVURULARI.....	61
TABLO 45: ORTALAMA HANEHALKI BÜYÜKLÜĞÜ.....	63
TABLO 46: HANEHALKI SAYISI VE HANEHALKI BÜYÜKLÜĞÜ	64
TABLO 47: TOPLAM HANEHALKI SAYISI.....	65
TABLO 48: ÇEKİRDEK AİLEDEN OLUŞAN HANEHALKI.....	66
TABLO 49: TEK KİŞİLİK HANEHALKI	67
TABLO 50: EN AZ BİR ÇEKİRDEK AİLE VE DİĞER KİŞİLERDEN OLUŞAN HANEHALKI	67
TABLO 51: ÇEKİRDEK AİLE BULUNMAYAN HANEHALKI	67
TABLO 52: HANEHALKI GELİRİ.....	68
TABLO 53: HARCAMA TÜRLERİ	69
TABLO 54: 2020 YILI OKUMA-YAZMA BİLMİYEN KADIN NÜFUSUNUN YAŞ GRUPLARINA GÖRE DAĞILIMI.....	71

TABLO 55: İL SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI TARAFINDAN EVSİZ VATANDAŞLARA YAPILAN YARDIMLAR	72
TABLO 56: MADDİ YARDIM VE GIDA YARDIMI	73
TABLO 57: 2019 VE 2020 YILI ENGELLİ AYLIKLARI	74
TABLO 58: 2019 VE 2020 YILI ENGELLİ AYLIKLARI	75
TABLO 59: 2019 VE 2020 YILI ENGELLİ AYLIKLARI	76
TABLO 60: 2019 VE 2020 YILI YAŞLI AYLIKLARI	77
TABLO 61: 2019 YILI SİLİKOZİS AYLIKLARI	78
TABLO 62: 2020 YILI SİLİKOZİS AYLIKLARI	78
TABLO 63: DEVLET KORUMASI (BAKIMI) ALTINDA OLAN ÇOCUK SAYISI	79
TABLO 64: YAŞLI EVİ GÜNDÜZLÜ BAKIM HİZMETİNDEN YARARLANAN YAŞLI NÜFUS SAYISI	79
TABLO 65: SİĞİNMA EVİ SAYISI VE FAYDALANAN KADIN SAYISI	80
TABLO 66: DEVLET KORUMASI VE BAKIM İÇİN SIRA BEKLEYEN KİŞİ SAYISI	80
TABLO 67: REHABİLİTASYON MERKEZLERİNDE KATILIMI DEVAM EDEN ENGELLİ SAYISI	80
TABLO 68: 2019 VE 2020 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN VALİLİK HİZMETLERİ BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	82
TABLO 69: 2020 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN VEFA MASASI YARDIM BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	85
TABLO 70: 112 ACİL ÇAĞRI MERKEZİNİN VEFA İLETİŞİM PROGRAMI KAPSAMINDA KARŞILADIĞI ÇAĞRI SAYISI	87
TABLO 71: TÜKETİCİ HAKEM HEYETİNE YAPILAN BAŞVURULAR	87
TABLO 72: 2019 VE 2020 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	89
TABLO 73: İŞSİZLİK SAYISI	91
TABLO 74: İSTİHDAM EDİLEN KİŞİ SAYISI	91
TABLO 75: 2019 VE 2020 YILI İŞSİZLİK ÖDENEKLERİ	93
TABLO 76: YILLARA GÖRE İSTİHDAMIN SEKTÖRLERE DAĞILIMI	94
TABLO 77: İŞGÜCÜNE KATILAN KİŞİ SAYISI	95
TABLO 78: İŞGÜCÜNE KATILMA ORANI	95
TABLO 79: 2019 VE 2020 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN EĞİTİM BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	97
TABLO 80: ÖĞRENCİ, ÖĞRETMEN, DERSLİK VE OKUL SAYILARI	99
TABLO 81: +6 YAŞ NÜFUSUN KARŞILAŞTIRMALI OKUR-YAZAR DURUMU	101
TABLO 82: +6 YAŞ KADIN OKUMA YAZMA BİLMİYEN NÜFUSUN TOPLAM KADIN NÜFUS İÇERİSİNDEKİ ORANI	102
TABLO 83: OKUMA YAZMA BİLMİYEN NÜFUSUN İLÇELERE DAĞILIMI	103
TABLO 84: YÜKSEKOKUL VE FAKÜLTEDEN MEZUN NÜFUSUN İLÇELERE DAĞILIMI	105
TABLO 85: YÜKSEKÖĞRETİM OKUL SAYILARI	107
TABLO 86: YÜKSEKÖĞRETİM ÖĞRENCİ SAYILARI	107
TABLO 87: YÜKSEKÖĞRETİM TÜRLERİNE GÖRE ÖĞRETİM ELEMAN SAYILARI	108
TABLO 88: DEVLET ÜNİVERSİTELERİNDE OKUYAN ÖĞRENCİ SAYISI	109
TABLO 89: VAKIF ÜNİVERSİTELERİNDE OKUYAN ÖĞRENCİ SAYISI	110
TABLO 90: VAKIF MESLEK YÜKSEKOKULLARINDA OKUYAN ÖĞRENCİ SAYISI	110
TABLO 91: YÜKSEKÖĞRETİM YURTLARI SAYISI	111
TABLO 92: YÜKSEKÖĞRETİM YURTLARI KAPASİTESİ	111
TABLO 93: 2019 VE 2020 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN SAĞLIK BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	113
TABLO 94: HEKİM SAYILARI	115
TABLO 95: HASTANE SAYILARI	115
TABLO 96: YILLARA GÖRE YATAK SAYILARI	116
TABLO 97: YOĞUN BAKIM YATAK SAYILARI	116
TABLO 98: SAĞLIK HİZMETLERİNİN KİŞİ BAŞINA DAĞILIMI	116
TABLO 99: ECZANE SAYILARI VE İLÇELERE DAĞILIMI	117
TABLO 100: SOSYAL GÜVENLİK PRİMİ HAZİNE TARAFINDAN KARŞILANAN NÜFUS	118
TABLO 101: UYUŞTURUCU MADDE BAĞIMLILIĞI İLE MÜCADELE KAPSAMINDA ALINAN AÇIK KAPI BAŞVURULARI	118
TABLO 102: 2019 VE 2020 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN EKONOMİ VE SANAYİ BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	120
TABLO 103: SANAYİ SEKTÖRÜNDE İSTİHDAMIN DAĞILIMI	124
TABLO 104: TAMAMLANAN SANAYİ SİTELERİ	126
TABLO 105: İLDEKİ İHRACATÇI BİRLİKLERİ	130
TABLO 106: 2019 VE 2020 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN YEREL YÖNETİMLER BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	132

TABLO 107: 2019 VE 2020 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	134
TABLO 108: 2019 VE 2020 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN TAPU VE KADASTRO BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	136
TABLO 109: BARAJ VE SU KAYNAKLARININ KAPASİTELERİ	138
TABLO 110: MEVCUT İÇME SUYU ARITMA TESİSLERİ	139
TABLO 111: ULAŞIMIN TOPLU TAŞIMA TÜRLERİNE GÖRE DAĞILIMI	140
TABLO 112: YAKIT TÜRLERİ VE MİKTARLARI	141
TABLO 113: ARAÇ SAYISI VE EGZOZ ÖLÇÜMÜ	141
TABLO 114: RAYLI SİSTEM İLE TAŞINAN YOLCU SAYISI	141
TABLO 115: LASTİKLİ ARAÇLAR İLE TAŞINAN YOLCU SAYISI	142
TABLO 116: DENİZ ARAÇLARI İLE TAŞINAN YOLCU SAYISI	142
TABLO 117: YAPI RUHSATINA GÖRE BİNA SAYISI	143
TABLO 118: YAPI RUHSATINA GÖRE DAİRE SAYISI	143
TABLO 119: YAPI RUHSATINA YÜZÖLÇÜMÜ	144
TABLO 120: YAPI KULLANMA İZİN BELGESİNE GÖRE BİNA SAYISI	145
TABLO 121: YAPI KULLANMA İZİN BELGESİNE GÖRE DAİRE SAYISI	145
TABLO 122: YAPI KULLANMA İZİN BELGESİNE GÖRE YÜZÖLÇÜMÜ	145
TABLO 123: ATIK İSTATİSTİKLERİ	146
TABLO 124: 2019 VE 2020 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	149
TABLO 125: YÜZÖLÇÜMÜ TÜRLERİ	151
TABLO 126: TARIM ARAZİSİ TÜRLERİ	152
TABLO 127: EKİLEN ALAN	152
TABLO 128: NADASA BIRAKILAN ALAN	152
TABLO 129: TARLA BİTKİLERİ ÜRETİM ALANI VE MİKTARI	153
TABLO 130: MEYVECİLİK ÜRETİMİ	153
TABLO 131: SEBZECİLİK ÜRETİMİ	154
TABLO 132: KÜMES HAYVAN VARLIĞI	155
TABLO 133: KÜÇÜKBAŞ HAYVAN VARLIĞI	155
TABLO 134: BÜYÜKBAŞ HAYVAN VARLIĞI	155
TABLO 135: ORMAN ARAZİSİ ALANI	156
TABLO 136: 2019 VE 2020 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN GENÇLİK VE SPOR BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	158
TABLO 137: GENÇ NÜFUSUN İL TOPLAM NÜFUSU İÇİNDEKİ ORANI	160
TABLO 138: LİSANSLI SPORCU SAYISI VE GENÇLİK MERKEZİ SAYISI	161
TABLO 139: İSTANBUL İLİNDEKİ LİSANSLI SPORCU SAYISININ TÜRKİYE'YE ORANI	161
TABLO 140: KULÜP TÜRLERİ	162
TABLO 141: STADYUM KAPASİTELERİ	162
TABLO 142: 2019 VE 2020 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN EMNİYET VE GÜVENLİK BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	164
TABLO 143: ELEKTRİK TÜKETİM DESTEĞİ PROGRAMI KAPSAMINDA YAPILAN YARDIMLAR	166
TABLO 144: İLETİŞİM - HABERLEŞME	166
TABLO 145: İLDEKİ DOĞALGAZ ABONE SAYILARI	167
TABLO 146: KİŞİ BAŞINA YILLIK DOĞALGAZ TÜKETİMİ	167
TABLO 147: İLDEKİ ELEKTRİK ABONE SAYILARI	167
TABLO 148: KİŞİ BAŞINA YILLIK DOĞALGAZ TÜKETİMİ	168
TABLO 149: 2019 VE 2020 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN DİN HİZMETLERİ BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	170
TABLO 150: CAMİ SAYILARI	172
TABLO 151: İMAM VE MÜEZZİN SAYISI	173
TABLO 152: KUR'AN KURSU VE ÖĞRETİCİ SAYILARI	174
TABLO 153: İSTATİSTİKİ ORANLAR	175
TABLO 154: 2019 VE 2020 YILINDA AÇIK KAPI BİRİMLERİNE YAPILAN KÜLTÜR VE TURİZM BAŞVURULARININ İLÇELERE DAĞILIMI	177
TABLO 155: TARİHİ DEĞERE SAHİP YAPILAR	179
TABLO 156: MÜZELERİN ZİYARETÇİ SAYILARI	180
TABLO 157: KÜTÜPHANE KİTAP SAYILARI	181

TABLO 158: KÜTÜPHANELERİN ÜYE SAYILARI	183
TABLO 159: TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIKLARI.....	184
TABLO 160: İSTANBUL’A GELEN YABANCI ZİYARETÇİ SAYILARI	185
TABLO 161: İSTANBUL’A GELEN YABANCI ZİYARETÇİLERİN SINIR KAPILARINA GÖRE DAĞILIMI.....	186
TABLO 162: TURİZM İŞLETME BELGELİ YEME, İÇME VE EĞLENCE TESİSLERİ	188
TABLO 163: TURİZM YATIRIM BELGELİ YEME İÇME VE EĞLENCE TESİSLERİ.....	188
TABLO 164: İŞLETME BELGELİ KONAKLAMA TESİSLERİ	188
TABLO 165: TURİZM YATIRIM BELGELİ KONAKLAMA TESİSLERİ.....	189
TABLO 166: BELEDİYE BELGELİ KONAKLAMA TESİSLERİ	189

GRAFİK LİSTESİ

GRAFİK 1: İSTANBUL NÜFUSUNUN CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI	19
GRAFİK 2: İSTANBUL'DA İKAMET EDEN YABANCI NÜFUS	20
GRAFİK 3: DOĞUM SAYISI VE TOPLAM DOĞURGANLIK HIZI	23
GRAFİK 4: KABA DOĞUM HIZI	24
GRAFİK 5: YAŞA ÖZEL DOĞURGANLIK HIZI.....	25
GRAFİK 6: ANNE ORTALAMA YAŞI	26
GRAFİK 7: ÖLÜM SAYISI VE KABA ÖLÜM HIZI	28
GRAFİK 8: NEDENLERE GÖRE ÖLÜM ORANI.....	29
GRAFİK 9: BEBEK ÖLÜM SAYISI VE HIZI	31
GRAFİK 10: CİNSİYET VE YILLARA GÖRE İNTİHAR SAYILARI.....	32
GRAFİK 11: İNTİHAR SAYISI VE HIZI	32
GRAFİK 12: YAŞ GRUBUNA GÖRE İNTİHAR.....	34
GRAFİK 15: NÜFUS PİRAMİDİ	38
GRAFİK 16: CİNSİYETE GÖRE ORTANCA YAŞ.....	40
GRAFİK 17: YAŞ GRUPLARINA GÖRE NÜFUS ORANI	40
GRAFİK 18: TOPLAM YAŞ BAĞIMLILIK ORANI	41
GRAFİK 19: TOPLAM YAŞ ORANI, ÇOCUK BAĞIMLILIK VE YAŞLI BAĞIMLILIK ORANI	42
GRAFİK 20: NÜFUS YOĞUNLUĞU SIRALAMASI.....	44
GRAFİK 21: NÜFUS PROJEKSİYONU	45
GRAFİK 22: NÜFUS ARTIŞ HIZI.....	46
GRAFİK 23: GÖÇ İSTATİSTİKLERİ.....	48
GRAFİK 24: ULUSLARARASI GÖÇ İSTATİSTİKLERİ.....	49
GRAFİK 25: İSTANBUL'A GELEN VE GİDEN GÖÇ	51
GRAFİK 26: İSTANBUL'A GELEN VE GİDEN GÖÇÜN EN FAZLA OLDUĞU İLK 5 İLÇE	53
GRAFİK 27: İSTANBUL'A GELEN VE GİDEN ULUSLARARASI GÖÇÜN EN FAZLA OLDUĞU İLK 5 ÜLKE	54
GRAFİK 28: AÇIK KAPI BAŞVURULARININ HİZMET TÜR KATEGORİLERİ, 2020	56
GRAFİK 29: SOSYAL HİZMET BAŞVURU SAYILARI	60
GRAFİK 30: VALİLİK / KAYMAKAMLIK SOSYAL YARDIM BAŞVURU SAYISI.....	62
GRAFİK 31: YILLIK ORTALAMA HANEHALKI BÜYÜKLÜĞÜ	64
GRAFİK 32: HANEHALKI SAYISI	66
GRAFİK 33: HARCAMA TÜRLERİ	69
GRAFİK 34: GİNİ KATSAYISI VE P80/P20 ORANI.....	70
GRAFİK 35: VALİLİK HİZMETLERİ BAŞVURU SAYILARI.....	83
GRAFİK 36: VEFA MASASI YARDIM BAŞVURULARI	86
GRAFİK 37: ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAŞVURU SAYILARI	90
GRAFİK 38: İŞSİZ VE İSTİHDAMDA OLANLAR	92
GRAFİK 39: İŞSİZLİK VE İSTİHDAM ORANI.....	92
GRAFİK 40: 2020 YILI İSTİHDAMIN SEKTÖRLERE DAĞILIMI.....	94
GRAFİK 41: EĞİTİM BAŞVURU SAYILARI.....	98
GRAFİK 42: OKUL, DERSLİK VE ÖĞRETMEN SAYILARI, İSTANBUL.....	100
GRAFİK 43: +6 YAŞ NÜFUSUN OKUR-YAZAR DURUMU, İSTANBUL	101
GRAFİK 44: OKUMA YAZMA BİLMİYEN KADIN SAYILARI	102
GRAFİK 45: +6 YAŞ OKUMA YAZMA BİLMİYEN NÜFUSUN İLÇELERE DAĞILIMI	104
GRAFİK 46: YÜKSEKOKUL VE FAKÜLTEDEN MEZUN NÜFUSUN İLÇELERE DAĞILIMI	106
GRAFİK 47: DEVLET ÜNİVERSİTELERİNDE OKUYAN ÖĞRENCİLERİN LİSANS SEVİYELERİ.....	109
GRAFİK 48: VAKIF ÜNİVERSİTELERİNDE OKUYAN ÖĞRENCİLERİN LİSANS SEVİYELERİ	110
GRAFİK 49: SAĞLIK BAŞVURULARI.....	114
GRAFİK 50: HASTANE SAYILARI.....	115
GRAFİK 51: EKONOMİ VE SANAYİ BAŞVURULARI	121
GRAFİK 52: İSTANBUL İLİ SANAYİSİ ÖLÇEK DAĞILIMI.....	122
GRAFİK 53: İSTANBUL İLİNDE SANAYİ İŞLETMELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	123
GRAFİK 54: İSTANBUL İLİNDE GAYRISAFİ YURTİÇİ HASILA.....	127
GRAFİK 55: YAPI RUHSATINA GÖRE DAİRE SAYISI.....	144
GRAFİK 56: YAPI RUHSATINA YÜZÖLÇÜMÜ;.....	144

GRAFİK 57: KATI ATIK KOMPOZİSYONU	146
GRAFİK 58: ATIK KARAKTERİZASYON ÇALIŞMALARI (KIŞ SEZONU)	147
GRAFİK 59: ATIK KARAKTERİZASYON ÇALIŞMALARI (YAZ SEZONU)	147
GRAFİK 60: GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAŞVURULARI	150
GRAFİK 61: BİTKİSEL ÜRETİM (TON)	154
GRAFİK 62: CANLI HAYVAN İSTATİSTİKLERİ (BAŞ)	156
GRAFİK 63: GENÇLİK VE SPOR BAŞVURULARI	159
GRAFİK 64: İL NÜFUSUNUN GENÇ NÜFUS ORANI VE GENÇ NÜFUS DIŞINDAKİ ORANI	160
GRAFİK 65: İSTANBUL İLİNDEKİ LİSANSLI SPORCU SAYISININ TÜRKİYE'YE ORANI	161
GRAFİK 66: ENERJİ BAŞVURULARI	165
GRAFİK 67: DİN HİZMETLERİ BAŞVURULARI	171
GRAFİK 68: KÜLTÜR VE TURİZM BAŞVURULARI	178
GRAFİK 69: TARİHİ DEĞERE SAHİP YAPILAR	179
GRAFİK 70: MÜZELERİN ZİYARETÇİ SAYILARI	180
GRAFİK 71: KÜTÜPHANELERDEKİ KİTAP SAYILARI	182
GRAFİK 72: KÜTÜPHANELERİN ÜYE SAYILARI	184
GRAFİK 73: TÜRKİYE VE İSTANBUL'A GİRİŞ YAPAN ZİYARETÇİ SAYILARI	185
GRAFİK 74: MİLLİYETLERİNE GÖRE İSTANBUL'A GELEN YABANCI ZİYARETÇİLER	187

1. COĞRAFI DURUMU

1.1. İstanbul Yüzölçümü

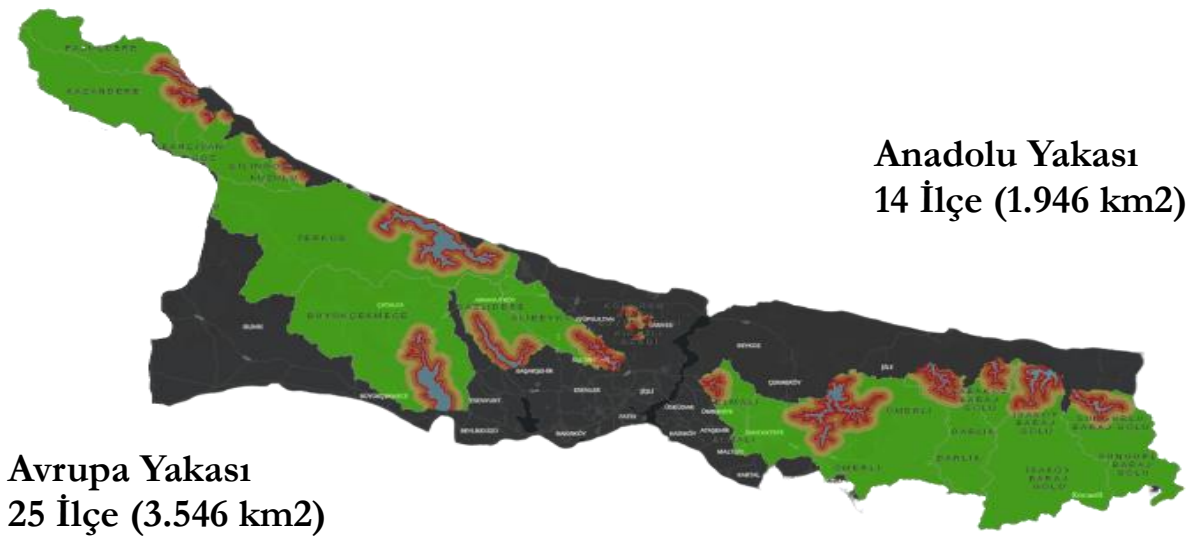
Türkiye'nin Marmara Bölgesinde 5 bin 196 km² izdüşüm alana (5 bin 461 km² gerçek alan) sahip, doğuda Kocaeli, batıda Tekirdağ ve Kırklareli, kuzeyi Karadeniz'e bakan güneyi Marmara denizi ile Uluslararası altınboynuz ile anılan Haliç ile çevrilidir.

Harita 1: İstanbul İdari Sınırları Haritası

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

İstanbul, yüzölçümüne göre Türkiye'nin 64. büyük ilidir. İstanbul ilinin 25'i Avrupa Yakasında 14'ü Anadolu Yakasında olmak üzere 39 adet ilçesi ve toplamda 962 mahallesi bulunmaktadır.

Avrupa Yakası
25 İlçe (3.546 km²)

Anadolu Yakası
14 İlçe (1.946 km²)

Harita 2: İstanbul Su Havzaları Haritası

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

Yüzölçümlerine göre İlçeler sıralamasında 1. sırayı bin 142 km² ile Çatalca alırken, Silivri 858 km² ile 2. sırada, Şile 800 km² ile 3. sırada, Arnavutköy 453 km² ile 4. sırada ve Beyoğlu 9 km² ile 38. sırada, Güngören 7 km² ile 39. sırada, yer almaktadır.

İlçelerin İl Yüzölçümüne Oranı			
S.NO:	İLÇE ADI	YÜZÖLÇÜM / KM2	İLİN YÜZÖLÇÜMÜNE ORANI (YÜZDELİK)
1	ÇATALCA	1.142	20,91
2	SİLİVRİ	858	15,72
3	ŞİLE	800	14,65
4	ARNAVUTKÖY	453	8,3
5	BEYKOZ	310	5,67
6	EYÜPSULTAN	228	4,17
7	PENDİK	190	3,48
8	SARIYER	177	3,25
9	BÜYÜKÇEKMECE	173	3,19
10	ÇEKMEKÖY	152	2,79
11	TUZLA	138	2,53
12	BAŞAKŞEHİR	107	1,96
13	SANCAKTEPE	63	1,15
14	MALTEPE	53	0,97
15	AVCILAR	50	0,92
16	ÜMRANIYE	46	0,84
17	KÜÇÜKÇEKMECE	44	0,81
18	ESENYURT	43	0,78
19	BEYLİKDÜZÜ	39	0,72
20	KARTAL	38	0,69
21	SULTANGAZİ	37	0,67
22	ÜSKÜDAR	35	0,64
23	BAKIRKÖY	29	0,54
24	SULTANBEYLİ	29	0,54
25	ATAŞEHİR	25	0,45
26	KADIKÖY	25	0,45
27	BAĞCILAR	23	0,42
28	ESENLER	19	0,35
29	BEŞİKTAŞ	18	0,32
30	BAHÇELİEVLER	17	0,31
31	FATİH	15	0,27
32	KAĞITHANE	15	0,27
33	GAZİOSMANPAŞA	12	0,22
34	ZEYTİNBURNU	12	0,22
35	ADALAR	11	0,21
36	ŞİŞLİ	10	0,18
37	BAYRAMPAŞA	9	0,16
38	BEYOĞLU	9	0,16
39	GÜNGÖREN	7	0,12
TOPLAM		5.461 KM2	100%

Tablo 1: İlçelerin Yüzölçümüne Oranı

Kaynak: Harita Genel Müdürlüğü <https://www.harita.gov.tr/uploads/files/products/il-ve-ilce-yuzolcumleri-103.pdf>
[Ziy.Tar. : 19/03/2021]

İstanbul, karalar ve denizler arasında önemli bir geçit yerindedir. Bir yandan Anadolu ve Balkan Yarımadaı, öte yandan Karadeniz ve Ege Denizi arasında bulunur.

YÖNLER	UÇ NOKTALAR	ENLEM (KUZEY)	BOYLAM (DOĞU)
DOĞU	ŞİLE-AĞVA-KABAKOZ DERESİ	41° 09' 36"	29° 42' 30"
BATI	SİLİVRİ-KISIRTEPE	41° 05' 59"	27° 58' 18"
KUZEY	ÇATALCA-KASATURA KÖRFEZİ	41° 24' 35"	28° 12' 06"
GÜNEY	TUZLA-TUZBURNU	40° 48' 14"	29° 15' 26"

Tablo 2: İstanbul Uç Noktalar Tablosu

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

İstanbul, genel görünüşü ile plato özelliği taşır. Yüksek düzlükler, akarsular tarafından parçalanmıştır. Bu coğrafya ile İstanbul, “Yedi Tepeli Şehir” olarak da isimlendirilmiştir.

Harita 3: İstanbul'daki Yedi Tepenin Bulunduğunu Gösterir Harita

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

Bahsi geçen tepeler şunlardır:

1. Topkapı Sarayı, Ayasofya ve Sultanahmet Camiinin bulunduğu tepe,
2. Çemberlitaş ve Nuruosmaniye Camiinin bulunduğu,
3. Beyazıt Camii, Üniversite ve Süleymaniye'nin bulunduğu,
4. Fatih Camiinin bulunduğu,
5. Yavuz Selim Camiinin bulunduğu,
6. Edirnekapı'da, Mihrimah Sultan Camiinin bulunduğu,
7. Kocamustafapaşa semtinin bulunduğu tepe.

1.2. Akarsuları

Akarsuları küçük ırmaklar halindedir. En büyüğü Riva çayı olup 65 km uzunluğundadır.

Yeşilçay (Ağva), Çanak Deresi, Uludere, İstinye Deresi, Büyükdere, Kağıthane, Alibey, Sazlıdere, Karasu Deresi, İstranca Deresi, İstanbul'un önemli akarsularıdır.

1.3. Gölleri

- Terkos Gölü: Karadeniz Kıyısındadır. (Alanı: 39 km²)
- Büyükçekmece Gölü: Marmara Denizi Kıyısındadır. (Alanı: 28,4 km²)
- Küçükçekmece Gölü: Marmara Denizi Kıyısındadır. (Alanı: 16 km²)

Bu göller, vadilerin sular altında kalmasından sonra meydana gelmiştir. Terkos Gölü denizden ilişkisini kestiği için suları tatludur. Küçük ve Büyükçekmece gölleri denize açık bulunduğu için suları tuzludur.

1.4. İstanbul'un İklim Tablosu

Karadeniz ile Akdeniz arasında bir geçiş iklimi olup, Marmara Bölgesinin en çok yağış alan şehirlerinden birisidir. En düşük sıcaklık -11 derece, en yüksek sıcaklık +40 derece, ortalama nispi nem oranı yüzde 75'dir.

Bütün aylar nemli geçtiği halde, Aralık-Ocak aylarında nem miktarı yüzde 80-85 arasında en fazla nemli aylar olarak saptanmıştır.

Kar yağışları az da olsa Aralık ve Mart ayları arasındaki dönemde olmaktadır.

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Ort. Sıcaklık (° C)	5.7	5.8	7.3	11.7	16.1	20.6	23.1	23.2	19.8	15.7	11.6	8.2
Min. Sıcaklık (° C)	3	3	3.9	7.5	11.7	15.9	18.6	18.9	15.6	12.1	8.4	5.4
Maks. Sıcaklık (° C)	8.5	8.7	10.7	15.9	20.6	25.3	27.6	27.5	24.1	19.4	14.9	11
Yağış / Yağış (mm)	102	71	70	51	33	30	24	32	46	73	91	124

Tablo 3: İstanbul'un İklimini Gösterir Tablo

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

2. DEMOGRAFİ

Nüfusun büyüklüğünü, yapısını, coğrafi dağılımını ve bunların zaman içerisindeki değişimini doğurganlık, ölüm, evlenme, boşanma ve sosyal hareketlilik süreçleri yardımıyla matematiksel ve istatistiksel yöntemlerle inceleyen bilim dalıdır.

Bu bölüm, sosyo-ekonomik gelişmişlik parametreleri çerçevesinde demografik göstergeleri ele almaktadır. Demografik göstergeler 9 alt başlıktan oluşmaktadır. Bunlar “Nüfus, Doğum, Ölüm, İntihar İstatistikleri, Evlenme ve Boşanma istatistikleri, Nüfus Piramidi, Nüfus Projeksiyonu, Nüfus Artış Hızı, Göç İstatistikleri” olarak sıralanmıştır.

Bu bölümün amacı, İstanbul’un sosyo-ekonomik gelişmişliğini demografik göstergeler çerçevesinde incelemektir.

Sosyo-ekonomik gelişmişlik açısından demografik göstergeler nüfusun yoğunlaşma alanlarının belirlenmesi, nüfustaki değişime göre o alanların ihtiyaçlarının karşılanması ve halkın daha kaliteli bir yaşam sürdürebilmesi açısından önemlidir.

Bu bölümde, İstanbul’un tespit edilen parametreler düzeyinde 2019-2020 dönemine ilişkin verileri karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir.

2.1. NÜFUS

Nüfus, en basit tanımıyla bir toplumda / devlette insanlar üzerinde yapılan sayımlar neticesinde elde edilen toplam insan sayısıdır. Zaman ve mekân sınırları içerisinde insanlık tarihi boyunca nüfus konusu sosyal yapıyı oluşturan canlı ve dinamik bir yapı olma özelliği ile sürekli olarak önemini korumuştur. Dolayısıyla nüfusun incelenmesi, demografik kültürel sosyal ekonomik yönleri ile ele alınabilen bir özellik taşıması nedeniyle toplumun sosyal yapısının ortaya çıkarılması açısından önem taşımaktadır. Nüfus, sosyal yapının insan topluluğuna ait somut bir görünüşünü üzerinde taşıdığından genel olarak bireylerin doğum, ölüm, eğitim, cinsiyet ve göç hareketleri çerçevesinde anlam kazanmaktadır.

İstanbul nüfusu 15 milyon 462 bin 452 kişi oldu.

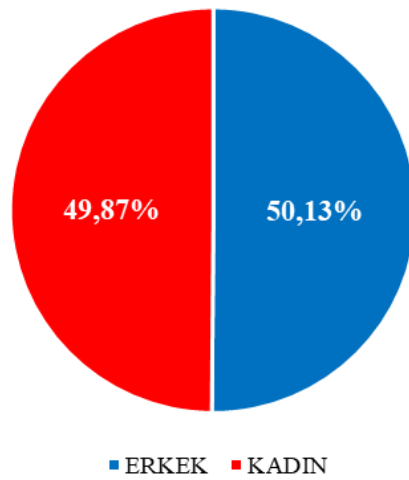
İstanbul’un nüfusuna bakıldığında, bir önceki yıla göre 56 bin 815 kişi azalarak 15 milyon 462 bin 452 kişiye düştü. Türkiye’nin yüzde 18,49’unun ikamet ettiği İstanbul’da erkek nüfus 7 milyon 750 bin 836 kişi olurken, kadın nüfus 7 milyon 711 bin 616 kişi oldu. Toplam nüfusun yüzde 50,13 erkekler, yüzde 49,87 ise kadınlar oluşturmaktadır.

YAŞ	2019		2020	
	KADIN	ERKEK	KADIN	ERKEK
0-4	552.035	581.736	525.891	553.827
5-9	548741	580241	551.322	582.206
10-14	534392	565881	534.128	564.773
15-19	526181	563324	516.228	552.806
20-24	597584	620290	586.216	608.631
25-29	649164	665305	638.074	654.253
30-34	681692	693476	665.501	675.023
35-39	708693	721320	688.315	696.765
40-44	633554	644655	656.982	664.768
45-49	567468	578228	571.811	580.879
50-54	438690	453346	432.123	448.438
55-59	381868	379429	399.401	396.979
60-64	291685	281093	294.499	285.003
65-69	215807	189853	232.558	201.849
70-74	160274	125966	170.415	133.753
75-79	105751	74215	109.960	78.180
80-84	69489	40761	73.082	42.756
85-89	43994	23911	42.081	22.392
90+	21949	7226	23.029	7.555
TOPLAM	7.729.011	7.790.256	7.711.616	7.750.836

Tablo 4: Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Nüfus

Kaynak: : www.tuik.gov.tr Yaş ve Cinsiyete göre Nüfus Dağılımı (ADNKS) sonuçları, 2010-2020 [Ziy.Tar. : 14/06/2021]

İstanbul Nüfusunun Cinsiyete Göre Dağılımı

Grafik 1: İstanbul Nüfusunun Cinsiyete Göre Dağılımı

Kaynak: : www.tuik.gov.tr 2020 Cinsiyete Göre Nüfus Dağılımı (ADNKS) sonuçları, 2020 [Ziy.Tar. : 14/06/2021]

2.1.1. İstanbul'da ikamet eden yabancı nüfus;

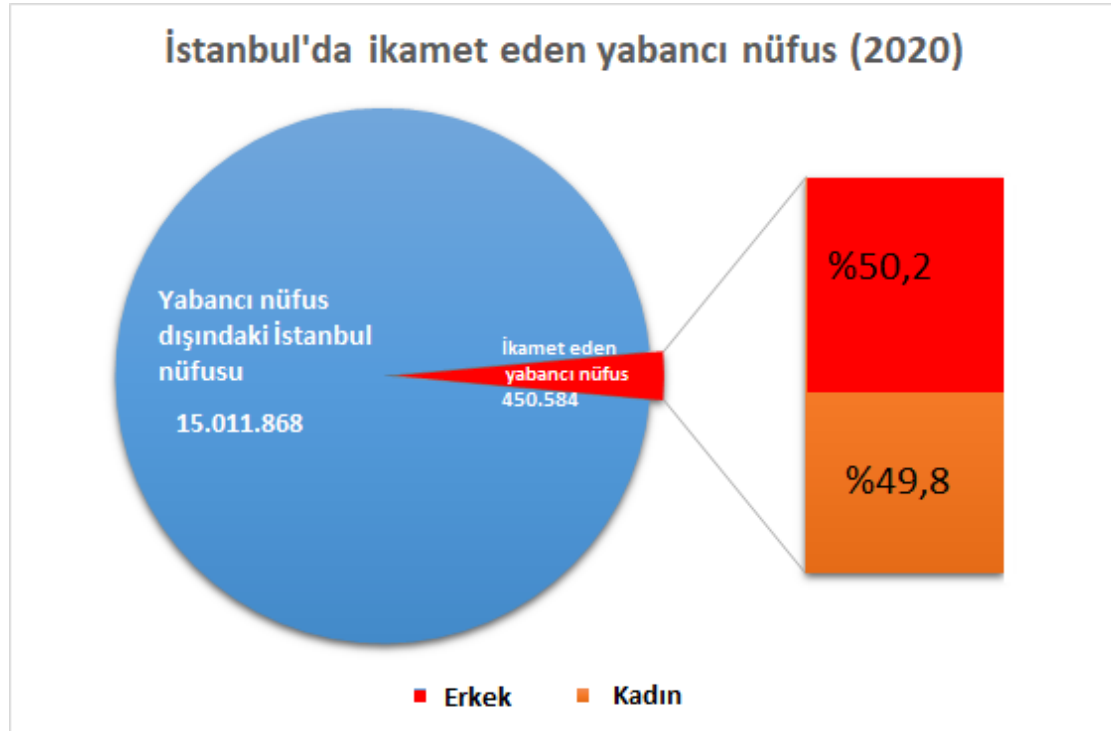
İstanbul ilinde ikamet eden yabancı nüfus azalarak 450 bin 584 oldu.

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre İstanbul'da ikamet eden yabancı nüfus bir önceki yıla göre 146 bin 856 kişi azalarak 450 bin 584 kişi oldu. Bu nüfusun yüzde 50,2'sini erkekler, yüzde 49,8'ini kadınlar oluşturdu.

YIL	Erkek	Kadın	Toplam
2019	314.471	282.969	597.440
2020	226.213	224.371	450.584

Tablo 5: İstanbul'da İkamet Eden Yabancı Nüfus

Kaynak: www.tuik.gov.tr İllere ve cinsiyete göre yabancı nüfus, (ADNKS) sonuçları 2019-2020 [Ziy.Tar. : 14/06/2021]

Grafik 2: İstanbul'da İkamet Eden Yabancı Nüfus

Kaynak: www.tuik.gov.tr İllere ve cinsiyete göre yabancı nüfus, (ADNKS) sonuçları 2020

2.1.2. Yıllara Göre İstanbul İli Nüfusunun İlçelere Dağılımı (2010-2020);

İstanbul ilinde nüfusu en fazla olan ilçe Esenyurt, nüfusu en az olan ilçe ise Adalar oldu.

Yıllara göre İstanbul İli nüfusunun ilçelere dağılımına bakıldığında; Esenyurt, Küçükçekmece, Bağcılar, Pendik, Ümraniye'nin nüfusu en yüksek olan ilçeler olduğu gözlemlendi. Esenyurt 957 bin 398, Küçükçekmece 789 bin 633, Bağcılar 737 bin 206, Pendik 726 bin 481, Ümraniye 713 bin 803' tür.

Nüfusu en az olan ilçeler ise Adalar, Şile, Çatalca, Beşiktaş, Silivri olduğu gözlemlendi. Adalar' da 16 bin 33, Şile 37 bin 904, Çatalca 74 bin 975, Beşiktaş 176 bin 513, Silivri 200 bin 215 olduğu belirlendi.

2019 ile 2020 yılı arasında nüfusu en fazla artan ilçe 20 bin 128 kişi ile Sancaktepe, en az artan ilçe ise 212 kişi ile Şile olmuştur. 2020 yılında Fatih İlçesinin nüfusunda 46 bin 496 kişi ile azalma olmuştur. Esenyurt, Türkiye'nin en kalabalık ilçesi olmuştur.

S.NO:	İlçe	YIL			
		2010	2018	2019	2020
1	Adalar	14.221	16.119	15.238	16.033
2	Arnavutköy	180.080	270.549	282.488	296.709
3	Ataşehir	375.208	416.318	425.094	422.594
4	Avcılar	364.682	435.625	448.882	436.897
5	Bağcılar	738.809	734.369	745.125	737.206
6	Bahçelievler	590.063	594.053	611.059	592.371
7	Bakırköy	219.145	222.668	229.239	226.229
8	Başakşehir	245.019	427.835	460.259	469.924
9	Bayrampaşa	269.481	271.073	274.735	269.950
10	Beşiktaş	184.390	181.074	182.649	176.513
11	Beykoz	221.542	246.700	248.260	246.110
12	Beylikdüzü	204.873	331.525	352.412	365.572
13	Beyoğlu	248.084	230.526	233.323	226.396
14	Büyükdere	182.017	247.736	254.103	257.362
15	Çatalca	35.337	72.966	73.718	74.975
16	Çekmeköy	163.525	251.937	264.508	273.658
17	Esenler)	461.072	444.561	450.344	446.276
18	Esenyurt	446.777	891.120	954.579	957.398
19	Eyüp	331.551	383.909	400.513	405.845
20	Fatih	431.147	436.539	443.090	396.594
21	Gaziosmanpaşa	474.259	487.046	491.962	487.778
22	Güngören	309.624	289.331	289.441	280.299
23	Kadıköy	532.835	458.638	482.713	481.983
24	Kağıthane	416.515	437.026	448.025	442.415
25	Kartal	432.199	461.155	470.676	474.514
26	Küçükçekmece	695.988	770.317	792.821	789.633
27	Maltepe	438.257	497.034	513.316	515.021
28	Pendik	581.633	693.599	711.894	726.481
29	Sancaktepe	254.784	414.143	436.733	456.861
30	Sarıyer	253.649	342.503	347.214	335.298
31	Şile	12.311	36.516	37.692	37.904
32	Silivri	126.218	187.621	193.680	200.215
33	Şişli	317.337	274.289	279.817	266.793
34	Sultanbeyli	291.063	327.798	336.021	343.318
35	Sultangazi	468.274	523.765	534.565	537.488
36	Tuzla	185.819	255.468	267.400	273.608
37	Ümraniye	603.431	690.193	710.280	713.803
38	Üsküdar	526.947	529.145	531.825	520.771
39	Zeytinburnu	292.430	284.935	293.574	283.657
TOPLAM		13.120.596	15.067.724	15.519.267	15.462.452

Tablo 6: Yıllara Göre İstanbul İli Nüfusunun İlçelere Dağılımı

Kaynak : www.tuik.gov.tr Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2010-2020, [Ziy.Tar. : 09/03/2021]

2.2. DOĞUM İSTATİSTİKLERİ

2.2.1. Doğum Sayısı;

İstanbul'da canlı doğan bebek sayısı azalarak 191 bin 240 oldu.

İstanbul'da canlı doğan bebek sayısına bakıldığında, bir önceki yıla göre canlı doğan bebek sayısı 16 bin 302 azalarak 191 bin 240 oldu. 2020 yılında canlı doğan bebeklerin yüzde 51,20'si erkekler, yüzde 48,80'i ise kızlardan oluşmaktadır.

Canlı bebek sayısı ilçelere göre incelendiğinde, 2020 yılında canlı doğan bebek sayısının en yüksek olduğu ilçe 15 bin 896 ile Esenyurt oldu. Bu ilçeyi 10 bin 316 ile Bağcılar, 10 bin 113 ile Pendik izledi. Canlı doğan bebek sayısının en düşük olduğu ilçe ise 91 ile Adalar oldu. Bu ilçeyi 321 ile Şile izledi.

S.NO:	İLÇE ADI	2019		TOPLAM
		Erkek	Kız	
1	Esenyurt	8.970	8.480	17.450
2	Bağcılar	5.862	5.530	11.392
3	Küçükçekmece	5.766	5.462	11.228
4	Pendik	5.282	5.010	10.292
5	Ümraniye	5.024	4.786	9.810
6	Sultangazi	4.772	4.424	9.196
7	Sancaktepe	4.002	3.840	7.842
8	Bahçelievler	3.964	3.865	7.829
9	Başakşehir	3.606	3.376	6.982
10	Esenler	3.476	3.433	6.909
11	Gaziosmanpaşa	3.526	3.315	6.841
12	Sultanbeyli	3.235	3.071	6.306
13	Kağıthane	2.928	2.833	5.761
14	Kartal	2.872	2.826	5.698
15	Avcılar	2.948	2.742	5.690
16	Arnavutköy	2.843	2.783	5.626
17	Maltepe	2.821	2.786	5.607
18	Üsküdar	2.723	2.666	5.389
19	Eyüpsultan	2.744	2.616	5.360
20	Ataşehir	2.494	2.303	4.797
21	Beylikdüzü	2.323	2.213	4.536
22	Çekmeköy	2.100	1.998	4.098
23	Fatih	2.131	1.893	4.024
24	Tuzla	2.049	1.949	3.998
25	Güngören	1.912	1.844	3.756
26	Zeytinburnu	1.916	1.807	3.723
27	Kadıköy	1.793	1.684	3.477
28	Bayrampaşa	1.749	1.562	3.311
29	Sarıyer	1.620	1.595	3.215
30	Büyükçekmece	1.521	1.518	3.039
31	Beyoğlu	1.394	1.251	2.645
32	Beykoz	1.359	1.234	2.593
33	Şişli	1.226	1.181	2.407
34	Silivri	1.220	1.050	2.270
35	Bakırköy	981	901	1.882
36	Beşiktaş	695	679	1.374
37	Çatalca	364	385	749
38	Şile	181	164	345
39	Adalar	44	51	95
GENEL TOPLAM		106.436	101.106	207.542

S.NO:	İLÇE ADI	2020		TOPLAM
		Erkek	Kız	
1	Esenyurt	8.022	7.874	15.896
2	Bağcılar	5.286	5.030	10.316
3	Küçükçekmece	5.198	4.915	10.113
4	Pendik	4.965	4.627	9.592
5	Ümraniye	4.648	4.416	9.064
6	Sultangazi	4.360	4.100	8.460
7	Sancaktepe	3.849	3.778	7.627
8	Bahçelievler	3.670	3.384	7.054
9	Başakşehir	3.385	3.163	6.548
10	Esenler	3.333	3.099	6.432
11	Gaziosmanpaşa	3.129	3.172	6.301
12	Sultanbeyli	3.018	2.893	5.911
13	Arnavutköy	2.778	2.575	5.353
14	Avcılar	2.661	2.601	5.262
15	Maltepe	2.645	2.576	5.221
16	Kartal	2.671	2.523	5.194
17	Kağıthane	2.582	2.495	5.077
18	Eyüpsultan	2.662	2.412	5.074
19	Üsküdar	2.482	2.418	4.900
20	Ataşehir	2.227	2.189	4.416
21	Beylikdüzü	2.196	2.050	4.246
22	Tuzla	1.966	1.942	3.908
23	Çekmeköy	1.991	1.898	3.889
24	Fatih	1.826	1.789	3.615
25	Zeytinburnu	1.777	1.643	3.420
26	Güngören	1.750	1.602	3.352
27	Kadıköy	1.693	1.567	3.260
28	Bayrampaşa	1.480	1.543	3.023
29	Sarıyer	1.492	1.436	2.928
30	Büyükçekmece	1.434	1.317	2.751
31	Beyoğlu	1.254	1.137	2.391
32	Beykoz	1.207	1.144	2.351
33	Şişli	1.138	1.057	2.195
34	Silivri	1.093	987	2.080
35	Bakırköy	882	810	1.692
36	Beşiktaş	554	609	1.163
37	Çatalca	384	369	753
38	Şile	179	142	321
39	Adalar	43	48	91
GENEL TOPLAM		97.910	93.330	191.240

Tablo 7: İstanbul'da Canlı Doğan Bebek Sayısı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, , Doğum İstatistikleri / İl ve cinsiyete göre doğumlar 2019-2020, [Ziy.Tar. : 28/07/2021]

2.2.2 Toplam Doğurganlık Hızı;

İstanbul ilinde toplam doğurganlık hızı 1,47 çocuk oldu.

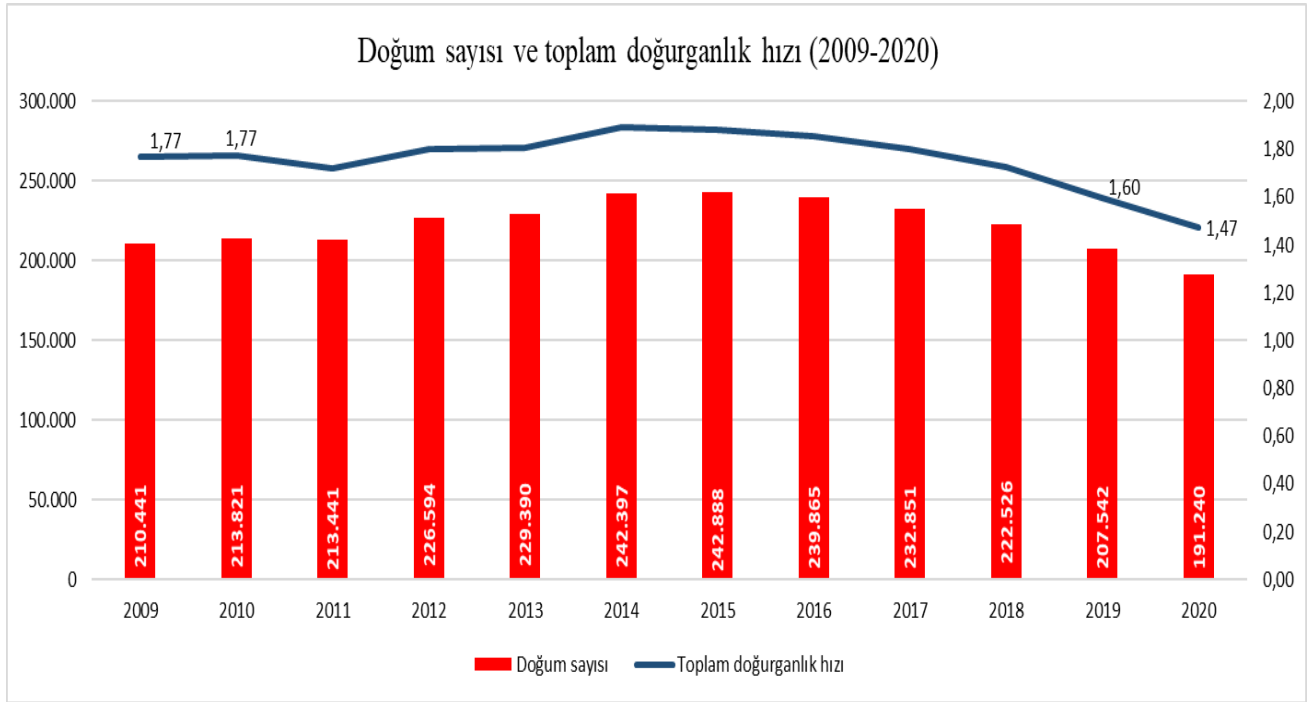
Toplam doğurganlık hızı, bir kadının doğurgan olduğu dönem olan 15-49 yaş grubunda doğurabileceği ortalama çocuk sayısını ifade etmektedir.

Toplam doğurganlık hızı, 2009 yılında 1,77 çocuk iken 2020 yılında 1,47 çocuk olarak gerçekleşti. Diğer bir ifadeyle bir kadının doğurgan olduğu dönem boyunca doğurabileceği çocuk sayısı 2020 yılında 1,47 oldu. Bu durum, doğurganlığa nüfusun yenilenme düzeyi olan 2,10'un altında kaldığını gösterdi.

	YILLAR											
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
İstanbul	1,77	1,77	1,72	1,80	1,81	1,89	1,88	1,86	1,80	1,72	1,60	1,47

Tablo 8: Toplam Doğurganlık Hızı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Doğum İstatistikleri / Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü/Sağlık Bakanlığı [Ziy.Tar. : 09/03/2021]

Grafik 3: Doğum Sayısı ve Toplam Doğurganlık Hızı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Doğum İstatistikleri/Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü/Sağlık Bakanlığı

2.2.3. Kaba Doğum Hızı;

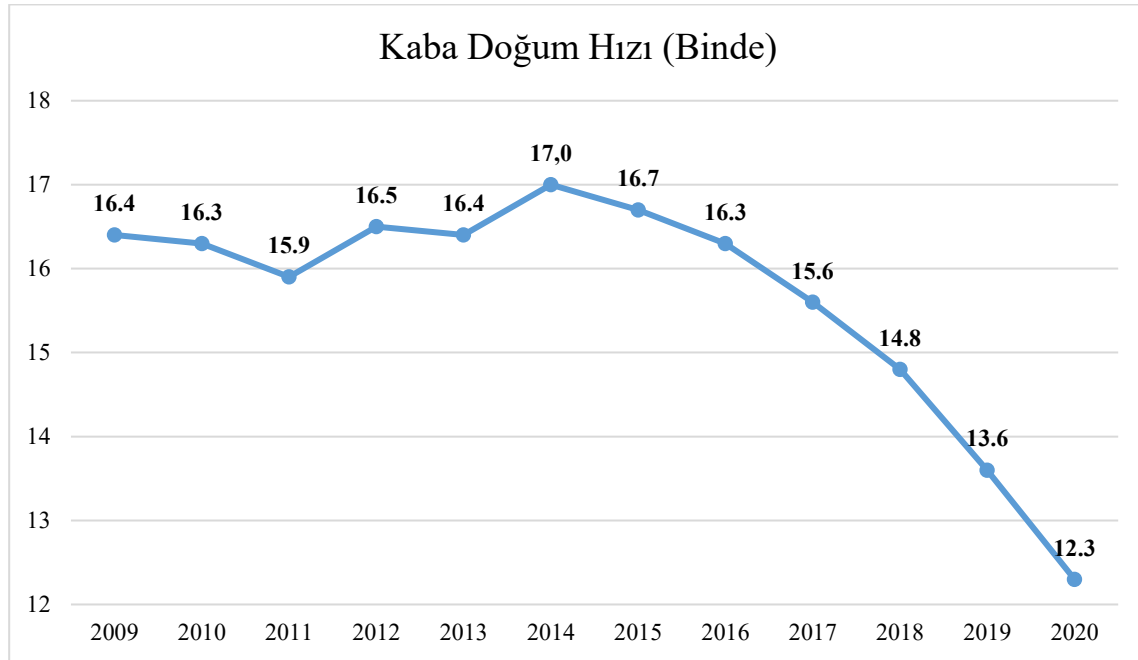
İstanbul ilinde kaba doğum hızı binde 12,3 oldu.

Kaba doğum hızı, bin nüfus başına düşen canlı doğum sayısını ifade etmektedir. Kaba doğum hızı, 2009 yılında binde 16,4 iken 2020 yılında binde 12,3 oldu.

	YILLAR											
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
İstanbul	16,4	16,3	15,9	16,5	16,4	17,0	16,7	16,3	15,6	14,8	13,6	12,3

Tablo 9: Kaba Doğum Hızı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Doğum İstatistikleri / Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü/Sağlık Bakanlığı [Ziy.Tar. : 09/03/2021]

Grafik 4: Kaba Doğum Hızı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Doğum İstatistikleri

2.2.4. Yaşa Özel Doğurganlık Hızı;

Yaşa özel doğurganlık hızının en yüksek olduğu yaş grubu 25-29 oldu.

Doğurganlık, toplam nüfusu içerisindeki canlı doğum sayısını ifade eden terimdir. Yaşa özel doğurganlık hızı, belli bir yaş grubunda bin kadın başına düşen ortalama canlı doğan çocuk sayısını ifade etmektedir.

Yaş grubuna göre doğurganlık hızı incelendiğinde, 2009 yılında en yüksek yaşa özel doğurganlık hızı 25-29 yaş grubunda binde 108 iken 2020 yılında 25-29 yaş grubunda binde 98 oldu. Bu durum, doğurganlığın kadının daha ileri yaşlarında gerçekleştiğini göstermektedir.

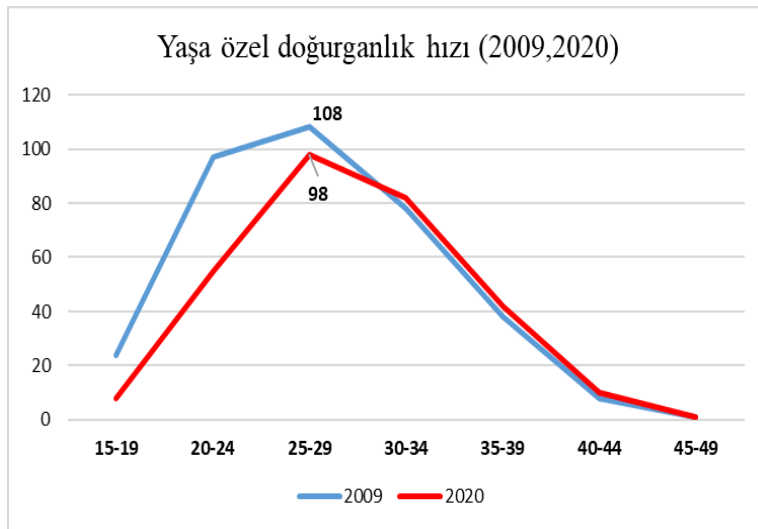
Adölesan doğurganlık hızı düştü.

Adölesan doğurganlık hızı, 15-19 yaş grubunda bin kadın başına düşen ortalama canlı doğan çocuk sayısını ifade etmektedir. Adölesan doğurganlık hızı, 2009 yılında binde 24 iken 2020 yılında binde 8'e düştü. Diğer bir ifadeyle, 2020 yılında 15-19 yaş grubundaki her bin kadın başına 8 doğum düştü.

Annenin Yaş Grubu							
YIL	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49
2020	8	55	98	82	42	10	1
2019	9	62	104	87	46	11	1
2018	11	70	112	92	48	11	1
2017	13	77	115	94	49	11	1
2016	16	82	117	95	50	11	1
2015	17	85	119	95	48	11	1
2014	18	88	118	95	47	11	1
2013	19	88	113	88	44	10	1
2012	20	89	113	87	42	9	1
2011	21	89	107	80	38	8	1
2010	22	93	109	81	39	9	1
2009	24	97	108	78	38	8	1

Tablo 10: Anne Yaş Grubu

Kaynak: TÜİK, Doğum İstatistikleri / Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü / Sağlık Bakanlığı
[Ziy.Tar. : 28/07/2021]

Grafik 5: Yaş A Özel Doğurganlık Hızı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Doğum İstatistikleri

2.2.5. Anne Ortalama Yaşı;

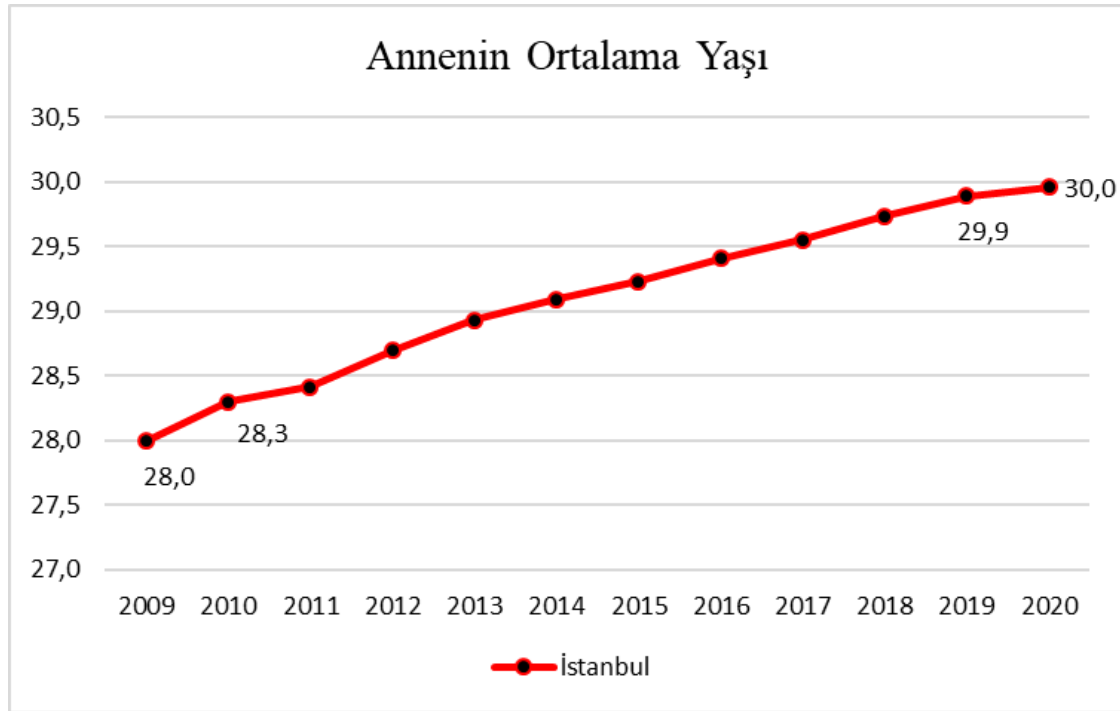
İstanbul ilinde doğum yapan annelerin ortalama yaşı 30 oldu.

Doğumlarını 2009 yılında gerçekleştiren annelerin ortalama yaşı 28 iken 2020 yılında 30 oldu.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
İstanbul	28,0	28,3	28,4	28,7	28,9	29,1	29,2	29,4	29,6	29,7	29,9	30,0

Tablo 11: Anne Ortalama Yaşı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Doğum İstatistikleri / Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü / Sağlık Bakanlığı
[Ziy.Tar. : 09/03/2021]

Grafik 6: Anne Ortalama Yaşı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Doğum İstatistikleri / Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü/Sağlık Bakanlığı

2.3. ÖLÜM İSTATİSTİKLERİ

-2020 yılı ölüm ve ölüm nedeni istatistiklerine ilişkin çalışmaların yayımlanması, TÜİK tarafından ileri bir tarihe ertelenmiştir.

İlçelere Göre Ölüm Sayıları (2019) ;

İstanbul'da 2019 yılında ölen kişi sayısı 63 bin 371 oldu.

2019 yılında ölen kişilere bakıldığında İstanbul'da ölenlerin yüzde 53,98'ini erkekler, yüzde 46,02'sini kadınlar oluşturdu. 2019 yılında ölen kişi sayısı ilçelere göre incelendiğinde, ölüm sayısının en yüksek olduğu ilçe 3 bin 981 ile Kadıköy oldu. Bu ilçeyi 2 bin 825 ile Üsküdar, 2 bin 807 ile Küçükçekmece izledi. Ölen kişi sayısının en düşük olduğu ilçe ise 133 kişi ile Adalar oldu. Bu ilçeyi 354 kişi ile Şile izledi.

S.NO:	İLÇE ADI	2019	2019	TOPLAM
		Erkek	Kadın	
1	Kadıköy	1.892	2.089	3.981
2	Üsküdar	1.445	1.380	2.825
3	Küçükçekmece	1.564	1.243	2.807
4	Fatih	1.372	1.288	2.660
5	Pendik	1.473	1.152	2.625
6	Maltepe	1.323	1.173	2.496
7	Bahçelievler	1.383	1.106	2.489
8	Ümraniye	1.327	1.070	2.397
9	Esenyurt	1.311	1.019	2.330
10	Bağcılar	1.218	1.051	2.269
11	Gaziosmanpaşa	1.208	1.038	2.246
12	Kartal	1.227	966	2.193
13	Ataşehir	960	818	1.778
14	Şişli	877	897	1.774
15	Eyüpsultan	927	773	1.700
16	Kağıthane	954	744	1.698
17	Avcılar	943	691	1.634
18	Sultangazi	891	699	1.590
19	Sarıyer	825	710	1.535
20	Bakırköy	730	769	1.499
21	Esenler	770	640	1.410
22	Güngören	737	577	1.314
23	Beykoz	727	584	1.311
24	Bayrampaşa	712	598	1.310
25	Beşiktaş	588	661	1.249
26	Sancaktepe	681	561	1.242
27	Beyoğlu	665	553	1.218
28	Beylikdüzü	645	528	1.173
29	Zeytinburnu	659	510	1.169
30	Büyükçekmece	669	490	1.159
31	Başakşehir	553	441	994
32	Sultanbeyli	524	424	948
33	Arnavutköy	531	410	941
34	Silivri	492	375	867
35	Tuzla	423	349	772
36	Çekmeköy	418	340	758
37	Çatalca	297	226	523
38	Şile	195	159	354
39	Adalar	71	62	133
GENEL TOPLAM		34.207	29.164	63.371

Tablo 12: İlçelere Göre Ölüm Sayıları

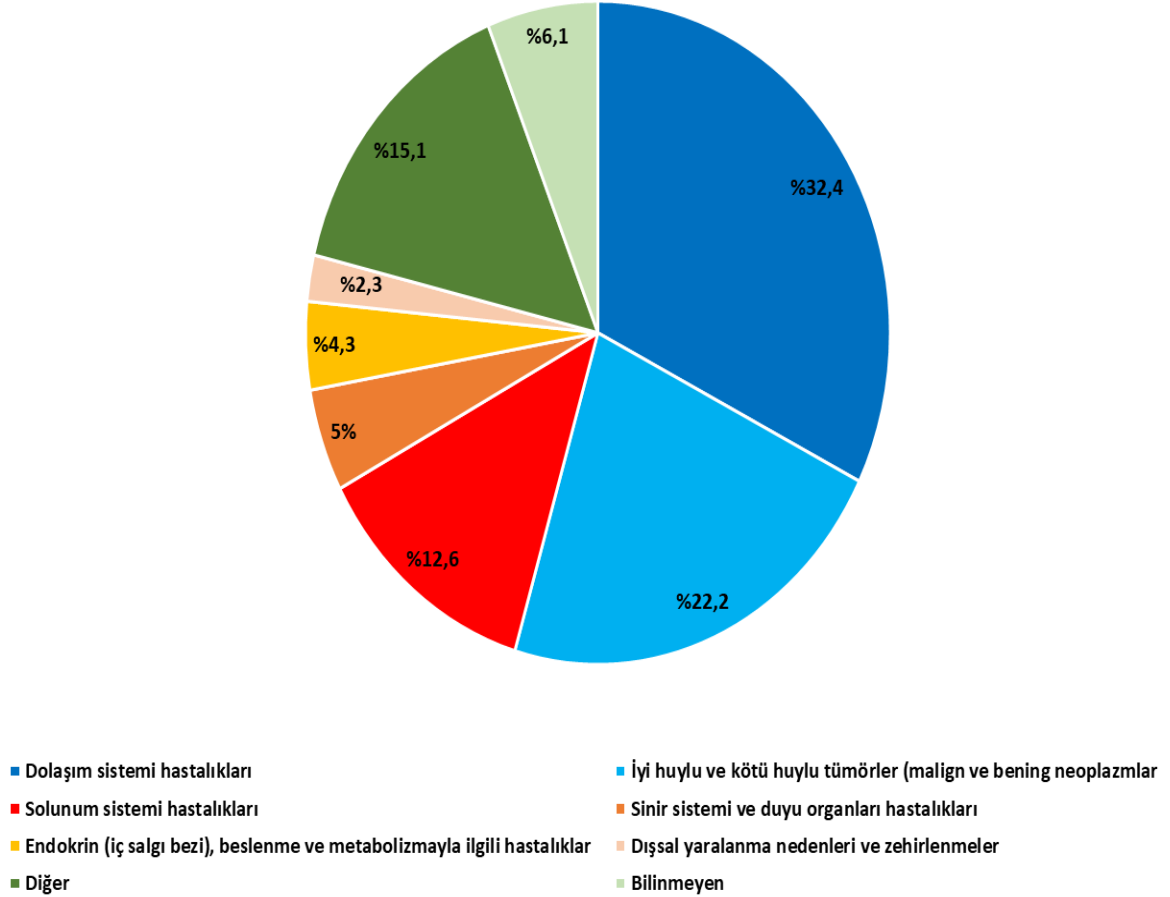
Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Ölüm İstatistikleri [Ziy.Tar. : 10/07/2023]

Tablo 14: Ölüm Sayıları ve Ölüm Nedenleri

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Ölüm ve Ölüm Nedeni İstatistikleri, Sağlık Bakanlığı, Ölüm Bildirim Sistemi 2019 [Ziy.Tar. : 28/07/2021]

Nedenlere göre ölüm oranı, 2019

Grafik 8: Nedenlere Göre Ölüm Oranı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Ölüm ve Ölüm Nedeni İstatistikleri, Sağlık Bakanlığı, Ölüm Bildirim Sistemi 2019

2.3.3. Bebek Ölüm Sayısı ve Hızı;

Bebek ölüm hızı binde 7,4 oldu. Bebek ölüm sayısı, 2018 yılında bin 672 iken 2019 yılında bin 528 oldu.

Bin canlı doğum başına düşen bebek ölüm sayısını ifade eden bebek ölüm hızı 2018 yılında binde 7,5 iken 2019 yılında binde 7,4 oldu. Diğer bir ifadeyle 2019 yılında bin canlı doğum başına 7,4 bebek ölümü gerçekleşti.

Bebek Ölüm Sayıları										
Yıl	Genel Toplam	Günlük bebek ölümleri				Aylık bebek ölümleri				Bilinmeyen
		Toplam	0	1-6	7-29	Toplam	1-4	5-8	9-11	
2019	1.528	962	211	426	325	566	359	136	71	-
2018	1.672	1.124	209	520	395	548	349	139	60	-
2017	1.755	1.149	222	527	400	606	410	137	59	-
2016	1.916	1.238	221	583	434	678	432	158	88	-
2015	1.994	1.261	250	584	427	733	471	182	80	-
2014	2.149	1.383	291	676	416	766	526	173	67	-
2013	1.840	1.184	192	574	418	656	460	146	50	-
2012	1.943	1.257	270	622	365	686	461	158	67	-
2011	1.693	1.074	227	528	319	619	400	161	58	-
2010	2.062	1.309	313	657	339	753	505	179	69	-
2009	2.405	1.539	390	739	410	861	588	205	68	5

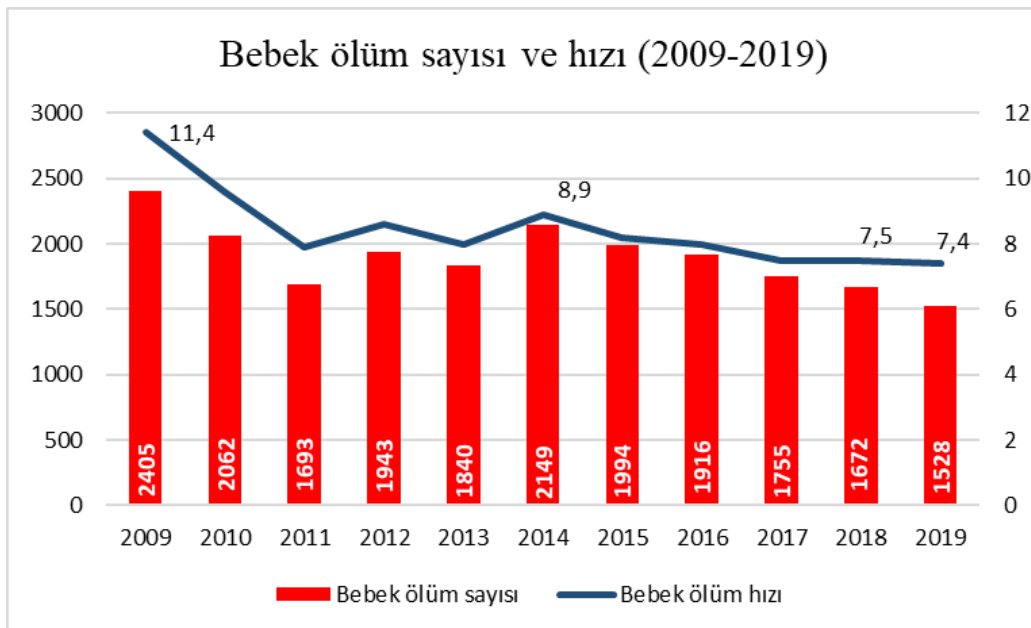
Tablo 15: Bebek Ölüm Sayıları

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Ölüm ve Ölüm Nedeni İstatistikleri, [Ziy.Tar. : 28/07/2021]

Bebek Ölüm Hızı											
İL	Yıllar										
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
İstanbul	11,4	9,6	7,9	8,6	8,0	8,9	8,2	8,0	7,5	7,5	7,4

Tablo 16: Bebek Ölüm Hızı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Ölüm ve Ölüm Nedeni İstatistikleri, [Ziy.Tar. : 28/07/2021]

2.4. İNTİHAR İSTATİSTİKLERİ

2.4.1. İntihar Sayıları;

İstanbul'da 2019 yılında intihar sayısında azalma oldu.

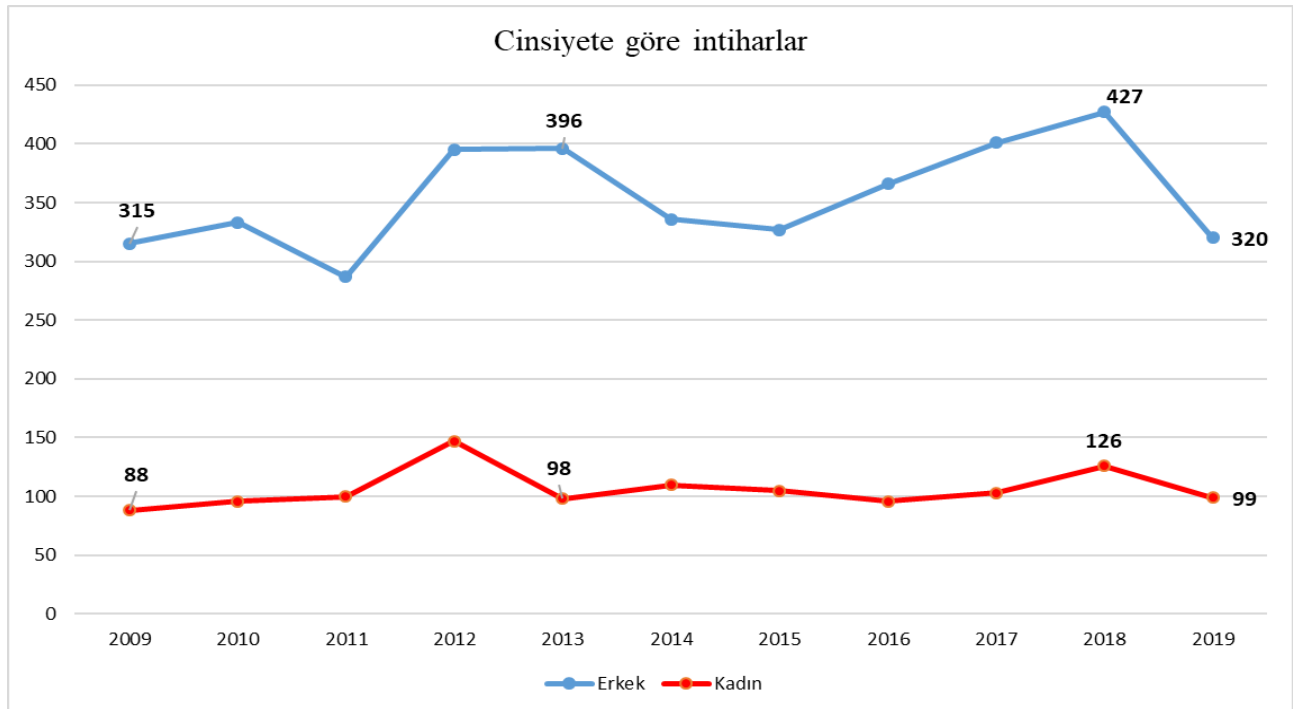
2018'de kadınların yaşadığı intihar sayısı 126 iken 2019'da 99'a düşmüştür. Erkeklerde bu rakam 2018'de 427 iken 2019'da 320'ye düşmüştür. İstanbul'da toplam intihar vakası 2018'de 553 iken bu sayı 2019'da 419'a düşmüştür.

2019 yılında intihar girişimlerinde bulunanların 76,3'ü erkekler, 23,7'si kadınlardan oluşmaktadır.

Cinsiyet	Yıllar										
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Erkek	315	333	287	395	396	336	327	366	401	427	320
Kadın	88	96	100	147	98	110	105	96	103	126	99
Toplam	403	429	387	542	494	446	432	462	504	553	419

Tablo 17: Cinsiyet ve Yıllara Göre İntihar Sayıları

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, İl ve Cinsiyete Göre İntiharlar [Ziy.Tar. : 29/07/2021]

Grafik 10: Cinsiyet ve Yıllara Göre İntihar Sayıları
Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, İl ve Cinsiyete Göre İntiharlar

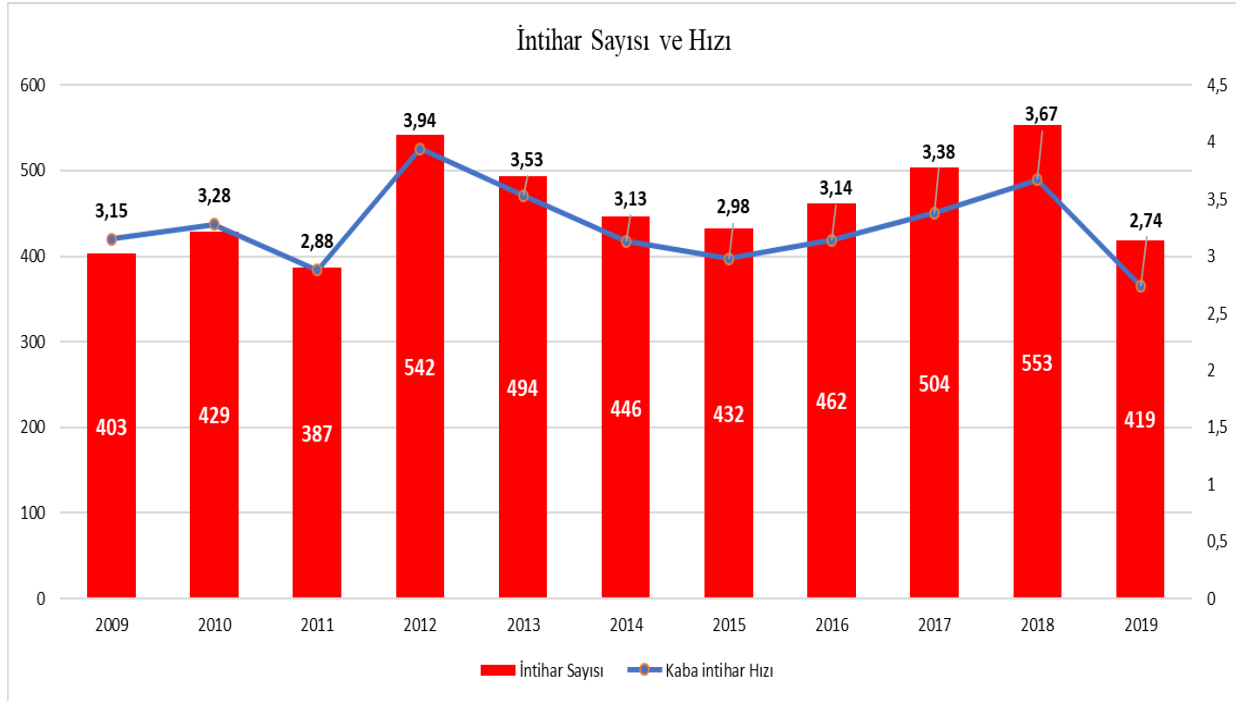
2.4.2. Kaba İntihar Hızı;

Kaba intihar hızı düştü.

Yüz bin nüfus başına düşen intihar sayısını ifade eden kaba intihar hızı 2018 yılında yüz binde 3,67 iken 2019 yılında yüz binde 2,74'e düştü.

Yıllar										
2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
3,15	3,28	2,88	3,94	3,53	3,13	2,98	3,14	3,38	3,67	2,74

Tablo 18: Kaba İntihar Hızı
Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, İllere Göre Kaba İntihar Hızı [Ziy.Tar. : 29/07/2021]

Grafik 11: İntihar Sayısı ve Hızı
Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, İllere Göre Kaba İntihar Hızı

2.4.3. Yaş Grubuna Göre İntihar;

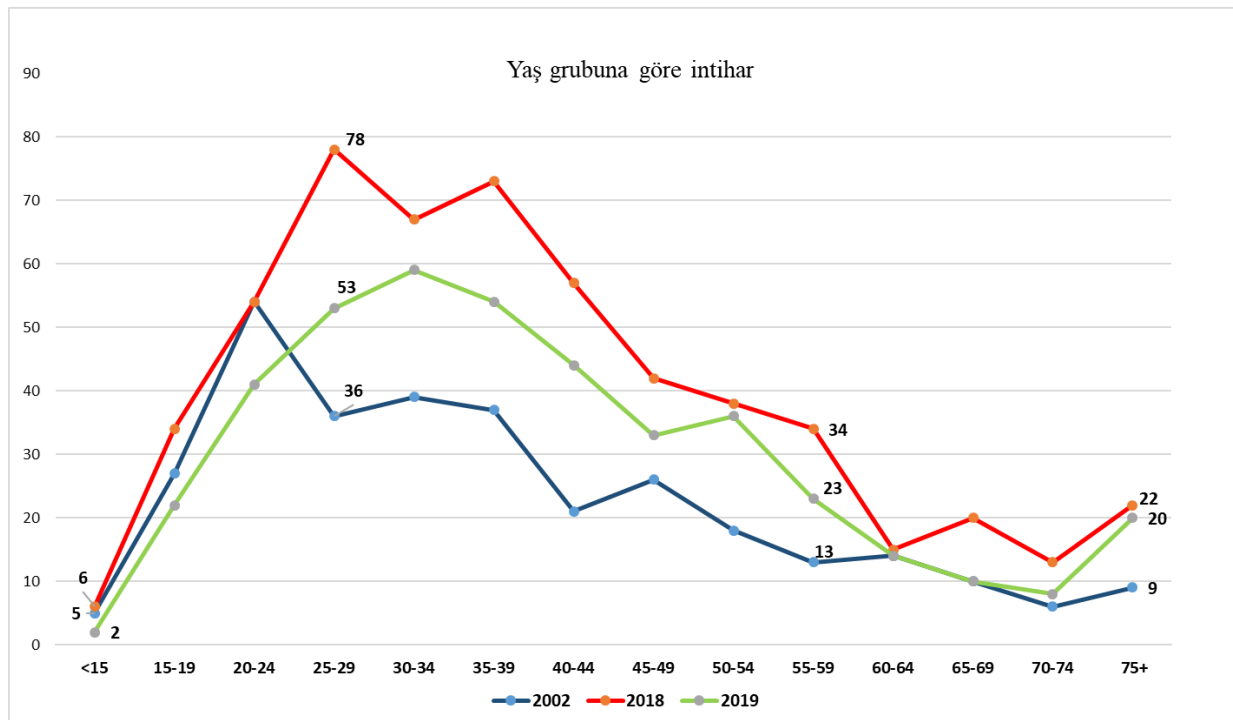
İstanbul'da yaş grubuna göre intihar sayısının en yüksek olduğu yaş grubu 30-34, en az olduğu yaş grubunun ise <15 grubu oldu.

TÜİK verilerine göre en fazla intihar girişimi 30-34 yaş grubunda görülürken, 35-39 yaş grubu da 2. Sırada yer aldı. En az intihar girişimi <15 yaş grubunda görülürken bunu 70-74 yaş grubu izledi.

Yaş Grubu																
YIL	<15	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75+	Bilinmeyen	Toplam
2019	2	22	41	53	59	54	44	33	36	23	14	10	8	20	-	419
2018	6	34	54	78	67	73	57	42	38	34	15	20	13	22	-	553
2017	9	30	61	61	64	60	44	37	39	23	27	20	13	16	-	504
2016	4	30	54	62	56	53	49	40	24	29	14	15	7	24	1	462
2015	8	28	44	52	66	40	36	42	31	27	19	11	11	14	3	432
2014	11	29	45	67	59	55	47	26	27	23	13	10	8	23	3	446
2013	6	42	57	59	59	53	42	41	39	29	19	11	10	22	5	494
2012	6	49	68	73	71	55	48	40	27	23	29	13	8	29	3	542
2011	3	34	33	62	38	30	30	30	37	27	16	18	13	11	5	387
2010	7	35	48	52	56	46	29	41	27	26	14	14	11	14	9	429
2009	6	24	33	56	44	37	40	39	30	25	15	12	12	24	6	403
2008	5	27	41	50	35	40	44	29	20	9	8	11	9	14	28	370
2007	5	37	48	63	51	38	30	23	21	10	9	11	6	13	27	392
2006	4	31	45	48	43	29	25	21	30	24	6	8	2	10	36	362
2005	3	27	47	37	33	23	29	31	17	17	10	5	8	14	33	334
2004	-	39	51	47	36	39	31	20	19	16	14	7	7	15	39	380
2003	3	33	52	53	41	29	26	18	17	10	6	9	5	13	-	315
2002	5	27	54	36	39	37	21	26	18	13	14	10	6	9	-	315

Tablo 19: Yaş Grubuna Göre İntihar

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, İBBS ve yaş grubuna göre intiharlar, 2002-2019 [Ziy.Tar. : 29/07/2021]

Grafik 12: Yaş Grubuna Göre İntihar

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, İBBS ve yaş grubuna göre intiharlar

2.5. EVLENME VE BOŞANMA İSTATİSTİKLERİ

İstanbul ilinde evlenen çiftlerin sayısı 2020 yılında 85 bin 763 oldu.

Evlenen çiftlerin sayısı 2019 yılında 100 bin 088 iken 2020 yılında yüzde 14,3 azalarak 85 bin 763 oldu. Bin nüfus başına düşen evlenme sayısını ifade eden kaba evlenme hızı 2020 yılında binde 5,54 olarak gerçekleşti.

EVLENME SAYILARI		
YILLAR	İSTANBUL	Kaba Evlenme Hızı (%)
2001	78.734	7,04
2002	74.987	6,58
2003	83.036	7,16
2004	88.895	7,53
2005	95.058	7,91
2006	96.629	7,89
2007	100.535	8,07
2008	107.963	8,54
2009	100.406	7,84
2010	104.055	7,95
2011	105.860	7,88
2012	110.478	8,04
2013	111.050	7,93
2014	112.141	7,86
2015	114.382	7,88
2016	113.059	7,68
2017	106.053	7,11
2018	101.333	6,73
2019	100.088	6,54
2020	85.763	5,54

Tablo 20: Evlenme Sayıları

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Bölgesel İstatistikler, Evlilik Sayıları 2001-2020, [Ziy.Tar. : 23/03/2021]

İstanbul ilinde boşanan çiftlerin sayısı 2020 yılında 27 bin 323 oldu.

Boşanan çiftlerin sayısı 2019 yılında 32 bin 836 iken 2020 yılında yüzde 16,8 azalarak 27 bin 323 oldu. Bin nüfus başına düşen boşanma sayısını ifade eden kaba boşanma hızı 2020 yılında binde 1,76 olarak gerçekleşti.

BOŞANMA SAYILARI		
YILLAR	İSTANBUL	Kaba Boşanma Hızı (%)
2001	18.625	1,67
2002	19.751	1,73
2003	18.163	1,57
2004	18.870	1,6
2005	21.124	1,76
2006	20.679	1,69
2007	20.323	1,63
2008	20.703	1,64
2009	24.492	1,91
2010	24.952	1,91
2011	25.884	1,93
2012	26.825	1,95
2013	27.024	1,93
2014	28.907	2,03
2015	28.023	1,93
2016	27.121	1,84
2017	28.175	1,89
2018	30.619	2,03
2019	32.836	2,15
2020	27.323	1,76

Tablo 21: Boşanma Sayıları

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Bölgesel İstatistikler, Boşanma Sayıları 2001-2020, [Ziy.Tar. : 23/03/2021]

2.5.1 İlçe Bazında Evlenme İstatistikleri;

Evlenme sayısının en yüksek olduğu ilçe Esenyurt oldu.

İstanbul ilinde evlenme sayısının 2020 yılında en yüksek olduğu ilçe 3 bin 941 kişi ile Esenyurt oldu. Bu ilçeyi 3 bin 934 kişi ile Bağcılar ve 3 bin 891 kişi ile Küçükçekmece izledi.

Evlenme sayısının 2020 yılında en düşük olduğu ilçe ise 98 kişi ile Adalar oldu. Bu ilçeyi 187 kişi ile Şile ve 404 kişi ile Çatalca izledi.

İLÇELER	2019	2020
Esenyurt	4.461	3.941
Bağcılar	4.883	3.934
Küçükçekmece	4.797	3.891
Pendik	4.292	3.888
Sultangazi	3.816	3.619
Kadıköy	3.618	3.456
Ümraniye	3.833	3.336
Üsküdar	3.996	3.246
Esenler	3.185	3.063
Bahçelievler	3.921	2.911
Kartal	3.230	2.749
Kağıthane	3.172	2.678
Maltepe	3.113	2.636
Sancaktepe	2.672	2.564
Eyüpsultan	2.766	2.420
Avcılar	2.860	2.335
Ataşehir	2.495	2.332
Zeytinburnu	2.437	2.258
Başakşehir	2.223	2.244
Beykoz	2.333	2.116
Fatih	2.691	2.086
Sarıyer	2.591	2.084
Sultanbeyli	2.373	1.992
Gaziosmanpaşa	2.536	1.762
Beylikdüzü	1.934	1.745
Şişli	2.250	1.705
Beşiktaş	1.852	1.658
Çekmeköy	1.618	1.623
Beyoğlu	1.831	1.523
Bayrampaşa	2.150	1.522
Bakırköy	1.788	1.511
Büyükçekmece	1.679	1.480
Tuzla	1.655	1.405
Arnavutköy	1.734	1.380
Güngören	1.348	995
Silivri	1.185	986
Çatalca	427	404
Şile	223	187
Adalar	120	98
TOPLAM	100.088	85.763

Tablo 22: İlçe Bazında Evlenme Sayıları

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Evlenme ve Boşanma İstatistikleri / Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü

2.5.2. Ortalama İlk Evlenme Yaşı;

Ortalama ilk evlenme yaşı yükseldi.

Yıllara göre ortalama ilk evlenme yaşı incelendiğinde, her iki cinsiyette de ilk evlenme yaşının arttığı görüldü. İstanbul ilinde ortalama evlenme yaşı 2020 yılında erkeklerde 28,9 iken kadınlarda 26,4 oldu. Erkek ile kadın arasındaki ortalama ilk evlenme yaş farkı 2,5 yaş olarak gerçekleşti.

YILLAR	CİNSİYET	İstanbul
2001	Erkek	26,7
	Kadın	23,4
2002	Erkek	26,9
	Kadın	23,8
2003	Erkek	27,0
	Kadın	23,7
2004	Erkek	27,0
	Kadın	23,8
2005	Erkek	27,2
	Kadın	23,9
2006	Erkek	27,3
	Kadın	24,1
2007	Erkek	27,3
	Kadın	24,2
2008	Erkek	27,5
	Kadın	24,4
2009	Erkek	27,7
	Kadın	24,6
2010	Erkek	27,9
	Kadın	24,8
2011	Erkek	28,0
	Kadın	25,0
2012	Erkek	28,1
	Kadın	25,1
2013	Erkek	28,2
	Kadın	25,3
2014	Erkek	28,3
	Kadın	25,4
2015	Erkek	28,4
	Kadın	25,6
2016	Erkek	28,5
	Kadın	25,8
2017	Erkek	28,6
	Kadın	25,9
2018	Erkek	28,8
	Kadın	26,1
2019	Erkek	28,9
	Kadın	26,2
2020	Erkek	28,9
	Kadın	26,4

Tablo 23: Ortalama İlk Evlenme Yaşı

2.5.3. Aylara Göre Evlenme Sayıları;

Aylara göre evlenme sayılarında pandemi dolayısıyla önemli farklılıklar görüldü.

Evlenme sayısı aylara göre incelendiğinde, 2020 yılının Nisan ve Mayıs aylarında önemli bir azalma görüldü. İstanbul ilinde evlenme sayısı 2019 yılı nisan ayında 11 bin 609 iken pandeminin etkisiyle yüzde 73,03 azalarak 2020 yılının aynı ayında 3 bin 130 oldu.

Evlenme sayısı Ramazan ayının büyük bir bölümüne denk gelen 2019 yılı Mayıs ayında 5 bin 42 iken yüzde 69,43 azalarak 2020 yılının aynı ayında hem pandemi hem de Ramazan ayının etkisiyle bin 541 oldu. Diğer taraftan evlenme sayısında 2020 yılının Temmuz ve Ağustos aylarında bir önceki yıla göre artış görüldü.

İstanbul ilinde evlenme sayısı 2019 yılı Temmuz ayında 9 bin 598 iken yüzde 9,96 artarak 2020 yılının aynı ayında 10 bin 554 oldu. Evlenme sayısı 2019 yılı Ağustos ayında 9 bin 987 iken yüzde 11,59 artarak 2020 yılının aynı ayında 11 bin 145 oldu.

YILLAR	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	TOPLAM
2019	4.713	5.023	7.155	11.609	5.042	9.939	9.598	9.265	14.247	10.427	7.362	5.708	100.088
2020	4.633	5.829	7.099	3.130	1.541	7.468	10.554	11.145	12.615	10.072	7.140	4.537	85.763

Tablo 24: Aylara Göre Evlenme Sayıları

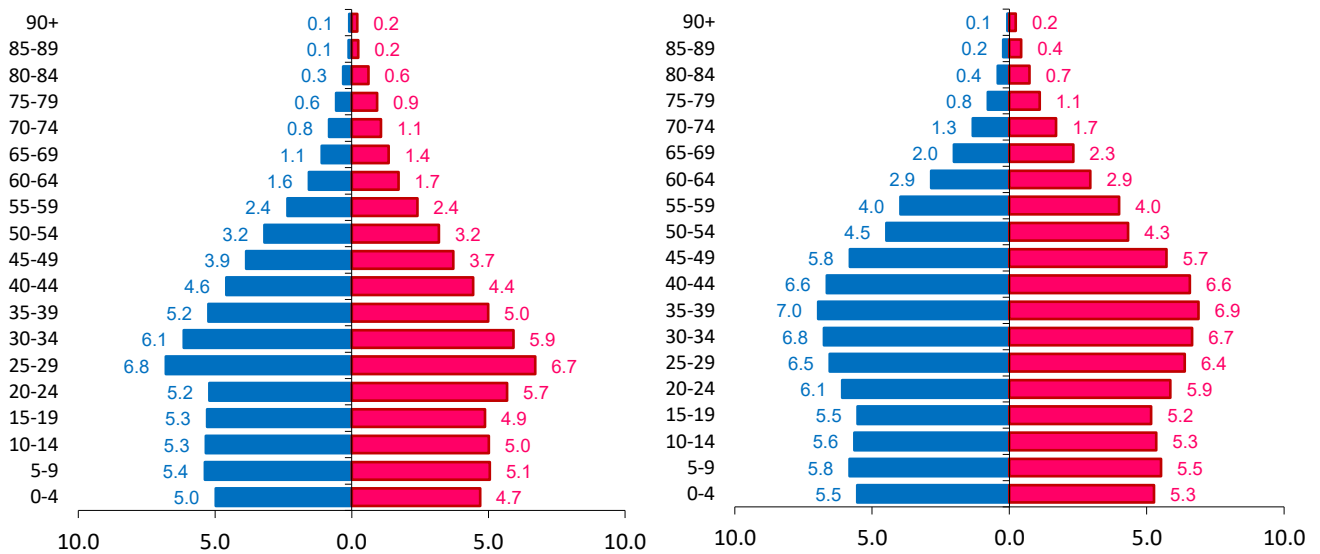
Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Evlenme ve Boşanma İstatistikleri / Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü

2.6. NÜFUS PİRAMİDİ

YAŞ	2007	NÜFUSUN YAŞ DAĞILIM GRUPLARINA GÖRE YÜZDE ORANI(2007)	2019	NÜFUSUN YAŞ DAĞILIM GRUPLARINA GÖRE YÜZDE ORANI(2019)	2020	NÜFUSUN YAŞ DAĞILIM GRUPLARINA GÖRE YÜZDE ORANI(2020)
0-4	967.366	7,69%	1.133.771	7,31%	1.079.718	6,98%
5-9	1.042.909	8,29%	1.128.982	7,27%	1.133.528	7,33%
10-14	1.035.058	8,23%	1.100.273	7,09%	1.098.901	7,11%
15-19	1.016.765	8,09%	1.089.505	7,02%	1.069.034	6,91%
20-24	1.089.594	8,67%	1.217.874	7,85%	1.194.847	7,73%
25-29	1.351.568	10,75%	1.314.469	8,47%	1.292.327	8,36%
30-34	1.206.057	9,59%	1.375.168	8,86%	1.340.524	8,67%
35-39	1.023.084	8,14%	1.430.013	9,21%	1.385.080	8,96%
40-44	902.675	7,18%	1.278.209	8,24%	1.321.750	8,55%
45-49	757.008	6,02%	1.145.696	7,38%	1.152.690	7,45%
50-54	637.906	5,07%	892.036	5,75%	880.561	5,69%
55-59	475.499	3,78%	761.297	4,91%	796.380	5,15%
60-64	327.918	2,61%	572.778	3,69%	579.502	3,75%
65-69	245.126	1,95%	405.660	2,61%	434.407	2,81%
70-74	189.606	1,51%	286.240	1,84%	304.168	1,97%
75-79	149.242	1,19%	179.966	1,16%	188.140	1,22%
80-84	92.311	0,73%	110.250	0,71%	115.838	0,75%
85-89	35.025	0,28%	67.905	0,44%	64.473	0,42%
90+	29.119	0,23%	29.175	0,19%	30.584	0,20%
TOPLAM	12.573.836	100%	15.519.267	100,00%	15.462.452	100,00%

Tablo 25: Nüfusun Yaş Dağılım Gruplarına Göre Yüzde Oranı

Kaynak: www.tuik.gov.tr Nüfusun yaş dağılımı. (ADNKS) sonuçları, 2007-2020 [Ziy.Tar. : 11/03/2021]

İstanbul 2007 -Cinsiyet ve Yaşa Göre Nüfus Piramidi

İstanbul 2020-Cinsiyet ve Yaşa Göre Nüfus Piramidi

Grafik 13: Nüfus Piramidi

Kaynak: www.tuik.gov.tr Nüfusun yaş dağılımı. (ADNKS) sonuçları, 2007-2020 [Ziy.Tar. : 11/03/2021]

Nüfus piramidindeki yapısal değişim devam etti.

Nüfus piramitleri, bir ülkenin veya bölgenin o alandaki nüfus hareketleri, nüfus özellikleri, yaş grupları, cinsiyet durumu, ekonomik alanın özellikleri hakkında bilgi veren şekillerdir. Türkiye'nin 2007 ve 2020 yılı nüfus piramitleri karşılaştırıldığında, doğurganlık ve ölüm hızlarındaki azalmaya bağlı olarak, yaşlı nüfusun arttığı ve ortanca yaşın yükseldiği görülmektedir.

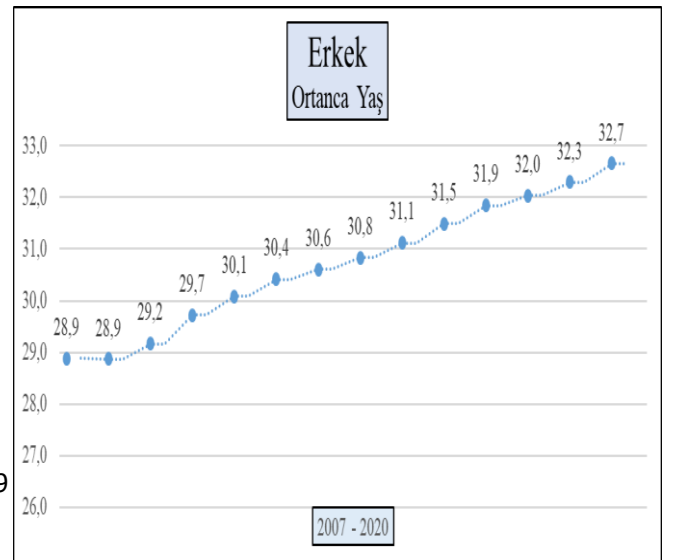
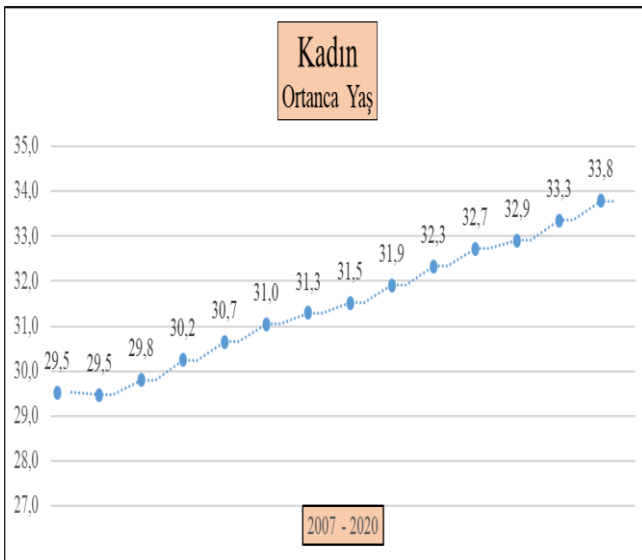
Türkiye genelinde doğurganlığın azalmasının etkisi 2007 – 2020 yılları arasında İstanbul'da da görülmektedir. 2007 yılında 0-4 yaş grubu 7,69'luk bir orana sahipken, 2020 yılında bu oran 6,98 olarak tanımlanmıştır. Diğer yandan yaşam süresinin uzamasının da etkisiyle 2007 yılında 65 yaş ve üstü grubun İstanbul'da toplam nüfus içindeki oranı 5,89 iken 2020 yılında bu oran artmış ve yüzde 7,37 olmuştur. İstanbul ili içindeki 5-19 yaş arasında olan ilkokul-ortaokul-lise çağındaki çocuk ve gençler 2007 yılında toplam nüfusun yüzde 24,61'ini oluşturmaktadır. 2020 yılında bu oran düşmüş ve yüzde 21,35 olmuştur.

Dolayısıyla 2007 ve 2020 yılı cinsiyet ve yaşa göre nüfus piramitleri incelendiğinde Türkiye genelinde olduğu gibi İstanbul ili doğum ve ölüm oranlarında yaşanan düşüşle ilişkili fakat Türkiye geneline kıyasla daha belirgin bir asimetrik tabloya sahiptir.

İstanbul ili nüfusunun ortanca yaşı 33,2'ye yükseldi.

Ortanca yaş, yeni doğan bebekten en yaşlıya kadar nüfusu oluşturan kişilerin yaşları küçükten büyüğe doğru sıralandığında ortada kalan kişinin yaşıdır. Ortanca yaş aynı zamanda nüfusun yaş yapısının yorumlanmasında kullanılan önemli göstergelerden biridir.

İstanbul ilinde 2019 yılında 32,8 olan ortanca yaş 2020 yılında 33,2'ye yükseldi. Cinsiyete göre incelendiğinde ortanca yaş erkeklerde 32,3'den 32,7'ye kadınlarda ise 33,3'den 33,8'e yükseldiği görüldü.

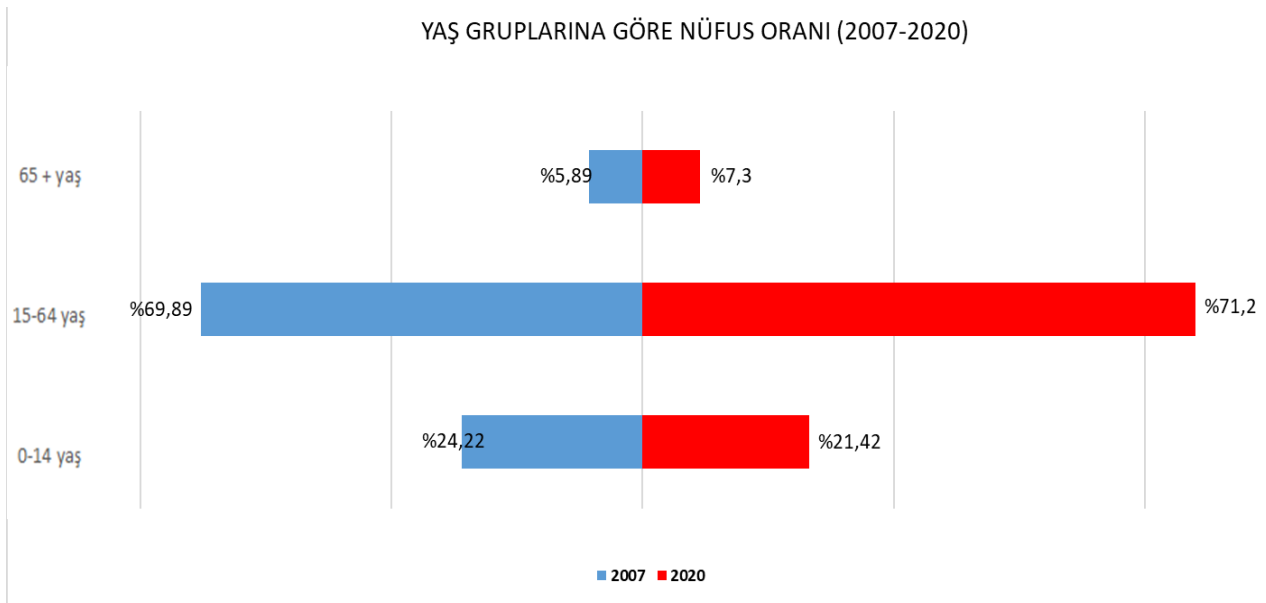

Grafik 14: Cinsiyete Göre Ortanca Yaş

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, ADNKS Cinsiyete Göre Ortanca Yaş 2007-2020

Çalışma çağındaki nüfus oranı İstanbul ilinde yüzde 71,2 oldu.

İstanbul'da çalışma çağındaki nüfus (15-64 yaş aralığı) oranı 2007 yılında yüzde 69,89'ken 2020 yılında yüzde 71,2 oldu. Diğer yandan çocuk yaş grubu olarak tanımlanan 0-14 yaş grubundaki nüfusun oranı yüzde 24,22'den yüzde 21,42'ye gerilerken 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun oranı ise yüzde 5,89'dan yüzde 7,37'ye yükseldi.

Grafik 15: Yaş Gruplarına Göre Nüfus Oranı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, ADNKS Cinsiyete Göre Ortanca Yaş 2007-2020

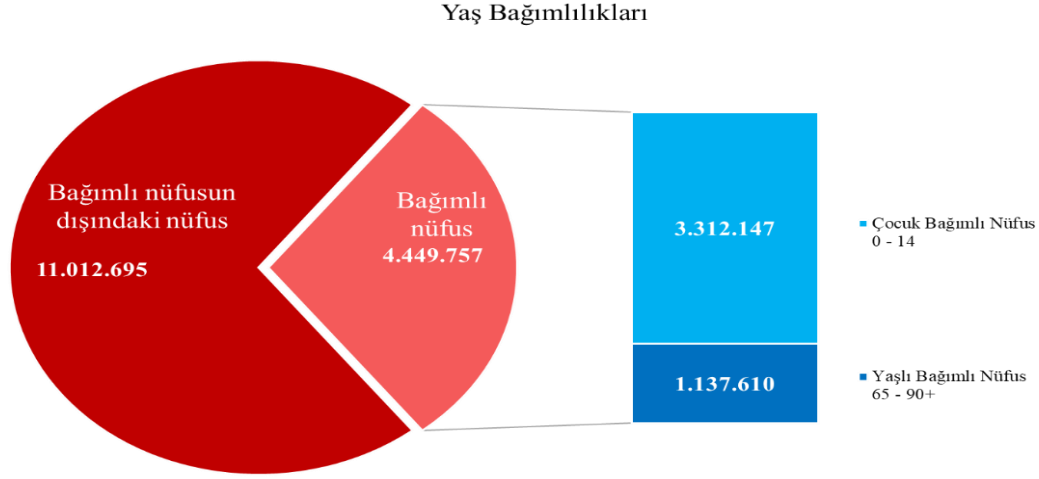
Toplam yaş bağımlılık oranı arttı.

Çalışma çağındaki birey başına düşen çocuk ve yaşlı sayısını gösteren toplam yaş bağımlılık oranı 2019 yılında yüzde 40,1'ken 2020 yılında yüzde 40,4'e yükselmiştir.

Ekonomik olarak aktif olan birey başına düşen çocuk sayısı, çocuk bağımlılık oranı olarak ifade edilmektedir. İstanbul da 2019 yılında yüzde 30,4 olan bu oran 2020 yılında yüzde 30,1'e gerilemiştir. Çalışan başına düşen yaşlı birey sayısını ölçen yaşlı bağımlılık oranı ise 2019'da yüzde 9,7 iken 2020'de yüzde 10,3'e yükselmiştir.

2020 yılında Türkiye’de çalışma çağındaki her yüz kişi 33,7 çocuğa ve 14,1 yaşlıya bakmaktadır. İstanbul’da ise 2020 yılında çalışma çağındaki her yüz kişi 30,1 çocuğa ve 10,3 yaşlıya bakmaktadır.

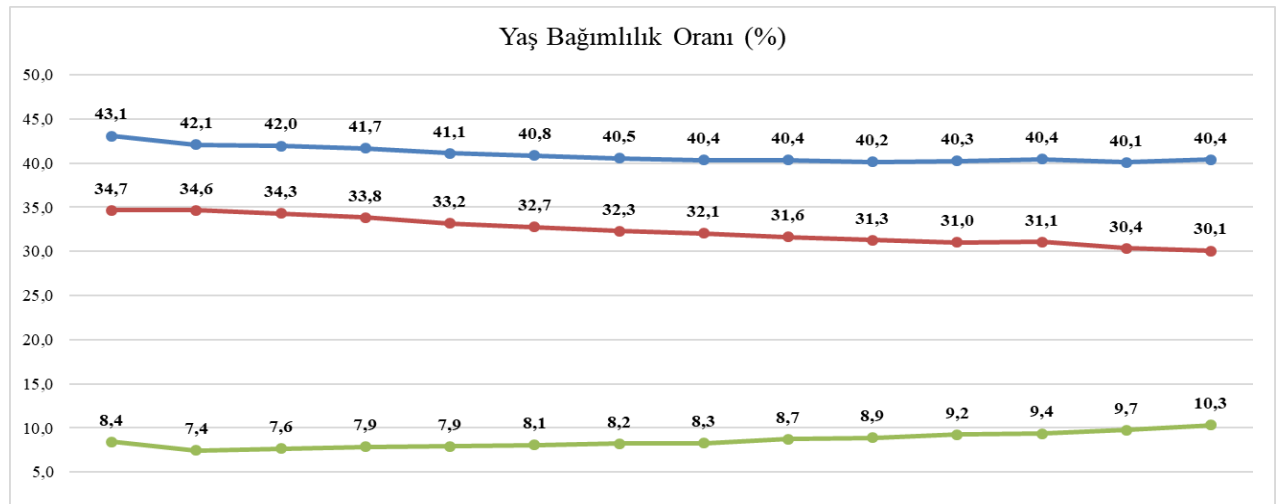
Grafik 16: Toplam Yaş Bağımlılık Oranı

Kaynak: www.tuik.gov.tr Nüfusun yaş bağımlılık sayıları, (ADNKS) sonuçları, 2020

Yıl	Toplam Yaş Bağımlılık Oranı (%)	Çocuk Bağımlılık Oranı (%)	Yaşlı Bağımlılık Oranı (%)
2007	43,1	34,7	8,4
2008	42,1	34,6	7,4
2009	42,0	34,3	7,6
2010	41,7	33,8	7,9
2011	41,1	33,2	7,9
2012	40,8	32,7	8,1
2013	40,5	32,3	8,2
2014	40,4	32,1	8,3
2015	40,4	31,6	8,7
2016	40,2	31,3	8,9
2017	40,3	31,0	9,2
2018	40,4	31,1	9,4
2019	40,1	30,4	9,7
2020	40,4	30,1	10,3

Tablo 28: Yaş Bağımlılık Oranları

Kaynak: www.tuik.gov.tr Nüfusun yaş bağımlılık oranı, (ADNKS) sonuçları, 2007-2020

Grafik 17: Toplam Yaş Oranı, Çocuk Bağımlılık ve Yaşlı Bağımlılık Oranı
Kaynak: www.tuik.gov.tr Nüfusun yaş bağımlılık oranı, (ADNKS) sonuçları, 2007-2020

2.7. NÜFUS YOĞUNLUĞU

Nüfus yoğunluğu bir alanın yüzölçümünün nüfusa göre oranıdır. Türkiye’de en kalabalık nüfusa sahip olan il İstanbul’dur. Nüfus yoğunluğu olarak tanımlanan ‘bir kilometrekareye düşen kişi sayısı’ İstanbul genelinde 2019 yılına göre 11 kişi azalarak 2 bin 976 oldu. İstanbul Asya ve Avrupa’yı birbirine bağlayan bir coğrafyada dört mevsim ve üç iklim türünün yaşandığı ova, platolar biçiminde oluşmuş, nadir şehirlerden biridir. İstanbul kalabalık olmasıyla birlikte yüzölçümünün nispeten küçük olmasından dolayı yüksek nüfus yoğunluğuna sahiptir. İstanbul Türkiye’de nüfus yoğunluğunun görüldüğü en önemli şehirdir.

İstanbul’da nüfus yoğunluğunun fazla olmasının nedenleri şu şekildedir;

- İnsan hayatı için elverişli coğrafik özelliklere sahiptir.
- Yeraltı ve yerüstü kaynakları insanlar için idealdir.
- Ulaşım, sağlık, eğitim imkânları gelişmiştir.
- Sanayi ve ticaret alanları gelişmiştir.
- İstanbul’un tarihi ve sosyal dokusu korunmuştur.
- İstanbul bir liman şehridir.
- İstanbul bütün ülkelerin aktarma (transfer) alanında bulunmaktadır.

Yüzölçümü 5 bin 196 km² olan İstanbul ilinde km² ye 2 bin 976 insan düşmektedir. İstanbul nüfus yoğunluğu 2 bin 976/km² dir. İlçelerdeki nüfus yoğunluğuna bakıldığında; 1. sırayı 40 bin 648/km² ile Gaziosmanpaşa alırken, Güngören 40 bin 043/km² ile 2. sırada, Bahçelievler 34 bin 845/km² ile 3. sırada, Bağcılar 32 bin 052/km² ile 4. sırada ve nüfus yoğunluğunun en düşük ilçeler ise Silivri 233/km² ile 37. sırada, Çatalca 66/km² ile 38. sırada, Şile 47/km² ile 39. sırada yer almaktadır.

Yüzölçümü büyüklüğünde ilk sırada Çatalca yer aldı. Bu ilçeyi Silivri ve Şile ilçeleri izlemiştir.

Nüfus Yoğunluğunun Yıllara Göre Dağılımı											
YIL	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
İSTANBUL	2.551	2.622	2.666	2.725	2.767	2.821	2.849	2.892	2.900	2.987	2.976

Tablo 26: Nüfus Yoğunluğunun Yıllara Göre Dağılımı

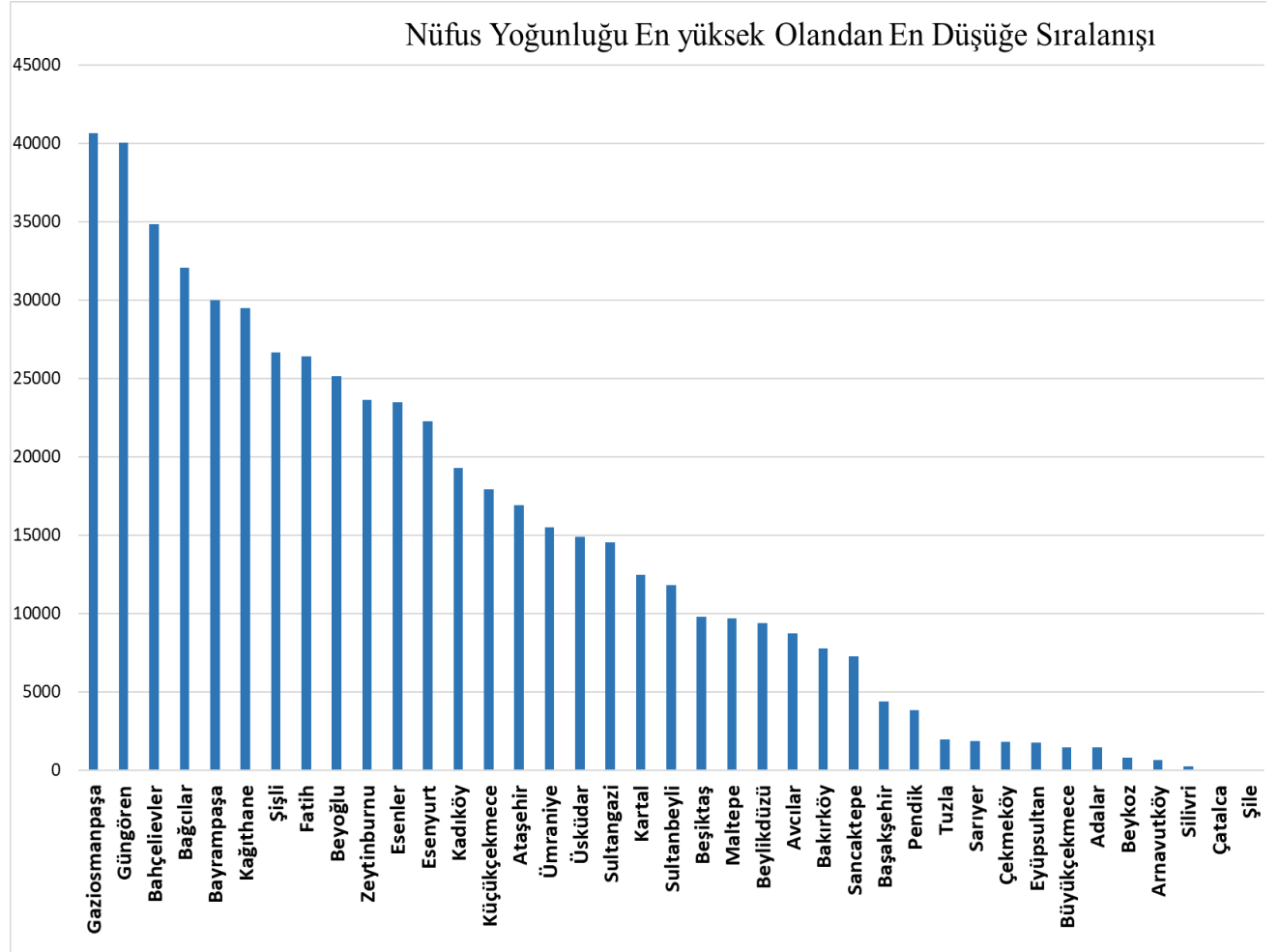
S.NO:	İlçeler	Nüfus- 2020 (ADNKS)	Yüzölçüm (km2) Gerçek Alan	Nüfus Yoğunluğu Kişi / km2	ORAN
	İSTANBUL	15.462.452	5.196	2.976	
1	Gaziosmanpaşa	487.778	12	40.648	3,15%
2	Güngören	280.299	7	40.043	1,81%
3	Bahçelievler	592.371	17	34.845	3,83%
4	Bağcılar	737.206	23	32.052	4,77%
5	Bayrampaşa	269.950	9	29.994	1,75%
6	Kağıthane	442.415	15	29.494	2,86%
7	Şişli	266.793	10	26.679	1,73%
8	Fatih	396.594	15	26.440	2,56%
9	Beyoğlu	226.396	9	25.155	1,46%
10	Zeytinburnu	283.657	12	23.638	1,83%
11	Esenler	446.276	19	23.488	2,89%
12	Esenyurt	957.398	43	22.265	6,19%
13	Kadıköy	481.983	25	19.279	3,12%
14	Küçükçekmece	789.633	44	17.946	5,11%
15	Ataşehir	422.594	25	16.904	2,73%
16	Ümraniye	713.803	46	15.517	4,62%
17	Üsküdar	520.771	35	14.879	3,37%
18	Sultangazi	537.488	37	14.527	3,48%
19	Kartal	474.514	38	12.487	3,07%
20	Sultanbeyli	343.318	29	11.839	2,23%
21	Beşiktaş	176.513	18	9.806	1,14%
22	Maltepe	515.021	53	9.717	3,33%
23	Beylikdüzü	365.572	39	9.374	2,36%
24	Avcılar	436.897	50	8.738	2,83%
25	Bakırköy	226.229	29	7.801	1,46%
26	Sancaktepe	456.861	63	7.252	2,95%
27	Başakşehir	469.924	107	4.392	3,04%
28	Pendik	726.481	190	3.824	4,70%
29	Tuzla	273.608	138	1.983	1,77%
30	Sarıyer	335.298	177	1.894	2,17%
31	Çekmeköy	273.658	152	1.800	1,77%
32	Eyüpsultan	405.845	228	1.780	2,62%
33	Büyükçekmece	257.362	173	1.488	1,66%
34	Adalar	16.033	11	1.458	0,10%
35	Beykoz	246.110	310	794	1,59%
36	Arnavutköy	296.709	453	655	1,92%
37	Silivri	200.215	858	233	1,29%
38	Çatalca	74.975	1.142	66	0,48%
39	Şile	37.904	800	47	0,26%

Tablo 27: İlçe Nüfuslarının Yüzölçümüne Oranı

Kaynak 1: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

Kaynak 2: Harita Genel Müdürlüğü <https://www.harita.gov.tr/uploads/files/products/il-ve-ilce-yuzolcumleri-103.pdf>

Kaynak 3: www.tuik.gov.tr Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, Nüfus Yoğunluğu 2020

Grafik 18: Nüfus Yoğunluğu Sıralaması

Kaynak 1: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

Kaynak 2: Harita Genel Müdürlüğü <https://www.harita.gov.tr/uploads/files/products/il-ve-ilce-yuzolcumleri-103.pdf>

Kaynak 3: www.tuik.gov.tr Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, Nüfus Yoğunluğu 2020

2.8. NÜFUS PROJEKSİYONU

Nüfus projeksiyonları, mevcut nüfus eğilimlerinin devam etmesi veya benzer süreçleri daha önce yaşamış ülkelerin eğilimlerinin analiz edilerek, bu eğilimlerin yansıtılması durumunda nüfusun gidişatını gösteren bir uygulamadır.

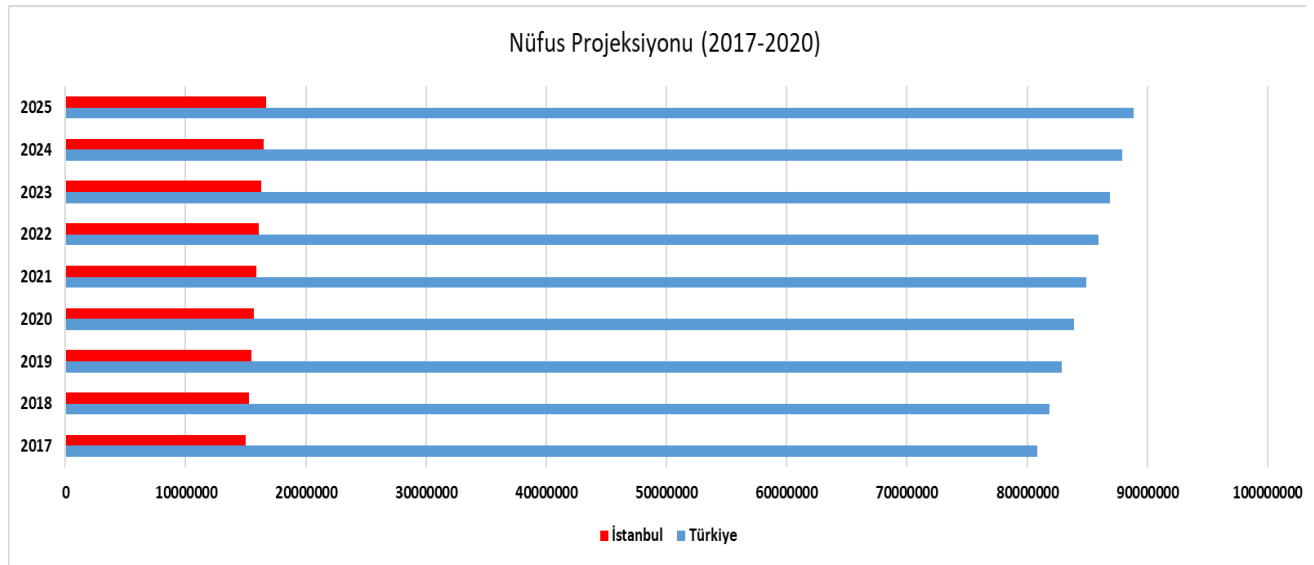
Türkiye için 2017-2025 yılları nüfus projeksiyonuna bakıldığında; Türkiye'nin 2025 yılında nüfusunun 88 milyon 844 bin 934 kişi olması beklenmektedir. Yıllara göre verilen nüfus projeksiyon

tablosuna göre 2025 yılında İstanbul'un nüfus beklentisi 16 milyon 708 bin 850 kişi olup, beklenti nüfusun göreceli artması yönündedir.

İstanbul 2017-2025 Nüfus Projeksiyonu									
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Türkiye	80.810.525	81.867.223	82.886.421	83.900.373	84.908.658	85.911.035	86.907.367	87.885.571	88.844.934
İstanbul	15.029.231	15.254.231	15.468.919	15.682.267	15.893.822	16.103.390	16.310.652	16.512.489	16.708.850

Tablo 28: Nüfus Projeksiyonu 2017-2025

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Nüfus Projeksiyonları 2017-2025, [Ziy.Tar. : 22/03/2021]

Grafik 19: Nüfus Projeksiyonu

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Nüfus Projeksiyonları 2017-2025, [Ziy.Tar. : 22/03/2021]

2.9. NÜFUS ARTIŞ HIZI

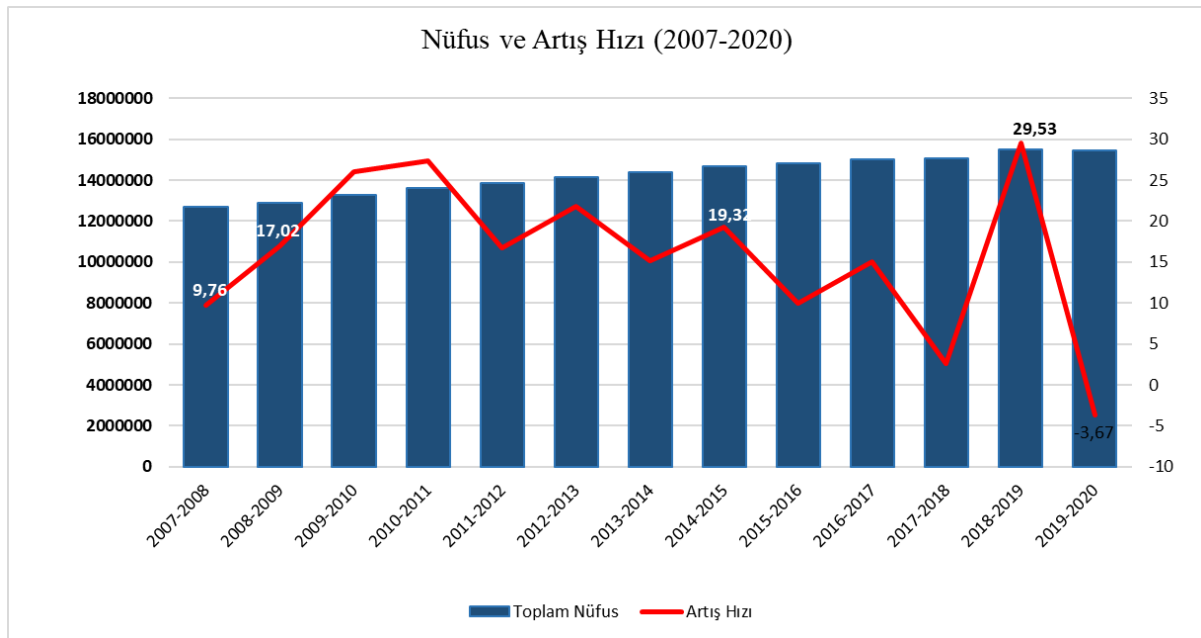
İstanbul ilinde nüfus artış hızı azaldı.

Nüfus artış hızını etkileyen faktörlerin başında doğum, ölüm ve göçler gelmektedir. Dolayısıyla nüfus artış hızındaki değişimler bu üç olaya göre şekillenmektedir. Nüfus artış hızı, iki sayı tarihi dönemde her bir nüfus için artan nüfustur. Türkiye'nin yıllık nüfus artış hızı 2019 yılında binde 13,9 iken 2020 yılında binde 5,5 ile düşüş yaşamıştır. İstanbul'un yıllık nüfus artış hızı 2019 yılında binde 29,53 iken 2020 yılında binde -3,67 ile büyük bir düşüş yaşamıştır.

Nüfus Artış Hızı (Binde)													
	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
İSTANBUL	9,76	17,02	26,02	27,42	16,78	21,83	15,18	19,32	9,96	15,09	2,56	29,53	-3,67

Tablo 29: Nüfus Artış Hızı

Kaynak: www.tuik.gov.tr Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2007-2020 [Ziy.Tar.:19/03/2021]

Grafik 20: Nüfus Artış Hızı

Kaynak: www.tuik.gov.tr Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2007-2020

2.10. GÖÇ İSTATİSTİKLERİ

Göç, bir birey ya da grubun bulunduğu yerden başka bir yere yerleşmek amacı ile taşınması olayı olarak tanımlanabilir. Diğer bir ifadeyle insanların yaşadıkları ortamı terk ederek başka bir ortama göç etmeleridir. Göç, kısa süreli ve geçici yer değiştirmeler şeklinde olabileceği gibi devamlı yani kalıcı nitelik taşınması şeklinde de ortaya çıkabilir. İnsanları göçe zorlayan ana faktör, insanların geçimlerini sağlamak için daha uygun yerlere gitmek ve burada iş bulmak, çeşitli imkânlardan faydalanmak ve yerleştirmektir.

Göç olgusu, temelinde sosyal bir hareket olmasına karşın, ekonomik yaşamdan kültüre kadar hayatın her yönünü etkileyen temel bir değişim aracıdır. Net göç, bir yerleşim yerinin aldığı göç ile verdiği göç arasındaki farktır. Yerleşim yerinin aldığı göç, verdiğiğinden fazla ise net göç pozitif, aldığı göç verdiğiğinden az ise net göç negatiftir. Net göç hızı, net göçün hesaplandığı nüfusta yaşayan bireyin yıla bölümü olarak da ifade edilebilir.

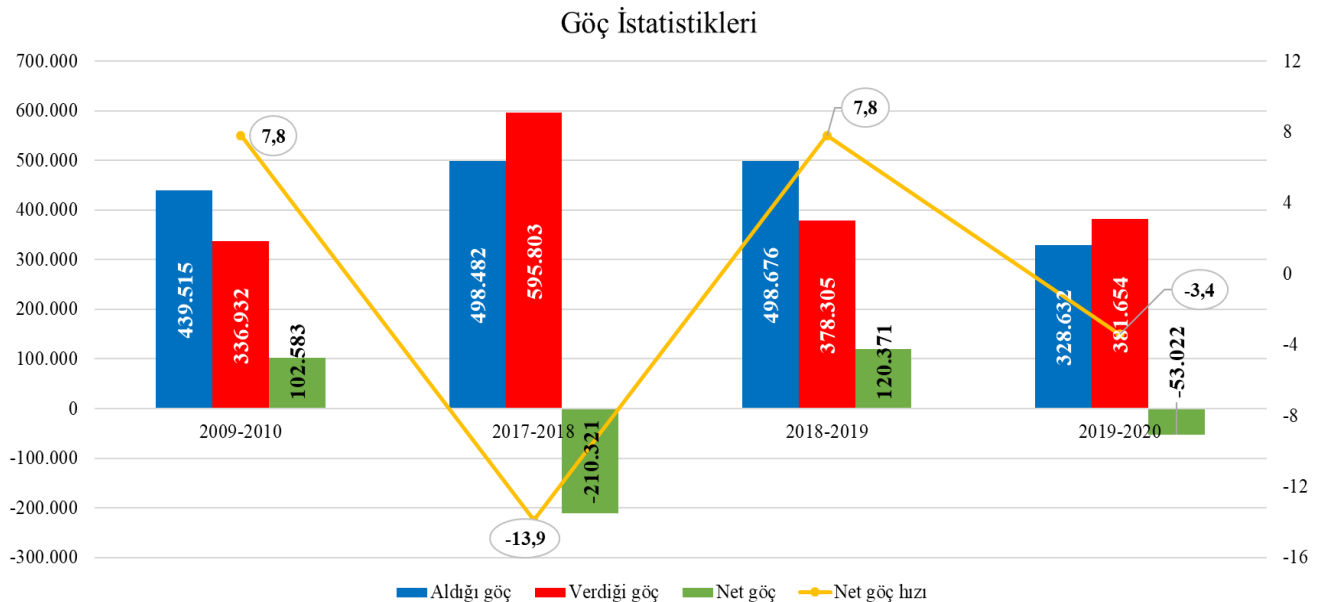
2.10.1. İstanbul İlinin Aldığı Göç – Verdiği Göç;

İstanbul ilinin aldığı göç sayısı 328 bin 632 kişi olurken verdiği göç sayısı 381 bin 654 kişi oldu.

2009 – 2020 YILLARI ARASINDA İSTANBUL İLİ GÖÇ İSTATİSTİKLERİ					
YIL	TOPLAM NÜFUS	ALDIĞI GÖÇ	VERDİĞİ GÖÇ	NET GÖÇ	NET GÖÇ HIZI %
2009-2010	13.255.685	439.515	336.932	102.583	7,8
2010-2011	13.624.240	450.445	328.663	121.782	9
2011-2012	13.854.740	384.535	354.074	30.461	2,2
2012-2013	14.160.467	437.922	371.601	66.321	4,7
2013-2014	14.377.018	438.998	424.662	14.336	1
2014-2015	14.657.434	453.407	402.864	50.543	3,5
2015-2016	14.804.116	369.582	440.889	-71.307	- 4,8 (negatif göç)
2016-2017	15.029.231	416.587	422.559	-5.972	- 0,4 (negatif göç)
2017-2018	15.067.724	498.482	595.803	-210.321	-13,9 (negatif göç)
2018-2019	15.519.267	498.676	378.305	120.371	7,8
2019-2020	15.452.462	328.632	381.654	-53.022	-3,4 (negatif göç)

Tablo 30: İstanbul İlinde Alınan Göç - Verilen Göç

Kaynak: www.tuik.gov.tr Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS), İstanbul bölgesinin aldığı göç, verdiği göç, net göç ve net göç hızı sonuçları, 2009-2020 [Ziy.Tar.: 19/03/2021]

2.10.2. İstanbul'un İller Düzeyinde Aldığı Göç – Verdiği Göç;

İstanbul ilinde en fazla Kocaeli iline göç verilirken, En fazla Tokat ilinden göç almıştır.

2019-2020 YILINDA İSTANBUL'UN İLLER DÜZEYİNDE VERDİĞİ GÖÇ

İL	VERDİĞİ GÖÇ
1 KOCAELİ	24.884
2 TEKİRDAĞ	20.562
3 ANKARA	17.812
4 İZMİR	17.107
5 BURSA	13.844
6 ANTALYA	12.082
7 SAMSUN	11.624
8 SAKARYA	10.669
9 MUĞLA	10.373
10 ORDU	10.258
- DİĞER İLLER	232.439
TOPLAM VERİLEN GÖÇ	381.654

2019-2020 YILINDA İSTANBUL'UN İLLER DÜZEYİNDE ALDIĞI GÖÇ

İL	ALDIĞI GÖÇ
1 TOKAT	22.845
2 ANKARA	17.067
3 KOCAELİ	15.684
4 İZMİR	11.759
5 TEKİRDAĞ	9.643
6 BURSA	9.570
7 VAN	9.106
8 SAMSUN	7.660
9 ORDU	7.619
10 SAKARYA	7.347
- DİĞER İLLER	210.332
TOPLAM ALINAN GÖÇ	328.632

Tablo 31: İller Düzeyinde Alınan Göç - Verilen Göç

Kaynak: www.tuik.gov.tr Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS), İstanbul bölgesinin İller düzeyinde aldığı göç, verdiği göç, 2019-2020 [Ziy.Tar.: 19/03/2021]

2020 YILINDA İSTANBUL'DA YAŞAYAN DİĞER İLLERE KAYITLI NÜFUS			
NÜFUSA KAYITLI OLUNAN İL		NÜFUS	ORAN %
1	SİVAS	768.338	4,96
2	KASTAMONU	562.160	3,63
3	ORDU	526.669	3,4
4	GİRESUN	495.871	3,2
5	TOKAT	488.461	3,15
6	ERZURUM	437.138	2,82
7	SAMSUN	428.101	2,76
8	MALATYA	417.907	2,7
9	TRABZON	414.453	2,68
10	SİNOP	376.610	2,43
-	İSTANBUL	2.159.995	13,96

Tablo 32: Diğer İllere Kayıtlı Nüfus

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

2.10.3 Uluslararası Göç İstatistikleri;

2019 yılında yurt dışından İstanbul'a göç edenlerin sayısı 306 bin 455, İstanbul'dan yurt dışına göç edenlerin sayısı ise 140 bin 223 oldu.

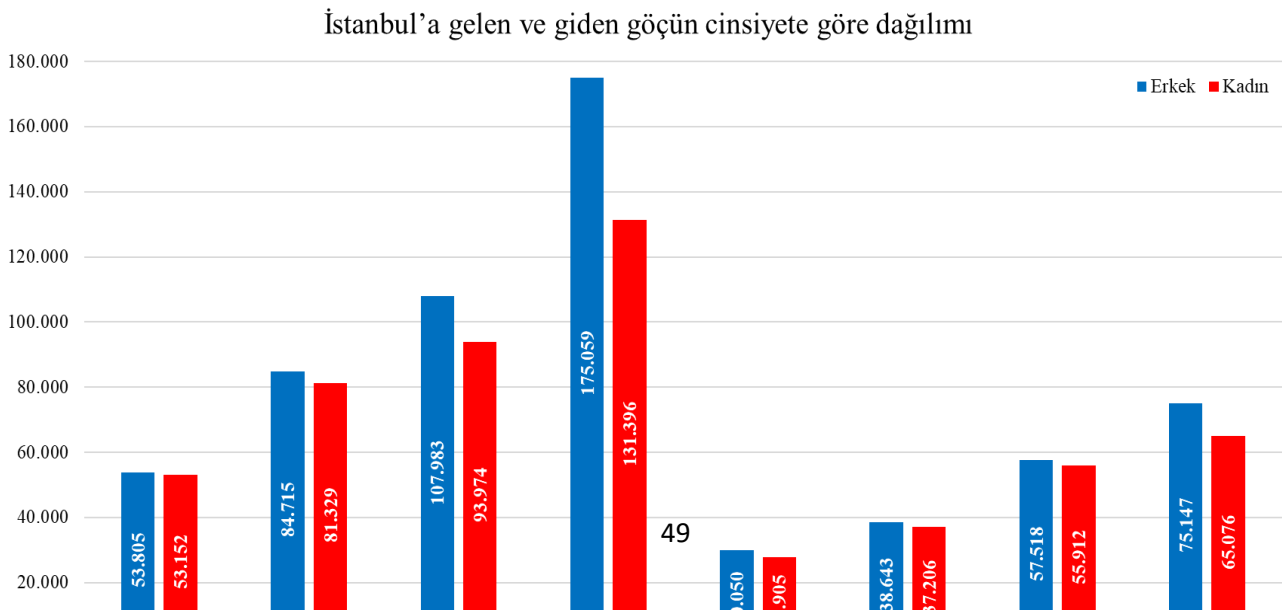
Yurt dışından İstanbul'a göç edenlerin sayısı 2019 yılında bir önceki yıla göre yüzde 51,74 artarak 306 bin 455 kişi oldu. Göç eden nüfusun yüzde 57,12'sini erkekler, yüzde 42,88'ini kadınlar oluşturdu.

İstanbul'dan yurt dışına göç eden kişi sayısı 2019 yılında bir önceki yıla göre yüzde 23,62 artarak 140 bin 223 oldu. Bu sayının yüzde 53,59'unu erkekler, yüzde 46,41'ini ise kadınlar oluşturdu.

YIL	İstanbul'a gelen ve giden uluslararası göçün cinsiyetlere göre dağılımı					
	Gelen			Giden		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
2019	175.059	131.396	306.455	75.147	65.076	140.223
2018	107.983	93.974	201.957	57.518	55.912	113.430
2017	84.715	81.329	166.044	38.643	37.206	75.849
2016	53.805	53.152	106.957	30.050	27.905	57.955

Tablo 33: İstanbul'a gelen ve giden göçün cinsiyetlere göre dağılımı

Kaynak: TÜİK, Uluslararası Göç İstatistikleri, 20/08/2021

En fazla 25-29 yaş grubundaki nüfus göç etti.

İstanbul'a 2019 yılında göç edenlerin yaş grubu incelendiğinde en fazla göç edenlerin yüzde 16 ile 25-29 yaş grubu olduğu görüldü. Bu yaş grubunu yüzde 14 ile 30-34 yaş grubu ve yüzde 13 ile 20-24 yaş grubu izledi.

İstanbul'dan 2019 yılında göç eden nüfusun yaş gruplarına bakıldığında en fazla göç edenlerin yüzde 15 ile yine 25-29 yaş grubu olduğu görüldü. Bu yaş grubunu yine yüzde 15 ile 30-34 yaş grubu ve yüzde 12 ile 35-39 yaş grubu izledi.

Yaş Grupları	İstanbul'a gelen uluslararası göçün yaş gruplarına göre dağılımı	
	2018	2019
20-24	23.767	40.050
25-29	27.516	49.819
30-34	26.079	43.321
35-39	22.123	34.502
40-44	17.093	26.428
Diğer	85.379	112.335
TOPLAM	201.957	306.455

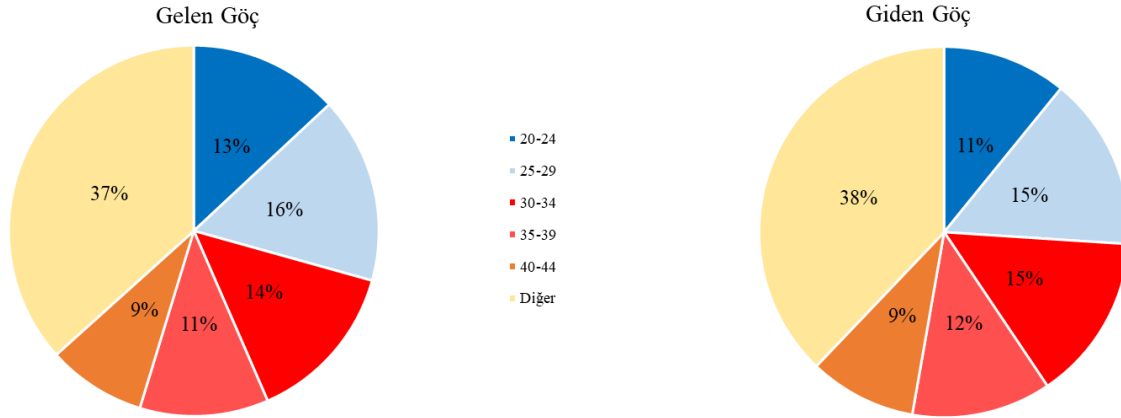
Tablo 34: İstanbul'a gelen uluslararası göç

Kaynak: TÜİK, Uluslararası Göç İstatistikleri, 28/08/2021

Yaş Grupları	İstanbul'dan giden uluslararası göçün yaş gruplarına göre dağılımı	
	2018	2019
20-24	13.634	15.254
25-29	18.972	21.247
30-34	17.637	20.388
35-39	14.135	17.097

40-44	10.821	13.145
Diğer	38.231	53.092
TOPLAM	11.3430	140.223

Tablo 35: İstanbul'dan giden uluslararası göç
Kaynak: Tüik, Uluslararası Göç İstatistikleri, 28/08/2021

Grafik 23: İstanbul'a gelen ve giden göç
Kaynak: Tüik, Uluslararası Göç İstatistikleri, 28/08/2021

Yurt dışından en fazla göç alan ilçe Esenyurt olurken yurt dışına en fazla göç Fatih'ten oldu.

İstanbul'a 2019 yılında göç edenlerin ilçelere göre dağılımı incelendiğinde yüzde 15,23 oranı ile en fazla göç alan ilçenin Esenyurt olduğu görüldü. Esenyurt'u yüzde 13,67 ile Fatih, yüzde 7,05 ile Bahçelievler, yüzde 5,26 ile Avcılar ve yüzde 4,94 ile Başakşehir ilçesi takip etti.

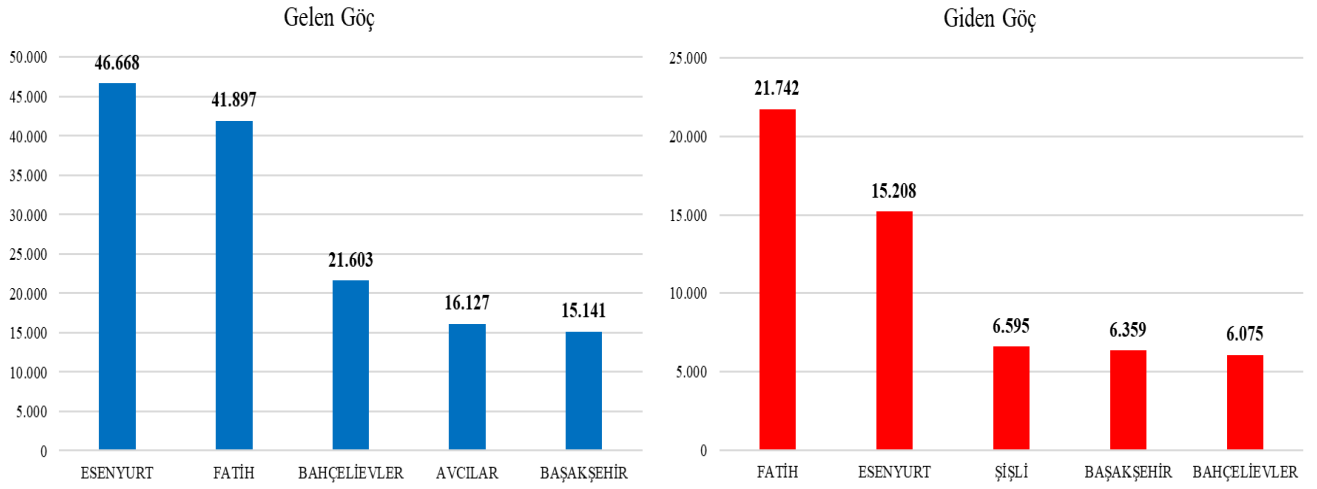
İstanbul'dan 2019 yılında göç eden nüfusun ilçelere göre dağılımına bakıldığında ise yüzde 15,50 ile Fatih'in en fazla göç veren ilçe olduğu görüldü. Fatih'i yüzde 10,85 ile Esenyurt, yüzde 4,70 ile Şişli, yüzde 4,53 ile Başakşehir ve yüzde 4,33 ile Bahçelievler ilçesi takip etti.

İstanbul'dan giden uluslararası göçün en fazla olduğu ilk 5 ilçe			
	İlçe	2018	2019
1	FATİH	14.905	21.742
2	ESENYURT	6.377	15.208
3	ŞİŞLİ	5.243	6.595

İstanbul'a gelen uluslararası göçün en fazla olduğu ilk 5 ilçe			
	İlçe	2018	2019
1	ESENYURT	27.663	46.668
2	FATİH	33.867	41.897
3	BAHÇELİEVLER	10.383	21.603
4	AVCILAR	95.63	16.127
5	BAŞAKŞEHİR	12.144	15.141

4	BAŞAKŞEHİR	3.690	6.359
5	BAHÇELİEVLER	3.838	6.075

Tablo 36: İstanbul'a gelen ve giden göçün en fazla olduğu ilk 5 ilçe
Kaynak: TÜİK, Uluslararası Göç İstatistikleri, 28/08/2021

Grafik 24: İstanbul'a gelen ve giden göçün en fazla olduğu ilk 5 ilçe
Kaynak: TÜİK, Uluslararası Göç İstatistikleri, 28/08/2021

İstanbul'a gelen uluslararası göçte ilk sırayı Türkmenistan vatandaşları alırken giden göçte ise ilk sırayı Irak vatandaşları aldı.

İstanbul'a 2019 yılında gelen yabancı uyruklu nüfus içinde ilk sırayı yüzde 23,35 ile Türkmenistan vatandaşları aldı. Türkmenistan'ı yüzde 7,22 ile İran, yüzde 6,94 ile Suriye, yüzde 6,25 ile Özbekistan ve yüzde 5,93 ile Irak izledi.

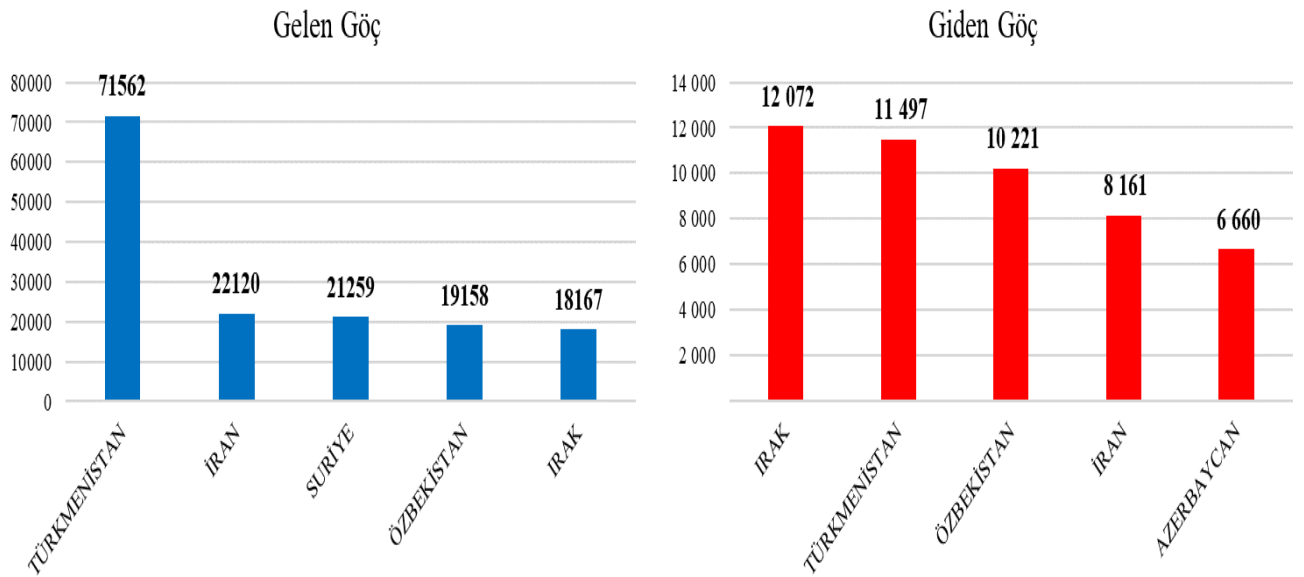
İstanbul'dan göç eden yabancı uyruklu nüfus içinde ilk sırayı yüzde 8,61 ile Irak vatandaşları aldı. Irak'ı yüzde 8,20 ile Türkmenistan, yüzde 7,29 ile Özbekistan, yüzde 5,82 ile İran ve yüzde 4,75 ile Azerbaycan vatandaşları takip etti.

Vatandaşlık ülkesine göre İstanbul'a gelen uluslararası göçün en fazla olduğu ilk 5 ülke			
	Uyruk	2018	2019
1	TÜRKMENİSTAN	25.362	71.562
2	İRAN	13.318	22.120
3	SURİYE	24.068	21.259
4	ÖZBEKİSTAN	10.607	19.158
5	IRAK	13.560	18.167

Tablo 37: İstanbul'a gelen uluslararası göçün en fazla olduğu ilk 5 ülke
Kaynak: TÜİK, Uluslararası Göç İstatistikleri, 28/08/2021

Vatandaşlık ülkesine göre İstanbul'dan giden uluslararası göçün en fazla olduğu ilk 5 ülke			
	Uyruk	2018	2019
1	İRAK	4.596	12.072
2	TÜRKMENİSTAN	8.335	11.497
3	ÖZBEKİSTAN	11.762	10.221
4	İRAN	3.540	8.161
5	AZERBAYCAN	7.621	6.660

Tablo 38: İstanbul'dan giden uluslararası göçün en fazla olduğu ilk 5 ülke
Kaynak: TÜİK, Uluslararası Göç İstatistikleri, 28/08/2021

Grafik 25: İstanbul'a gelen ve giden uluslararası göçün en fazla olduğu ilk 5 ülke
Kaynak: TÜİK, Uluslararası Göç İstatistikleri, 28/08/2021

3. AÇIK KAPI BİRİMLERİNE 2019-2020 YILLARINDA YAPILAN BAŞVURULARIN HİZMET BAŞLIKLARI

Covid-19 pandemisi, Türkiye’de ilk koronavirüs vakasının tespit edildiği 11 Mart 2020’nin hemen sonrasında, hastalığa yakalananları fiziksel olarak etkilediği kadar toplumun genelinde özellikle de kırılgan gruplarda sosyo-ekonomik ve psikolojik sorunlara neden olmuştur.

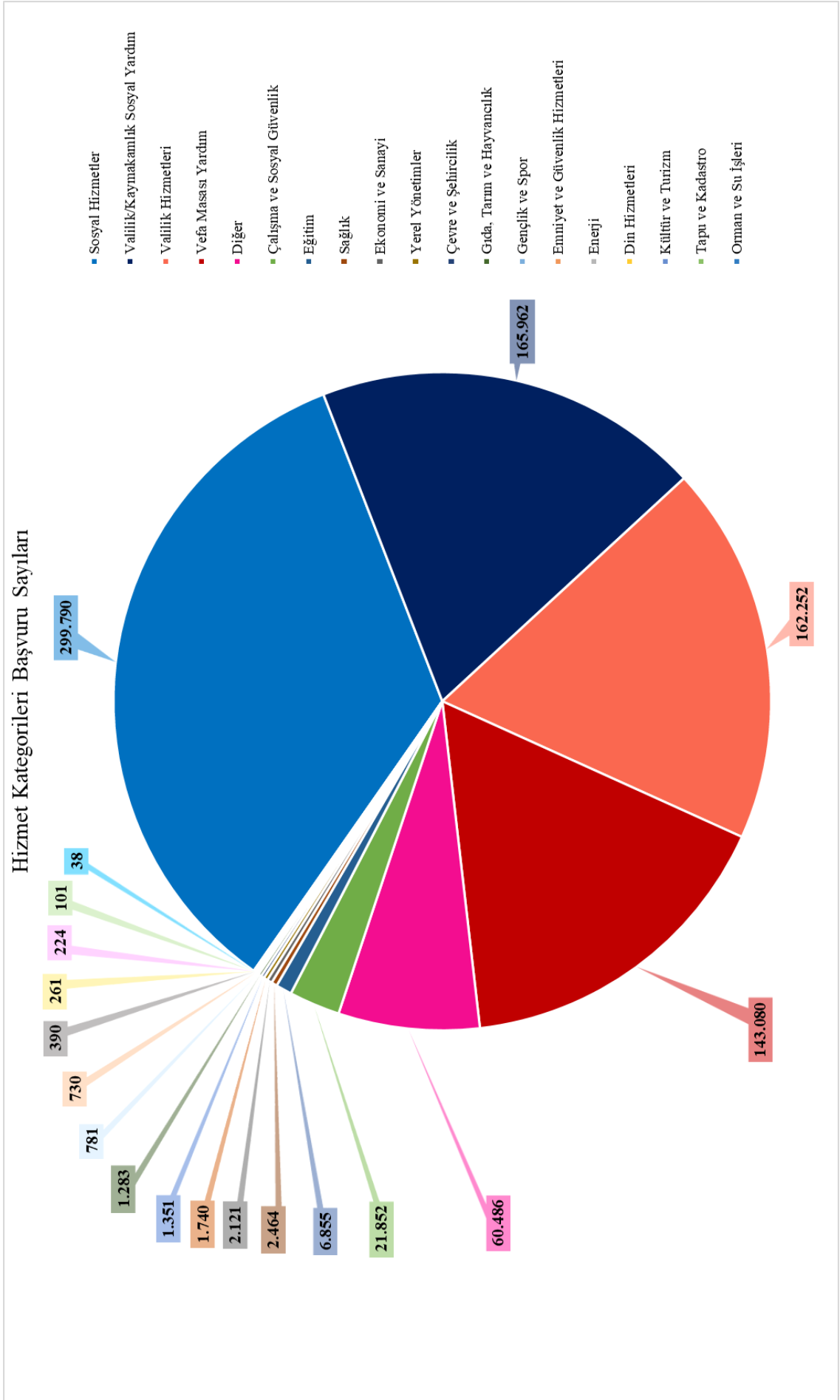
Bu nedenle yıllara göre İstanbul ilinde açık kapı birimlerine yapılan başvurulara bakıldığında, 2019 yılında 11 bin 411 başvuru yapılmış olup yüzde 7.539 artışla 2020 yılında 871 bin 761 başvuruya ulaşılmıştır.

2020 yılında Açık Kapı birimlerine yapılan başvurularda 1. Sırayı 299 bin 790 başvuru ile Sosyal Hizmetler alırken Valilik / Kaymakamlık Sosyal Yardımlar 165 bin 962 ile 2. Sırada, Valilik Hizmetleri 162 bin 252 ile 3. Sırada, Vefa Masası Yardımı 143 bin 080 başvuru ile 4. Sırada ve en düşük başvurular ise Din Hizmetleri 261 başvuru ile 16. Sırada, Kültür ve Turizm 224 başvuru ile 17. Sırada, Tapu ve Kadastro 101 başvuru ile 18. Sırada, Orman ve Su İşleri 38 başvuru ile 19. Sırada yer almaktadır.

S.NO:	Hizmet Tür Kategorisi	2019	2020	1 YILLIK ARTIŞ ORANI YÜZDESİ %
1	SOSYAL HİZMETLER	2.041	299.790	14.588
2	VALİLİK/KAYMAKAMLIK SOSYAL YARDIM (BU HİZMET BAŞLIĞI 2020 YILINDA AÇILMIŞTIR)	-----	165.962	-----
3	VALİLİK HİZMETLERİ	785	162.252	20.569
4	VEFA MASASI YARDIM (BU HİZMET BAŞLIĞI 2020 YILINDA AÇILMIŞTIR)	-----	143.080	-----
5	DİĞER	600	60.486	9.981
6	ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK	712	21.852	2.969
7	EĞİTİM	1.370	6.855	400
8	SAĞLIK	1.322	2.464	86
9	EKONOMİ VE SANAYİ	150	2.121	1.314
10	YEREL YÖNETİMLER	2.104	1.740	-17
11	ÇEVRE VE SEHİRCİLİK	912	1.351	48
12	GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK	109	1.283	1.077
13	GENÇLİK VE SPOR	93	781	740
14	EMNİYET VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	825	730	-12
15	ENERJİ	203	390	92
16	DİN HİZMETLERİ	75	261	248
17	KÜLTÜR VE TURİZM	34	224	559
18	TAPU VE KADASTRO	48	101	110
19	ORMAN VE SU İŞLERİ	28	38	36
TOPLAM		11.411	871.761	7.539%

Tablo 39: Açık Kapı Hizmet Başlıkları

Kaynak: E-İçişleri İş Zekası Modülü Hizmet Başlığına Göre Dağılım/ <https://rapor.icisleri.gov.tr> [Ziy.Tar. : 01/04/2021]

Grafik 26: Açık Kapı Başvurularının Hizmet Tür Kategorileri, 2020

Kaynak: E-İçişleri İş Zekası Modülü Hizmet Başlığına Göre Dağılım/ <https://rapor.icisleri.gov.tr> [Ziy.Tar. : 01/04/2021]

3.1. Açık Kapı Başvuruları Sektör Dağılımı;

2019-2020 yıllarında sektör dağılımına bakıldığında İstanbul ili Açık Kapı Birimlerine 2019 yılında 39 sektörden başvuru yapıldığı görülmektedir.

2019 YILI AÇIK KAPI BİRİMLERİNE BAŞVURU YAPAN VATANDAŞLARIN ÇALIŞTIĞI SEKTÖR DAĞILIMI 01.01.2019 - 31.12.2019		
S.NO:	Sektör Adı	Başvuru Sayısı
1	Çalışmıyor	5.977
2	Diğer	1.142
3	Kamu Hizmetleri	537
4	Eğitim	418
5	Tekstil - Konfeksiyon - Hazır Giyim	237
6	İnşaat	230
7	Gıda	227
8	Güvenlik	209
9	Sağlık - Medikal - Kozmetik	205
10	Ticaret	188
11	Temizlik Hizmetleri	138
12	Bilişim	131
13	Bankacılık	104
14	Ulaşım	100
15	Avukatlık - Hukuki Danışmanlık	91
16	Finans	87
17	Turizm	84
18	Elektrik ve Elektronik	73
19	Otomotiv	68
20	Sanayi	66
21	Lojistik - Taşımacılık	61
22	Medya - İletişim	60
23	Basım Yayın - Matbaacılık	53
24	Emlak - Gayrimenkul	48
25	Çevre	39
26	Endüstri	38
27	Enerji	38
28	Kültür, Sanat ve Tasarım	29
29	Eğlence	27
30	Denizcilik	26
31	Telekomünikasyon	24
32	Teknoloji	22
33	Kimya Sanayi	20
34	Tarım - Hayvancılık	19
35	Spor Faaliyetleri	17
36	Kuyumculuk	12
37	Sigortacılık	12
38	Madencilik	10
39	Fuarçılık	7
TOPLAM		10.874

2020 YILI AÇIK KAPI BİRİMLERİNE BAŞVURU YAPAN VATANDAŞLARIN ÇALIŞTIĞI SEKTÖR DAĞILIMI 01.01.2020 - 31.12.2020		
S.NO:	Sektör Adı	Başvuru Sayısı
1	Çalışmıyor	525.066
2	Diğer	95.725
3	Tekstil - Konfeksiyon - Hazır Giyim	38.802
4	Gıda	24.013
5	İnşaat	16.778
6	Temizlik Hizmetleri	14.145
7	Güvenlik	12.359
8	Sağlık - Medikal - Kozmetik	10.620
9	Eğitim	8.678
10	Ulaşım	7.103
11	Turizm	6.898
12	Lojistik - Taşımacılık	6.526
13	Kamu Hizmetleri	6.216
14	Sanayi	6.177
15	Elektrik ve Elektronik	4.298
16	Otomotiv	4.177
17	Ticaret	2.790
18	Bilişim	1.970
19	Eğlence	1.966
20	Basım Yayın - Matbaacılık	1.887
21	Telekomünikasyon	1.599
22	Bankacılık	1.550
23	Finans	1.389
24	Avukatlık - Hukuki Danışmanlık	1.325
25	Kuyumculuk	1.256
26	Medya - İletişim	1.170
27	Sigortacılık	957
28	Kimya Sanayi	938
29	Spor Faaliyetleri	931
30	Emlak - Gayrimenkul	871
31	Çevre	810
32	Endüstri	808
33	Kültür, Sanat ve Tasarım	749
34	Teknoloji	701
35	Enerji	621
36	Denizcilik	583
37	Tarım - Hayvancılık	304
38	Fuarçılık	263
39	Madencilik	241
TOPLAM		813.260

Tablo 40: Açık Kapı Başvuruları Sektör Dağılımı

Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekası Uygulaması. [Ziy.Tar. : 04/05/2021]

4. SOSYAL HİZMETLER VE VALİLİK / KAYMAKAMLIK SOSYAL YARDIM

Sosyal Devletin vatandaşlarına sağladığı hizmetlerden bir tanesi de sosyal yardımlardır. Sosyal yardım ihtiyacı olan bir bireyin aldığı ve alması gereken yardımla hayatı tutunmasını öğrenme, uygulama ve yaşaması için sosyal hizmet desteğine ihtiyacı vardır. Sosyal hizmet ihtiyacı olan bireylerin de sosyal yardıma ihtiyacı vardır. İki unsur birbirlerini tamamlamaktadır.

Sosyal yardım, insanların kendine yeterli duruma gelinceye kadar asli ihtiyaçlarını karşılamının karşılığıdır. Sosyal yardımlar konusunda her il ve ilçede Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları kurulmuştur.

Sosyal hizmet toplumda belirli özel ihtiyaç içinde bulunan bireylerine ve gruplarına yoğunlaşmaktadır. Sosyal hizmetin hedef kitlesi toplumun dezavantajlı kesimi olan, çocuk, kadın, aile, engelli, yaşlı ve sosyal yardıma muhtaç insanları kapsamaktadır. Sosyal hizmetler, sosyo-ekonomik, psikolojik, kültürel ve manevi ihtiyaçlarını giderebilmek maksadıyla uygulamaya dönük bireysel yöntemlere ihtiyaç duyan bir alandır. Birey, aile/grup ve topluma yönelik Devlet; koruyucu, önleyici, iyileştirici-geliştirici, tedavi-rehabilit edici hizmetler sunmaktadır.

Devlet, ihtiyaç sahibi vatandaşlara yönelik yapmış olduğu ayni ve nakdi yardımları belli kistaslara bağlamış ve bireylerin durumlarına özel yardım yapmayı amaçlamıştır. Bu yardımlar Devlet eliyle il ve ilçelerde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfınca ayni ve nakdi olarak, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü tarafından nakdi olarak yapılmaktadır.

Bu bölüm sosyo-ekonomik gelişmişlik parametreleri çerçevesinde sosyal hizmet ve sosyal yardım göstergelerini incelemektedir. Sosyal hizmet ve sosyal yardım göstergeleri “Yoksulluk ve Gelir Dağılımı, Hanehalkı Yapısı, Gelir Eşitsizliği, Okuma Yazma Bilmeyen Kadın Sayısı, Evsizler, Maddi Yardım, Gıda Yardımı, 2022 Sayılı Yasaya Bağlı Verilen Aylık Türleri, Koruma ve Bakım Altında Bulunan Nüfus” olmak üzere sekiz alt parametreyle sınırlandırılmıştır.

Sosyo-ekonomik analiz açısından sosyal hizmet ve sosyal yardım göstergelerinin önemi; birey, grup ve toplulukların gelişmesini, refah ve mutluluklarının sağlanmasını amaçlamaktadır.

Bu bölümde, İstanbul’un tespit edilen parametreler düzeyinde 2019-2020 dönemine ilişkin verileri karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir.

Açık Kapı Birimlerine Yapılan Sosyal Hizmet Başvuruları

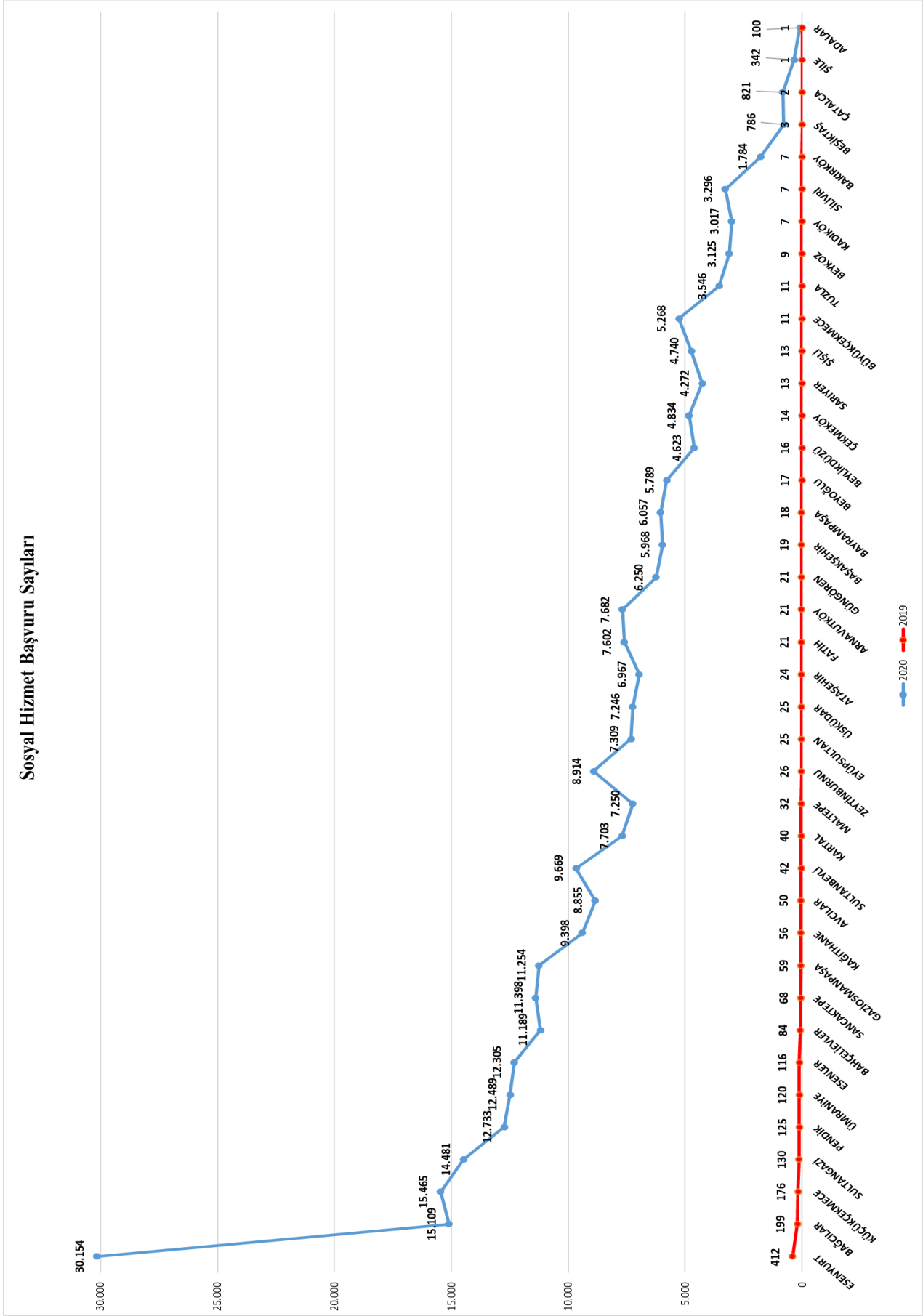
İstanbul ilinde 2020 Sosyal Hizmet başvurusunun en yüksek olduğu ilçe Esenyurt oldu.

İstanbul İli Açık Kapı birimlerine yapılan sosyal hizmet başvuru sayısı bir önceki yıla göre yüzde 14.588 artarak 299 bin 790 oldu. 2020 yılı başvuru sayısı yoğunluğuna bakıldığında; 1. Sırayı 30 bin 154 ile Esenyurt alırken, Bağcılar 15 bin 109 ile 2. sırada, Küçükçekmece 15 bin 465 ile 3. sırada, Sultangazi 14 bin 481 başvuru ile 4. sırada ve sosyal hizmet başvuru sayısının en düşük olduğu ilçeler ise Çatalca 821 ile 37. sırada, Şile 342 ile 38. sırada, Adalar 100 ile 39. sırada yer almaktadır.

S.NO:	İLÇE ADI	2019 YILI SOSYAL HİZMET BAŞVURU SAYISI	2020 YILI SOSYAL HİZMET BAŞVURU SAYISI
1	ESENYURT	412	30.154
2	BAĞCILAR	199	15.109
3	KÜÇÜKÇEKMECE	176	15.465
4	SULTANGAZİ	130	14.481
5	PENDİK	125	12.733
6	ÜMRANİYE	120	12.489
7	ESENLER	116	12.305
8	BAHÇELİEVLER	84	11.189
9	SANCAKTEPE	68	11.398
10	GAZİOSMANPAŞA	59	11.254
11	KAĞITHANE	56	9.398
12	AVCILAR	50	8.855
13	SULTANBEYLİ	42	9.669
14	KARTAL	40	7.703
15	MALTEPE	32	7.250
16	ZEYTİNBURNU	26	8.914
17	EYÜPSULTAN	25	7.309
18	ÜSKÜDAR	25	7.246
19	ATAŞEHİR	24	6.967
20	FATİH	21	7.602
21	ARNAVUTKÖY	21	7.682
22	GÜNGÖREN	21	6.250
23	BAŞAKŞEHİR	19	5.968
24	BAYRAMPAŞA	18	6.057
25	BEYOĞLU	17	5.789
26	BEYLİKDÜZÜ	16	4.623
27	ÇEKMEKÖY	14	4.834
28	SARIYER	13	4.272
29	ŞİŞLİ	13	4.740
30	BÜYÜKÇEKMECE	11	5.268
31	TUZLA	11	3.546
32	BEYKOZ	9	3.125
33	KADIKÖY	7	3.017
34	SİLİVRİ	7	3.296
35	BAKIRKÖY	7	1.784
36	BEŞİKTAŞ	3	786
37	ÇATALCA	2	821
38	ŞİLE	1	342
39	ADALAR	1	100
	TOPLAM	2.041	299.790

Tablo 41: 2019 ve 2020 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Sosyal Hizmet Başvurularının İlçelere Dağılımı
Kaynak 1: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIREports/browse/>, İş Zekası Uygulaması. [Ziy.Tar. : 04/05/2021]

Sosyal Hizmet Başvuru Sayıları

Grafik 27: Sosyal Hizmet Başvuru Sayıları

Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekası Uygulaması. [Ziy.Tar. : 04/05/2021]

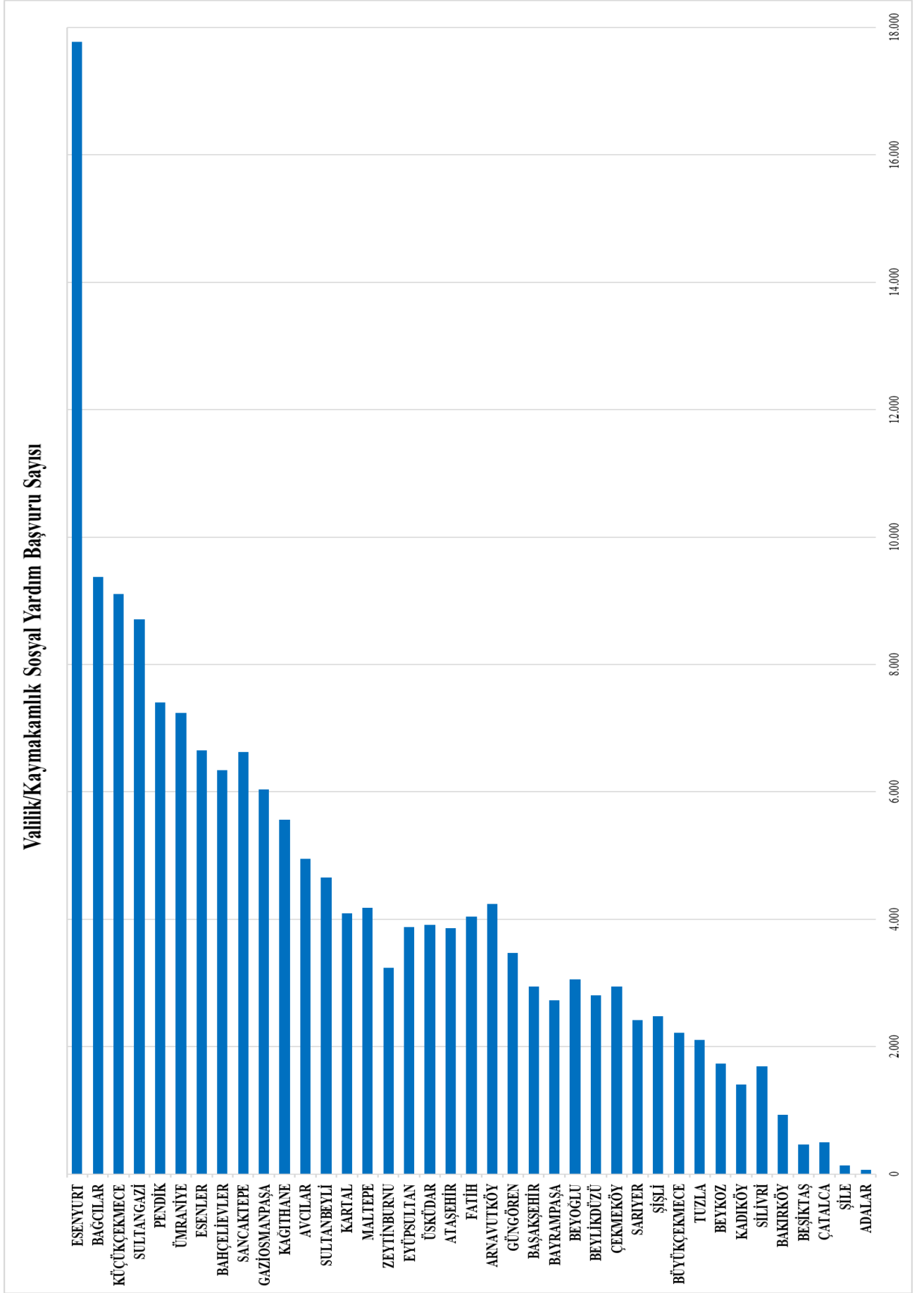
Açık Kapı Birimlerine Yapılan Valilik / Kaymakamlık Sosyal Yardım Başvuruları

İstanbul ilinde 2020 Sosyal Yardım başvurularının en yüksek olduğu ilçe Esenyurt oldu.

2020 yılına göre İstanbul ili Açık Kapı birimlerine yapılan sosyal hizmet başvuru sayısının yoğunluğuna bakıldığında 1. sırayı 17 bin 776 ile Esenyurt alırken, 9 bin 377 ile Bağcılar 2. sırada, Küçükçekmece 9 bin 103 ile 3. sırada ve sosyal yardım başvuru sayısının en düşük olduğu ilçeler ise 64 ile Adalar 39. sırada, 135 ile Şile 38. sıradayken bu sıralamayı 495 ile 37. sırada Çatalca izledi.

S.NO:	İLÇE ADI	2020 YILI VALİLİK / KAYMAKAMLIK SOSYAL YARDIM BAŞVURU SAYISI
1	ESENYURT	17.776
2	BAĞCILAR	9.377
3	KÜÇÜKÇEKMECE	9.103
4	SULTANGAZİ	8.704
5	PENDİK	7.407
6	ÜMRANİYE	7.238
7	ESENLER	6.651
8	BAHÇELİEVLER	6.340
9	SANCAKTEPE	6.629
10	GAZİOSMANPAŞA	6.042
11	KAĞITHANE	5.564
12	AVCILAR	4.946
13	SULTANBEYLİ	4.659
14	KARTAL	4.095
15	MALTEPE	4.181
16	ZEYTİNBURNU	3.235
17	EYÜPSULTAN	3.876
18	ÜSKÜDAR	3.915
19	ATAŞEHİR	3.864
20	FATİH	4.038
21	ARNAVUTKÖY	4.239
22	GÜNGÖREN	3.469
23	BAŞAKŞEHİR	2.944
24	BAYRAMPAŞA	2.731
25	BEYOĞLU	3.058
26	BEYLİKDÜZÜ	2.804
27	ÇEKMEKÖY	2.947
28	SARIYER	2.416
29	ŞİŞLİ	2.482
30	BÜYÜKÇEKMECE	2.215
31	TUZLA	2.104
32	BEYKOZ	1.731
33	KADIKÖY	1.405
34	SİLİVRİ	1.692
35	BAKIRKÖY	927
36	BEŞİKTAŞ	464
37	ÇATALCA	495
38	ŞİLE	135
39	ADALAR	64
	TOPLAM	165.962

Tablo 42: 2020 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Valilik / Kaymakamlık Sosyal Yardım Başvuruları
Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekâsı Uygulaması. [Ziy.Tar. : 16/06/2021]

Grafik 28: Valilik / Kaymakamlık Sosyal Yardım Başvuru Sayısı

Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekası Uygulaması. [Ziy.Tar. : 16/06/2021]

Yoksulluk ve Gelir Dağılımı

Yoksulluk, bireylerin sadece fiziksel ihtiyaçlarının yeterince karşılanamaması değil aynı zamanda sosyal ihtiyaçlarında yeterince karşılanamaması durumu olarak kabul edilmektedir. İnsan bilincinin farklılaşması yoksulluk tanımını zamanla genişletmiştir. Yoksulluğun sadece yemek, barınma giyim gibi temel ihtiyaçlara değil bunun yanı sıra eğitime, sağlık hizmetlerine veya kültürel ve sosyal faaliyetlere de ihtiyaç duyabileceği düşüncesi yerleşmiştir.

Yoksulluk kavramı insani ihtiyaçların tam anlamıyla karşılanamamasıyla doğru orantılıdır. Yoksulluk, ilk başta aç kalmak olarak algılansa da aslında bu tanıma ek olarak yoksunluğu içinde barındıran, bireyin eğitim alamaması hastalıklara kolay yakalanması ve tedavi olamaması fırsat eşitliğine ulaşamaması geleceğe korkuyla ve umutsuzca bakması durumlarının ortaya çıkması olarak betimlenmelidir.

4.1. HANEHALKI YAPISI

Hanehalkı sosyo-ekonomik bir birim olup akraba olsun veya olmasın aynı yerde yaşayan (ev, apartman dairesi, oda) ve aynı kazandan yemek yiyen kişilerin oluşturduğu gruptur. Tek başına yaşayan bir kişide hanehalkı oluşturur.

4.1.1. Ortalama Hanehalkı;

İstanbul ilinde 2020 ortalama hanehalkı oranı yüzde 3,27 seviyesinde gerçekleşti.

İstanbul genelinde ortalama hanehalkı sayısı 2020 yılında, bir önceki yıla göre 75 bin 017 kişi artarak 4 milyon 596 bin 419 kişi oldu. Ortalama hanehalkı oranı 0,06 puanlık azalış ile 3,27 seviyesinde gerçekleşti.

2019 YILI TOPLAM HANEHALKI SAYISI VE ORTALAMA HANEHALKI BÜYÜKLÜĞÜ		
BAŞLIK	TÜRKİYE	İSTANBUL
Toplam Hanehalkı Sayısı	24.001.940	4.521.402
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,35	3,33

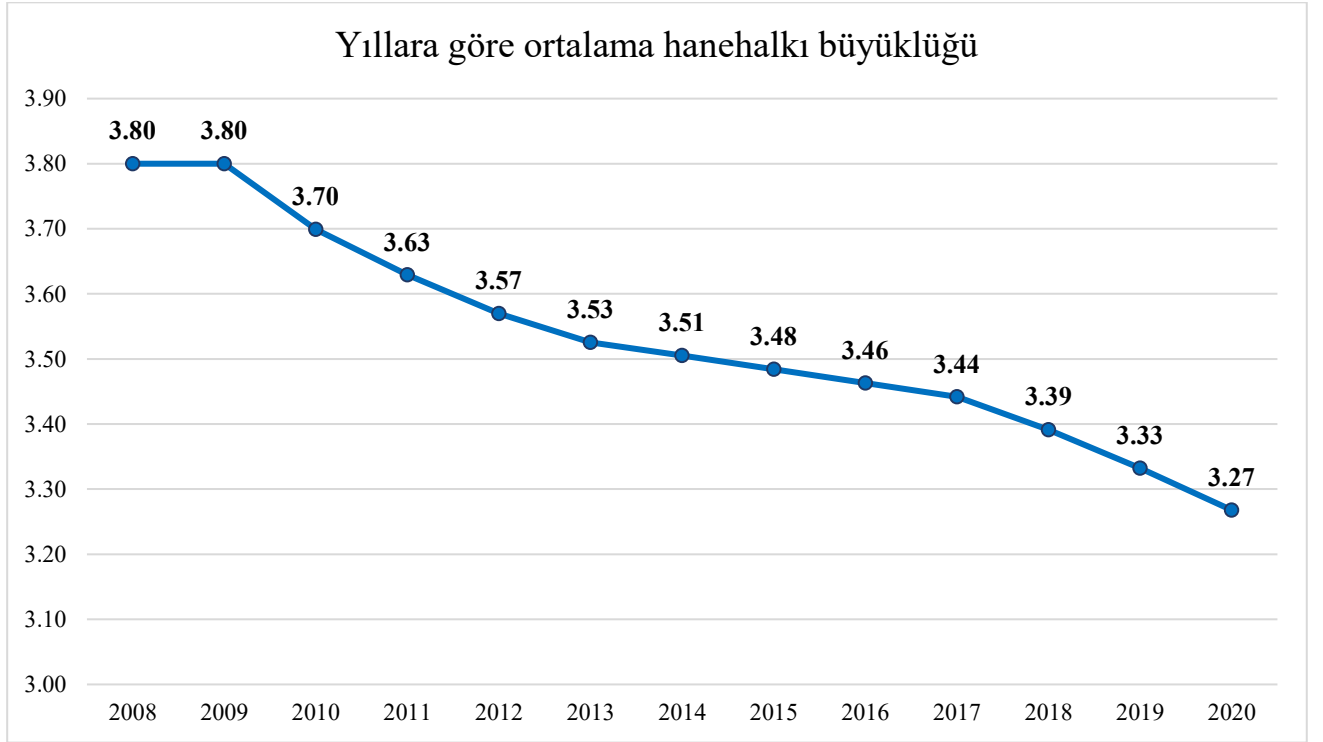
Tablo 43: Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, İl Göstergeleri / Toplam Hanehalkı Sayısı 2019, [Ziy.Tar. : 04/06/2021]

2020 YILI TOPLAM HANEHALKI SAYISI VE ORTALAMA HANEHALKI BÜYÜKLÜĞÜ		
BAŞLIK	TÜRKİYE	İSTANBUL
Toplam Hanehalkı Sayısı	24.604.086	4.596.419
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,30	3,27

Tablo 44: Hanehalkı Sayısı ve Hanehalkı Büyüklüğü

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, İl Göstergeleri / Toplam Hanehalkı Sayısı 2020, [Ziy.Tar. : 04/06/2021]

Grafik 29: Yıllık Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, İl Göstergeleri / Toplam Hanehalkı Sayısı 2008-2020

4.1.2. Hanehalkı Büyüklüğünün İlçelere Göre Dağılımı;

Ortalama Hanehalkı büyüklüğünün en yüksek olduğu ilçe Esenyurt oldu.

İstanbul ilinde 2020 yılında ortalama hanehalkı büyüklüğünün en yüksek olduğu ilçe 269 bin 482 kişi ile Esenyurt oldu. Esenyurt ilçesinin 230 bin 231 kişi ile Küçükçekmece ve 212 bin 139 kişi ile Pendik izledi.

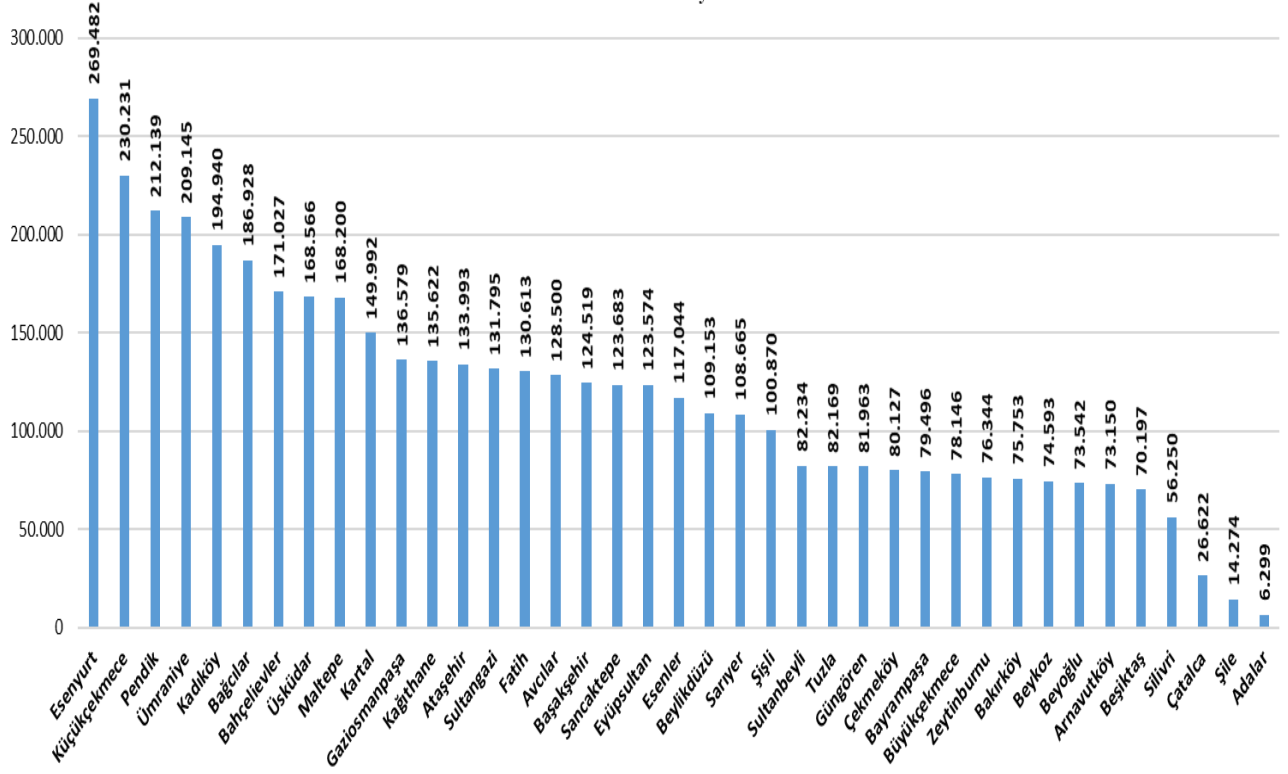
Ortalama hanehalkı büyüklüğünün en düşük olduğu ilçe ise 6 bin 299 kişi ile Adalar oldu. Bu ilçeyi 14 bin 274 kişi ile Şile ve 26 bin 622 kişi ile Çatalca izledi.

S.No:	İlçe Adı	Toplam Hanehalkı Sayısı
1	ESENYURT	269.482
2	KÜÇÜKÇEKMECE	230.231
3	PENDİK	212.139
4	ÜMRANIYE	209.145
5	KADIKÖY	194.940
6	BAĞCILAR	186.928
7	BAHÇELİEVLER	171.027
8	ÜSKÜDAR	168.566
9	MALTEPE	168.200
10	KARTAL	149.992
11	GAZİOSMANPAŞA	136.579
12	KAĞITHANE	135.622
13	ATAŞEHİR	133.993
14	SULTANGAZİ	131.795
15	FATİH	130.613
16	AVCILAR	128.500
17	BAŞAKŞEHİR	124.519
18	SANCAKTEPE	123.683
19	EYÜPSULTAN	123.574
20	ESENLER	117.044
21	BEYLİKDÜZÜ	109.153
22	SARIYER	108.665
23	ŞİŞLİ	100.870
24	SULTANBEYLİ	82.234
25	TUZLA	82.169
26	GÜNGÖREN	81.963
27	ÇEKMEKÖY	80.127
28	BAYRAMPAŞA	79.496
29	BÜYÜKÇEKMECE	78.146
30	ZEYTİNBURNU	76.344
31	BAKIRKÖY	75.753
32	BEYKOZ	74.593
33	BEYOĞLU	73.542
34	ARNAVUTKÖY	73.150
35	BEŞİKTAŞ	70.197
36	SİLİVRİ	56.250
37	ÇATALCA	26.622
38	ŞİLE	14.274
39	ADALAR	6.299

Tablo 45: Toplam Hanehalkı Sayısı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, ADNKS-İstatistiksel Tablolar / Hanehalkı Sayıları 2020, [Ziy.Tar. : 04/06/2021]

Hanehalkı Sayısı

Grafik 30: Hanehalkı Sayısı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, ADNKS-İstatistiksel Tablolar / Hanehalkı Sayıları

4.1.3. Hanehalkı Tipleri;

Çekirdek aileden oluşan hanehalkları oranında artma görüldü.

Söz konusu çekirdek aileden oluşan hanehalkı değişim oranı bir önceki yıla göre yüzde 2,46 artarak 2 milyon 913 bin 809 kişiye yükseldi.

2019 YILI			2020 YILI		
BAŞLIK	TÜRKİYE	İSTANBUL	BAŞLIK	TÜRKİYE	İSTANBUL
Çekirdek Aileden Oluşan Hanehalkı	15.623.302	2.843.735	Çekirdek Aileden Oluşan Hanehalkı	16.050.444	2.913.809

Tablo 46: Çekirdek Aileden Oluşan Hanehalkı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, ADNKS-İstatistiksel Tablolar / Hanehalkı Tipleri 2019, [Ziy.Tar. : 04/06/2021]

Tek kişilik hanehalklarının oranı arttı.

İstanbul ilinde yalnız yaşayan fertlerden oluşan tek kişilik hanehalklarına bakıldığında, 2020 yılında tek kişilik hanehalkı sayısının değişim oranı bir önceki yıla göre yüzde 7,99 artarak 825 bin 457 kişiye yükseldi.

2019 YILI			2020 YILI		
BAŞLIK	TÜRKİYE	İSTANBUL	BAŞLIK	TÜRKİYE	İSTANBUL
Tek Kişilik Hanehalkı	4.062.576	764.332	Tek Kişilik Hanehalkı	4.404.997	825.457

Tablo 47: Tek Kişilik Hanehalkı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, ADNKS-İstatistiksel Tablolar / Hanehalkı Tipleri 2019, [Ziy.Tar. : 04/06/2021]

Tek çekirdek aile ve geniş aileden oluşan hanehalklarının oranında azalma görüldü.

Tek çekirdek aile olarak ifade edilen, yalnızca eşlerden veya eşler ve çocuklarından veya tek ebeveyn ve en az bir çocuktan oluşan hanehalklarının değişim oranında azalma olduğu görüldü. Tek çekirdek aile ve geniş aileden oluşan hanehalkı oranı bir önceki yıla göre yüzde 5,03 azalarak 655 bin 277 kişi oldu.

2019 YILI			2020 YILI		
BAŞLIK	TÜRKİYE	İSTANBUL	BAŞLIK	TÜRKİYE	İSTANBUL
En Az Bir Çekirdek Aile ve Diğer Kişilerden Oluşan Hanehalkı	3.601.444	689.977	En Az Bir Çekirdek Aile ve Diğer Kişilerden Oluşan Hanehalkı	3.456.651	655.277

Tablo 48: En Az Bir Çekirdek Aile ve Diğer Kişilerden Oluşan Hanehalkı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, ADNKS-İstatistiksel Tablolar / Hanehalkı Tipleri 2019, [Ziy.Tar. : 04/06/2021]

Çekirdek aile bulunmayan hanehalklarının oranı azaldı.

Aralarında eş, anne-çocuk veya baba-çocuk ilişkisi olmayan fertleri içeren, diğer bir ifadeyle çekirdek aile bulunmayan birden fazla kişiden oluşan hanehalklarının oranında azalma olduğu gözlemlendi. Söz konusu hanehalkı değişim oranı bir önceki yıla göre yüzde 9,62 azalarak 201 bin 876 kişi oldu.

2019 YILI			2020 YILI		
BAŞLIK	TÜRKİYE	İSTANBUL	BAŞLIK	TÜRKİYE	İSTANBUL
Çekirdek Aile Bulunmayan Hanehalkı	714.618	223.358	Çekirdek Aile Bulunmayan Hanehalkı	691.994	201.876

Tablo 49: Çekirdek Aile Bulunmayan Hanehalkı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, ADNKS-İstatistiksel Tablolar / Hanehalkı Tipleri 2019, [Ziy.Tar. : 04/06/2021]

4.1.4. Hanehalkı Geliri;

Hanehalkı geliri en düşük olan ilçe Arnavutköy oldu.

İstanbul İlinde 2020 yılında yıllık hane halkı gelirinin en düşük olduğu ilçe 44 bin 808 ile Arnavutköy oldu. Arnavutköy ilçesini 46 bin 968 ile Çatalca ve 47 bin 940 ile Sultanbeyli izledi.

2020 yılında yıllık hanehalkı gelirinin en yüksek olduğu ilçe ise 233 bin 088 ile Beşiktaş oldu. Bu ilçeyi 199 bin 212 ile Kadıköy ve 195 bin 228 ile Bakırköy izledi.

S.NO:	İLÇE ADI	HANEHALKI GELİRİ		
		2016 YILI AYLIK ORTALAMA HANEHALKI GELİRİ	*2020 YILI AYLIK HANEHALKI GELİRİ (TÜFE Güncel)	2020 YILI YILLIK ORTALAMA HANEHALKI GELİRİ
1	ARNAVUTKÖY	2.030	3.734	44.808
2	ÇATALCA	2.128	3.914	46.968
3	SULTANBEYLİ	2.172	3.995	47.940
4	SULTANGAZİ	2.187	4.023	48.276
5	SİLİVRİ	2.372	4.363	52.356
6	ŞİLE	2.482	4.565	54.780
7	SANCAKTEPE	2.633	4.843	58.116
8	ESENLER	2.847	5.237	62.844
9	GAZİOSMANPAŞA	3.019	5.553	66.636
10	ESENYURT	3.024	5.562	66.744
11	PENDİK	3.055	5.619	67.428
12	BAĞCILAR	3.197	5.881	70.572
13	GÜNGÖREN	3.388	6.232	74.784
14	TUZLA	3.407	6.267	75.204
15	BAYRAMPAŞA	3.480	6.401	76.812
16	ÇEKMEKÖY	3.503	6.443	77.316
17	KÜÇÜKÇEKMECE	3.567	6.561	78.732
18	ÜMRANİYE	3.637	6.690	80.280
19	ZEYTİNBURNU	3.644	6.703	80.436
20	AVCILAR	3.662	6.736	80.832
21	BÜYÜKÇEKMECE	3.671	6.752	81.024
22	BEYKOZ	3.693	6.793	81.516
23	KARTAL	4.120	7.578	90.936
24	KAĞITHANE	4.188	7.703	92.436
25	BEYLİKDÜZÜ	4.327	7.959	95.508
26	BAŞAKŞEHİR	4.513	8.301	99.612
27	EYÜPSULTAN	4.670	8.590	103.080
28	BAHÇELİEVLER	4.674	8.597	103.164
29	BEYOĞLU	4.773	8.779	105.348
30	FATİH	5.281	9.714	116.568
31	MALTEPE	5.772	10.617	127.404
32	ATAŞEHİR	6.577	12.098	145.176
33	ADALAR	6.652	12.236	146.832
34	ÜSKÜDAR	6.987	12.852	154.224
35	SARIYER	7.308	13.442	161.304
36	ŞİŞLİ	7.822	14.388	172.656
37	BAKIRKÖY	8.845	16.269	195.228
38	KADIKÖY	9.025	16.601	199.212
39	BEŞİKTAŞ	10.560	19.424	233.088
	TOPLAM	172.892	318.015	3.816.180

Tablo 50: Hanehalkı Geliri

Kaynak: Mahallem İstanbul, mahallemistanbul.com, 2016.

* 2020 Yılı Aylık Ortalama Hanehalkı Geliri Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) oranına göre hesaplanmıştır.

4.1.5. Harcama Türleri;

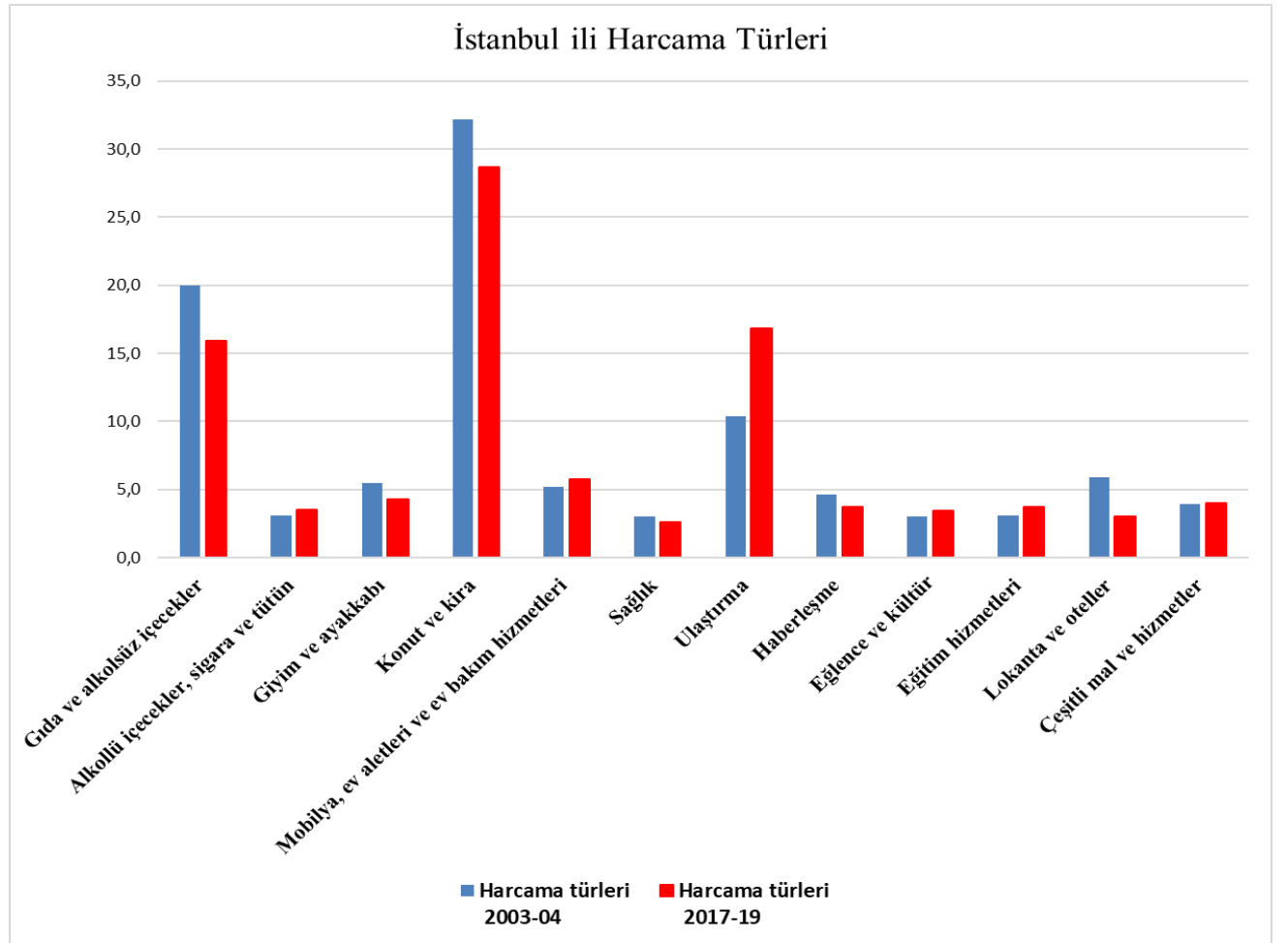
Hanehalkı bütçelerinden en fazla payı konut ve kira harcamasına ayrıldı.

İstanbul ilinde harcama türlerinin yoğunluğu tablosuna bakıldığında; 1. sırayı yüzde 28,6 ile konut ve kira türü alırken, ulaştırma türü yüzde 16,8 ile 2. sırada, gıda ve alkolsüz içecekler grubu yüzde 15,9 ile 3.sırada yer almaktadır.

İSTANBUL İLİ HARCAMA TÜRLERİ													
YIL	Konut ve kira	Ulaştırma	Gıda ve alkolsüz içecekler	Lokanta ve oteller	Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri	Giyim ve ayakkabı	Çeşitli mal ve hizmetler	Eğitim hizmetleri	Haberleşme	Alkollü içecekler, sigara ve tütün	Eğlence ve kültür	Sağlık	Toplam tüketim harcaması
2017-2019	28,6	16,8	15,9	7,6	5,7	4,3	4,0	3,7	3,7	3,5	3,4	2,6	100,0

Tablo 51: Harcama Türleri

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, İstanbul Harcama Türleri 2019, [Ziy.Tar. : 15/04/2021]

Grafik 31: Harcama Türleri

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, İstanbul Harcama Türleri 2019, [Ziy.Tar. : 15/04/2021]

4.2. GELİR EŞİTSİZLİĞİ

4.2.1. Gini Katsayısı;

Gini katsayısı 0,428 olarak tahmin edildi.

P80/P20 oranı, ülkede en yüksek gelire sahip yüzde 20'lik grubun gelirinin en düşük gelire sahip yüzde 20'lik grubun gelirine oranını ifade etmektedir.

Gini katsayısı, 0-1 arasında değer alan ve 1'e yaklaştıkça gelir eşitsizliğinin fazla olduğunu gösterir.

YIL	Gini Katsayısı (Gelir Eşitsizliği)		P80 / P20 Oranı (En Yüksek Gelire Sahip Gurupların En Düşük Gelire Sahip Gruba Oranı)	
	2018	2019	2018	2019
İSTANBUL	0,408	0,428	8,6	7,8

Grafik 32: Gini Katsayısı ve P80/P20 Oranı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Gini Katsayısı- P80/P20 Oranı 2019, [Ziy.Tar. : 15/04/2021]

4.2.2. Okuma-Yazma Bilmeyen Kadın Sayısı;

İstanbul ilinde okuma yazma bilmeyen kadın sayısının en yüksek olduğu ilçe Esenyurt oldu.

İstanbul ilinde okuma yazma bilmeyen kadın sayısına bakıldığında; 1. sırayı 13 bin 161 kadın ile Esenyurt alırken, Bağcılar 11 bin 974 kadın ile 2. sırada, Küçükçekmece 10 bin 732 kadın ile 3. sırada, Sultangazi 9 bin 816 kadın ile 4. sırada ve okuma-yazma bilmeyen kadın sayısının en düşük olduğu ilçeler ise Çatalca 737 kadın ile 37. sırada, Şile 495 kadın ile 38. sırada, Adalar ilçesi 163 kadın ile 39. sırada yer almaktadır.

İstanbul ilinde 2020 yılı okuma-yazma bilmeyen kadın sayısı olan 202 bin 420'nin toplam kadın nüfusu olan 7 milyon 729 bin 011'e oranı yüzde 2,62'dir.

İSTANBUL İLİ 2020 YILI OKUMA-YAZMA BİLMİYEN KADIN NÜFUSUNUN YAŞ GRUPLARINA GÖRE DAĞILIMI																									
İLÇE ADI	Kadın ve 6-13 ve Okuma Yazma Bilmeyen		Kadın ve 18-21 ve Okuma Yazma Bilmeyen		Kadın ve 22-24 ve Okuma Yazma Bilmeyen		Kadın ve 25-29 ve Okuma Yazma Bilmeyen		Kadın ve 30-34 ve Okuma Yazma Bilmeyen		Kadın ve 35-39 ve Okuma Yazma Bilmeyen		Kadın ve 40-44 ve Okuma Yazma Bilmeyen		Kadın ve 45-49 ve Okuma Yazma Bilmeyen		Kadın ve 50-54 ve Okuma Yazma Bilmeyen		Kadın ve 55-59 ve Okuma Yazma Bilmeyen		Kadın ve 60-64 ve Okuma Yazma Bilmeyen		Kadın ve 65+ ve Okuma Yazma Bilmeyen		TOPLAM
	Yazma Bilmeyen	Okuma Yazma Bilmeyen	Yazma Bilmeyen	Okuma Yazma Bilmeyen	Yazma Bilmeyen	Okuma Yazma Bilmeyen	Yazma Bilmeyen	Okuma Yazma Bilmeyen	Yazma Bilmeyen	Okuma Yazma Bilmeyen	Yazma Bilmeyen	Okuma Yazma Bilmeyen	Yazma Bilmeyen	Okuma Yazma Bilmeyen	Yazma Bilmeyen	Okuma Yazma Bilmeyen	Yazma Bilmeyen	Okuma Yazma Bilmeyen	Yazma Bilmeyen	Okuma Yazma Bilmeyen	Yazma Bilmeyen	Okuma Yazma Bilmeyen	Yazma Bilmeyen	Okuma Yazma Bilmeyen	
Esenyurt	1	22	85	1022	854	680	435	781	812	1.357	1.403	5.529	13.161												
Bağcılar	4	11	30	512	559	476	604	476	604	1.218	1.336	6.549	11.974												
Küçükçekmece	4	4	18	393	474	397	469	540	540	1.019	1.083	6.134	10.732												
Sultanazade	3	14	32	452	423	448	481	563	563	1.091	1.180	4.876	9.816												
Pendik	3	3	15	213	204	199	275	390	390	811	1.066	6.237	9.527												
Ünvanıye	1	9	9	191	208	209	226	342	342	759	1.000	6.191	9.240												
Bağcılar	4	7	11	201	236	175	237	302	302	648	788	5.456	8.189												
Esenler	3	6	21	264	247	259	323	434	434	769	911	4.367	7.750												
Gaziosmanpaşa	2	10	31	263	269	228	314	400	400	692	801	4.520	7.686												
Sancaktepe	2	2	26	294	272	222	288	313	313	748	884	3.881	7.231												
Sultanbeyli	3	3	13	328	325	310	373	400	400	752	775	3.328	6.839												
Kartal	2	5	8	101	108	117	150	180	180	385	563	4.885	6.561												
Üsküdar	2	2	2	79	80	86	131	170	170	327	492	4.635	6.030												
Fatih	10	15	15	210	197	194	188	240	240	412	506	3.892	5.977												
Kağıthane	2	2	7	163	149	138	156	210	210	408	532	4.054	5.892												
Ataşehir	3	3	12	132	122	133	144	176	176	391	543	4.074	5.799												
Maltepe	4	4	4	87	95	91	132	212	212	398	512	4.137	5.723												
Amatürk	1	1	24	407	369	297	299	339	339	622	560	2.296	5.437												
Avusturya	1	6	19	190	193	172	211	249	249	491	532	3.011	5.190												
Eyüpsultan	2	1	6	100	124	111	130	189	189	392	553	3.262	4.916												
Başakşehir	7	7	22	182	228	204	219	297	297	457	464	2.284	4.476												
Beyoğlu	2	2	5	127	133	158	148	197	197	357	430	2.743	4.356												
Sarıyer	2	2	7	41	52	59	73	114	114	245	374	3.051	4.037												
Zeytinburnu	5	5	11	180	178	162	186	201	201	338	410	2.208	3.969												
Beykoz	2	2	2	42	43	44	46	83	83	244	382	3.010	3.916												
Güngören	9	9	9	106	101	99	92	140	140	276	326	2.694	3.916												
Şişli	3	3	3	80	89	80	85	105	105	207	294	2.181	3.154												
Çekirgeköy	4	4	5	86	66	83	96	131	131	307	338	1.948	3.113												
Bayrampaşa	1	1	35	52	51	61	58	88	88	148	249	2.138	2.881												
Tuzla	5	5	7	79	61	61	60	96	96	227	291	1.752	2.686												
Büyükdere	2	2	2	38	77	81	84	94	94	244	269	1.464	2.420												
Beylikdüzü	1	4	8	85	76	76	66	95	95	167	220	1.503	2.336												
Kadıköy	3	3	2	32	29	44	44	67	67	127	113	1.837	2.332												
Silivri	1	1	4	65	54	53	48	83	83	142	207	1.064	1.762												
Bakırköy	3	3	3	28	12	17	22	24	24	52	61	930	1.165												
Beşiktaş	1	1	3	6	11	11	16	25	25	37	59	664	835												
Çatalca	1	1	3	22	29	29	25	31	31	68	91	426	737												
Sile	5	5	5	3	9	7	7	7	7	26	30	404	495												
Adalar	3	3	4	4	4	4	4	4	4	10	8	129	163												
GENEL TOPLAM																							202.419		

Tablo 52: 2020 Yılı Okuma-Yazma Bilmeyen Kadın Nüfusunun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Kaynak: TÜİK <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/local>. Ulusal Eğitim İstatistikleri 2020 [Ziy.Tar. :02/06/2021]

* İstanbul İlinde kadın nüfusu olan 7.729.011'in okuma-yazma bilmeyen 202.420 kadın sayısına oranı % 2,62 'dir.

4.2.3. Evsizler;

İnsanın hayatta kalması ve yaşamını sürdürmesi temel ihtiyaçlarının karşılanması ile doğrudan ilişkilidir. İhtiyaçlar hiyerarşinin en alt basamağını oluşturan ve fiziksel ihtiyaçlar olarak değerlendirilen bu ihtiyaçlardan biri de barınmadır. Bu ihtiyacın karşılanamaması bireyi başta fiziksel olmak üzere ruhsal, sosyal ve duygusal açıdan etkileyen bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Birçok farklı tanımı ve bileşeni olmakla birlikte genel olarak "evsizlik" olarak kavramsallaştıran barınmadan yoksun olma durumu, kabaca evi olmama ya da barınma ihtiyacını karşılamama durumu olarak tanımlanan evsizlik kavramının birçok faktörden etkilendiği ve farklı kültürlerde farklı şekillerde ele alındığı görülmektedir.

Evsizlik, trajik sonuçlar doğurabilen, şehirlerde, kasabalarda ve kırsal alanlarda genel sağlığı olumsuz etkileyen bireyin kendine güveninin moralini ve sağlığını büyük ölçüde tahrip eden yalnızca bireyi değil aynı zamanda oluşumuna izin veren toplumu dalgalayan bir sorundur. Evsizlikle birlikte bireyin yaşamında ortaya çıkabilecek sorunlar arasında sağlıksız beslenme, alkol madde bağımlılığı, şiddet, intihar, boşanma, yoksulluk, işsizlik, yabancılaşma, sosyal dışlanma, depresyon ve evsizlik sayılabilir.

4.3. İL SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI (SYDV) TARAFINDAN EVSİZ VATANDAŞLARA YAPILAN YARDIMLAR

İstanbul ilinde yardım alan evsiz vatandaş sayısı 2019 yılında 9 bin 419 iken 2020 yılında yüzde 6,33 azalarak 8 bin 823 oldu. 2020 yılında 8 bin 823 evsiz vatandaşa yıllık 7 milyon 476 bin 370 TL yardım yapıldı.

	Kişi Sayısı	Tutarı
2019 Nakdi Yardım Alan Evsiz Sayısı	9.419	₺5.123.430
2019 Ayni Yardım Alan Evsiz Sayısı	-----	-----
2020 Nakdi Yardım Alan Evsiz Sayısı	74	₺165.481
2020 Ayni Yardım Alan Evsiz Sayısı	8.749	₺7.310.889

Tablo 53: İl Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Tarafından Evsiz Vatandaşlara Yapılan Yardımlar
Kaynak: İstanbul İl Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı 26.04.2021

4.3.1. Maddi Yardım, Gıda Yardımı;

İstanbul ilinde gıda yardımı ve maddi yardım alan kişi sayısında artış oldu.

İstanbul ilinde maddi yardım alan kişi sayısına bakıldığında 2020 yılında bir önceki yıla göre 43 bin 041 kişi artarak 74 bin 142 kişiye, gıda yardımı ise 134 bin 231 kişi artarak 274 bin 355 kişi oldu.

2020 yılında 74 bin 142 kişiye toplam 29 milyon 692 bin 635 TL maddi yardım, 274 bin 355 kişiye toplam 42 milyon 729 bin 174 TL gıda yardımı sağlandı.

BAŞLIK	Maddi Yardım 2019	Maddi Yardım 2020	Gıda Yardımı 2019	Gıda Yardımı 2020
Kişi Sayısı	31.101	74.142	140.124	274.355
Yardım Miktarı (TL)	₺14.181.823	₺29.962.635	₺22.780.686	₺42.729.174

Tablo 54: Maddi Yardım ve Gıda Yardımı

Kaynak: İstanbul İl Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, 17.06.2021

4.3.2. 2022 Sayılı Yasaya Bağlı Verilen Aylık Türleri;

Engelli Aylığı

İstanbul ilinde engelli aylığı olan kişi sayısı 2020 yılında 59 bin 676 oldu.

İstanbul ilinde engelli aylığı alan kişi sayısı 2019 yılında 55 bin 089 iken 2020 yılında yüzde 8,33 artarak 59 bin 676 oldu. 2020 yılında 59 bin 676 kişiye yıllık toplam 318 milyon 242 bin 704 TL engelli aylığı dağıtıldı.

Engelli aylığı dağıtılan en yüksek ilçe 3 bin 864 kişi ile Esenyurt oldu. Bu ilçeyi 2 bin 824 kişi ile Bağcılar izledi. Engelli aylığı dağıtılan en düşük ilçe ise 38 kişi ile Adalar ve bu ilçeyi 116 kişi ile Şile izledi.

2019 ENGELLİ AYLIĞI

2020 ENGELLİ AYLIĞI

İLÇELER			KİŞİ SAYISI	TOPLAM
1	BAĞCILAR	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	2.540	241.851.099,77
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	484	
2	ESEN YURT	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	3070	22.257.171,98
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	516	
3	ESENLER	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	2289	16.969.529,80
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	383	
4	SULTANGAZİ	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	1900	14.693.211,70
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	3800	
5	SULTANBEYLİ	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	1822	13.504.741,97
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	406	
6	ÜSKÜDAR	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	1751	12.569.336,88
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	253	
7	ÜMRANİYE	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	1662	12.260.286,50
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	295	
8	SANCAKTEPE	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	1499	11.252.125,56
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	358	
9	PENDİK	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	1490	9.605.821,65
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	300	
10	EYÜPSULTAN	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	808	9.061.971,42
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	121	
11	AVCILAR	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	1218	8.658.107,38
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	219	
12	ARNAVUTKÖY	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	1.111	8.301.273,66
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	267	
13	KARTAL	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	1103	8.171.342,26
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	171	

İLÇELER			KİŞİ SAYISI	TOPLAM
1	ESEN YURT	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	3294	26.485.648,57
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	570	
2	BAĞCILAR	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	2.391	20.792.685,10
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	433	
3	ESENLER	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	2435	20.039.798,10
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	409	
4	SULTANGAZİ	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	1987	17.052.394,67
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	4243	
5	SULTANBEYLİ	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	1928	16.517.694,17
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	409	
6	ÜMRANİYE	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	1814	14.870.995,60
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	327	
7	ÜSKÜDAR	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	1747	13.997.506,65
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	245	
8	SANCAKTEPE	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	1520	12.506.368,18
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	365	
9	PENDİK	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	1515	12.027.465,73
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	334	
10	EYÜPSULTAN	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	1009	11.109.169,47
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	180	
11	AVCILAR	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	1306	11.012.774,18
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	217	
12	ARNAVUTKÖY	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	1.206	10.115.279,62
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	288	
13	KAĞITHANE	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	1231	9.917.199,31
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	216	

Tablo 55: 2019 ve 2020 Yılı Engelli Aylıkları

Kaynak: İstanbul İl Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı 26.04.2021

2019

14	KAĞITHANE	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	111	8.057.058,22
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	198	
15	BEYOĞLU	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	1052	7.605.583,08
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	177	
16	FATİH	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	1047	6.776.942,12
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	332	
17	ZEYTİNBURNU	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	4396	6.697.785,97
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı	4706	
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	1621	
18	BAŞAKŞEHİR	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	469	6.669.540,38
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı	545	
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	155	
19	BEYKOZ	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	885	6.477.779,25
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	171	
20	ŞİŞLİ	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	879	6.376.465,17
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	185	
21	KÜÇÜKÇEKMECE	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	766	5.456.449,65
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı	0	
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	372	
22	BÜYÜKÇEKMECE	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	754	5.397.164,61
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	125	
23	GÜNGÖREN	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	728	5.244.004,09
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	143	
24	BAYRAMPAŞA	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	315	4.345.910,09
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı	353	
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	88	
25	ÇEKMEKÖY	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	586	4.281.706,92
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	188	
26	SARIYER	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	558	4.150.552,41
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	86	

2020

14	BEYOĞLU	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	1111	9.083.318,57
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	195	
15	KARTAL	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	1093	8.864.345,31
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	135	
16	ZEYTİNBURNU	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	4935	8.052.943,30
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı	5007	
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	1832	
17	FATİH	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	1059	8.027.802,50
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	312	
18	BAŞAKŞEHİR	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	481	7.786.350,15
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı	510	
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	159	
19	BEYKOZ	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	930	7.654.608,04
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	177	
20	ŞİŞLİ	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	903	7.414.624,05
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	173	
21	KÜÇÜKÇEKMECE	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	851	6.899.839,12
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı	0	
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	365	
22	BÜYÜKÇEKMECE	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	796	6.464.806,99
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	129	
23	GÜNGÖREN	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	790	6.367.002,25
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	143	
24	ÇEKMEKÖY	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	665	5.758.243,93
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	192	
25	BAYRAMPAŞA	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	295	5.026.584,53
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı	315	
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	96	
26	BEYLİKDÜZÜ	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	63	4.705.199,28
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı	66	
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	36	

Tablo 56: 2019 ve 2020 Yılı Engelli Aylıkları

Kaynak: İstanbul İl Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı 26.04.2021

27	BEYLİKDÜZÜ	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	38	3.976.049,80
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı	47	
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	16	
28	SİLİVRİ	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	524	3.777.867,89
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	82	
29	TUZLA	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	397	2.761.909,00
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	65	
30	ÇATALCA	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	372	2.719.276,21
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	35	
31	KADIKÖY	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	347	2.487.131,98
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	63	
32	BAHÇELİEVLER	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	147	2.420.151,72
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı	132	
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	62	
33	GAZİOSMANPAŞA	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	132	2.129.176,80
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı	81	
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	95	
34	MALTEPE	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	92	1.273.543,44
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı	64	
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	33	
35	ATAŞEHİR	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	51	1.056.749,16
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı	61	
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	27	
36	BEŞİKTAŞ	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	142	1.038.765,80
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	6	
37	ŞİLE	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	99	736.661,91
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	15	
38	ADALAR	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	33	219.813,77
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	4	
39	BAKIRKÖY	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı		
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı		
GENEL TOPLAM			55.089	491.290.059,97

27	SARIYER	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	577	4.627.016,65
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	88	
28	SİLİVRİ	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	460	3.842.210,00
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	66	
29	GAZİOSMANPAŞA	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	166	3.704.290,92
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı	157	
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	142	
30	TUZLA	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	418	3.285.530,28
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	74	
31	ÇATALCA	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	378	2.958.188,83
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	29	
32	KADIKÖY	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	561	2.903.248,58
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	52	
33	BAHÇELİEVLER	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	145	2.539.155,72
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı	119	
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	59	
34	MALTEPE	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	75	1.523.291,16
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı	73	
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	39	
35	BEŞİKTAŞ	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	146	1.160.963,34
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	5	
36	ATAŞEHİR	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	66	1.003.696,68
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı	40	
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	21	
37	BAKIRKÖY	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	119	994.103,85
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	14	
38	ŞİLE	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	104	882.111,49
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	12	
39	ADALAR	% 40-% 69 Arası Engelli Aylığı	34	268.249,68
		% 70-ve Üzeri Engelli Aylığı		
		18 Yaş Altı Engelli Yakımı Aylığı	4	
GENEL TOPLAM			59.676	318.242.704,55

Tablo 57: 2019 ve 2020 Yılı Engelli Aylıkları

Kaynak: İstanbul İl Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı 26.04.2021

4.3.3. Yaşlı Aylığı;

İstanbul ilinde yaşlı aylığı alan kişi sayısı 2020 yılında 51 bin 863 oldu.

İstanbul ilinde yaşlı aylığı alan kişi sayısı 2019 yılında 49 bin 112 iken 2020 yılında yüzde 5,60 artarak 51 bin 863 oldu. 2020 yılında 51 bin 863 kişiye yıllık toplam 349 milyon 977 bin 142 TL yaşlı aylığı dağıtıldı.

Yaşlı aylığı dağıtılan en yüksek ilçe 4 bin 161 kişi ile Esenyurt oldu. Bu ilçeyi 2 bin 845 kişi ile Bağcılar izledi. Yaşlı aylığı dağıtılan en düşük ilçe ise 67 kişi ile Ataşehir ve bu ilçeyi 102 kişi ile Adalar ilçesi izledi.

2019 YAŞLI AYLIĞI

	İLÇELER	KİŞİ SAYISI	YILLIK DAĞITILAN TOPLAM TUTAR (TL)
1	ESENYURT	3.897	25.980.776,08
2	BAĞCILAR	2.868	19.231.720,47
3	SULTANGAZİ	2.501	16.860.570,40
4	PENDİK	2.466	15.447.865,98
5	FATİH	2.367	15.356.979,40
6	KÜÇÜKÇEKMECE	2.210	14.466.319,17
7	SANCAKTEPE	2.197	14.419.204,39
8	ESENLER	2.113	14.221.004,67
9	SULTANBEYLİ	2.058	13.832.308,37
10	ARNAVUTKÖY	1.783	12.144.681,53
11	AVCILAR	1.791	11.415.341,44
12	ÜSKÜDAR	1.625	10.826.190,71
13	ÜMRANİYE	1.587	10.283.722,51
14	BAŞAKŞEHİR	1.183	7.801.744,45
15	BEYOĞLU	1.163	7.772.755,05
16	KAĞITHANE	1.157	7.669.868,48
17	KARTAL	970	6.581.300,85
18	SARIYER	927	6.184.660,40
19	BEYLİKDÜZÜ	123	6.162.279,00
20	BÜYÜKÇEKMECE	944	6.135.627,89
21	SİLİVRİ	839	5.615.291,65
22	BEYKOZ	831	5.605.710,95
23	ŞİŞLİ	801	5.301.418,59
24	GÜNGÖREN	739	4.915.498,97
25	BAYRAMPAŞA	744	4.768.832,74
26	ÇATALCA	710	4.659.205,68
27	ÇEKMEKÖY	769	4.659.205,68
28	EYÜPSULTAN	566	4.331.869,68
29	KADIKÖY	575	3.761.076,16
30	TUZLA	497	3.148.231,28
31	ZEYTİNBURNU	4.687	3.065.012,04
32	BAHÇELİEVLER	400	2.955.369,12
33	ŞİLE	258	1.690.855,63
34	MALTEPE	185	1.415.893,80
35	BEŞİKTAŞ	214	1.396.629,52
36	GAZİOSMANPAŞA	182	1.392.933,36
37	ADALAR	101	653.832,39
38	ATAŞEHİR	84	642.892,32
39	BAKIRKÖY		
	GENEL TOPLAM	49.112	302.774.680,80

2020 YAŞLI AYLIĞI

	İLÇELER	KİŞİ SAYISI	YILLIK DAĞITILAN TOPLAM TUTAR (TL)
1	ESENYURT	4.161	30.345.445,59
2	BAĞCILAR	2.845	21.359.631,90
3	SULTANGAZİ	2.611	19.491.023,57
4	FATİH	2.561	18.683.131,06
5	KÜÇÜKÇEKMECE	2.332	17.076.756,66
6	SANCAKTEPE	2.277	16.659.348,85
7	ESENLER	2.251	16.482.099,04
8	SULTANBEYLİ	2.134	16.046.963,17
9	PENDİK	2.226	15.406.403,38
10	ARNAVUTKÖY	1.821	13.454.308,15
11	AVCILAR	1.832	13.666.931,08
12	ÜMRANİYE	1.700	12.542.759,74
13	ÜSKÜDAR	1.646	12.112.819,43
14	BEYOĞLU	1.264	9.254.115,58
15	KAĞITHANE	1.261	9.090.656,58
16	BAŞAKŞEHİR	1.201	8.518.997,87
17	BÜYÜKÇEKMECE	1.031	7.504.826,09
18	BEYLİKDÜZÜ	182	7.164.339,00
19	SARIYER	955	7.105.666,55
20	KARTAL	934	6.630.261,89
21	BEYKOZ	865	6.478.711,84
22	ŞİŞLİ	840	6.149.577,24
23	SİLİVRİ	806	6.037.389,58
24	GÜNGÖREN	851	6.027.274,10
25	EYÜPSULTAN	694	5.925.372,00
26	ÇEKMEKÖY	809	5.773.845,28
27	BAYRAMPAŞA	767	5.644.345,10
28	ÇATALCA	749	5.621.922,64
29	KADIKÖY	598	4.370.298,29
30	TUZLA	555	4.030.394,22
31	ZEYTİNBURNU	5.555	3.937.259,64
32	ŞİLE	238	1.823.406,00
33	BAHÇELİEVLER	317	1.780.782,60
34	GAZİOSMANPAŞA	206	1.758.828,00
35	BEŞİKTAŞ	226	1.663.182,78
36	BAKIRKÖY	221	1.647.105,78
37	MALTEPE	172	1.388.679,84
38	ADALAR	102	749.966,16
39	ATAŞEHİR	67	572.316,00
	GENEL TOPLAM	51.863	349.977.142,27

Tablo 58: 2019 ve 2020 Yılı Yaşlı Aylıkları

Kaynak: İstanbul İl Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı 26.04.2021

4.3.4. Silikozis Aylığı;

İstanbul ilinde silikozis aylığı alan kişi sayısı 103 oldu.

Silikozis kuvars şeklinde kristal yapıya sahip silika tozlarının bir süre solunması sonucu akciğerlerde kalıcı ve ilerleyebilen hasara yol açan bir meslek hastalığıdır. İstanbul ilinde 2020 yılında 103 kişiye yıllık toplam 495 bin 256 TL silikozis aylığı dağıtıldı.

2019 SİLİKOZİS AYLIĞI

	İLÇELER	KİŞİ SAYISI	YILLIK DAĞITILAN TOPLAN TUTAR (TL)
1	SANCAKTEPE	8	106.071,66
2	SULTANGAZİ	72	82.298,88
3	SULTANBEYLİ	7	82.105,89
4	ESENLER	3	43.819,38
5	EYÜPSULTAN	2	30.174,24
6	BAŞAKŞEHİR	2	29.317,56
7	ESENYURT	2	23.334,31
8	KÜÇÜKÇEKMECE	1	14.472,46
9	ÜMRANİYE	1	12.826,50
10	FATİH	1	12.663,46
11	TUZLA	3	12.276,33
12	ARNAVUTKÖY	1	10.626,28
	GENEL TOPLAM	103	459.986,95

Tablo 59: 2019 Yılı Silikozis Aylıkları

Kaynak: İstanbul İl Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı 26.04.2021

2020 SİLİKOZİS AYLIĞI

	İLÇELER	KİŞİ SAYISI	YILLIK DAĞITILAN TOPLAN TUTAR (TL)
1	SANCAKTEPE	8	101.989,14
2	SULTANGAZİ	72	91.923,60
3	SULTANBEYLİ	6	90.052,44
4	ESENLER	3	48.944,10
5	ESENYURT	3	35.388,30
6	EYÜPSULTAN	2	33.661,68
7	BAŞAKŞEHİR	2	32.746,44
8	KÜÇÜKÇEKMECE	1	16.227,91
9	ÜMRANİYE	1	14.326,50
10	FATİH	1	14.199,36
11	TUZLA	3	12.115,14
12	ARNAVUTKÖY	1	3.681,75
	GENEL TOPLAM	103	495.256,36

Tablo 60: 2020 Yılı Silikozis Aylıkları

Kaynak: İstanbul İl Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı 26.04.2021

4.4. KORUNMA VE BAKIM ALTINDA BULUNAN NÜFUS

4.4.1 Devlet Koruması (Bakımı) Altında Olan Çocuk Sayısı;

İstanbul ilinde Devlet koruması altında olan çocuk sayısına bakıldığında, 2020 yılında koruma altına alınan çocuk sayısı bir önceki yıla göre 71 bin 350 azalarak 4 milyon 381 bin 181 kişiye gerilemiştir.

YIL	Erkek Çocuk Sayısı	Kız Çocuk Sayısı	TOPLAM	Toplam Çocuk Nüfusu İçindeki Oranı %
2019	1.388	1.341	4.452.531	0,061%
2020	1.305	1.216	4.381.181	0,058%

Tablo 61: Devlet Koruması (Bakımı) Altında Olan Çocuk Sayısı

Kaynak: İstanbul Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü 19.04.2021

4.4.2. Yaşlı Evi Gündüzlü Bakım Hizmetinden Yararlanan Yaşlı Nüfus Sayısı;

İstanbul ilinde Yaşlı Evi – Gündüzlü bakım hizmetinden yararlanan yaşlı nüfus sayısına bakıldığında, 2020 yılında bakım hizmetinden yararlanan yaşlı sayısı 1 (bir) azalarak 18 kişiye gerilemiştir.

YIL	YAŞLI EVİ-GÜNDÜZLÜ BAKIM EVİ HİZMETİNDEN YARARLANMA			BAKIM HİZMETİNDEN YARARLANAN YAŞLI NÜFUS ORANI
	KADIN	ERKEK	TOPLAM	
2019	12	7	19	0,001
2020	13	5	18	0,0016

Tablo 62: Yaşlı Evi Gündüzlü Bakım Hizmetinden Yararlanan Yaşlı Nüfus Sayısı

Kaynak: İstanbul Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü 19.04.2021

4.4.3. Sığınma Evi Sayısı ve Faydalanan Kadın Sayısı;

İstanbul ilinde sığınma evinden faydalanan kadın ve çocuk sayısına bakıldığında, 2020 yılında 18 kadın sığınma evinde kalan kadın sayısı bir önceki yıla göre bin 16 azalarak 2 bin 800 kişiye, çocuk sayısı bir önceki yıla göre 342 azalarak bin 892 kişiye gerilemiştir.

YIL	KADIN SIĞINMA EVİ SAYISI	SIĞINMA EVLERİNDEN FAYDALANAN KADIN VE ÇOCUK SAYISI	
2019	18	3.816 Kadın	2.234 Çocuk
2020	18	2.800 Kadın	1.892 Çocuk

Tablo 63: Sığınma Evi Sayısı ve Faydalanan Kadın Sayısı

Kaynak: İstanbul Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü 19.04.2021

4.4.4. Devlet Koruması ve Bakım İçin Sıra Bekleyen Kişi Sayısı;

İstanbul ilinde Devlet koruması ve bakım için sıra bekleyen kişi sayısına bakıldığında 2020 yılında 11 yaşlı azalarak 2 bin 507 kişiye gerilemiştir.

YIL	YAŞLI	TOPLAM
2019	2.518	2.518
2020	2.507	2.507

Tablo 64: Devlet Koruması ve Bakım İçin Sıra Bekleyen Kişi Sayısı

Kaynak: İstanbul Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü 19.04.2021

4.4.5. Rehabilitasyon Merkezlerinde Katılımı Devam Eden Engelli Sayısı;

İstanbul ilinde Rehabilitasyon Merkezlerine katılımı devam eden engelli sayısına bakıldığında 2020 yılında 700 kişi artarak 3 bin 493 kişi oldu.

YIL	ERKEK	KADIN	TOPLAM
2019	1.033	1.760	2.793
2020	1.244	2.249	3.493

Tablo 65: Rehabilitasyon Merkezlerinde Katılımı Devam Eden Engelli Sayısı

Kaynak: İstanbul Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü 19.04.2021

5. VALİLİK HİZMETLERİ VE VEFA MASASI YARDIM

5.1. Valilik Hizmetleri;

Valilik Hizmetleri, Valilik ve Kaymakamlık birimleri iş ve işlemlerinin idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak düzenli, vatandaş odaklı, uyumlu, hızlı, etkili ve verimli bir şekilde yapılmasını sağlamaktır.

Bu bölümde, sosyo-ekonomik parametreleri çerçevesinde valilik hizmetleri göstergeleri incelenmektedir. Valilik hizmetleri göstergeleri; “Tüketici Hakem Heyetinin Denetim Sayısı, Uygulanan İdari Para Cezası, Tüketici Hakem Heyetlerine Yapılan Başvuru Sayısı” olmak üzere üç alt parametreyle sınırlandırılmıştır.

Sosyo-ekonomik analiz açısından tüketici hakem heyeti göstergesinin önemi; tüketicilerin kurumlarla yaşadığı anlaşmazlıklarda düğümün çözülmesidir.

Bu bölümde, İstanbul’da tespit edilen parametreler düzeyinde 2019-2020 dönemine ilişkin veriler karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir.

Açık Kapı Birimlerine Yapılan Valilik Hizmetleri Başvuruları;

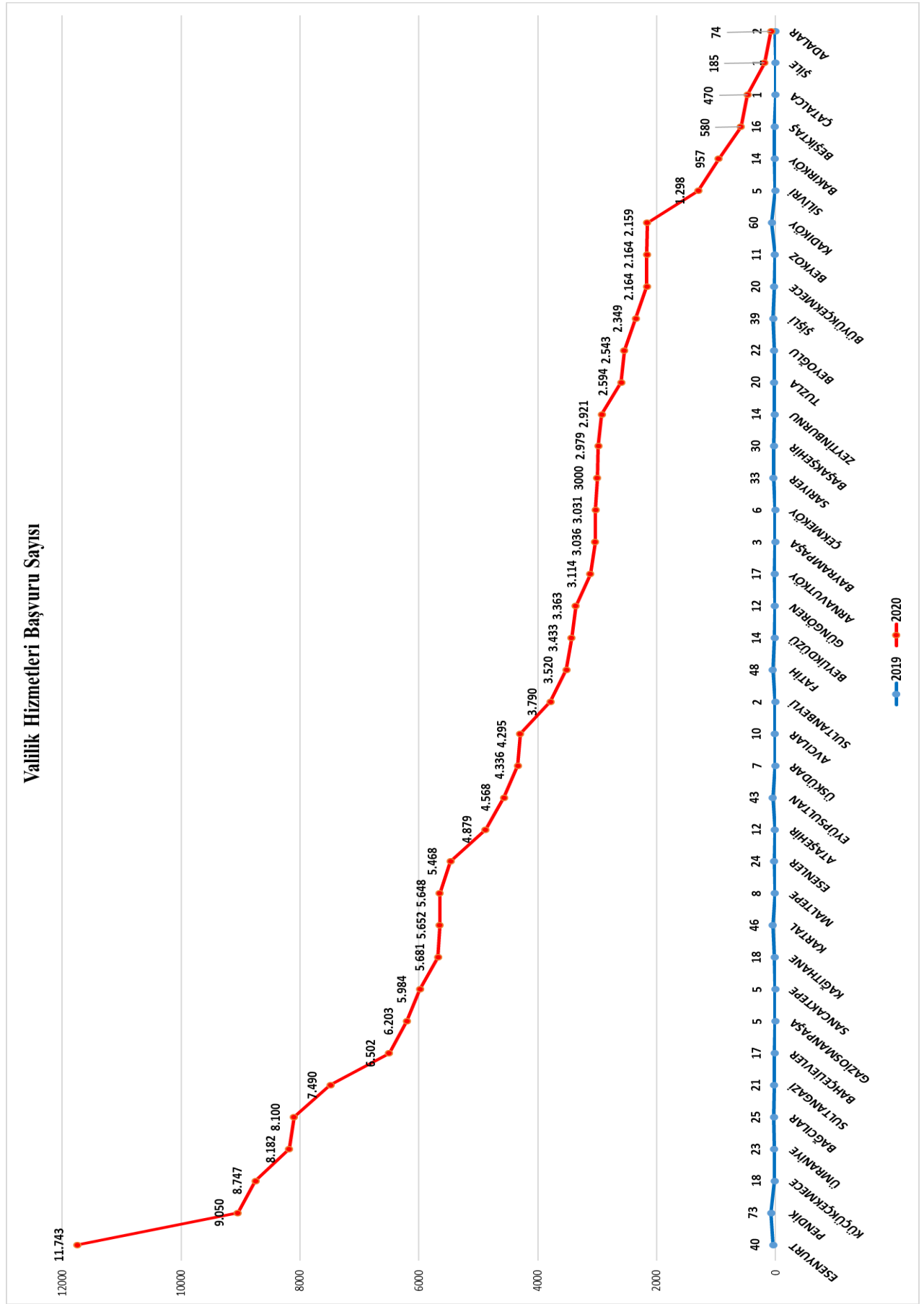
İstanbul ilinde 2020 Valilik Hizmetleri başvurularının en yüksek olduğu ilçe Esenyurt oldu.

İstanbul İli Açık Kapı birimlerine yapılan Valilik Hizmetleri başvuru sayısı bir önceki yıla göre yüzde 20,57 artarak 162 bin 252 oldu. 2020 yılı başvuru yoğunluğuna bakıldığında; 1.sırayı 11 bin 743 ile Esenyurt alırken, Pendik 9 bin 50 ile 2. sırada, Küçükçekmece 8 bin 747 ile 3. sırada, Ümraniye 8 bin 182 başvuru ile 4. sırada bulunmaktadır. Valilik Hizmetleri başvuru sayısının en düşük olduğu ilçeler ise Beşiktaş 580 ile 36. sırada, Çatalca 470 ile 37. sırada, Şile 185 ile 38. sırada ve Adalar 74 başvuru ile son sırada yer almaktadır.

Açık Kapı Birimlerine Yapılan Valilik Hizmetleri Başvuruları

S.NO:	İLÇE ADI	2019 Yılı Başvuru Sayısı	2020 Yılı Başvuru Sayısı
1	ESENYURT	40	11.743
2	PENDİK	73	9.050
3	KÜÇÜKÇEKMECE	18	8.747
4	ÜMRANİYE	23	8.182
5	BAĞCILAR	25	8.100
6	SULTANGAZİ	21	7.490
7	BAHÇELİEVLER	17	6.502
8	GAZİOSMANPAŞA	5	6.203
9	SANCAKTEPE	5	5.984
10	KAĞITHANE	18	5.681
11	KARTAL	46	5.652
12	MALTEPE	8	5.648
13	ESENLER	24	5.468
14	ATAŞEHİR	12	4.879
15	EYÜPSULTAN	43	4.568
16	ÜSKÜDAR	7	4.336
17	AVCILAR	10	4.295
18	SULTANBEYLİ	2	3.790
19	FATİH	48	3.520
20	BEYLİKDÜZÜ	14	3.433
21	GÜNGÖREN	12	3.363
22	ARNAVUTKÖY	17	3.114
23	BAYRAMPAŞA	3	3.036
24	ÇEKMEKÖY	6	3.031
25	SARIYER	33	3.000
26	BAŞAKŞEHİR	30	2.979
27	ZEYTİNBURNU	14	2.921
28	TUZLA	20	2.594
29	BEYOĞLU	22	2.543
30	ŞİŞLİ	39	2.349
31	BÜYÜKÇEKMECE	20	2.164
32	BEYKOZ	11	2.164
33	KADIKÖY	60	2.159
34	SİLİVRİ	5	1.298
35	BAKIRKÖY	14	957
36	BEŞİKTAŞ	16	580
37	ÇATALCA	1	470
38	ŞİLE	1	185
39	ADALAR	2	74
TOPLAM		785	162.252

Tablo 66: 2019 ve 2020 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Valilik Hizmetleri Başvurularının İlçelere Dağılımı
Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekâsı Uygulaması. [Ziy.Tar. : 23/06/2021]

Grafik 33: Valilik Hizmetleri Başvuru Sayıları

Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekâsı Uygulaması. [Ziy.Tar. : 23/06/2021]

5.2.VEFA MASASI YARDIM

Koronavirüs tedbirleri kapsamında, 65 yaş üstü ile kronik rahatsızlıkları bulunanların sokağa çıkmaları İçişleri Bakanlığının Genelgesi ile kısıtlanmıştır. Bu kapsamda olup evde tek başına yaşayan ihtiyaçlarını karşılayacak yakınları bulunmayanlar için Valilikler ve Kaymakamlıklar koordinesinde Vefa sosyal destek grupları oluşturulmuştur.

Bu bölüm, sosyo-ekonomik gelişmişlik parametreleri çerçevesinde vefa masası göstergelerini incelemektedir. Vefa masası göstergeleri; “Çağrı Karşılama, Banka İşlemleri, Fatura Ödeme, Gıda, Maaş Ödeme, Temizlik, İlaç Takibi” olmak üzere altı alt parametreyle sınırlandırılmıştır.

Sosyo-ekonomik analiz açısından vefa destek göstergelerinin önemi; koronavirüs tedbirleri kapsamında sokağa çıkmaları kısıtlanmış 65 yaş üstü ve kronik rahatsızlıkları bulunanların ihtiyaçlarının karşılanmasıdır.

Bu bölümde, İstanbul’da tespit edilen parametreler düzeyinde 2020 dönemine ilişkin veriler değerlendirilmiştir.

Açık Kapı Birimlerine Yapılan Vefa Masası Yardım Başvuruları;

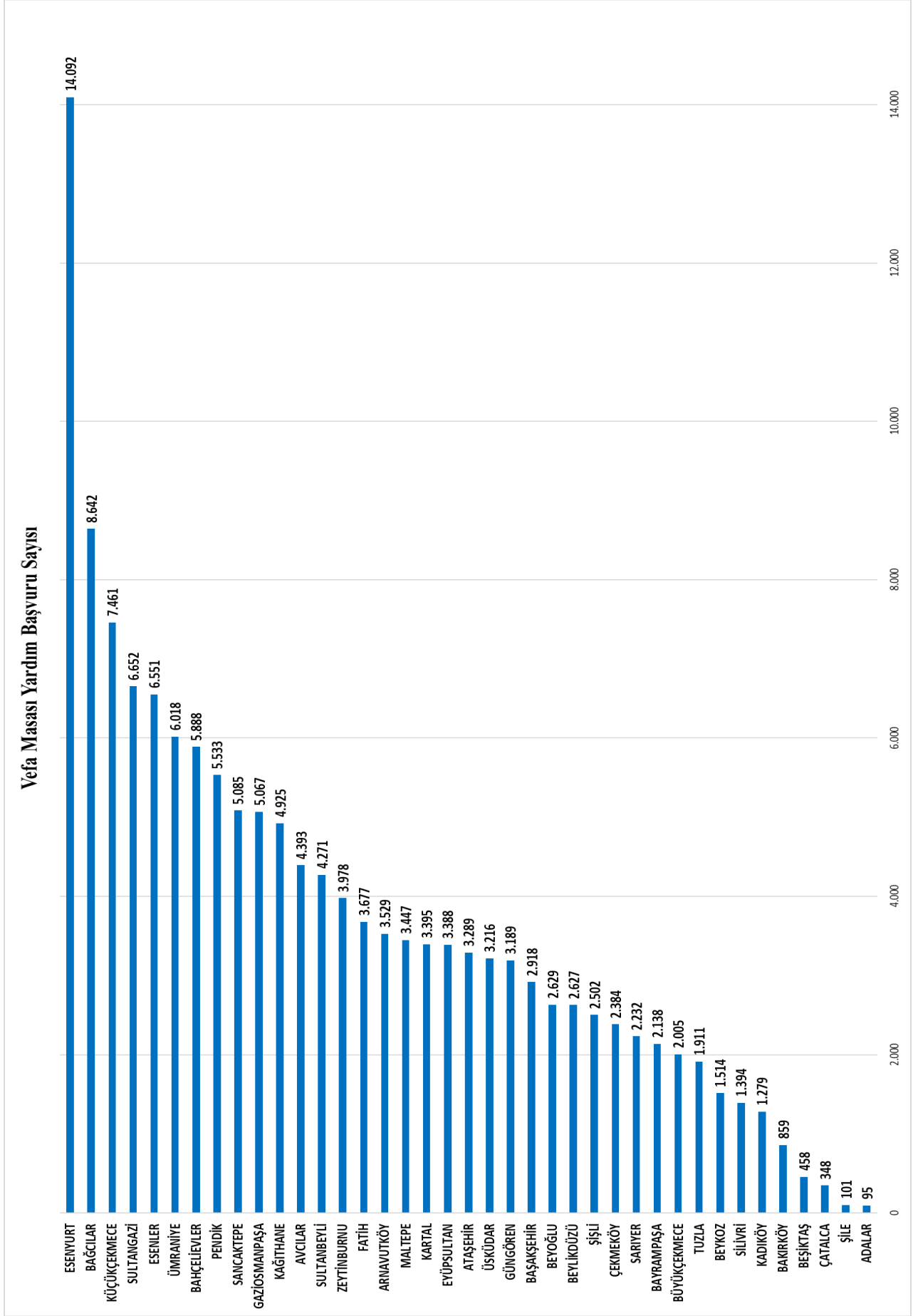
İstanbul ilinde 2020 Vefa Masası Yardım başvurularının en yüksek olduğu ilçe Esenyurt oldu.

2020 yılına göre İstanbul İli Açık Kapı birimlerine yapılan Vefa Masası Yardım başvuru sayısının yoğunluğuna bakıldığında; 1. sırayı 14 bin 92 ile Esenyurt alırken, Bağcılar 8 bin 642 ile 2. sırada, Küçükçekmece 7 bin 461 ile 3. sırada, Sultangazi 6 bin 652 başvuru ile 4. sırada bulunmaktadır. Vefa Masası Yardım başvuru sayısının en düşük olduğu ilçeler ise Beşiktaş 458 ile 36. sırada, Çatalca 348 ile 37. sırada, Şile 101 ile 38. sırada ve Adalar 95 başvuru ile son sırada yer almaktadır.

Açık Kapı Birimlerine Yapılan Vefa Masası Yardım Başvuruları

S.NO:	İLÇE ADI	2020 Yılı Başvuru Sayısı
1	ESENYURT	14.092
2	BAĞCILAR	8.642
3	KÜÇÜKÇEKMECE	7.461
4	SULTANGAZİ	6.652
5	ESENLER	6.551
6	ÜMRANİYE	6.018
7	BAHÇELİEVLER	5.888
8	PENDİK	5.533
9	SANCAKTEPE	5.085
10	GAZİOSMANPAŞA	5.067
11	KAĞITHANE	4.925
12	AVCILAR	4.393
13	SULTANBEYLİ	4.271
14	ZEYTİNBURNU	3.978
15	FATİH	3.677
16	ARNAVUTKÖY	3.529
17	MALTEPE	3.447
18	KARTAL	3.395
19	EYÜPSULTAN	3.388
20	ATAŞEHİR	3.289
21	ÜSKÜDAR	3.216
22	GÜNGÖREN	3.189
23	BAŞAKŞEHİR	2.918
24	BEYOĞLU	2.629
25	BEYLİKDÜZÜ	2.627
26	ŞİŞLİ	2.502
27	ÇEKMEKÖY	2.384
28	SARIYER	2.232
29	BAYRAMPAŞA	2.138
30	BÜYÜKÇEKMECE	2.005
31	TUZLA	1.911
32	BEYKOZ	1.514
33	SİLİVRİ	1.394
34	KADIKÖY	1.279
35	BAKIRKÖY	859
36	BEŞİKTAŞ	458
37	ÇATALCA	348
38	ŞİLE	101
39	ADALAR	95
TOPLAM		143.080

Tablo 67: 2020 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Vefa Masası Yardım Başvurularının İlçelere Dağılımı
Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekası Uygulaması. [Ziy.Tar. : 04/05/2021]

Grafik 34: Vefa Masası Yardım Başvuruları

Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIRepor/browse/>, İş Zekası Uygulaması. [Ziy.Tar. : 04/05/2021]

5.2.1. İstanbul İli 2020 Yılı Vefa Masası Yardımı;

Vefa iletişim programı kapsamında 2 milyon 369 bin 145 adet çağrı karşılanmıştır.

İstanbul ilinde 27 Mart - 31 Aralık 2020 tarihleri arasında yürürlükte olan vefa iletişim programı kapsamında 112 Acil Çağrı Merkezi Müdürlüğü tarafından 2 milyon 369 bin 145 adet çağrı karşılanmıştır. Banka işlemleri, fatura ödeme, gıda, maaş ödeme, temizlik, ilaç takibi izin ve diğer işlemler olmak üzere toplam 569 bin 590 talep vefa yazılım sistemine kaydedilmiştir.

VEFA İLETİŞİM PROGRAMI KAPSAMINDA	BANKA, FATURA VB.
2.369.145	569.590

Tablo 68: 112 Acil Çağrı Merkezinin Vefa İletişim Programı Kapsamında Karşılıdığı Çağrı Sayısı
Kaynak: YİKOB 112 Acil Çağrı Merkezi Müdürlüğü 16.04.2021

5.2.2. Tüketici Hakem Heyeti;

2020 yılında Tüketici Hakem Heyetine yapılan başvuru sayısında artma görüldü.

Tüketici Hakem Heyetleri, tüketici işlemleri ve tüketiciye yönelik uygulamalardan doğabilecek uyuşmazlıklara çözüm bulmak amacıyla kurulan heyetlerdir. Başkanlığı illerde Ticaret İl Müdürü ilçelerde Kaymakam veya bunların görevlendireceği bir memur tarafından yürütülen tüketici hakem heyetlerinin diğer üyeleri belediye, baro, tacir / esnaf ve tüketici örgütü temsilcilerinden oluşur.

İstanbul ilinde Tüketici Hakem Heyetlerine yapılan başvuru sayısına bakıldığında 25 bin 040 kişi artarak 156 bin 160 kişi oldu.

<u>TÜKETİCİ HAKLARI</u>	2019	2020
YAPILAN DENETİM SAYISI	4.484	3.029
UYGULANAN İDARİ PARA CEZASI (TL)	67.741.655	238.835.499
TÜKETİCİ HAKEM HEYETLERİNE YAPILAN BAŞVURU (İL ve İLÇE)	131.120	156.160

Tablo 69: Tüketici Hakem Heyetine Yapılan Başvurular
Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

6. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK

Çalışma ve sosyal güvenlik, çalışma hayatını denetlemek, işgücü piyasasının yapısal sorunlarını çözmek suretiyle büyümenin istihdama katkısını, istihdam ve işgücüne katılım oranını artırmak, nitelikli insan kaynağı oluşturmak, sosyal güvenliği yaygınlaştıracak tedbirler almak, iş sağlığı ve güvenliği kültürünü geliştirerek tüm çalışanlara sağlıklı ve güvenli çalışma ortamı oluşturmaktır.

Bu bölümde, sosyo-ekonomik gelişmişlik parametreleri çerçevesinde çalışma ve sosyal güvenlik göstergeleri incelenmektedir. Çalışma ve sosyal güvenlik göstergeleri; “İşsizlik ve İstihdam, İşsizlik Ödeneği, İstihdamın Sektörlere Dağılımı, İşgücü” olmak üzere dört alt parametreyle sınırlandırılmıştır.

Sosyo-ekonomik analiz açısından çalışma ve sosyal güvenlik göstergelerinin önemi; çalışma hayatını düzenlemek ve denetlemek, işgücü piyasasının yapısal sorunlarını çözmek suretiyle büyümenin istihdama katkısını sağlamak, istihdam ve işgücüne katılım oranını artırmak, nitelikli insan kaynağı oluşturmak, sosyal güvenliği yaygınlaştıracak tedbirler almak, iş sağlığı ve güvenliği kültürünü geliştirerek tüm çalışanlara sağlıklı ve güvenli çalışma ortamı oluşturmaktadır.

Bu bölümde, İstanbul’un tespit edilen parametreler düzeyinde 2019-2020 dönemine ilişkin veriler karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir.

Açık Kapı Birimlerine Yapılan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Başlıklı Başvuruları;

İstanbul ilinde 2020 Çalışma ve Sosyal Güvenlik başvurularının en yüksek olduğu ilçe Esenyurt oldu.

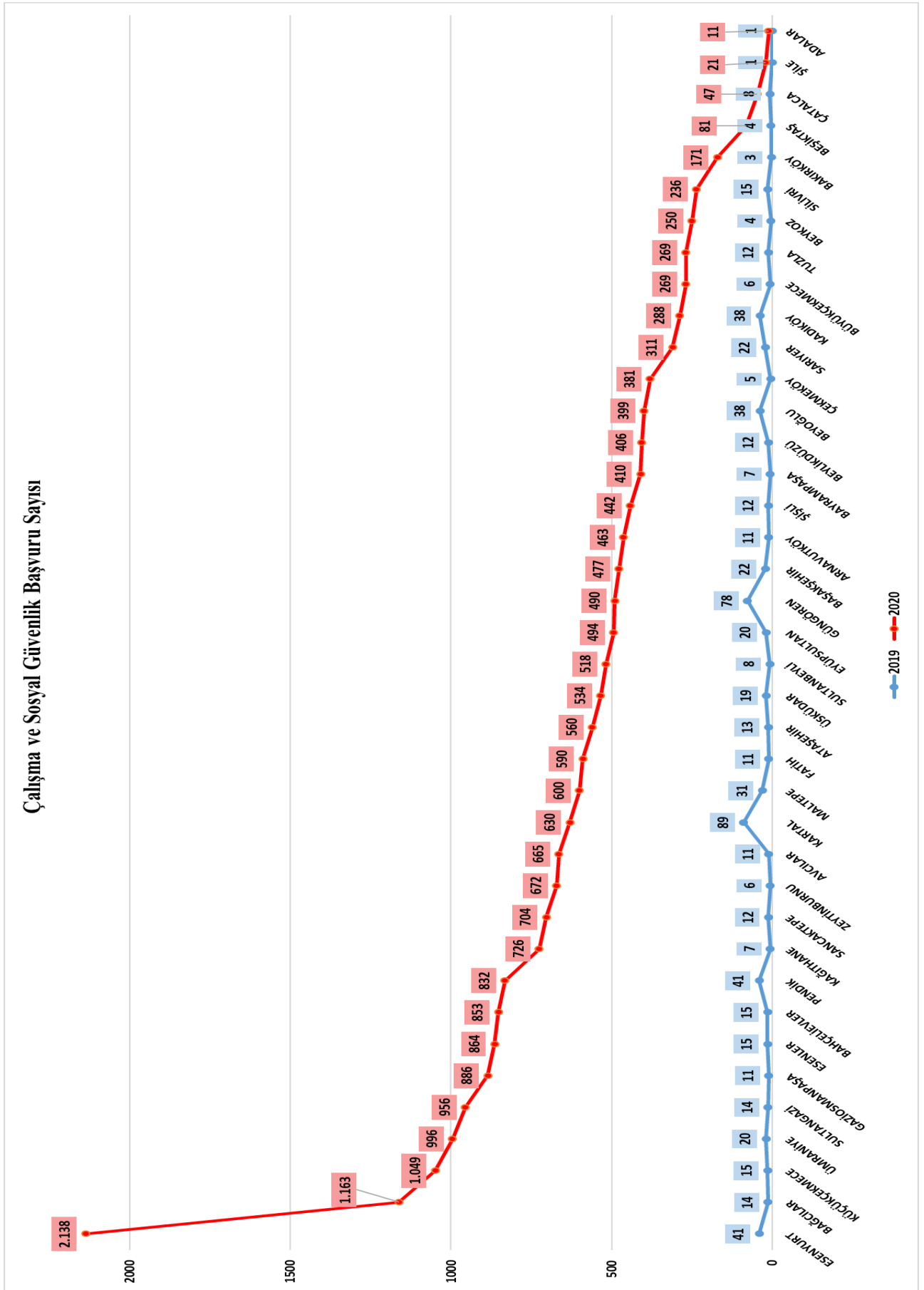
İstanbul İli Açık Kapı birimlerine yapılan Çalışma ve Sosyal Güvenlik başvuru sayısı bir önceki yıla göre yüzde 2.969 artarak 21 bin 852 oldu. 2020 yılı başvuru yoğunluğuna bakıldığında; 1. sırayı 2 bin 138 ile Esenyurt alırken, Bağcılar bin 163 ile 2. sırada, Küçükçekmece bin 49 ile 3. sırada, Ümraniye 996 başvuru ile 4. sırada bulunmaktadır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik başvuru sayısının en düşük olduğu ilçeler ise Beşiktaş 81 ile 36. sırada, Çatalca 47 ile 37. sırada, Şile 21 ile 38. sırada ve Adalar 11 başvuru ile son sırada yer almaktadır.

S.NO:	İLÇE ADI	2019 Yılı Başvuru Sayısı	2020 Yılı Başvuru Sayısı
1	ESENYURT	41	2.138
2	BAĞCILAR	14	1.163
3	KÜÇÜKÇEKMECE	15	1.049
4	ÜMRANİYE	20	996
5	SULTANGAZİ	14	956
6	GAZİOSMANPAŞA	11	886
7	ESENLER	15	864
8	BAHÇELİEVLER	15	853
9	PENDİK	41	832
10	KAĞITHANE	7	726
11	SANCAKTEPE	12	704
12	ZEYTİNBURNU	6	672
13	AVCILAR	11	665
14	KARTAL	89	630
15	MALTEPE	31	600
16	FATİH	11	590
17	ATAŞEHİR	13	560
18	ÜSKÜDAR	19	534
19	SULTANBEYLİ	8	518
20	EYÜPSULTAN	20	494
21	GÜNGÖREN	78	490
22	BAŞAKŞEHİR	22	477
23	ARNAVUTKÖY	11	463
24	ŞİŞLİ	12	442
25	BAYRAMPAŞA	7	410
26	BEYLİKDÜZÜ	12	406
27	BEYOĞLU	38	399
28	ÇEKMEKÖY	5	381
29	SARIYER	22	311
30	KADIKÖY	38	288
31	BÜYÜKÇEKMECE	6	269
32	TUZLA	12	269
33	BEYKOZ	4	250
34	SİLVİRİ	15	236
35	BAKIRKÖY	3	171
36	BEŞİKTAŞ	4	81
37	ÇATALCA	8	47
38	ŞİLE	1	21
39	ADALAR	1	11
TOPLAM		712	21.852

Tablo 70: 2019 ve 2020 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Başvurularının İlçelere Dağılımı
Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekası Uygulaması. [Ziy.Tar. : 21/06/2021]

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Başvuru Sayısı

Grafik 35: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Başvuru Sayıları

Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekası Uygulaması. [Ziy.Tar. : 21/06/2021]

6.1. İşsizlik ve İstihdam;

İstanbul ilinde işsizlik oranı yüzde 14,7 seviyesinde gerçekleşti.

İstanbul genelinde işsiz sayısı 2020 yılında bir önceki yıla göre 84 bin kişi azalarak 926 bin kişi oldu. İşsizlik oranı 0,2 puanlık azalış ile yüzde 14.7 seviyesinde gerçekleşti.

İstanbul ilinde istihdam oranı yüzde 44.8 oldu.

İstihdam edilenlerin sayısı 2020 yılında bir önceki yıla göre yıla göre 415 bin kişi azalarak 5 milyon 363 bin, istihdam oranı ise 4.1 puanlık azalış ile yüzde 44.8 oldu.

İstihdam, emek faktörünün üretim sürecinde bir girdi olarak kullanılmasıdır.

İstihdam, gerek küresel gerekse yerel ölçekte geçmişten günümüze süre gelen ve günümüzden geleceğe dinamizmini koruyarak süre gelecek önemli bir husustur. İş gücü piyasasında istihdam ve karşıt göstergesi işsizlik, birlikte bir bölgenin ekonomik gelişmişliğini betimlerken başvurulan en temel göstergeler olarak kabul edilmektedir. Ekonominin şekillendirdiği iş gücü piyasasını ve istihdam eğilimlerini anlamak bir bölgenin gelişmişlik düzeyini arttırmak adına atılacak adımlarının başında gelir.

İŞSİZLİK SAYISI				
YIL	İşsizlik (Bin Kişi)		İşsizlik Oranı (%)	
	İstanbul	Türkiye	İstanbul	Türkiye
2020	926	4.061	14,7	13,2
2019	1.010	4.469	14,9	13,7

Tablo 71: İşsizlik Sayısı

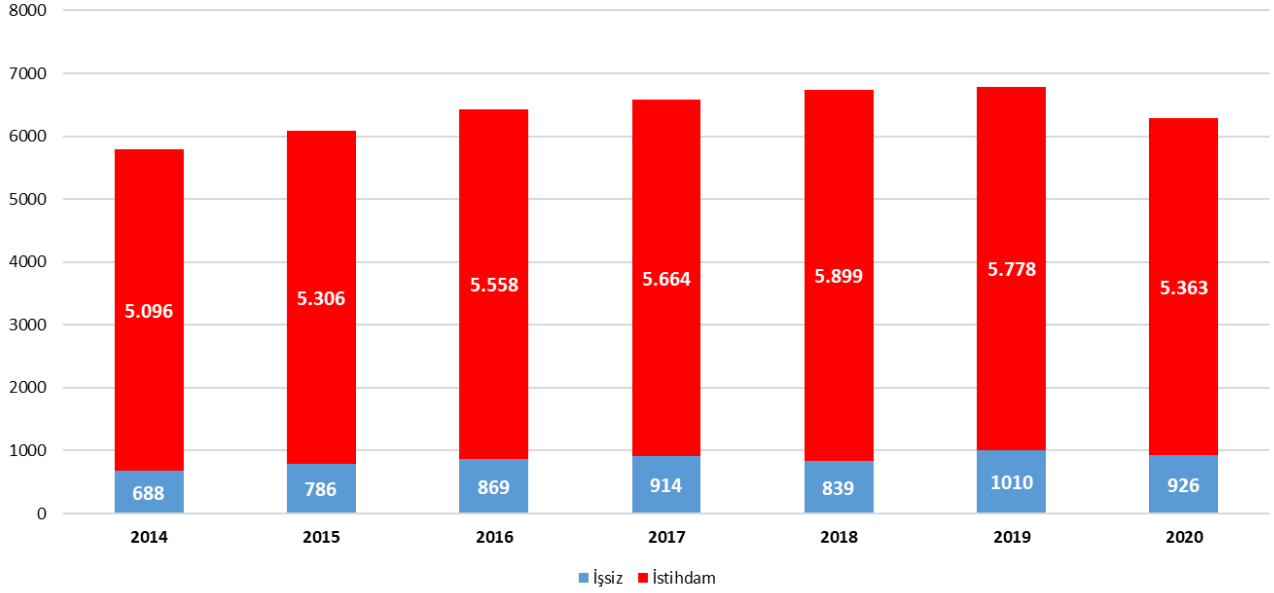
Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, İstihdam Verileri 2019-2020, [Ziy.Tar. : 22/04/2021]

İSTİHDAM EDİLEN KİŞİ SAYISI				
YIL	İstihdam (Bin Kişi)		İstihdam Oranı (%)	
	İstanbul	Türkiye	İstanbul	Türkiye
2020	5.363	26.812	44,8	42,8
2019	5.778	28.080	48,9	45,7

Tablo 72: İstihdam Edilen Kişi Sayısı

Tablo - Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, İstihdam Verileri 2019-2020, [Ziy.Tar. : 22/04/2021]

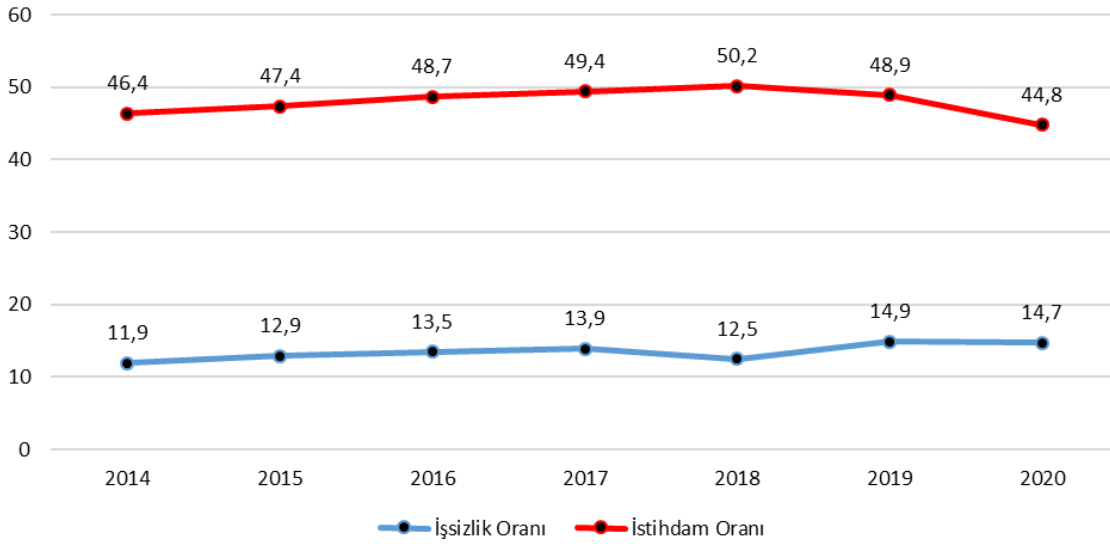
İşsiz ve İstihdamda Olanlar (Bin kişi)

Grafik 36: İşsiz ve İstihdamda Olanlar

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, İstihdam Verileri 2019-2020

İşsizlik ve İstihdam Oranı (%)

Grafik 37: İşsizlik ve İstihdam Oranı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, İstihdam Verileri 2019-2020

6.2. İşsizlik Ödeneği;

İstanbul ilinde 2020 yılında işsizlik ödeneğine başvuranların sayısı 394 bin 166 kişi oldu.

İstanbul ilinde 2020 yılında işsizlik ödeneğine başvuranların sayısı bir önceki yıla göre yüzde 22,66 azalarak 394 bin 166 kişi oldu. Başvuran kişilerin 151 bin 900'ü işsizlik ödeneği almayı hak ederken bir önceki yıla göre yüzde 47,20 azalmıştır.

Dönem	2020 YILI İŞSİZLİK ÖDENEĞİ			
	İSTANBUL		TÜRKİYE	
	İşsizlik Ödeneği Başvuru	İşsizlik Ödeneği Hakeden	İşsizlik Ödeneği Başvuru	İşsizlik Ödeneği Hakeden
Ara.20	23.852	8.342	118.057	32.472
Kas.20	19.161	7.551	94.424	28.548
Eki.20	17.741	7.559	76.460	26.867
Eyl.20	20.790	8.796	83.190	29.674
Ağu.20	18.686	8.016	72.422	25.003
Tem.20	22.225	7.414	96.186	27.656
Haz.20	12.563	5.240	50.139	20.218
May.20	30.384	2.950	108.814	10.018
Nis.20	89.226	23.776	308.968	69.347
Mar.20	58.672	22.962	214.183	75.875
Şub.20	39.567	24.541	124.957	74.038
Oca.20	41.299	24.753	163.056	89.822
TOPLAM	394.166	151.900	1.510.856	509.538

Dönem	2019 YILI İŞSİZLİK ÖDENEĞİ			
	İSTANBUL		TÜRKİYE	
	İşsizlik Ödeneği Başvuru	İşsizlik Ödeneği Hakeden	İşsizlik Ödeneği Başvuru	İşsizlik Ödeneği Hakeden
Ara.20	35.521	19.853	156.583	79.783
Kas.20	34.535	19.381	154.963	79.035
Eki.19	38.441	21.758	150.938	78.337
Eyl.19	40.866	23.386	147.498	78.753
Ağu.19	32.925	18.567	125.259	65.090
Tem.19	51.136	27.999	200.987	101.001
Haz.19	38.153	20.478	144.343	71.980
May.19	45.603	26.112	157.935	84.779
Nis.19	42.025	24.749	142.090	76.363
Mar.19	41.901	24.058	144.966	78.126
Şub.19	47.824	26.890	172.124	90.014
Oca.19	60.711	34.440	257.355	129.795
TOPLAM	509.641	287.671	1.955.041	1.013.056

Tablo 73: 2019 ve 2020 Yılı İşsizlik Ödenekleri

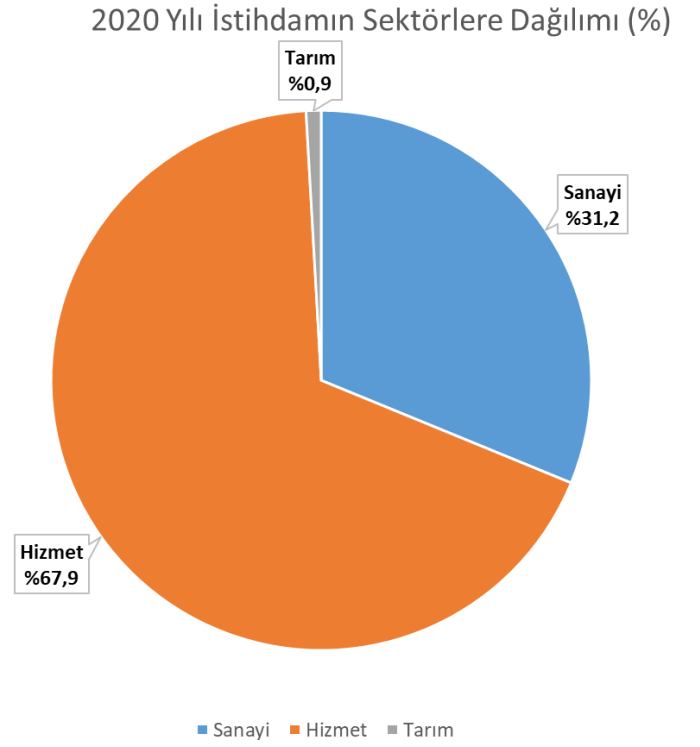
Kaynak: İstanbul Çalışma ve Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü, [Ziy.Tar. : 22/04/2021]

6.3. İstihdamın Sektörlere Dağılımı;

İstihdam edilenlerin yüzde 67,9'u hizmet sektöründe yer aldı.

2020 yılında, istihdam edilenlerin yüzde 0,9'u tarım, yüzde 31,2'si sanayi, yüzde 67,9'u hizmet sektöründe yer aldı. Bir önceki yıl ile karşılaştırıldığında tarım sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 0,3 puan sanayi sektörünün payı 0,6 puan azalırken hizmet sektörünün payı 0,9 puan arttı.

Yıllar	(Bin kişi) (%)		
	Tarım	Sanayi (İnşaat)	Hizmet
2014 YILI			
Toplam	21,1	27,9	51,0
İstanbul	0,5	36,7	62,8
2015 YILI			
Toplam	20,6	27,2	52,2
İstanbul	0,7	36,2	63,1
2016 YILI			
Toplam	19,5	26,8	53,7
İstanbul	0,9	32,8	66,3
2017 YILI			
Toplam	19,4	26,5	54,1
İstanbul	1,2	31,8	67,1
2018 YILI			
Toplam	18,4	26,7	54,9
İstanbul	1,2	32,2	66,6
2019 YILI			
Toplam	18,2	25,3	56,5
İstanbul	1,2	31,8	67,0
2020 YILI			
Toplam	17,6	26,2	56,2
İstanbul	0,9	31,2	67,9

Grafik 38: 2020 Yılı İstihdamın Sektörlere Dağılımı

Tablo 74: Yıllara Göre İstihdamın Sektörlere Dağılımı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, İşgücü İstatistikleri 2014- 2020, [Ziy.Tar. : 21/06/2021]

6.4. İşgücü;

İstanbul ilinde işgücüne katılım sayısına bakıldığında 2020 yılında işgücüne katılan kişi sayısı bir önceki yıla göre yüzde 7,35 azalarak 6 milyon 289 bin kişiye gerilemiştir.

İSTANBUL İLİNDE İŞGÜCÜNE KATILAN KİŞİ SAYISI						
YAŞ	2019 TOPLAM (Bin Kişi)	2019		2020 TOPLAM (Bin Kişi)	2020	
		ERKEK	KADIN		ERKEK	KADIN
15-24	1.172	733	439	928	568	359
25-34	1.993	1.274	719	1.803	1.177	626
35-54	3.097	2.152	945	3.077	2.122	956
55 +	526	423	103	481	389	92
TOPLAM	6.788	4.582	2.206	6.289	4.256	2.033

Tablo 75: İşgücüne Katılan Kişi Sayısı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Yaş Gruplarına Göre İşsizlik 2020, [Ziy.Tar. : 22/04/2021]

İstanbul ilinde işgücüne katılma oranına bakıldığında kadınlarda yüzde 33,6, erkeklerde yüzde 71,9 olarak gerçekleşmiştir.

İSTANBUL İLİNDE İŞGÜCÜNE KATILMA ORANI						
YAŞ	2019 TOPLAM	2019		2020 TOPLAM	2020	
		ERKEK	KADIN		ERKEK	KADIN
15-24	51,6	61,9	40,4	41,9	50,2	33,3
24 yaş ve üzeri	58,9	80,8	37	55	77,1	33,7
25-34	75,8	96,5	54,8	70,8	92,4	49,2
35-54	67,7	92,1	42,2	65,5	90,7	40,5
55 +	22,5	38,3	8,3	19,2	33,2	6,9
TOPLAM	57,5	77,1	37,6	52,6	71,9	33,6

Tablo 76: İşgücüne Katılma Oranı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, İşgücüne Katılım Oranı (yüzde) 2019- 2020, [Ziy.Tar. : 22/04/2021]

7. EĞİTİM

Eğitim, kişinin zihni, bedeni, duygusal, toplumsal yeteneklerinin davranışlarını en uygun şekilde ya da istenilen bir doğrultuda geliştirilmesi, ona bir takım amaçlara dönük yeni yetenekler, davranışlar, bilgiler kazandırılması yolundaki çalışmaların tümüdür. Eğitim hayatı boyunca sürer, planlı ya da tesadüfi olabilir. Okul, okuma-yazma ders araç gereçleri ile bunların dışında aile veya bir çevre içinde kişisel yetişme vs. yollarla yapılan öğrenme, bilgi aktarma beceri kazandırma çalışmalarının tümünün kapsayan bu çabalara yaygın eğitim de denmektedir. Kısaca öğretimi de içine alan çok geniş bir terimdir.

Bu bölüm, sosyo-ekonomik gelişmişlik parametreleri çerçevesinde eğitim göstergelerini incelemektedir. Eğitim göstergeleri “Okul, Öğretmen, Öğrenci Sayıları, +6 Yaş Nüfusun Karşılaştırmalı Okur-Yazar Durumu, +6 Yaş Kadın Okuma Yazma Bilmeyen Nüfusun Toplam Nüfus İçerisindeki Oranı, Yükseköğretim İstatistikleri” olmak üzere dört alt parametreyle sınırlandırılmıştır.

Sosyo-ekonomik analiz açısından eğitim göstergelerinin önemi; nitelikli insan gücünün yetişmesi ve eğitim kalitesinin iyileştirilmesidir.

Bu bölümde, İstanbul’un tespit edilen parametreler düzeyinde 2019-2020 dönemine ilişkin verileri karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir.

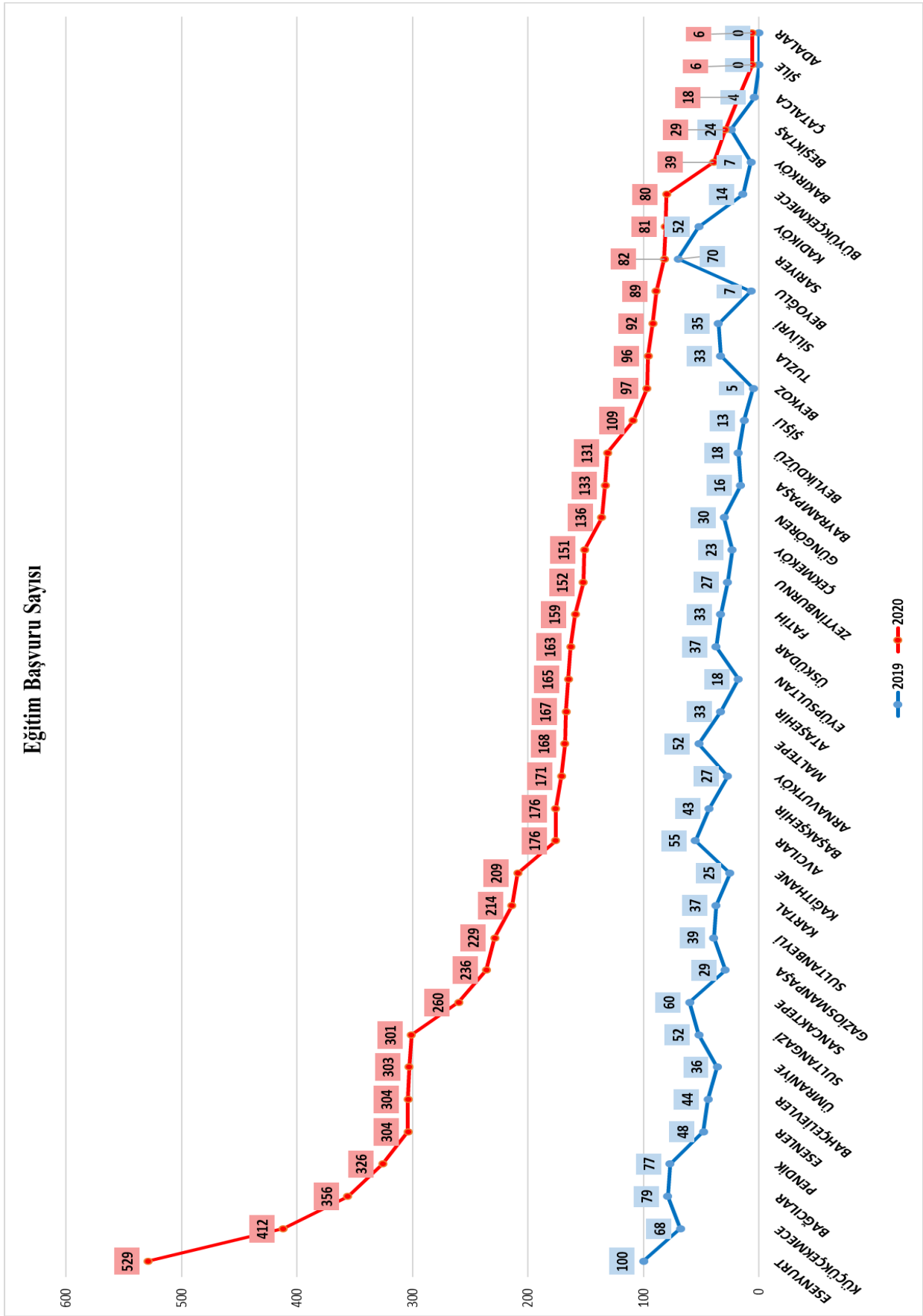
Açık Kapı Birimlerine Yapılan Eğitim Konulu Başvurular;

İstanbul ilinde 2020 yılı Eğitim konulu başvuruların en yüksek olduğu ilçe Esenyurt oldu.

İstanbul İli Açık Kapı birimlerine yapılan eğitim başvuru sayısı bir önceki yıla göre yüzde 400 artarak 6 bin 855 oldu. 2020 yılı başvuru sayısı yoğunluğuna bakıldığında; 1. sırayı 529 ile Esenyurt alırken, Küçükçekmece 412 ile 2. sırada, Bağcılar 356 ile 3. sırada, Pendik ilçesi 326 başvuru ile 4. sırada bulunmaktadır. Eğitim konulu başvuru sayısının en düşük olduğu ilçeler ise Beşiktaş 29 ile 36. sırada, Çatalca 18 ile 37. sırada, Adalar ve Şile ilçeleri 6'şar başvuru ile son sırada yer almaktadır.

S.NO:	İLÇE ADI	2019 Yılı Başvuru Sayısı	2020 Yılı Başvuru Sayısı
1	ESENYURT	100	529
2	KÜÇÜKÇEKMECE	68	412
3	BAĞCILAR	79	356
4	PENDİK	77	326
5	ESENLER	48	304
6	BAHÇELİEVLER	44	304
7	ÜMRANİYE	36	303
8	SULTANGAZİ	52	301
9	SANCAKTEPE	60	260
10	GAZİOSMANPAŞA	29	236
11	SULTANBEYLİ	39	229
12	KARTAL	37	214
13	KAĞITHANE	25	209
14	AVCILAR	55	176
15	BAŞAKŞEHİR	43	176
16	ARNAVUTKÖY	27	171
17	MALTEPE	52	168
18	ATAŞEHİR	33	167
19	EYÜPSULTAN	18	165
20	ÜSKÜDAR	37	163
21	FATİH	33	159
22	ZEYTİNBURNU	27	152
23	ÇEKMEKÖY	23	151
24	GÜNGÖREN	30	136
25	BAYRAMPAŞA	16	133
26	BEYLİKDÜZÜ	18	131
27	ŞİŞLİ	13	109
28	BEYKOZ	5	97
29	TUZLA	33	96
30	SİLİVRİ	35	92
31	BEYOĞLU	7	89
32	SARIYER	70	82
33	KADIKÖY	52	81
34	BÜYÜKÇEKMECE	14	80
35	BAKIRKÖY	7	39
36	BEŞİKTAŞ	24	29
37	ÇATALCA	4	18
38	ŞİLE	-	6
39	ADALAR	-	6
TOPLAM		1.370	6.855

Tablo 77: 2019 ve 2020 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Eğitim Başvurularının İlçelere Dağılımı
Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekâsı Uygulaması. [Ziy.Tar. : 04/05/2021]

Grafik 39: Eğitim Başvuru Sayıları

Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekâsı Uygulaması. [Ziy.Tar. : 04/05/2021]

7.1. ÖRGÜN VE YAYGIN EĞİTİM

7.1.1. Okul ve Derslik Sayıları;

İstanbul ilinde okul sayısı 9 bin 727, derslik sayısı 122 bin 400 oldu.

İstanbul ilinde 6 bin 851 örgün eğitim, 2 bin 876 yaygın eğitim olmak üzere toplam 9 bin 727 okul, bu okulların derslik sayıları ise 103 bin 619 derslik örgün eğitim, 18 bin 781 derslik yaygın eğitim olmak üzere toplam 122 bin 400 derslik bulunmaktadır.

7.1.2. Öğretmen Sayısı;

İstanbul ilinde öğretmen sayısı 176 bin 881 oldu.

İstanbul ilinde örgün eğitim kurumlarında görev yapan öğretmen sayısı 154 bin 417, yaygın eğitim kurumlarında görev yapan öğretmen sayısı ise 22 bin 464 olmak üzere toplam 176 bin 881 öğretmen ders vermektedir.

7.1.3. Öğrenci Sayısı;

İstanbul ilinde 3 milyon 768 bin 542 öğrenci eğitim almaktadır.

İstanbul ilinde örgün eğitim kurumlarında eğitim alan öğrenci sayısı 3 milyon 66 bin 290, yaygın eğitim kurumlarında eğitim alan öğrenci sayısı 702 bin 252 olmak üzere toplam 3 milyon 768 bin 542 öğrenci eğitim görmektedir.

	TÜRKİYE			İSTANBUL			İSTANBUL
	ÖRGÜN	YAYGIN	TOPLAM	ÖRGÜN	YAYGIN	TOPLAM	% PAY
OKUL	68.589	16.608	85.197	6.851	2.876	9.727	11,4
DERSLİK	727.347	109.957	837.304	103.619	18.781	122.400	14,6
ÖĞRETMEN	1.117.686	85.141	1.202.827	154.417	22.464	176.881	14,7
ÖĞRENCİ / KURSİYER	18.241.881	10.958.359	29.200.240	3.066.290	702.252	3.768.542	12,9

Tablo 78: Öğrenci, Öğretmen, Derslik ve Okul Sayıları

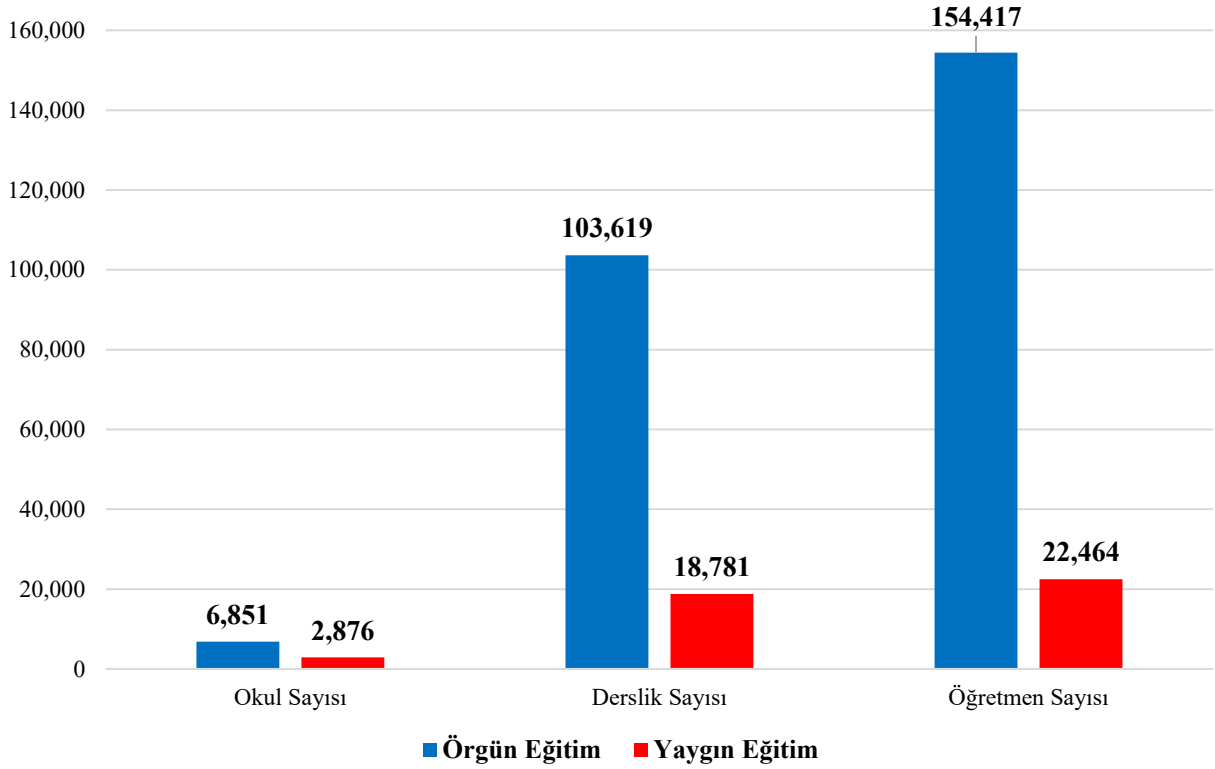
Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

Not 1: MEB Strateji Geliştirme Başkanlığı tarafından 2020-2021 yılına ait Türkiye verileri henüz açıklanmadığı için Türkiye verilerine ilişkin hücrelerde 2019-2020 eğitim öğretim yılına ait veriler kullanılmıştır.

Not 2: Türkiye - İstanbul öğrenci sayıları oranlamaları hesaplanırken İstanbul öğrenci sayılarına; açık öğretim ortaokul, açık lise ve açık öğretim İHL öğrenci sayıları da dâhil edilmiştir.

Not 3: Yaygın Eğitim bilgileri, biten ve öğretim yılı itibari ile alınmaktadır (2019/2020).

Okul, Derslik ve Öğretmen Sayıları

Grafik 40: Okul, derslik ve Öğretmen Sayıları, İstanbul

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

7.2. +6 YAŞ NÜFUSUN EĞİTİM İSTATİKLERİ

7.2.1. +6 Yaş Nüfusun Karşılaştırmalı Okur-Yazar Durumu;

İstanbul ilinde 2020 yılında okuma yazma bilen nüfus sayısında değişim oranına göre yüzde 1,02 artış oldu.

İstanbul ilinde okuma yazma bilen nüfus bir önceki yıla göre 134 bin 158 kişi artarak 2020 yılında 13 milyon 332 bin 195 kişi oldu. Bu nüfusun yüzde 50,02'sini erkekler, yüzde 49,98'ini kadınlar oluşturdu.

Okuma yazma bilmeyen nüfus sayısında değişim oranına göre yüzde 5,74 azalma oldu.

İstanbul ilinde okuma yazma bilmeyen nüfus bin önceki yıla göre 14 bin 66 kişi azalarak 2020 yılında 230 bin 876 kişi oldu. Bu nüfusun yüzde 12,33'ünü erkekler, yüzde 87,67'sini kadınlar oluşturdu.

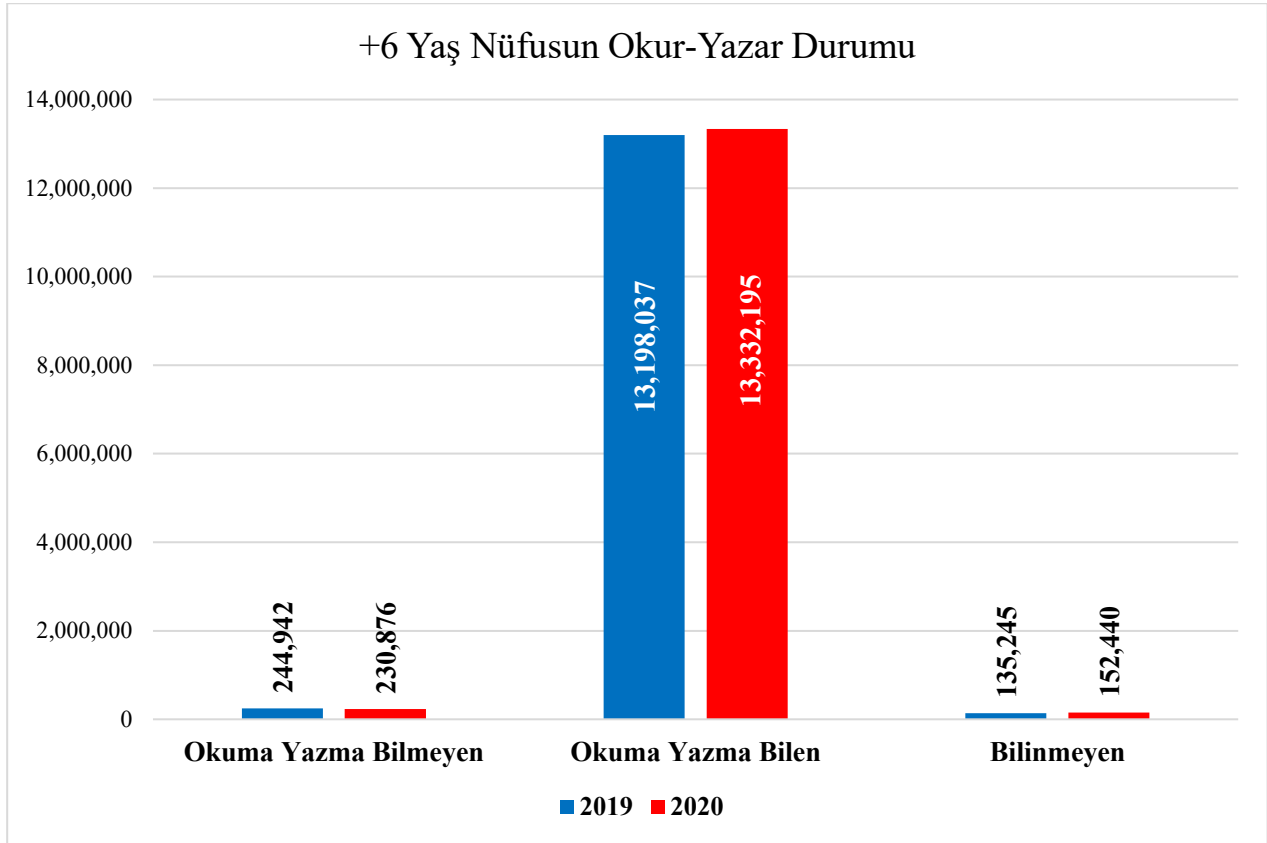
Okur-yazar olduğu bilinmeyen nüfus sayısında değişim oranına göre yüzde 12,71 artış oldu.

İstanbul ilinde okuryazar olduğu bilinmeyen nüfus bin önceki yıla göre 17 bin 195 artarak 2020 yılında 152 bin 440 kişi oldu. Bu nüfusun yüzde 48,23'ünü erkekler, yüzde 51,77'sini kadınlar oluşturdu.

+6 Yaş Nüfusun Okur-Yazar Durumu												
YIL	Okuma Yazma Bilmeyen			Okuma Yazma Bilen			Bilinmeyen			Okuryazarlık Durumuna Göre +6 Yaş Üzeri Nüfus		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
2019	31.127	213.815	244.942	6.689.651	6.508.386	13.198.037	65.709	69.536	135.245	6.786.487	6.791.737	13.578.224
2020	28.456	202.420	230.876	6.757.813	6.574.382	13.332.195	73.521	78.919	152.440	6.859.790	6.855.721	13.715.511

Tablo 79: +6 Yaş Nüfusun Karşılaştırmalı Okur-Yazar Durumu

Kaynak: <https://biruni.tuik.gov.tr/> Bölgesel İstatistikler [Ziy. Tar. : 16.04.2021]

Grafik 41: +6 Yaş Nüfusun Okur-Yazar Durumu, İstanbul

Kaynak: <https://biruni.tuik.gov.tr/> Bölgesel İstatistikler [Ziy. Tar. : 16.04.2021]

7.2.2. +6 Yaş Kadın Okuma Yazma Bilmeyen Nüfusun Toplam Kadın Nüfus İçerisindeki Oranı;

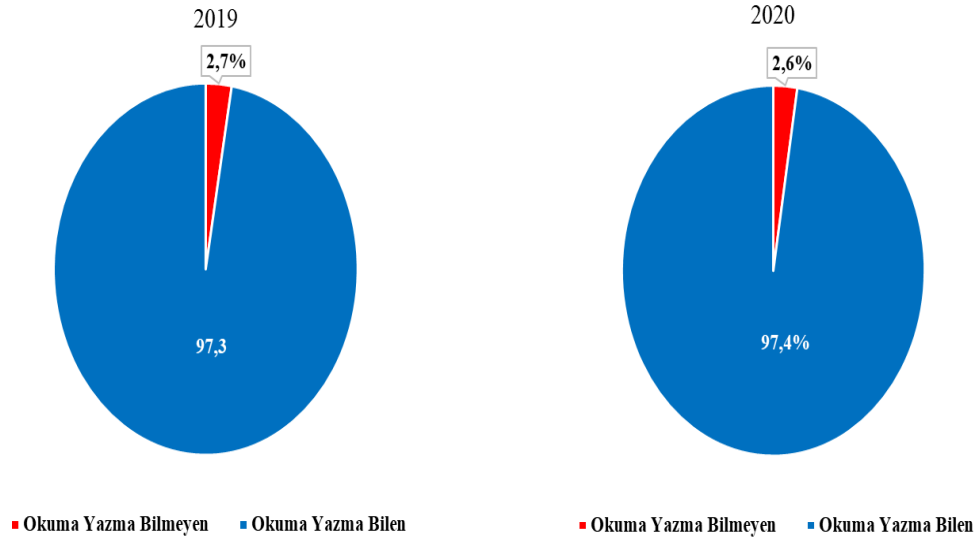
Okuma yazma bilmeyen kadın nüfusu azaldı.

Okuma yazma bilmeyen kadın sayısının oranı bir önceki yıla göre 0,1 puan azalarak yüzde 2,6 oldu.

YIL	Okuma Yazma Bilmeyen			Toplam Nüfus			Okuma Yazma Bilmeyen Kadın Nüfusü/Toplam Nüfus
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	
2019	31.127	213.815	244.942	7.729.011	7.790.256	15.519.267	2,7%
2020	28.456	202.420	230.876	7.711.616	7.750.836	15.462.452	2,6%

Tablo 80: +6 Yaş Kadın Okuma Yazma Bilmeyen Nüfusun Toplam Kadın Nüfus İçerisindeki Oranı

Kaynak: <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?locale=tr> [Ziy. Tar. : 16.04.2021]

Grafik 42: Okuma Yazma Bilmeyen Kadın Sayıları

Kaynak: <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?locale=tr> [Ziy. Tar. : 16.04.2021]

İstanbul ilinde okuma yazma bilmeyen nüfus sayısının en yüksek olduğu ilçe Esenyurt ilçesi oldu.

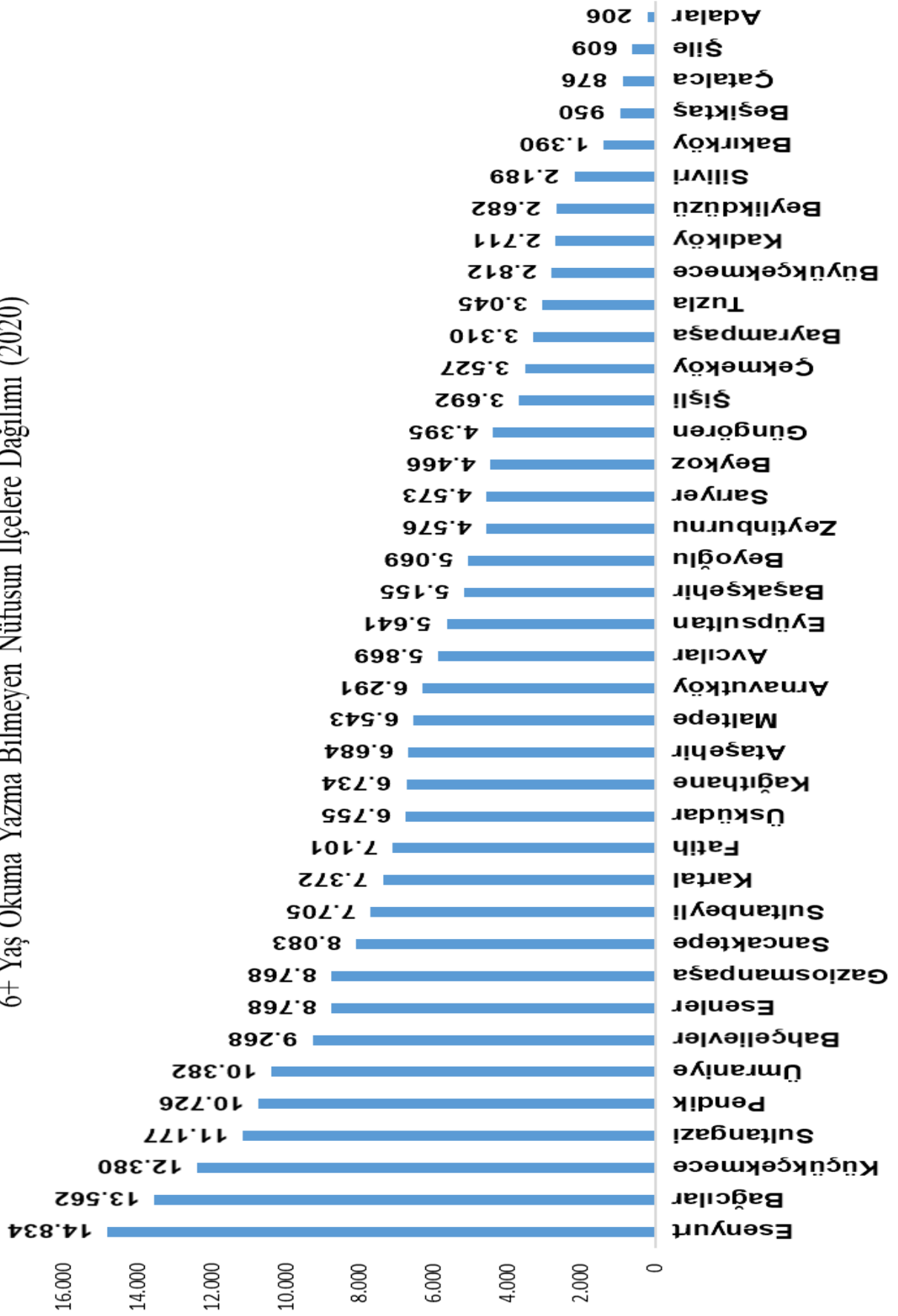
İlçelerdeki okuma yazma bilmeyen nüfusa bakıldığında Esenyurt, Bağcılar, Küçükçekmece, Sultangazi ve Pendik ilçelerinde okuma yazma bilmeyen kişi sayısının diğer ilçelere göre daha yüksek olduğu gözlenmiştir.

2020 YILI OKUMA YAZMA BİLMİYEN NÜFUSUN İLÇELERE DAĞILIMI		
S.NO:	İLÇE ADI	6+ Yaş ve Okuma Yazma Bilmeyen
1	ESENYURT	14.834
2	BAĞCILAR	13.562
3	KÜÇÜKÇEKMECE	12.380
4	SULTANGAZİ	11.177
5	PENDİK	10.726
6	ÜMRANİYE	10.382
7	BAHÇELİEVLER	9.268
8	ESENLER	8.768
9	GAZİOSMANPAŞA	8.768
10	SANCAKTEPE	8.083
11	SULTANBEYLİ	7.705
12	KARTAL	7.372
13	FATİH	7.101
14	ÜSKÜDAR	6.755
15	KAĞITHANE	6.734
16	ATAŞEHİR	6.684
17	MALTEPE	6.543
18	ARNAVUTKÖY	6.291
19	AVCILAR	5.869
20	EYÜPSULTAN	5.641
21	BAŞAKŞEHİR	5.155
22	BEYOĞLU	5.069
23	ZEYTİNBURNU	4.576
24	SARIYER	4.573
25	BEYKOZ	4.466
26	GÜNGÖREN	4.395
27	ŞİŞLİ	3.692
28	ÇEKMEKÖY	3.527
29	BAYRAMPAŞA	3.310
30	TUZLA	3.045
31	BÜYÜKÇEKMECE	2.812
32	KADIKÖY	2.711
33	BEYLİKDÜZÜ	2.682
34	SİLİVRİ	2.189
35	BAKIRKÖY	1.390
36	BEŞİKTAŞ	950
37	ÇATALCA	876
38	ŞİLE	609
39	ADALAR	206
TOPLAM		230.876

Tablo 81: Okuma Yazma Bilmeyen Nüfusun İlçelere Dağılımı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Eğitim Durumu Araştırması 2020, [Ziy.Tar. : 25/06/2021]

6+ Yaş Okuma Yazma Bilmeyen Nüfusun İlçelere Dağılımı (2020)

Grafik 43: +6 Yaş Okuma Yazma Bilmeyen Nüfusun İlçelere Dağılımı
Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Eğitim Durumu Araştırması 2020

İstanbul ilinde Yüksekokul veya Fakülteden mezun olan nüfus sayısının diğer ilçelere göre en yüksek olduğu ilçe Kadıköy ilçesi oldu.

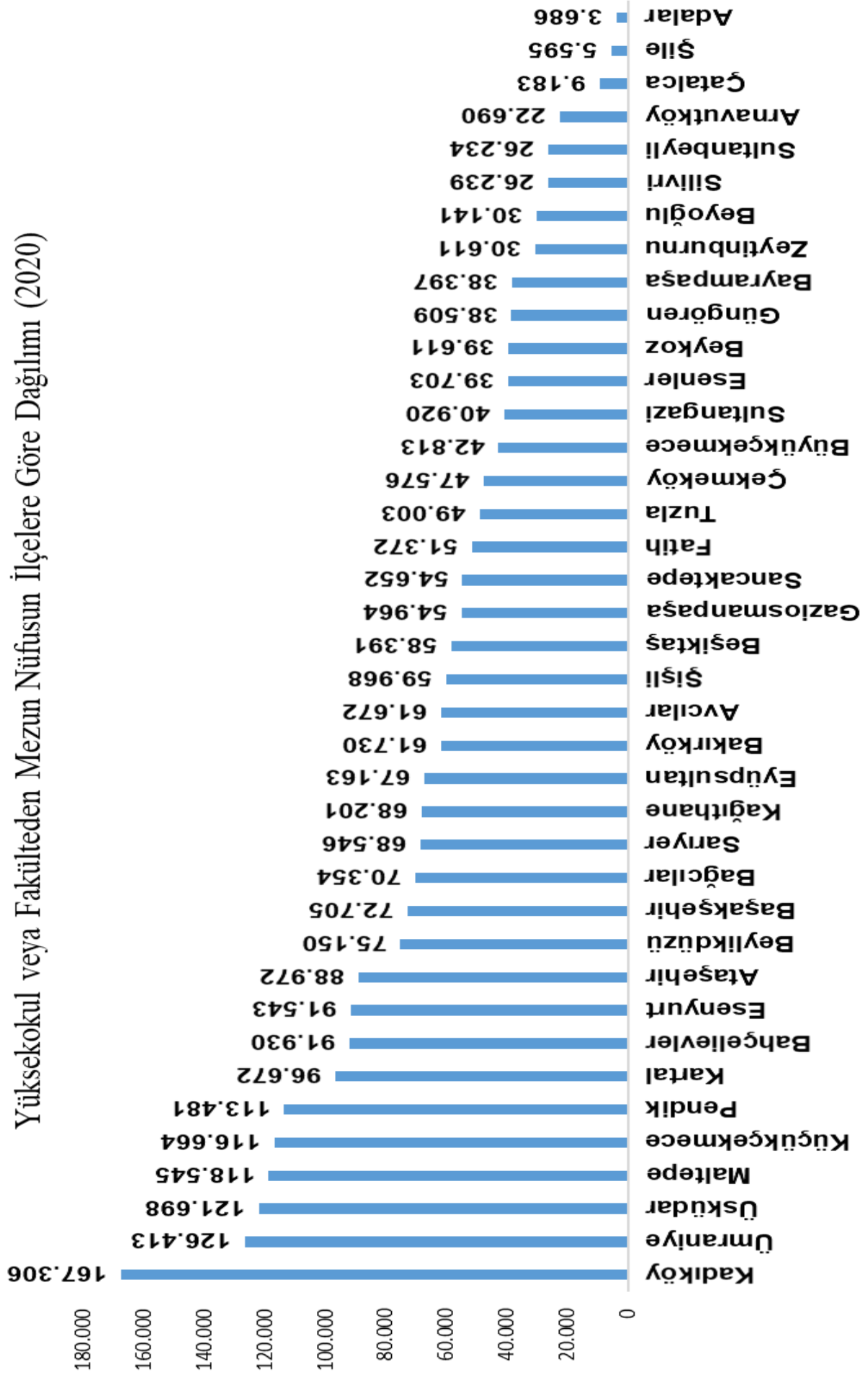
İlçelerdeki eğitim durumuna bakıldığında; Kadıköy, Ümraniye, Üsküdar, Maltepe, Küçükçekmece ilçelerinde Yüksekokul ve Fakülteden mezun olanların sayısının diğer ilçelere göre yüksek olduğu gözlenmiştir.

2020 YILI YÜKSEKOKUL VEYA FAKÜLTEDEN MEZUN NÜFUSUN İLÇELERE DAĞILIMI		
S.NO:	İLÇE ADI	6+ Yaş ve Yüksekokul Veya Fakülte
1	KADIKÖY	167.306
2	ÜMRANİYE	126.413
3	ÜSKÜDAR	121.698
4	MALTEPE	118.545
5	KÜÇÜKÇEKMECE	116.664
6	PENDİK	113.481
7	KARTAL	96.672
8	BAHÇELİEVLER	91.930
9	ESENYURT	91.543
10	ATAŞEHİR	88.972
11	BEYLİKDÜZÜ	75.150
12	BAŞAKŞEHİR	72.705
13	BAĞCILAR	70.354
14	SARIYER	68.546
15	KAĞITHANE	68.201
16	EYÜPSULTAN	67.163
17	BAKIRKÖY	61.730
18	AVCILAR	61.672
19	ŞİŞLİ	59.968
20	BEŞİKTAŞ	58.391
21	GAZİOSMANPAŞA	54.964
22	SANCAKTEPE	54.652
23	FATİH	51.372
24	TUZLA	49.003
25	ÇEKMEKÖY	47.576
26	BÜYÜKÇEKMECE	42.813
27	SULTANGAZİ	40.920
28	ESENLER	39.703
29	BEYKOZ	39.611
30	GÜNGÖREN	38.509
31	BAYRAMPAŞA	38.397
32	ZEYTİNBURNU	30.611
33	BEYOĞLU	30.141
34	SİLİVRİ	26.239
35	SULTANBEYLİ	26.234
36	ARNAVUTKÖY	22.690
37	ÇATALCA	9.183
38	ŞİLE	5.595
39	ADALAR	3.686
TOPLAM		2.449.003

Tablo 82: Yüksekokul ve Fakülteden Mezun Nüfusun İlçelere Dağılımı

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Eğitim Durumu Araştırması 2020, [Ziy.Tar. : 25/06/2021]

Yüksekökol veya Fakülteden Mezun Nüfusun İlçelere Göre Dağılımı (2020)

Grafik 44: Yüksekökol ve Fakülteden Mezun Nüfusun İlçelere Dağılımı
Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Eğitim Durumu Araştırması 2020

7.3. YÜKSEKÖĞRETİM İSTATİSTİKLERİ

7.3.1. Yükseköğretim Okul Sayıları;

İstanbul ilinde Yükseköğretim kurum sayısı 60 oldu.

İstanbul'da bulunan toplam 60 yükseköğretim kurumundan 44'ünün Vakıf Üniversitesi, 13'ünün Devlet Üniversitesi, 3'ünün ise Vakıf Meslek Yüksekokulu olduğu görülmektedir. İstanbul yükseköğretim kurum sayısı, Türkiye yükseköğretim kurum sayısının yüzde 29,4'ünü oluşturmaktadır.

YÜKSEKÖĞRETİM KURUM SAYISI	İSTANBUL	TÜRKİYE	İSTANBUL'UN PAYI %
DEVLET ÜNİVERSİTESİ	13	127	10,2
VAKIF ÜNİVERSİTESİ	44	73	60,2
VAKIF MESLEK YÜKSEKOKULU	3	4	75
TOPLAM YÜKSEKÖĞRETİM KURUMU SAYISI	60	204	29,4

Tablo 83: Yükseköğretim Okul Sayıları

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

İstanbul ilinde Yükseköğretim öğrenci sayısı 1 milyon 239 bin 381 kişi oldu.

İstanbul'da yükseköğretimde öğrenim gören öğrenci sayılarına baktığımızda en çok öğrencinin 776 bin 707 öğrenci ile Devlet Üniversitelerinde öğrenim gördüğü gözlenmiştir. Bunun Türkiye'deki payı yüzde 10,6'dır. İstanbul yükseköğretim öğrenci sayısı, Türkiye yükseköğretim öğrenci sayısının yüzde 15,6'sını oluşturmaktadır.

YÜKSEKÖĞRETİM ÖĞRENCİ SAYISI	İSTANBUL	TÜRKİYE	İSTANBUL'UN PAYI %
DEVLET ÜNİVERSİTESİ	776.707	7.320.450	10,6
VAKIF ÜNİVERSİTESİ	458.183	608.133	75,3
VAKIF MESLEK YÜKSEKOKULU	4.491	11.661	38,5
TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI	1.239.381	7.940.244	15,6

Tablo 84: Yükseköğretim Öğrenci Sayıları

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

İstanbul ilinde Öğretim elemanı sayısı 35 bin 212 kişi oldu.

İstanbul ilinde yükseköğretim türlerine göre öğretim elemanı sayılarına bakıldığında birinci sırayı 9 bin 302 ile Doktor Öğretim Üyeleri alırken, Araştırma Görevlileri 8 bin 557 ile ikinci sırada, Profesörler 7 bin 85 ile üçüncü sırada, Öğretim Görevlileri 6 bin 752 ile dördüncü sırada ve bunu 3 bin 513 ile beşinci sırada Doçentler izledi.

Yükseköğretim Türlerine Göre Öğretim Eleman Sayıları tablosuna baktığımızda Türkiye genelinde Profesör sayısı 26 bin 436 iken; İstanbul'da 7 bin 85 olduğu görülmektedir. Profesör sayısının İstanbul payı yüzde 26,8'dir. Bu payı yüzde 22,6 ile doktor öğretim üyesi izlerken; İstanbul'da en düşük paya sahip olanın yüzde 16,7 ile araştırma görevlisi olduğu görülmektedir. İstanbul'da yükseköğretimde görev alan eleman sayısı toplamda 35 bin 212 ile yüzde 19,8'lik bir paya sahiptir.

ÜNİVERSİTE TÜRÜ	TÜRKİYE 2020 YILI					
	Profesör	Doçent	Doktor	Öğretim Görevlisi	Arş. Gör.	Genel Toplam
			Öğr. Üyesi			
Devlet Üniversiteleri	25.367	15.508	32.354	30.700	46.409	150.338
Vakıf Üniversiteleri	1.063	2.037	8.618	6.861	4.702	26.939
Vakıf MYO	6	0	24	211	0	241
TOPLAM	26.436	17.545	40.996	37.772	51.111	177.518
İSTANBUL 2020 YILI						
Devlet Üniversiteleri	3.937	2.104	3.064	2.083	5.255	16.443
Vakıf Üniversiteleri	3.143	1.409	6.224	4.562	3.302	18.643
Vakıf MYO	5	0	14	107	0	126
TOPLAM	7.085	3.513	9.302	6.752	8.557	35.212
İST. PAYI %	26,8	20	22,6	17,8	16,7	19,8

Tablo 85: Yükseköğretim Türlerine Göre Öğretim Eleman Sayıları

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

7.3.2. Yükseköğretim Türlerine Göre Okuyan Öğrenci Sayıları;

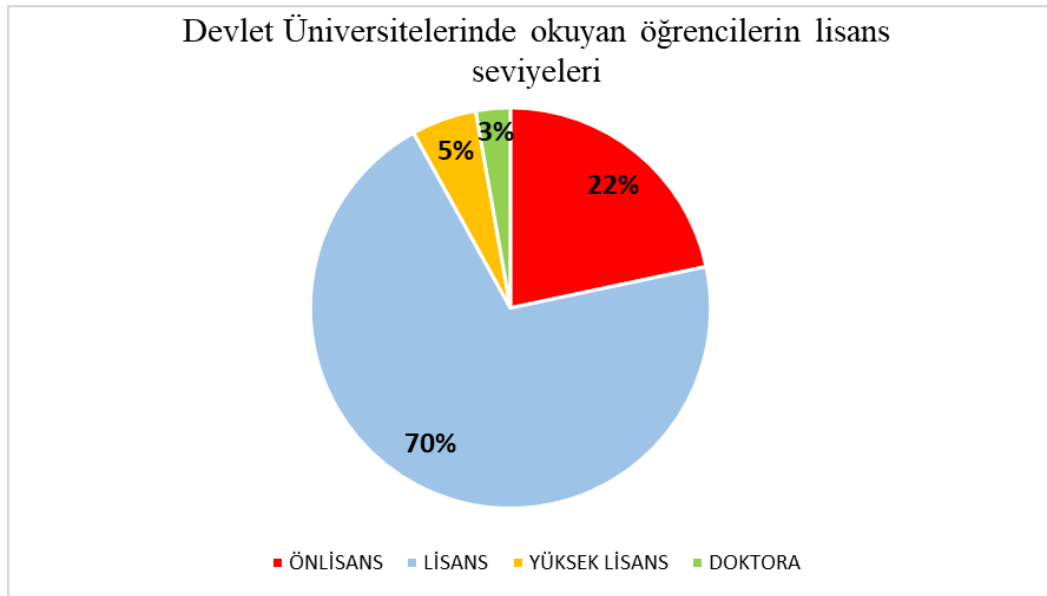
Yükseköğretim Türlerine Göre Okuyan Öğrenci Sayıları tablosuna baktığımızda Devlet Üniversitesinde öğrenim gören birinci + ikinci öğretimde toplam öğrenci sayısı İstanbul'da 287 bin 489 olarak görülmektedir. Bunun Türkiye genelinde payı yüzde 10'dur. Devlet Üniversitelerinde İstanbul'da en çok paya sahip olan öğrenim türü yüzde 22,7'lik bir pay ile Uzaktan Öğretimdir. Bu oranı vakıf üniversitelerinde; yüzde 90,1 paya sahip olarak yine Uzaktan Öğretim türü takip etmektedir. Devlet Üniversitelerinde öğrenim gören öğrenci sayılarının İstanbul'daki genel payı yüzde 10,6 olarak görülür; Vakıf Üniversitelerinde bu oran yüzde 75,3 iken Vakıf Meslek Yüksekokullarında yüzde 15,6'dır. Genel toplamda İstanbul'da yükseköğretim kurumlarında okuyan öğrenci sayısı 1 milyon 239 bin 381'dir. Türkiye genelinde toplam öğrenci sayısı ise 7 milyon 940 bin 244'tür. Yükseköğretim kurumlarında okuyan toplam öğrenci sayısının İstanbul'daki oranı yüzde 15,6 olarak görülmektedir.

İstanbul ilinde Devlet Üniversitelerinde okuyan öğrenci sayısı 776 bin 707 kişi oldu.

DEVLET ÜNİVERSİTELERİ											
Öğretim Türü	Ön lisans Öğrenci Sayısı		Lisans Öğrenci Sayısı		Yüksek Lisans Öğrenci Sayısı		Doktora Öğrenci Sayısı		GENEL TOPLAM		İST. PAYI %
	Türkiye	İstanbul	Türkiye	İstanbul	Türkiye	İstanbul	Türkiye	İstanbul	Türkiye	İstanbul	
2020 YILI											
Birinci Öğr.+ İkinci Öğr.	800.074	19.346	2.004.433	206.022	229.660	40.553	48.661	21.568	3.124.706	287.489	10
Uzaktan Öğretim	25.249	6.564	44.276	11.567	9.522	344	-	-	79.046	18.475	22,7
Açık Öğretim	2.019.978	142.553	2.096.720	328.190	-	-	-	-	4.116.698	470.743	11,4
TOPLAM	2.845.301	168.463	4.145.429	545.779	239.182	40.897	48.661	21.568	7.320.450	776.707	10,6

Tablo 86: Devlet Üniversitelerinde Okuyan Öğrenci Sayısı

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

Grafik 45: Devlet Üniversitelerinde Okuyan Öğrencilerin Lisans Seviyeleri

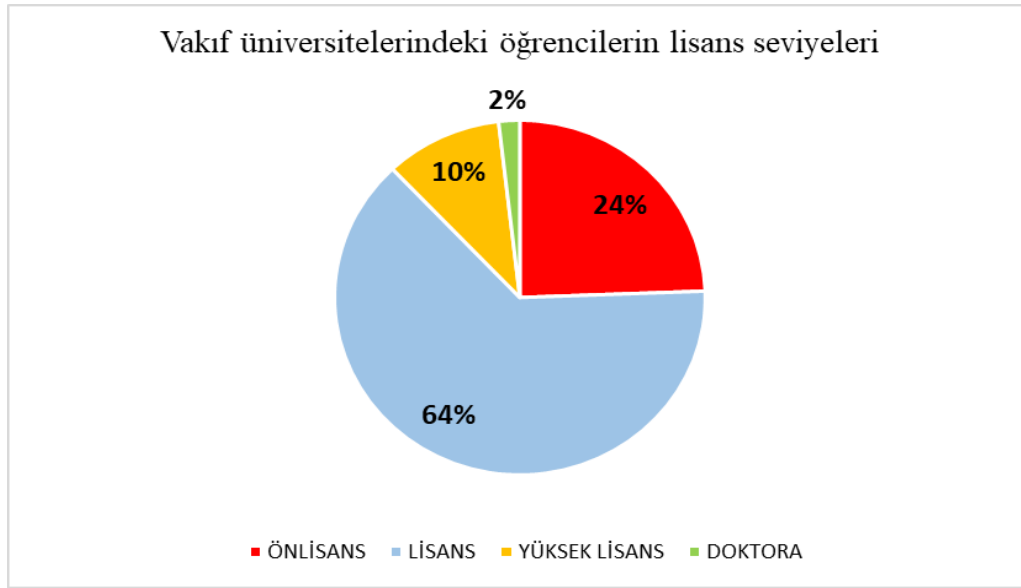
Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

İstanbul ilinde Vakıf Üniversitelerinde okuyan öğrenci sayısı 458 bin 183 kişi oldu.

VAKIF ÜNİVERSİTELERİ											
Öğrenim Türü	Ön lisans Öğrenci Sayısı		Lisans Öğrenci Sayısı		Yüksek Lisans Öğrenci Sayısı		Doktora Öğrenci Sayısı		GENEL TOPLAM		İST. PAYI %
	Türkiye	İstanbul	Türkiye	İstanbul	Türkiye	İstanbul	Türkiye	İstanbul	Türkiye	İstanbul	
2020 YILI											
Uzaktan Öğretim	2.012	894	200	58	1.846	1.664	-	-	4.067	3.014	90,1
Açık Öğretim	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
TOPLAM	146.102	111.899	393.498	290.960	67.930	46.898	10.694	8.426	608.133	458.183	75,3

Tablo 87: Vakıf Üniversitelerinde Okuyan Öğrenci Sayısı

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

Grafik 46: Vakıf Üniversitelerinde Okuyan Öğrencilerin Lisans Seviyeleri

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

İstanbul ilinde Vakıf Meslek Yüksekokullarında okuyan öğrenci sayısı 4 bin 491 kişi oldu.

VAKIF MESLEK YÜKSEKOKULLARI											
Öğrenim Türü	Ön lisans Öğrenci Sayısı		Lisans Öğrenci Sayısı		Yüksek Lisans Öğrenci Sayısı		Doktora Öğrenci Sayısı		GENEL TOPLAM		İST. PAYI %
	Türkiye	İstanbul	Türkiye	İstanbul	Türkiye	İstanbul	Türkiye	İstanbul	Türkiye	İstanbul	
2020 YILI											
Uzaktan Öğretim	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Açık Öğretim	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
TOPLAM	11.661	4.491	-	-	-	-	-	-	11.661	4.491	38,5
GENEL TOPLAM	3.003.064	284.843	4.538.927	836.739	307.112	87.993	59.355	29.994	7.940.244	1.239.381	15,6

Tablo 88: Vakıf Meslek Yüksekokullarında Okuyan Öğrenci Sayısı

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

7.4. YÜKSEKÖĞRENİM YURTLARI;

İstanbul ilinde Yükseköğretim yurtları sayısı 441 oldu.

2020 YILI	YURTLAR	ERKEK	KIZ	AYRI	TOPLAM
İSTANBUL	YURT SAYISI (KAMU)	8	13	-	21
	YURT SAYISI (ÖZEL)	-	-	-	420
GENEL TOPLAM					441

Tablo 89: Yükseköğretim Yurtları Sayısı

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

İstanbul ilinde Yükseköğretim yurtları kapasitesi 87 bin 721 oldu.

2020 YILI	YURTLAR	ERKEK	KIZ	AYRI	TOPLAM
İSTANBUL	KAPASİTE (KAMU)	12.163	12.914	-	25.077
	KAPASİTE (ÖZEL)	-	-	-	62.644
GENEL TOPLAM					87.721

Tablo 90: Yükseköğretim Yurtları Kapasitesi

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

8. SAĞLIK

Günlük hayatta sağlık denildiğinde; insanın bedeni veya ruhi yapısında herhangi bir aksaklığın, işlev bozukluğunun olmaması akla gelir. Hastalık dendiğinde ise bedeni ve ruhi yapıda bir arızanın, bir bozukluğun olduğu anlaşılır. Devletler sağlıklı bireylerden oluşan bir toplum oluşturmayı hedefler.

İnsanların en önemli ihtiyaçlarından bir tanesi sağlık hizmetlerine erişimdir. Sağlık harcamaları ve yatırımları devletin en önemli harcama kalemlerindedir. Sağlık vazgeçilemez ve başka bir ihtiyaç ile değiştirilmesi mümkün olmayan bir ihtiyaç olduğu için ekonomik açıdan da üzerinde önemle durulması gereken bir konudur. Çünkü sağlık hizmeti gerekli, önemli, öncelikli ve pahalı bir hizmettir.

Bireylerin sağlıklı yaşam sürdürebilmeleri için sağlık hizmetleri arzı ve bu hizmetlerden yararlanma potansiyeli unsurları gerekir. Söz konusu unsurlar sosyal gelişme düzeyini yansıtmaktadır. Toplum sağlık düzeyi ile ekonomik gelişmişliği arasında yakın ve karşılıklı nedensellik ilişkisi bulunur. Sağlıkta toplumun bilinçlenmesi, ruh sağlığı, sosyal sağlık ve tedavi hizmetleri önemli yer tutmaktadır.

Bu bölüm, sosyo-ekonomik gelişmişlik parametreleri çerçevesinde sağlık göstergelerini incelemektedir. Sağlık göstergeleri; “Hekim Sayısı, Hastane Sayısı, Yatak Sayısı, Eczane Sayısı, Yeşil Kartlı Nüfus, Uyuşturucu İle Mücadele” olmak üzere altı alt parametreyle sınırlandırılmıştır.

Sosyo-ekonomik analiz açısından sağlık göstergelerinin önemi; sağlık hizmetlerinde kalitenin ölçülmesi, değerlendirilmesi, geliştirilmesi ve insanların sağlıklı bir yaşam sürdürebilmelerinin sağlanmasıdır.

Bu bölümde, İstanbul’un ilgili parametreler düzeyinde 2019-2020 dönemine ilişkin verileri karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir.

Açık Kapı Birimlerine Yapılan Sağlık Konulu Başvurular;

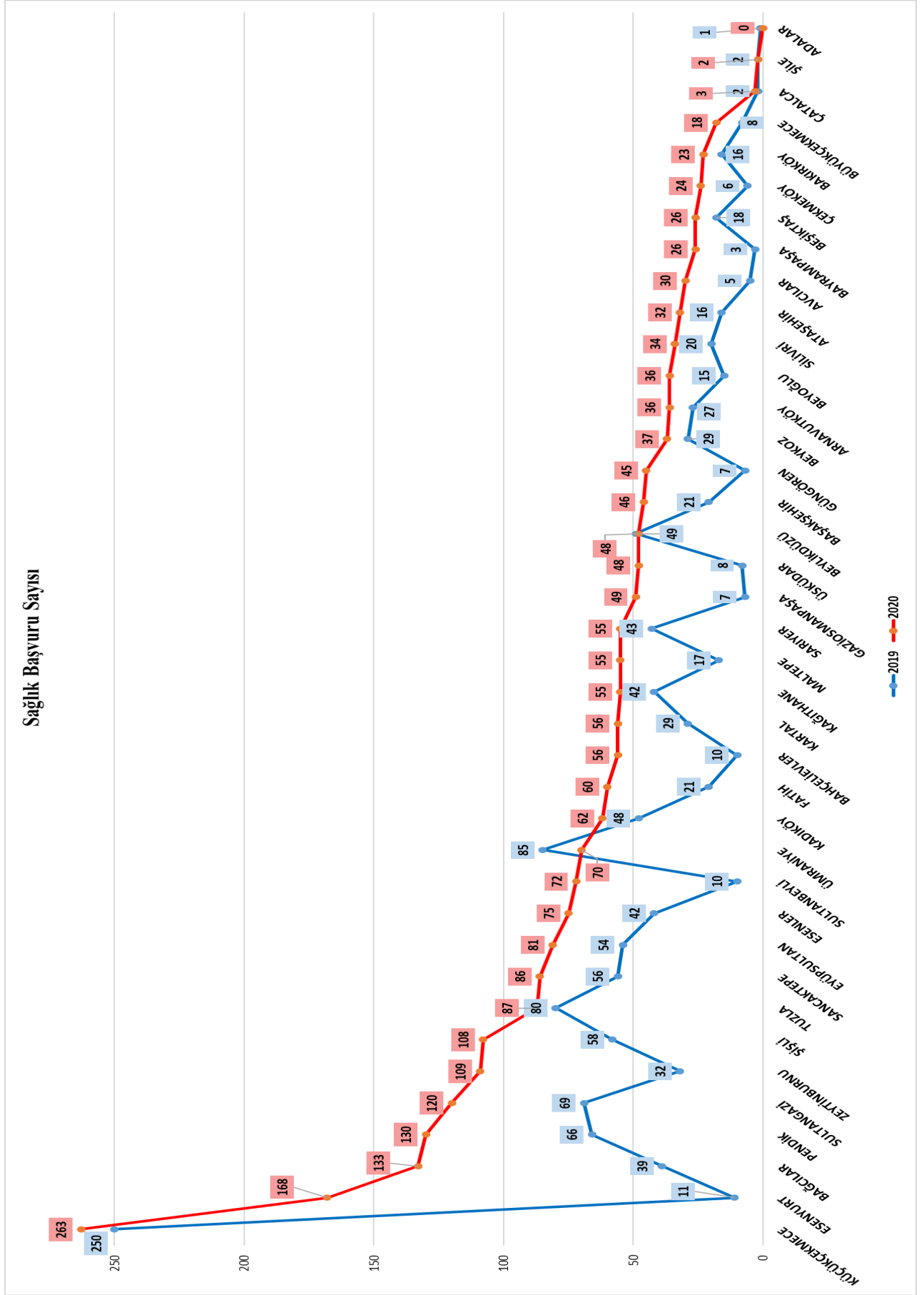
İstanbul ilinde 2020 yılı Sağlık konulu başvuruların en yüksek olduğu ilçe Esenyurt ilçesi oldu.

İstanbul İli Açık Kapı birimlerine yapılan Sağlık konulu başvuru sayısı bir önceki yıla göre yüzde 86 artarak 2 bin 464 oldu. 2020 yılı başvuru sayısı yoğunluğuna bakıldığında; 1. sırayı 263 ile Küçükçekmece alırken, Esenyurt 168 ile 2. sırada, Bağcılar 133 ile 3. sırada, Pendik ilçesi 130 başvuru ile 4. sırada bulunmaktadır. Eğitim başvuru sayısının en düşük olduğu ilçeler ise Büyükçekmece 18 ile 36. sırada, Çatalca 3 ile 37. sırada, Şile 2 ile 38. sırada ve Adalar ilçesinde başvuru bulunmamakta olup son sırada yer almaktadır.

S.NO:	İLÇE ADI	2019 Yılı Başvuru Sayısı	2020 Yılı Başvuru Sayısı
1	KÜÇÜKÇEKMECE	250	263
2	ESENYURT	11	168
3	BAĞCILAR	39	133
4	PENDİK	66	130
5	SULTANGAZİ	69	120
6	ZEYTİNBURNU	32	109
7	ŞİŞLİ	58	108
8	TUZLA	80	87
9	SANCAKTEPE	56	86
10	EYÜPSULTAN	54	81
11	ESENLER	42	75
12	SULTANBEYLİ	10	72
13	ÜMRANİYE	85	70
14	KADIKÖY	48	62
15	FATİH	21	60
16	BAHÇELİEVLER	10	56
17	KARTAL	29	56
18	KAĞITHANE	42	55
19	MALTEPE	17	55
20	SARIYER	43	55
21	GAZİOSMANPAŞA	7	49
22	ÜSKÜDAR	8	48
23	BEYLİKDÜZÜ	49	48
24	BAŞAKŞEHİR	21	46
25	GÜNGÖREN	7	45
26	BEYKOZ	29	37
27	ARNAVUTKÖY	27	36
28	BEYOĞLU	15	36
29	SİLİVRİ	20	34
30	ATAŞEHİR	16	32
31	AVCILAR	5	30
32	BAYRAMPAŞA	3	26
33	BEŞİKTAŞ	18	26
34	ÇEKMEKÖY	6	24
35	BAKIRKÖY	16	23
36	BÜYÜKÇEKMECE	8	18
37	ÇATALCA	2	3
38	ŞİLE	2	2
39	ADALAR	1	-
TOPLAM		1322	2.464

Tablo 91: 2019 ve 2020 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Sağlık Başvurularının İlçelere Dağılımı
Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekâsı Uygulaması. [Ziy.Tar. : 24/06/2021]

Sağlık Başvuru Sayısı

Grafik 47: Sağlık Başvuruları

Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekası Uygulaması. [Ziy.Tar. : 24/06/2021]

8.1. SAĞLIK İSTATİSTİKLERİ;

8.1.1. Hekim Sayıları;

İstanbul ilinde, yüzde 5,18 artışla 43 bin 871 hekim bulunurken, hekim başına düşen kişi sayısı 352 oldu.

2020 yılı itibariyle İstanbul ilinde hekim sayısının sağlık kurumları dağılımına bakıldığında yüzde 53,22'si Sağlık Bakanlığında, yüzde 29,78'i özel sektörde, yüzde 17'sinin üniversitelerde çalıştığı görülmektedir.

2019							2020				
		UZMAN HEKİM	PRATİSYEN	ASİSTAN	DIŞ HEKİMİ	TOPLAM	UZMAN HEKİM	PRATİSYEN	ASİSTAN	DIŞ HEKİMİ	TOPLAM
SAĞLIK BAKANLIĞI	SAĞLIK MÜD.	100	1.135		106	1.341	79	1.141		96	1.316
	AİLE SAĞ.	308	3.061			3.369	376	3.924			4.300
	HASTANE	8.056	1.377	4.574	1.388	15.395	8.519	1.850	5.714	1.651	17.734
ÖZEL		8.926	1.248		5.294	15.468	7.423	1.009		4.631	13.063
ÜNİVERSİTE		3.142	93	2.078	826	6.139	3.650	140	1.836	1.832	7.458
TOPLAM		20.532	6.914	6.652	7.614	41.712	20.047	8.064	7.550	8.210	43.871

Tablo 92: Hekim Sayıları

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü /İl Brifingi

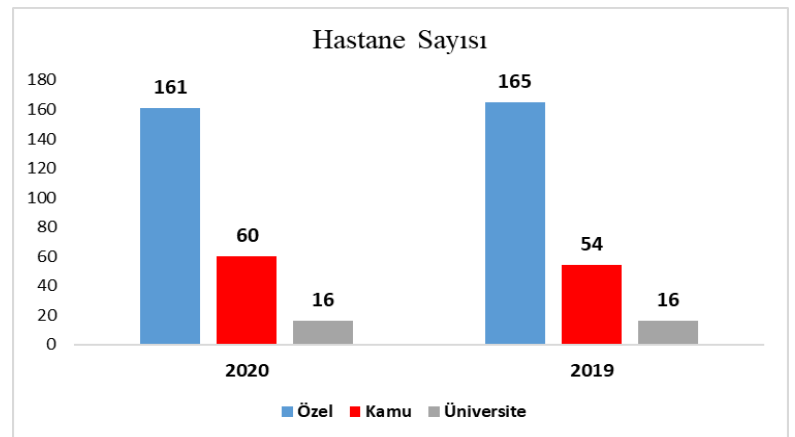
8.1.2. Hastane Sayıları;

İstanbul ilinde hastane sayısı yüzde 0,85 artışla 237 oldu.

İstanbul'da hastane sayısının sağlık kurumları dağılımına bakıldığında yüzde 67,93'ünü özel hastaneler, yüzde 25,32'sini kamu hastaneleri, yüzde 6,75'ini üniversite hastaneleri oluşturdu.

TÜR	2019	2020
ÖZEL	165	161
KAMU	54	60
ÜNİVERSİTE	16	16
TOPLAM	235	237

Tablo 93: Hastane Sayıları

Grafik 48: Hastane Sayıları

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, Hastane Sayılarının İllere Göre Dağılımı, [Ziy.Tar. : 24/06/2021]

8.1.3. Yatak Sayıları;

Sağlık kurumlarında yer alan yatak sayıları yüzde 14,06 artışla 46 bin 443 olurken yatak başına düşen kişi sayısı 333 oldu.

Sağlık kurumlarına göre yatak sayılarının dağılımına bakıldığında yüzde 55,32'si Sağlık Bakanlığında, yüzde 11,85'i Üniversitede, yüzde 32,83'ü Özel Hastanelerde yer aldı. Sağlık kurumlarında yer alan yoğun bakım yatak sayısı değişim oranı ise yüzde 20,49 artışla 9 bin 180 oldu.

YILLARA GÖRE YATAK SAYILARI									
2012-2020									
BAĞLI OLDUĞU KURUM	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
SAĞLIK BAKANLIĞI	15.557	15.437	15.716	16.135	17.291	17.811	18.954	19.856	25.694
ÜNİVERSİTELER	4.211	4.281	4.189	4.460	4.784	5.423	5.598	5.849	5.503
DİĞER KURUMLAR	100	100	100	100	100				
VAKIF HASTANESİ									
ÖZEL HASTANELER	11.142	12.202	11.861	13.038	14.009	14.552	14.978	15.014	15.246
ASKERİ HASTANELER		1.236	1.236						
TOPLAM	31.010	33.256	33.102	33.733	36.184	37.786	39.530	40.719	46.443

Tablo 94: Yıllara Göre Yatak Sayıları

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü /İl Brifingi

YOĞUN BAKIM YATAK SAYILARI						
BAĞLI OLDUĞU KURUM	2019			2020		
	ERİŞKİN YOĞUN BAKIM YATAK SAYISI	YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM YATAK SAYISI	ÇOCUK YOĞUN BAKIM YATAK SAYISI	ERİŞKİN YOĞUN BAKIM YATAK SAYISI	YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM YATAK SAYISI	ÇOCUK YOĞUN BAKIM YATAK SAYISI
SAĞLIK BAKANLIĞI	1.713	573	148	2.890	610	309
ÖZEL	2.525	1.860	56	2.535	1.909	61
ÜNİVERSİTE	462	202	80	516	261	89
TOPLAM	4.700	2.635	284	5.941	2.780	459

Tablo 95: Yoğun Bakım Yatak Sayıları

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü /İl Brifingi

SAĞLIK HİZMETLERİNİN KİŞİ BAŞI DAĞILIMI		
YIL	2019	2020
NÜFUS	15.519.267	15.462.452
YATAK BAŞINA DÜŞEN KİŞİ	382	333
DOKOR BAŞINA DÜŞEN KİŞİ (Diş Hekimi Hariç)	455	352
HEMŞİRE BAŞINA DÜŞEN KİŞİ	482	337
EBE + HEMŞİRE BAŞINA DÜŞEN KİŞİ	410	330

Tablo 96: Sağlık Hizmetlerinin Kişi Başına Dağılımı

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü /İl Brifingi

8.1.4. Eczane Sayıları;

İstanbul ilinde toplam eczane sayısı 4 bin 912 oldu.

İstanbul ilinde eczane sayısının en fazla olduğu ilçenin Kadıköy ilçesi, en az eczane sayısının olduğu ilçenin ise Şile ilçesi olduğu görüldü.

S.NO:	İLÇE	MEVCUT ECZANE SAYISI
1	KADIKÖY	447
2	FATİH	313
3	ÜSKÜDAR	225
4	BAHÇELİEVLER	205
5	ÜMRANIYE	204
6	KÜÇÜKÇEKMECE	201
7	BAĞCILAR	197
8	MALTEPE	193
9	ŞİŞLİ	192
10	PENDİK	191
11	ATAŞEHİR	152
12	GAZİOSMANPAŞA	151
13	KARTAL	145
14	BAKIRKÖY	136
15	BEŞİKTAŞ	133
16	KAĞITHANE	127
17	SARIYER	125
18	ESENYURT	115
19	AVCILAR	114
20	BEYOĞLU	114
21	ZEYTİNBURNU	114
22	GÜNGÖREN	103
23	BAYRAMPAŞA	99
24	ESENLER	99
25	SULTANGAZİ	98
26	BEYKOZ	85
27	EYÜP	84
28	SULTANBEYLİ	71
29	BAŞAKŞEHİR	69
30	BEYLİKDÜZÜ	65
31	BÜYÜKÇEKMECE	65
32	SANCAKTEPE	60
33	TUZLA	56
34	ÇEKMEKÖY	51
35	SİLVİRİ	43
36	ARNAVUTKÖY	33
37	ÇATALCA	17
38	ADALAR	11
39	ŞİLE	9
TOPLAM		4.912

Tablo 97: Eczane Sayıları ve İlçelere Dağılımı

Kaynak: <https://www.titck.gov.tr/> TC. Sağlık Bakanlığı [Ziy. Tar.:07.05.2021]

8.2. YEŞİL KARTLI NÜFUS

Yeşil kart sosyal güvenlik sistemi dışında kalan yoksul kişilere sağlık hizmetleri sunan ihtiyaç temelli bir sosyal yardım mekanizmasıdır. Yeşil kartın amacı hiçbir Sosyal Güvenlik Kurumunun güvencesi altında olmayan ve sağlık hizmetleri giderlerini sağlayacak durumda bulunmayan Türk vatandaşlarının bu giderlerinin, Genel Sağlık Sigortası uygulamasına geçilinceye kadar devlet tarafından karşılanması ve bu hususta uyulacak usul ve esasların belirlenmesi olarak belirtilmiştir.

İstanbul ilinde primi Hazine tarafından karşılanan Yeşil kartlı nüfus sayısı bir önceki yıla göre bakıldığında 76 bin 106 kişi azalarak 538 bin 167 kişi, nüfusa oranı ise yüzde 3,48 oldu.

PRİMİ HAZİNE TARAFINDAN KARŞILANAN NÜFUS			
YIL	NÜFUS	Yeşil Kartlı Nüfus	G0 Gelir Seviyesine Sahip Nüfusun İl Nüfusuna Oranı
2019	15.519.267	614.273	3,96
2020	15.452.452	538.167	3,48

Tablo 98: Sosyal Güvenlik Primi Hazine Tarafından Karşılanan Nüfus
Kaynak: İstanbul Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü 16.04.2021

8.3. UYUŞTURUCU İLE MÜCADELE

İstanbul ilinde 2020 yılında uyuşturucu madde bağımlılığı başvurularında azalma oldu.

Açık Kapı bürolarına uyuşturucu konusunda başvuru yapılabilmektedir. Uyuşturucu kapsamındaki vatandaş başvuruları haftalık olarak raporlanarak Mülki İdare Amirine sunulmaktadır. Başvuruların içeriğine göre il / ilçe Sağlık Müdürlüklerine, Halk Sağlığı Hizmetleri Başkanlığına, AMATEM ve ÇAMATEM'e yönlendirilmektedir. Uyuşturucu ile mücadele İl Koordinasyon Kurulu toplantılarında gündeme getirilmektedir.

Uyuşturucu madde bağımlılığı kapsamında yapılan başvurulara bakıldığında 564 kişi azalarak 2020 yılında 4 bin 532 kişi olduğu görülmektedir.

YIL	UYUŞTURUCU MADDE BAĞIMLILIĞI BAŞVURULARI
2019	5.096
2020	4.532

Tablo 99: Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ile Mücadele Kapsamında Alınan Açık Kapı Başvuruları
Kaynak: İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü 17.05.2021

9. EKONOMİ VE SANAYİ

Sanayileşme, bir bölgede sanayi etkinliklerini ön plana çıkarmak için yapılan sosyal, ekonomik ve mühendisliğe ilişkin çalışmaların tümü olarak tanımlanmaktadır. Günümüz dünyasında gelişmiş ekonomilerin aynı zamanda sanayileşmiş ülkeler olmaları, ekonomik gelişme ile sanayileşme arasında çok yakın bir ilişkinin olduğunu göstermektedir.

Ekonomik büyümeyle ilgili olarak iki temel ölçüt bulunmaktadır. Bunlar Gayrisafi Yurtiçi Hasıla (GSYH) ve Gayrisafi Milli Hasıla'dır (GSMH). GSYH, bir ülkeyi yurt edinmiş insanların sahip oldukları, mal ve hizmet üretimi gerçekleştirmek için kullanılan üretim faktörleri (doğal kaynaklar, emek, sermaye ve girişimcilik) ile belirli bir yılda ürettikleri tüm nihai mal ve hizmetlerin toplam piyasa değeridir. Gayrisafi Milli Hasıla (GSMH) ise sadece vatandaşların ülke içinde elde ettikleri üretim süreci sonucunda elde edilen faktör gelirleri ile ülke dışında elde edip de ülkeye transfer ettikleri faktör gelirlerinin toplamıdır. Bu çalışmada, İstanbul ilindeki ekonomik göstergeler ışığında sanayileşme durumu değerlendirilmiştir.

Bu bölüm, sosyo-ekonomik gelişmişlik parametreleri çerçevesinde ekonomi ve sanayi göstergelerini incelemektedir. Bu göstergeler; "Sanayi Ölçek Dağılımı, İşletmelerin Sektörel Dağılımı, Çalışan Sayısı, Organize Sanayi Bölgeleri, Sanayi Siteleri, Gayrisafi Yurtiçi Hasıla, İhracat, İthalat, Serbest Bölgeler, İhracatçı Birlikleri" olmak üzere on alt parametreyle sınırlandırılmıştır.

Bu bölümde, İstanbul'un tespit edilen parametreler düzeyinde 2019-2020 dönemine ilişkin veriler karşılaştırılarak değerlendirilmiştir.

Açık Kapı Birimlerine Yapılan Ekonomi ve Sanayi Konulu Başvurular;

İstanbul ilinde 2020 yılı Ekonomi ve Sanayi konulu başvurularının en yüksek olduğu ilçe Esenyurt ilçesi oldu.

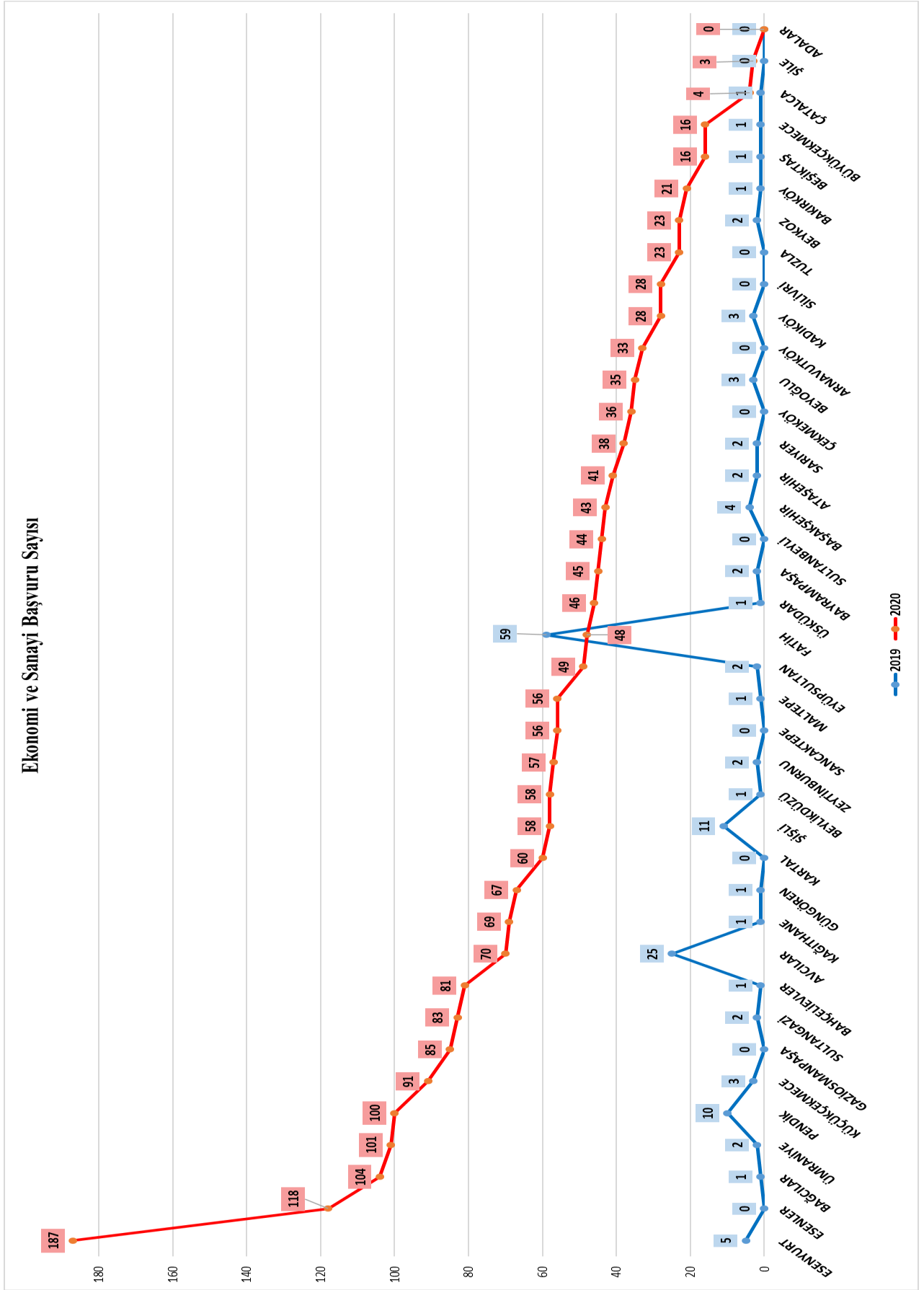
İstanbul İli Açık Kapı birimlerine yapılan Ekonomi ve Sanayi konulu başvuru sayısı bir önceki yıla göre yüzde 1.314 artarak 2 bin 121 oldu. 2020 yılı başvuru sayısı yoğunluğuna bakıldığında; 1. sırayı 187 ile Esenyurt alırken, Esenler 118 ile 2. sırada, Bağcılar 104 ile 3. sırada, Ümraniye ilçesi 101 başvuru ile 4. sırada bulunmaktadır. Ekonomi ve Sanayi konulu başvuru sayısının en düşük olduğu ilçeler ise Beşiktaş 16 ile 36. sırada, Çatalca 4 ile 37. sırada, Şile 3 ile 38. sırada, Adalar ilçesinde başvuru bulunmamakta ve son sırada yer almaktadır.

S.NO:	İLÇE ADI	2019 Yılı Başvuru Sayısı	2020 Yılı Başvuru Sayısı
1	ESENYURT	5	187
2	ESENLER	-	118
3	BAĞCILAR	1	104
4	ÜMRANİYE	2	101
5	PENDİK	10	100
6	KÜÇÜKÇEKMECE	3	91
7	GAZİOSMANPAŞA	-	85
8	SULTANGAZİ	2	83
9	BAHÇELİEVLER	1	81
10	AVCILAR	25	70
11	KAĞITHANE	1	69
12	GÜNGÖREN	1	67
13	KARTAL	-	60
14	BEYLİKDÜZÜ	1	58
15	ŞİŞLİ	11	58
16	ZEYTİNBURNU	2	57
17	SANCAKTEPE	-	56
18	MALTEPE	1	56
19	EYÜPSULTAN	2	49
20	FATİH	59	48
21	ÜSKÜDAR	1	46
22	BAYRAMPAŞA	2	45
23	SULTANBEYLİ	-	44
24	BAŞAKŞEHİR	4	43
25	ATAŞEHİR	2	41
26	SARIYER	2	38
27	ÇEKMEKÖY	-	36
28	BEYOĞLU	3	35
29	ARNAVUTKÖY	-	33
30	SİLVİRİ	-	28
31	KADIKÖY	3	28
32	TUZLA	-	23
33	BEYKOZ	2	23
34	BAKIRKÖY	1	21
35	BÜYÜKÇEKMECE	1	16
36	BEŞİKTAŞ	1	16
37	ÇATALCA	1	4
38	ŞİLE	-	3
39	ADALAR	-	-
TOPLAM		150	2.121

Tablo 100: 2019 ve 2020 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Ekonomi ve Sanayi Başvurularının İlçelere Dağılımı
Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekâsı Uygulaması. [Ziy.Tar. : 29/06/2021]

Ekonomi ve Sanayi Başvuru Sayısı

Grafik 49: Ekonomi ve Sanayi Başvuruları

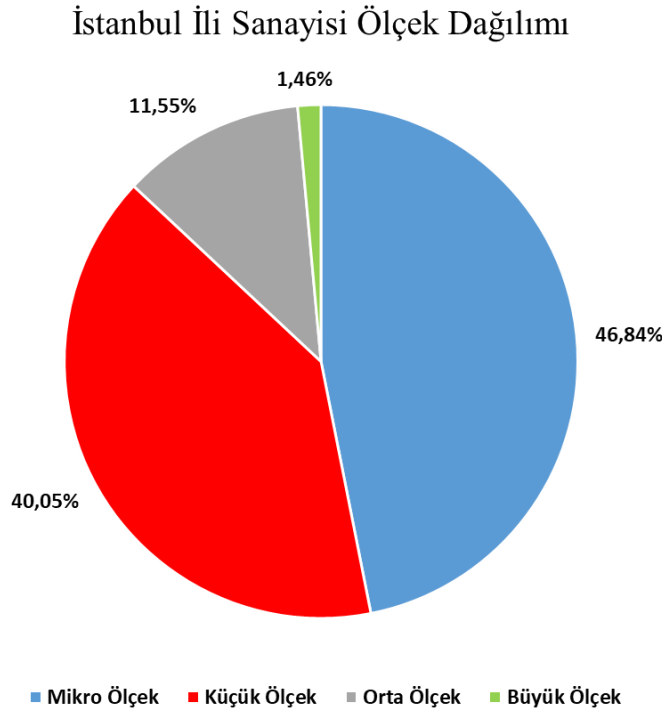
Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekâsı Uygulaması. [Ziy.Tar. : 29/06/2021]

9.1. İSTANBUL İLİ SANAYİİNİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ;

Sanayi Sicil Bilgi Sistemi'ne kayıtlı 34.083 işletmenin ölçek, sektör ve çalışan sayısına göre dağılımı aşağıdaki gibidir.

9.1.1. Ölçek Dağılımı;

İstanbul ilinde bulunan sanayi işletmelerinin; çalışan sayısına göre yüzde 46,84'ü mikro, yüzde 40,05'i küçük, yüzde 11,55'i orta ve yüzde 1,46'sı büyük ölçekli işletmelerdir.

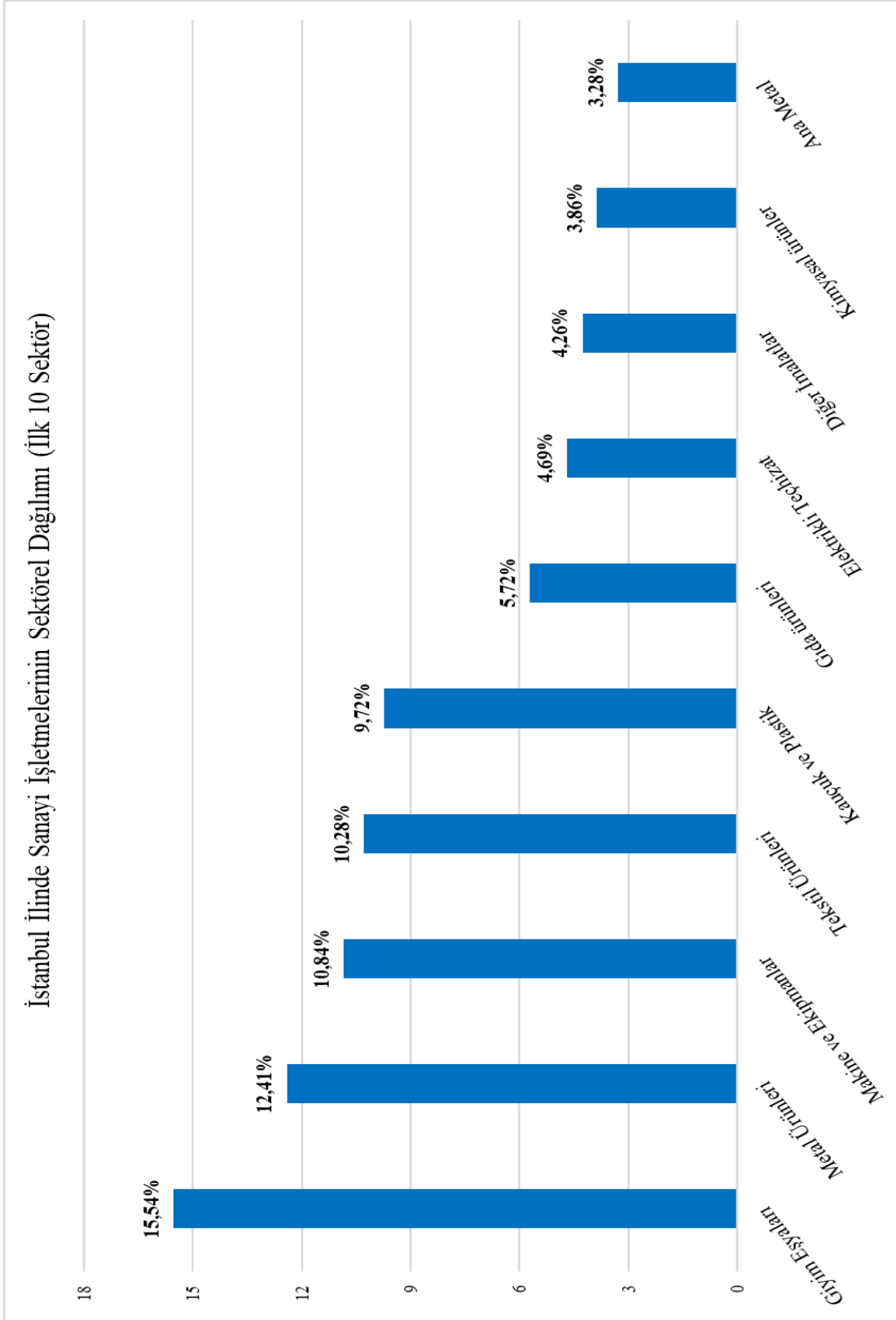
Grafik 50: İstanbul İli Sanayisi Ölçek Dağılımı

Kaynak: <https://www.sanayi.gov.tr/> / İstanbul İl Sanayi Durum Raporu 2019

9.1.2. Sektörel Dağılım;

İstanbul ilindeki sanayi işletmelerinin sektörel dağılımı incelendiğinde; ilk sırada yüzde 15,54 ile giyim eşyaları, ikinci sırada yüzde 12,41 ile metal ürünleri, üçüncü sırada ise yüzde 10,84 ile makine ve ekipmanlar sektörlerinin yer aldığı görülmektedir.

İstanbul İlinde Sanayi İşletmelerinin Sektörel Dağılımı (İlk 10 Sektör)

Grafik 51: İstanbul İlinde Sanayi İşletmelerinin Sektörel Dağılımı

Kaynak: <https://www.sanayi.gov.tr> / İstanbul İl Sanayi Durum Raporu 2019

9.1.3. Çalışan Sayısı;

İstanbul ilinde sanayi sektörü istihdamında yüzde 21,74 ile giyim eşyaları, yüzde 9,40 ile metal ürünleri, yüzde 8,53 ile gıda ürünleri sektörleri ilk üç sırada yer almaktadır.

İstanbul İlinde Sanayi Sektöründe İstihdamın Dağılımı

Sektör Adı	Çalışan Sayısı	İl Payı
Giyim Eşyaları	158.784	21,74%
Metal Ürünleri	68.640	9,40%
Gıda Ürünleri	62.282	8,53%
Tekstil Ürünleri	59.518	8,15%
Makine ve Ekipmanlar	55.803	7,64%
Kauçuk ve Plastik	53.884	7,38%
Elektrikli Teçhizat	44.662	6,11%
Deri Ürünleri	24.345	3,33%
Kimyasal Ürünler	24.062	3,29%
Kâğıt ve Kâğıt Ürünleri	22.745	3,11%
Diğer Sektörler	155.670	21,32%
Toplam	730.395	100,00%

Tablo 101: Sanayi Sektöründe İstihdamın Dağılımı

Kaynak: <https://www.sanayi.gov.tr> / İstanbul İl Sanayi Durum Raporu 2019

İstanbul ilinde çalışan sayısına göre ilk 5 büyük işletme aşağıda sıralanmıştır.

- 1- Mercedes-Benz Turk
- 2- THY Do&Co İkram Hizmetleri
- 3- THY Teknik Atatürk Havalimanı Şubesi
- 4- THY Teknik Sabiha Gökçen Havalimanı Şubesi
- 5- Metro İstanbul

9.2. ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ;

İstanbul ilinde toplam 8 adet organize sanayi bölgesi bulunmaktadır.

9.2.1. Altyapı İnşaatı Tamamlanan Organize Sanayi Bölgeleri;

İstanbul Deri Organize Sanayi Bölgesi (Sicil No: 003)

- Büyüklüğü 741,6 hektardır, 378 sanayi parseli oluşturulmuştur.
- Sanayi parsellerinin 368'i tahsis edilmiştir, proje doluluk oranı yüzde 97,35'dir.
- Ağırlıklı sektör grubu deri ürünleri imalatı sanayiidir.

İstanbul Anadolu Yakası Organize Sanayi Bölgesi (Sicil No: 9)

- Büyüklüğü 71,6 hektardır, 163 sanayi parseli oluşturulmuştur.
- Tüm parseller tahsis edilmiştir, proje doluluk oranı yüzde 100'dür.
- Ağırlıklı sektör grubu; fabrikasyon metal ürünleri ve tekstil ürünlerinin imalatı sanayiidir.

Birlik Organize Sanayi Bölgesi (Sicil No: 13)

- Büyüklüğü 52 hektardır, 84 sanayi parseli oluşturulmuştur.
- Tüm parseller tahsis edilmiştir, proje doluluk oranı yüzde 100'dür.
- Ağırlıklı sektör grubu; fabrikasyon metal ürünleri, makine ve kimyasal ürünler sanayiidir.

İstanbul Tuzla Organize Sanayi Bölgesi (Sicil No: 19)

- Büyüklüğü 60 hektardır, 136 sanayi parseli oluşturulmuştur.
- Tüm parseller tahsis edilmiştir, proje doluluk oranı yüzde 100'dür.
- Ağırlıklı sektör grubu metal ürünleri, makine ve plastik ürünleri imalatı sanayiidir.

İstanbul Tuzla Kimya Sanayicileri Organize Sanayi Bölgesi (Sicil No: 150)

- Büyüklüğü 74 hektardır, 164 sanayi parseli oluşturulmuştur.
- Sanayi parsellerinin 162'si tahsis edilmiştir, proje doluluk oranı yüzde 98,78'dir.
- Ağırlıklı sektör grubu; kimyasal ürünler imalatı sanayiidir.

İstanbul Dudullu Organize Sanayi Bölgesi (Sicil No: 170)

- Büyüklüğü 283 hektardır, 259 sanayi parseli oluşturulmuştur.
- Tüm parseller tahsis edilmiştir, proje doluluk oranı yüzde 100'dür.
- Ağırlıklı sektör grubu metal ürünleri, makine ve elektrikli teçhizat imalatı sanayiidir.

İstanbul İkitelli Organize Sanayi Bölgesi (Sicil No: 196)

- Büyüklüğü 715 hektardır, 288 sanayi parseli oluşturulmuştur.
- Tüm parseller tahsis edilmiştir, proje doluluk oranı yüzde 100'dür.
- Ağırlıklı sektör grubu plastik ürünleri imalatı sanayiidir.

İstanbul Beylikdüzü Organize Sanayi Bölgesi (Sicil No: 202)

- Büyüklüğü 151 hektardır, 249 sanayi parseli oluşturulmuştur.
- Tüm parseller tahsis edilmiştir, proje doluluk oranı yüzde 100'dür.
- Ağırlıklı sektör grubu; plastik, makine ve kimyasal ürünler imalatı sanayiidir.

9.2.2. Devam Eden Organize Sanayi Bölgeleri;

Altyapı çalışmaları devam eden OSB bulunmamaktadır.

9.3. SANAYİ SİTELERİ

İstanbul ilinde toplam 6 bin 551 işyerinin bulunduğu 9 adet sanayi sitesi hizmete sunulmuştur.

9.3.1. Tamamlanan Sanayi Siteleri;

İstanbul İlindeki Tamamlanan Sanayi Siteleri

S.No	Sanayi Sitesi Adı	İşyeri Sayısı	Dolu İşyeri Sayısı	Boş İşyeri Sayısı	Doluluk Oranı (%)
1	Oto Tamircileri SS	2.815	2.714	101	96
2	Doğu SS	300	300	0	100
3	İMES SS	1.070	1.051	19	98
4	MODOKO SS	299	299	0	100
5	Evren Oto SS	534	511	23	96
6	Kadıköy Oto Sanatkârları SS	682	680	2	99
7	Silivri SS	142	141	1	100
8	Birlik SS	630	507	123	80
9	Şile SS	79	72	7	91
	Toplam	6.551	6.275	276	96

Tablo 102: Tamamlanan Sanayi Siteleri

Kaynak: <https://www.sanayi.gov.tr> / İstanbul İl Sanayi Durum Raporu 2019

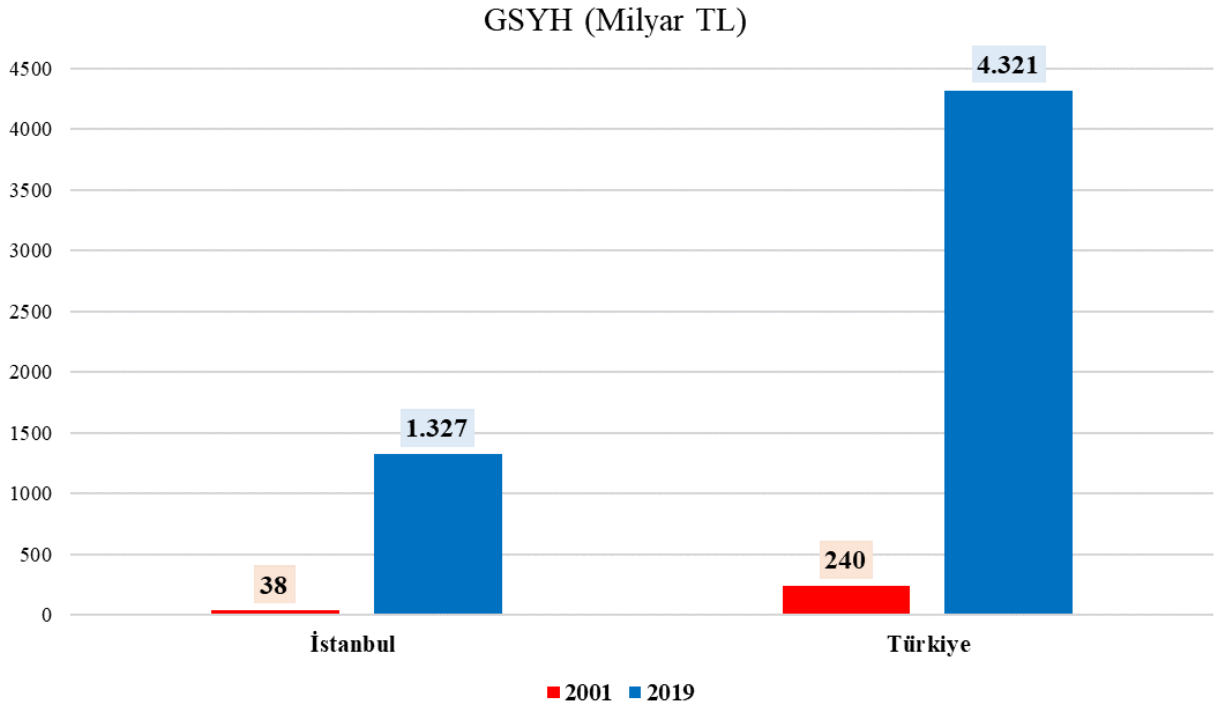
9.3.2. Devam Eden Sanayi Siteleri;

Altyapı çalışmaları devam eden küçük sanayi sitesi bulunmamaktadır.

9.4. MİLLİ GELİR VE EKONOMİK DURUM

İstanbul ilinde Gayrisafi Yurtiçi Hasıla 1 trilyon 327 milyar TL oldu.

İstanbul ili Türkiye GSYH’de en yüksek payı alarak yüzde 30,71’ini oluşturarak kişi başına düşen GSYH sıralamasında ülkemizde ilk sıradadır.

Grafik 52: İstanbul İlinde Gayrisafi Yurtiçi Hasıla

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

9.4.1. Dış Ticaret Verileri;

İstanbul ilinde ihracatta 3,95% azalma oldu.

İstanbul ili ihracat verilerine bakıldığında, bir önceki yıla göre 3,95% azalarak 82 milyar 748 milyon USD oldu.

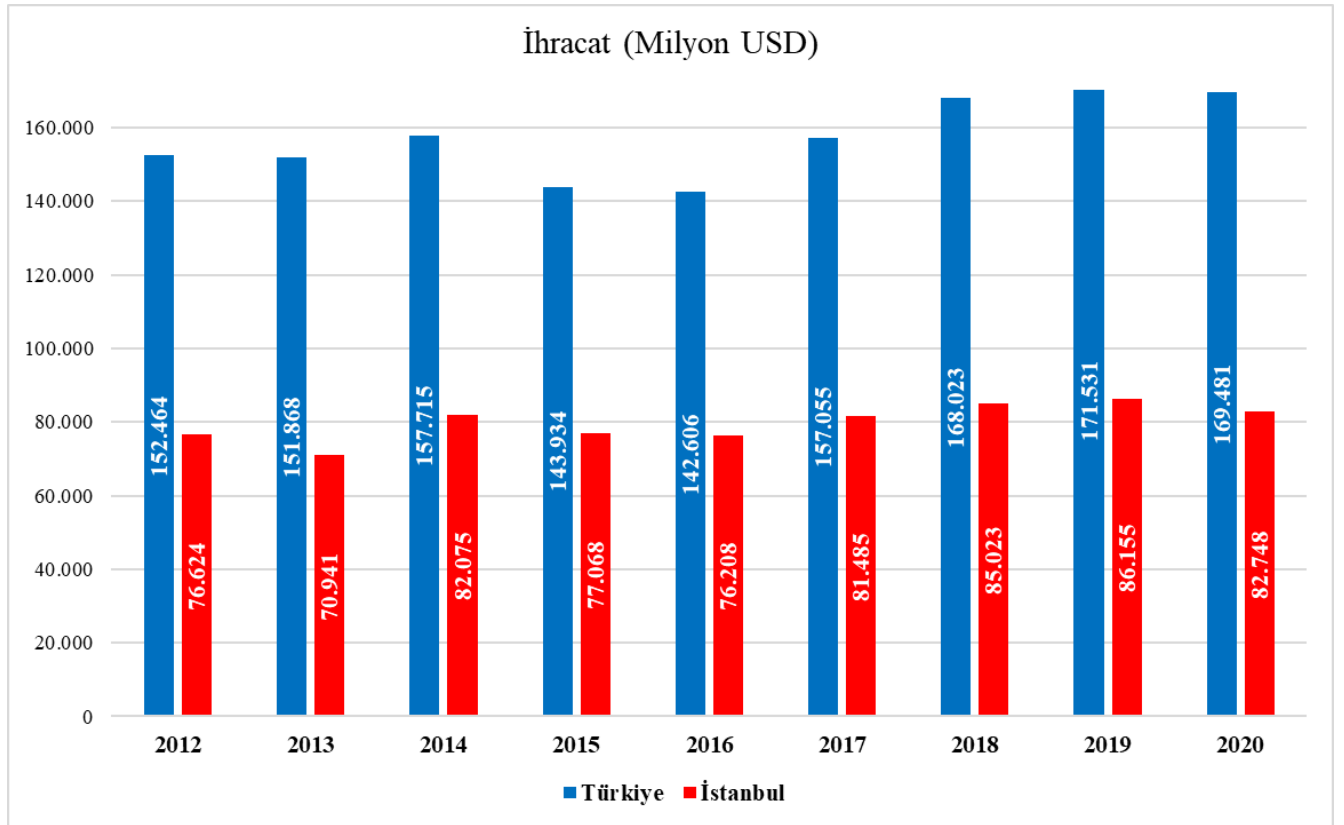
İstanbul ilinde ithalatta 20,16% artış oldu.

İstanbul ili ithalat verilerine bakıldığında, bir önceki yıla göre 20,16% artışla 126 milyar 831 milyon USD oldu.

YILLAR	İHRACAT (MİLYON USD)			İTHALAT (MİLYON USD)		
	Türkiye	İstanbul	İst Payı (%)	Türkiye	İstanbul	İst Payı (%)
2012	152.464	76.624	51	236.545	119.604	57
2013	151.868	70.941	46	251.651	144.136	57
2014	157.715	82.075	52	242.224	135.945	56
2015	143.934	77.068	54	207.203	117.784	57
2016	142.606	76.208	53	198.601	116.008	58
2017	157.055	81.485	52	233.792	134.679	58
2018	168.023	85.023	51	223.039	120.575	54
2019	171.531	86.155	50,2	202.705	105.553	52
2020	169.481	82.748	49	219.397	126.831	58

Tablo 106: Dış Ticaret Verileri

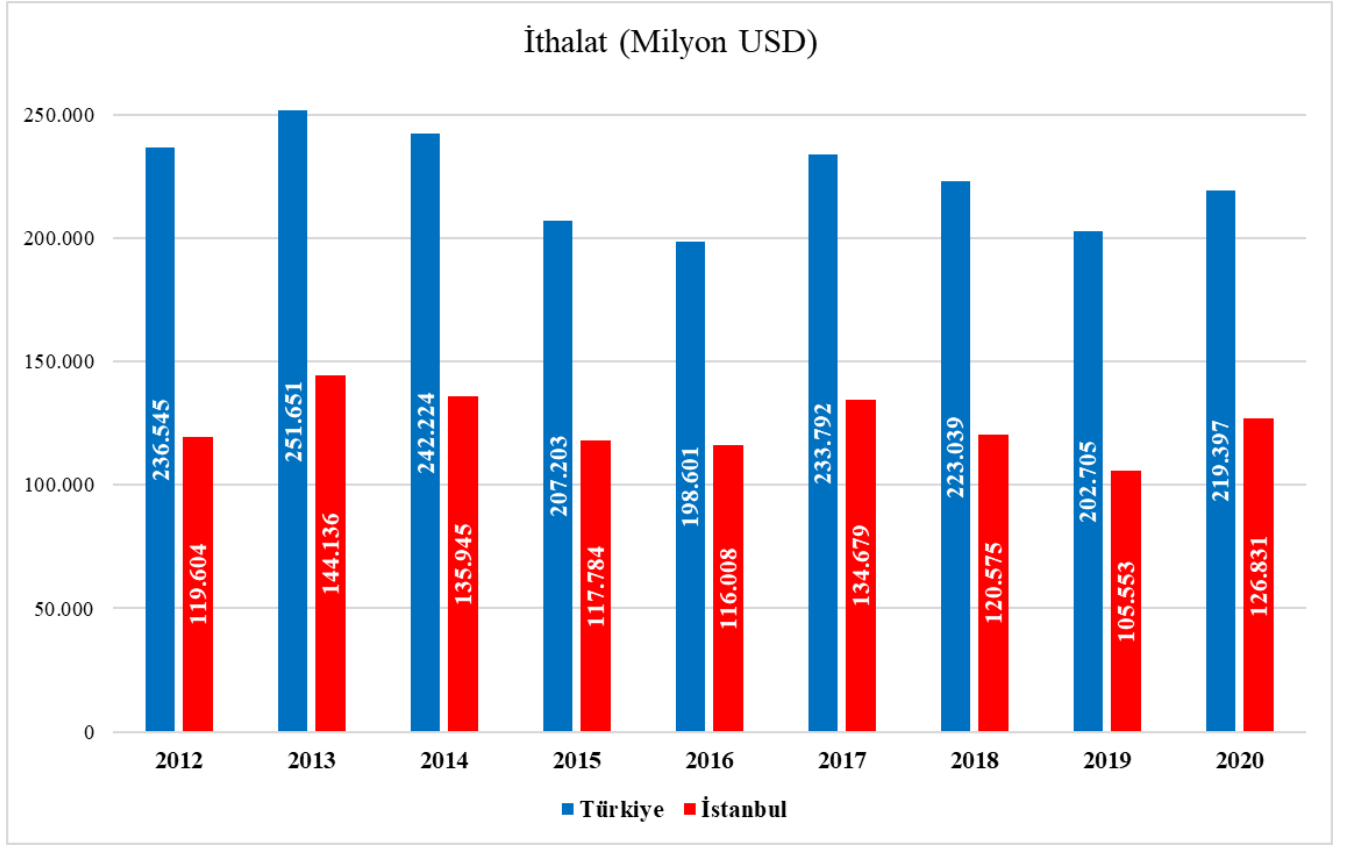
Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

Grafik 49: Dış Ticaret Verileri, İhracat Değerleri

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

Grafik 50: Dış Ticaret Verileri, İthalat Değerleri

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

9.4.2. Serbest Bölgeler;

Türkiye genelindeki 18 serbest bölgenin 3 adedi ilimizde kuruludur.

İstanbul İhtisas Serbest Bölgesi:

1990 Yılında Yeşilköy’de kurulmuştur. 188 bin 900 m² alana sahiptir. 87 yerli, 50 yabancı olmak üzere toplam 137 firma faaliyet göstermekte olup, bin 473 kişi istihdam edilmektedir.

İstanbul Trakya Serbest Bölgesi:

1990 Yılında yasal olarak Çatalca ilçesinde kurulmuş olup, 1998 yılında faaliyete geçmiştir. 380 bin 192 m² alana sahiptir. Bölgede 149 yerli, 18 adet yerli-yabancı olmak üzere 77 firma faaliyet göstermekte olup, 3 bin 251 kişi istihdam edilmektedir.

İstanbul Endüstri ve Ticaret Serbest Bölgesi:

1992 Yılında Tuzla ilçesinde 540 bin m² alan üzerine kurulmuştur. Bölgede 203 yerli, 52 yabancı olmak üzere toplam 255 firma faaliyette bulunmakta olup, 5 bin 167 kişi istihdam edilmektedir.

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

9.4.3. İldeki İhracatçı Birlikleri;

İstanbul ili ihracatçı birliklerine bakıldığında 1. sırayı 22 bin 663 üye sayısı ile İstanbul Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği aldı.

S.NO:	BİRLİK ADI	FAAL ÜYE SAYISI 2020
1	İstanbul Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği	22.663
2	İstanbul Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği	7.052
3	İstanbul Yaş Meyve-Sebze İhracatçıları Birliği	4.304
4	İstanbul Canlı Hayvan, Su Ürünleri ve Mamulleri İhracatçıları Birliği	2.159
5	İstanbul Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği	1.285

Tablo 103: İldeki İhracatçı Birlikleri

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

10. YEREL YÖNETİMLER, ÇEVRE ŞEHİRCİLİK VE TAPU KADASTRO

Çevre ve şehirciliğin görevi, doğal çevreyi korumak, sürdürülebilir şehirler ve yerleşmeler oluşturmak üzere; şehirlerimizin kimliğini canlandıran ve yatay mimariyi esas alan planlama, dönüşüm, güvenli yapılaşma, taşınmaz yönetimi ve konut sektörü ile çevreye yönelik tüm hizmetleri düzenleyici ve denetleyici bir anlayışla yapmak.

Yerel Yönetim ise, merkezi yönetimin dışında bir topluluğun yerel ve ortak gereksinimlerini karşılamak amacıyla, seçmenlerin karar organlarını doğrudan seçtiği, idari ve mali özerkliğe sahip, kamu tüzel kişiliği olan demokratik bir kuruluştur. Anayasa ve ilgili kanunlara göre yerel yönetimler, il özel idaresi, belediye ve köy idarelerini ifade etmektedir.

Bu bölüm, sosyo-ekonomik gelişmişlik parametreleri çerçevesinde yerel yönetimler, çevre şehircilik ve tapu kadastro göstergelerinin incelemektedir.

Bu göstergeler; “Konut ve Yerleşim Durumu, İçme Suyu ve Barajlar, Su Kaynaklarının Kapasitesi, İstanbul’un Mevcut İçme Suyu Arıtma Tesisleri, Kanalizasyon, Ulaşım, Yakıt Türleri ve Miktarları, Araç Sayısı ve Egzoz Ölçümü, Yapı Bina İstatistikleri, Yapı Ruhsatına Göre Yüzölçümü, Atık İstatistikleri” olmak üzere on bir alt parametreyle sınırlandırılmıştır.

Bu bölümde, İstanbul’un tespit edilen parametreler düzeyinde 2019-2020 dönemine ilişkin veriler karşılaştırılarak değerlendirilmiştir.

Açık Kapı Birimlerine Yapılan Yerel Yönetimler Konulu Başvurular;

İstanbul ilinde 2020 yılı Yerel Yönetimler konulu başvuruların en yüksek olduğu ilçe Çatalca ilçesi oldu.

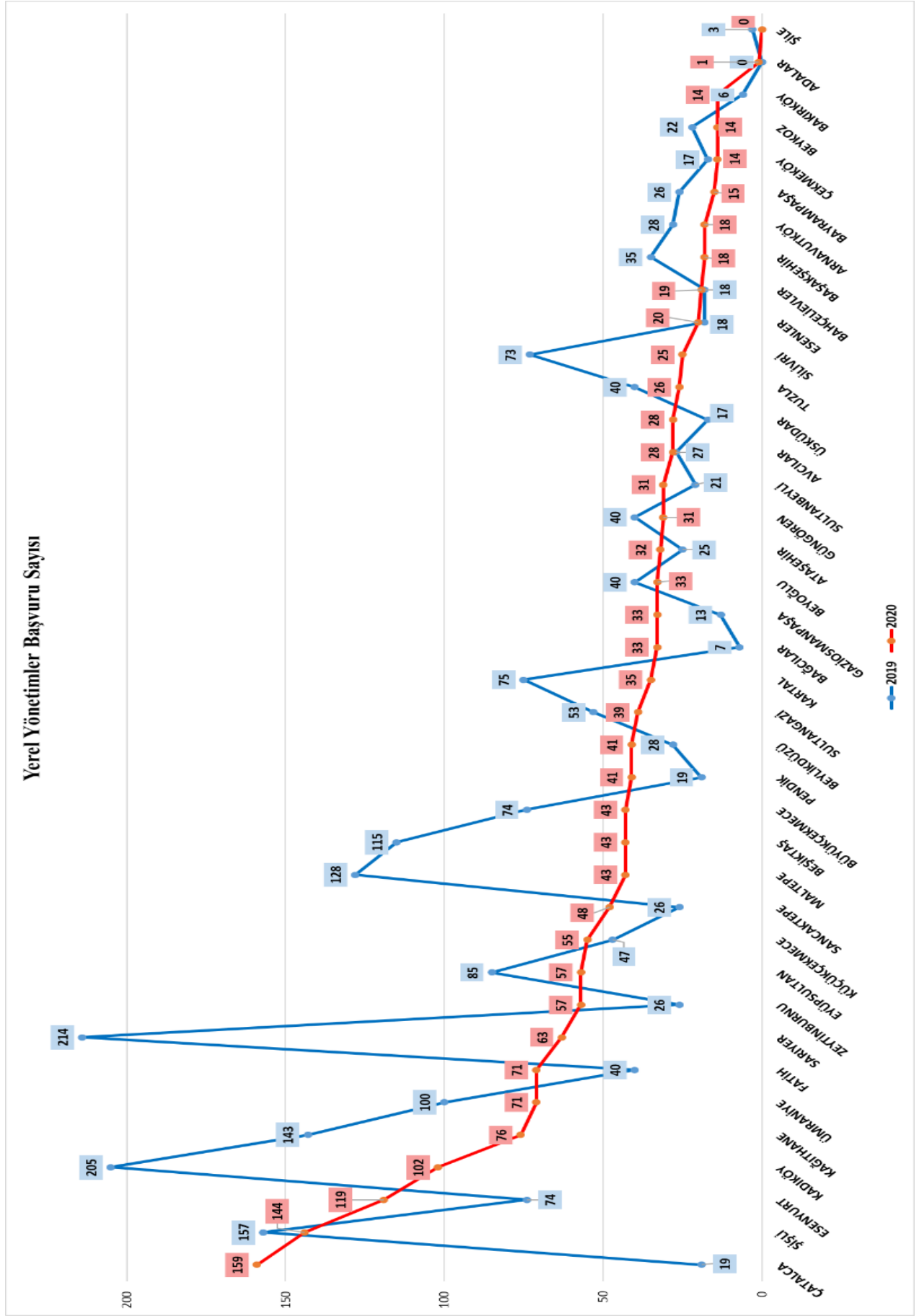
İstanbul İli Açık Kapı birimlerine yapılan Yerel Yönetimler konulu başvuru sayısı bir önceki yıla göre yüzde 17 azalarak bin 740 oldu. 2020 yılı başvuru sayısı yoğunluğuna bakıldığında; 1. sırayı 159 ile Çatalca alırken, Şişli 144 ile 2. sırada, Esenyurt 119 ile 3. sırada, Kadıköy ilçesi 102 başvuru ile 4. sırada bulunmaktadır. Yerel Yönetimler konulu başvuru sayısının en düşük olduğu ilçeler ise Bayrampaşa 15 başvuru, Bakırköy, Beykoz ve Çekmeköy 14’er başvuru, Adalar 1 başvuru ve Şile ilçesinde başvuru bulunmamakta olup son sırada yer almaktadır.

Açık Kapı Birimlerine Yapılan Yerel Yönetimler Konulu Başvurular

S.NO:	İLÇE ADI	2019 Yılı Başvuru Sayısı	2020 Yılı Başvuru Sayısı
1	ÇATALCA	19	159
2	ŞİŞLİ	157	144
3	ESENYURT	74	119
4	KADIKÖY	205	102
5	KAĞITHANE	143	76
6	ÜMRANİYE	100	71
7	FATİH	40	71
8	SARIYER	214	63
9	EYÜPSULTAN	85	57
10	ZEYTİNBURNU	26	57
11	KÜÇÜKÇEKMECE	47	55
12	SANCAKTEPE	26	48
13	MALTEPE	128	43
14	BÜYÜKÇEKMECE	74	43
15	BEŞİKTAŞ	115	43
16	PENDİK	19	41
17	BEYLİKDÜZÜ	28	41
18	SULTANGAZİ	53	39
19	KARTAL	75	35
20	BAĞCILAR	7	33
21	GAZİOSMANPAŞA	13	33
22	BEYOĞLU	40	33
23	ATAŞEHİR	25	32
24	SULTANBEYLİ	21	31
25	GÜNGÖREN	40	31
26	AVCILAR	27	28
27	ÜSKÜDAR	17	28
28	TUZLA	40	26
29	SİLİVRİ	73	25
30	ESENLER	18	20
31	BAHÇELİEVLER	18	19
32	ARNAVUTKÖY	28	18
33	BAŞAKŞEHİR	35	18
34	BAYRAMPAŞA	26	15
35	ÇEKMEKÖY	17	14
36	BEYKOZ	22	14
37	BAKIRKÖY	6	14
38	ADALAR	-	1
39	ŞİLE	3	-
	TOPLAM	2.104	1.740

Tablo 104: 2019 ve 2020 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Yerel Yönetimler Başvurularının İlçelere Dağılımı
Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekâsı Uygulaması. [Ziy.Tar. : 29/06/2021]

Yerel Yönetimler Başvuru Sayısı

Grafik 51: Yerel Yönetimler Başvuruları

Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekası Uygulaması. [Ziy.Tar. : 06/07/2021]

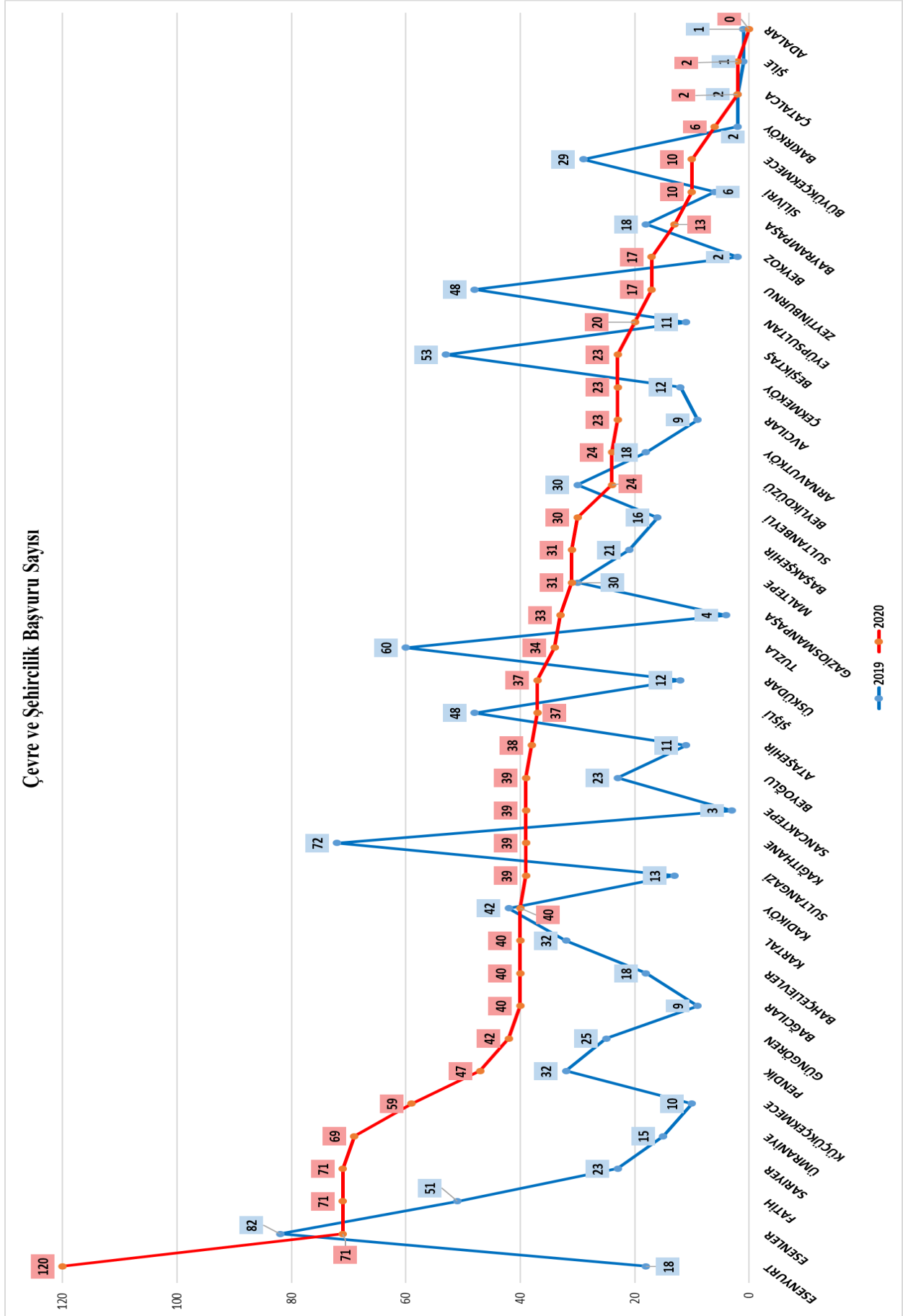
Açık Kapı Birimlerine Yapılan Çevre ve Şehircilik Konulu Başvurular;

İstanbul ilinde 2020 yılı Çevre ve Şehircilik konulu başvuruların en yüksek olduğu ilçe Esenyurt oldu.

İstanbul İli Açık Kapı birimlerine yapılan Çevre ve Şehircilik konulu başvuru sayısı bir önceki yıla göre yüzde 48 artarak bin 351 oldu. 2020 yılı başvuru sayısı yoğunluğuna bakıldığında; 1 sırayı 120 ile Esenyurt alırken, Esenler, Fatih ve Sarıyer 71'er başvuru ile 2. sırada, Ümraniye 69 ile 3. sırada, Küçükçekmece ilçesi 59 başvuru ile 4. sırada bulunmaktadır. Çevre ve Şehircilik konulu başvuru sayısının en düşük olduğu ilçeler ise Bakırköy 6 ile 36. sırada, Çatalca ve Şile 2'şer başvuru ile 37. sırada, Adalar ilçesinde başvuru bulunmamakta ve son sırada yer almaktadır.

S.NO:	İLÇE ADI	2019 Yılı Başvuru Sayısı	2020 Yılı Başvuru Sayısı
1	ESENYURT	18	120
2	ESENLER	82	71
3	FATİH	51	71
4	SARIYER	23	71
5	ÜMRANİYE	15	69
6	KÜÇÜKÇEKMECE	10	59
7	PENDİK	32	47
8	GÜNGÖREN	25	42
9	BAĞCILAR	9	40
10	BAHÇELİEVLER	18	40
11	KARTAL	32	40
12	KADIKÖY	42	40
13	SULTANGAZİ	13	39
14	SANCAKTEPE	3	39
15	KAĞITHANE	72	39
16	BEYOĞLU	23	39
17	ATAŞEHİR	11	38
18	ÜSKÜDAR	12	37
19	ŞİŞLİ	48	37
20	TUZLA	60	34
21	GAZİOSMANPAŞA	4	33
22	MALTEPE	30	31
23	BAŞAKŞEHİR	21	31
24	SULTANBEYLİ	16	30
25	ARNAVUTKÖY	18	24
26	BEYLİKDÜZÜ	30	24
27	AVCILAR	9	23
28	ÇEKMEKÖY	12	23
29	BEŞİKTAŞ	53	23
30	EYÜPSULTAN	11	20
31	ZEYTİNBURNU	48	17
32	BEYKOZ	2	17
33	BAYRAMPAŞA	18	13
34	BÜYÜKÇEKMECE	29	10
35	SİLİVRİ	6	10
36	BAKIRKÖY	2	6
37	ÇATALCA	2	2
38	ŞİLE	1	2
39	ADALAR	1	-
TOPLAM		912	1.351

Tablo 105: 2019 ve 2020 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Çevre ve Şehircilik Başvurularının İlçelere Dağılımı
Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekâsı Uygulaması. [Ziy.Tar. : 06/07/2021]

Grafik 52: Çevre ve Şehircilik Başvuruları

Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekâsı Uygulaması. [Ziy.Tar. : 06/07/2021]

Açık Kapı Birimlerine Yapılan Tapu ve Kadastro Konulu Başvurular;

İstanbul ilinde 2020 yılı Tapu ve Kadastro konulu başvuruların en yüksek olduğu ilçe Esenyurt ilçesi oldu.

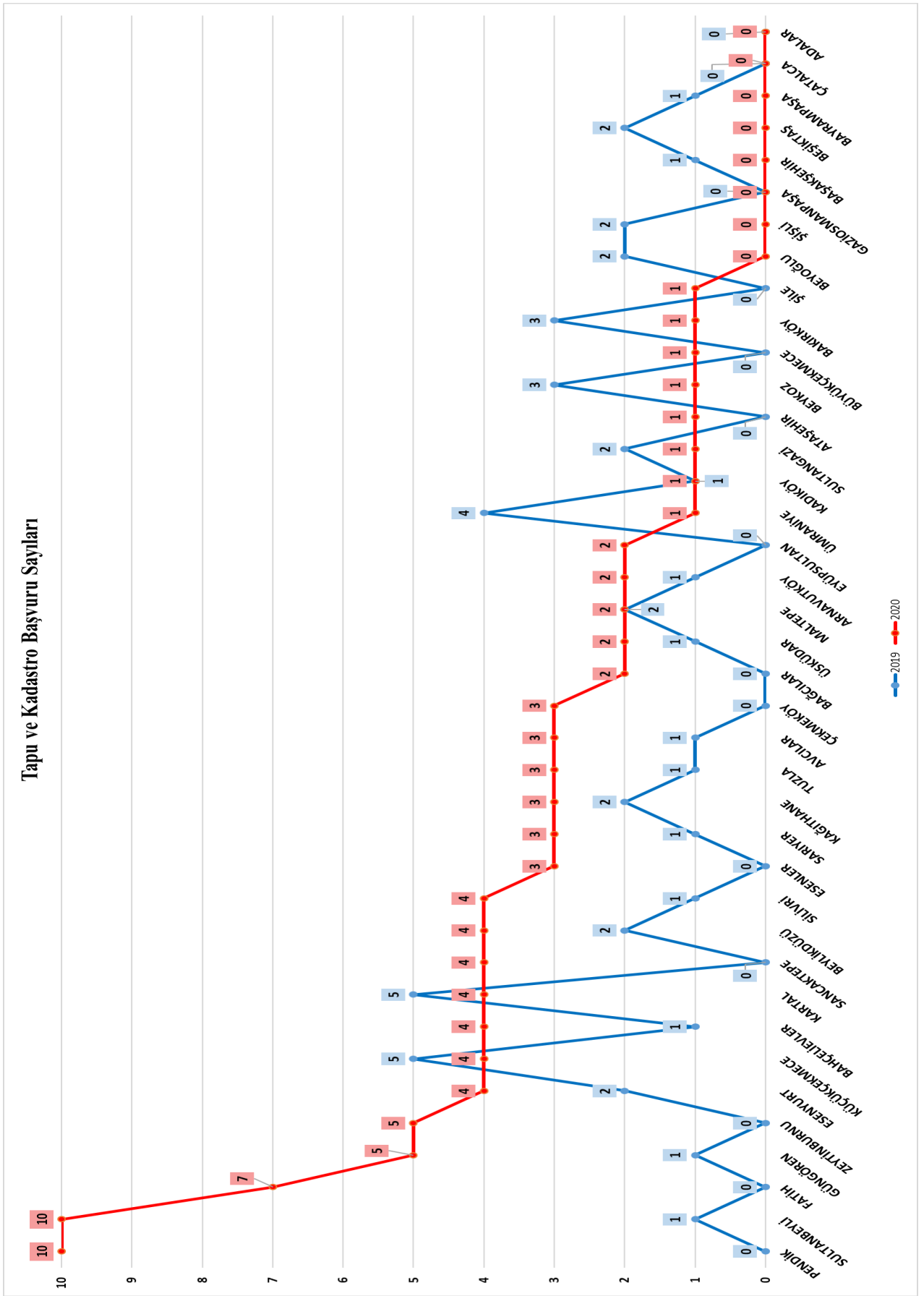
İstanbul İli Açık Kapı birimlerine yapılan Tapu ve Kadastro konulu başvuru sayısı bir önceki yıla göre yüzde 110 artarak 101 oldu. 2020 yılı başvuru sayısı yoğunluğuna bakıldığında; 1. sırayı 10'ar başvuru ile Pendik ve Sultanbeyli alırken, Fatih 7 başvuru ile 2. sırada, Güngören ve Zeytinburnu ilçeleri 5'er başvuru ile 3. sırada bulunmaktadır. Tapu ve Kadastro konulu başvuru sayısının en düşük olduğu ilçeler ise Ataşehir, Bakırköy, Beykoz, Büyükçekmece, Kadıköy, Sultangazi, Şile, Ümraniye 1'er başvuru ile ve Adalar, Bayrampaşa, Başakşehir, Beyoğlu, Beşiktaş, Çatalca, Gaziosmanpaşa ve Şişli ilçelerinde başvuru bulunmamakta olup son sırada yer almaktadır.

S.NO:	İLÇE ADI	2019 Yılı Başvuru Sayısı	2020 Yılı Başvuru Sayısı
1	PENDİK	-	10
2	SULTANBEYLİ	1	10
3	FATİH	-	7
4	GÜNGÖREN	1	5
5	ZEYTİNBURNU	-	5
6	ESENYURT	2	4
7	KÜÇÜKÇEKMECE	5	4
8	SANCAKTEPE	-	4
9	BAHÇELİEVLER	1	4
10	KARTAL	5	4
11	BEYLİKDÜZÜ	2	4
12	SİLİVRİ	1	4
13	ESENLER	-	3
14	KAĞITHANE	2	3
15	AVCILAR	1	3
16	ÇEKMEKÖY	-	3
17	SARIYER	1	3
18	TUZLA	1	3
19	BAĞCILAR	-	2
20	ARNAVUTKÖY	1	2
21	MALTEPE	2	2
22	ÜSKÜDAR	1	2
23	EYÜPSULTAN	-	2
24	SULTANGAZİ	2	1
25	ÜMRANİYE	4	1
26	ATAŞEHİR	-	1
27	BÜYÜKÇEKMECE	-	1
28	BEYKOZ	3	1
29	KADIKÖY	1	1
30	BAKIRKÖY	3	1
31	ŞİLE	-	1
32	GAZİOSMANPAŞA	-	-
33	BAŞAKŞEHİR	1	-
34	BA YRAMPAŞA	1	-
35	ŞİŞLİ	2	-
36	ÇATALCA	-	-
37	BESİKTAŞ	2	-
38	ADALAR	-	-
39	BEYOĞLU	2	-
TOPLAM		48	101

Tablo 106: 2019 ve 2020 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Tapu ve Kadastro Başvurularının İlçelere Dağılımı
Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekâsı Uygulaması. [Ziy.Tar. : 06/07/2021]

Tapu ve Kadastro Başvuru Sayıları

Grafik 53: Tapu ve Kadastro Başvuruları

Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIREports/browse/>, İş Zekâsı Uygulaması. [Ziy.Tar. : 06/07/2021]

10.1. KONUT VE YERLEŞİM DURUMU

İstanbul ilinde TOKİ tarafından bin 372 konut tamamlanmıştır.

İstanbul'un 2020 yılına ait konut istatistiklerine göre; TOKİ tarafından ilimizde toplam 16 bin 326 adet konut yapımına başlanmış ve bunlardan 14 bin 954 konutun yapımı devam etmekte iken, bin 372 konut ise tamamlanmıştır.

Ayrıca TOKİ'nin ilimizde okul, cami, kamu binaları, kütüphane, ticaret merkezleri, hastane vb. sosyal donatılar, restorasyon ve altyapı çalışmaları bulunmaktadır.

10.2. SU İSTATİSTİKLERİ

10.2.1. İçme suyu ve Barajlar;

İstanbul ilinde su kaynaklarının kapasitesi 1 milyar 653 milyon m³/ yıl, su kullanan abone sayısı 6 milyon 607 bin 981 oldu.

Su şebekesi 19 bin 577 km ve su isale hattı ise 2 bin 847 km'dir. Su kaynaklarının kapasitesi 1 milyar 653 milyon m³/yıl, şehre verilen ortalama günlük su miktarı 2 milyon 934 bin 792 m³/gün'dür. 6 milyon 607 bin 981 adet su kullanan abone bulunmaktadır. Kişi başına düşen günlük su miktarı 190 litredir. İlde 21 adet içme suyu arıtma tesisinde 4 milyon 352 bin 220 m³ kapasite mevcuttur.

10.2.2. Su Kaynaklarının Kapasitesi;

Tesis Adı	Hizmete Giriş Yılı	Verim (milyon m ³ /yıl)
Elmalı I ve II Barajları	1893 – 1950	15
Terkos Barajı	1883	142
Alibeyköy Barajı	1972	36
Ömerli Barajı	1972	220
Darlık Barajı	1989	97
Büyükçekmece Barajı	1989	100
Yeşilvadi Regülatörü	1992	5
Istrancalar (Düzdere, Kuzuludere, Büyükdere, Sultanbahçedere, Elmalıdere)	1995-1997	75,2
Kuyular	1996-2007	25,7
Kazandere Barajı	1997	100
Sazlıdere Barajı	1998	55
Pabuçdere Barajı	2000	60
Yeşilçay Regülatörü	2004	145
Melen Regülatörü I	2007	268
Melen Regülatörü II	2014	307
Bentler	1620-1839	2,5
Genel Toplam		1.653,40

Tablo 107: Baraj ve Su Kaynaklarının Kapasiteleri

Kaynak İstanbul Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü / Çevre Durum Raporu 2019 [Ziy.Tar. : 01/07/2021]

10.2.3. İstanbul'un Mevcut İçme Suyu Arıtma Tesisleri;

Tesisin Adı		Hizmete Giriş Yılı	Kapasite (m ³ /gün)
	Orhaniye	1978	550.000
Ömerli	Osmaniye	1986	200.000
	Muradiye	1995	300.000
	Emirli	2001	500.000
Kâğıthane	Çelebi Mehmet	1978	400.000
	Yıldırım Bayezid	1956	300.000
Büyükçekmece	Büyükçekmece	1989	400.000
Elmalı	Elmalı	1956	40.000
İkitelli	Fatih Sultan Mehmet	1998	400.000
	II.Bayezid	2003	400.000
Taşoluk		2005	50.000
Cumhuriyet		2013	720.000
Çatalca İhsaniye		2018	11.000
Silivri Hallaçlı		2018	22.000
Diğer	Şile, Ağva, Bıçkıdere, Hacıosman, Yalıköy, Danamandıra, Esenceli		59.220
Toplam			4.352.220

Tablo 108: Mevcut İçme Suyu Arıtma Tesisleri

Kaynak İstanbul Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü / Çevre Durum Raporu 2019 [Ziy.Tar. : 01/07/2021]

10.2.4. Kanalizasyon;

İstanbul İlinin mevcut kanalizasyon kanal şebeke uzunluğu 369 km artarak 16 bin 515 km oldu.

İlde 88 adet atık su arıtma tesisi bulunmaktadır. Arıtılan atık su miktarı 1 milyar 396 milyon 180 bin 763 m³/yıl'dır. İSKİ Genel Müdürlüğü'nün baraj havzaları ve su kaynakları bakımından mesul olduğu alan ise 5 bin 461 km²'dir.

10.3. ULAŞIM

İstanbul ilinde 2020 yılında toplu taşıma ile bir günde taşınan kişi sayısı değişim oranı bir önceki yıla göre %60,08 artarak 3 milyon 537 bin 208 kişi oldu.

Toplu taşıma araçları içerisinde İstanbul'da kara yolu ulaşımı 2 milyon 178 bin 938 kişi tarafından kullanılmıştır. Kara yolu ulaşımı yüzde 61.6 ile en yüksek paya sahipken; deniz ulaşımı 113 bin 915 kişi ile İstanbul'da taşınan kişi sayısı bakımından en az paya sahip ulaşım türü olmuştur.

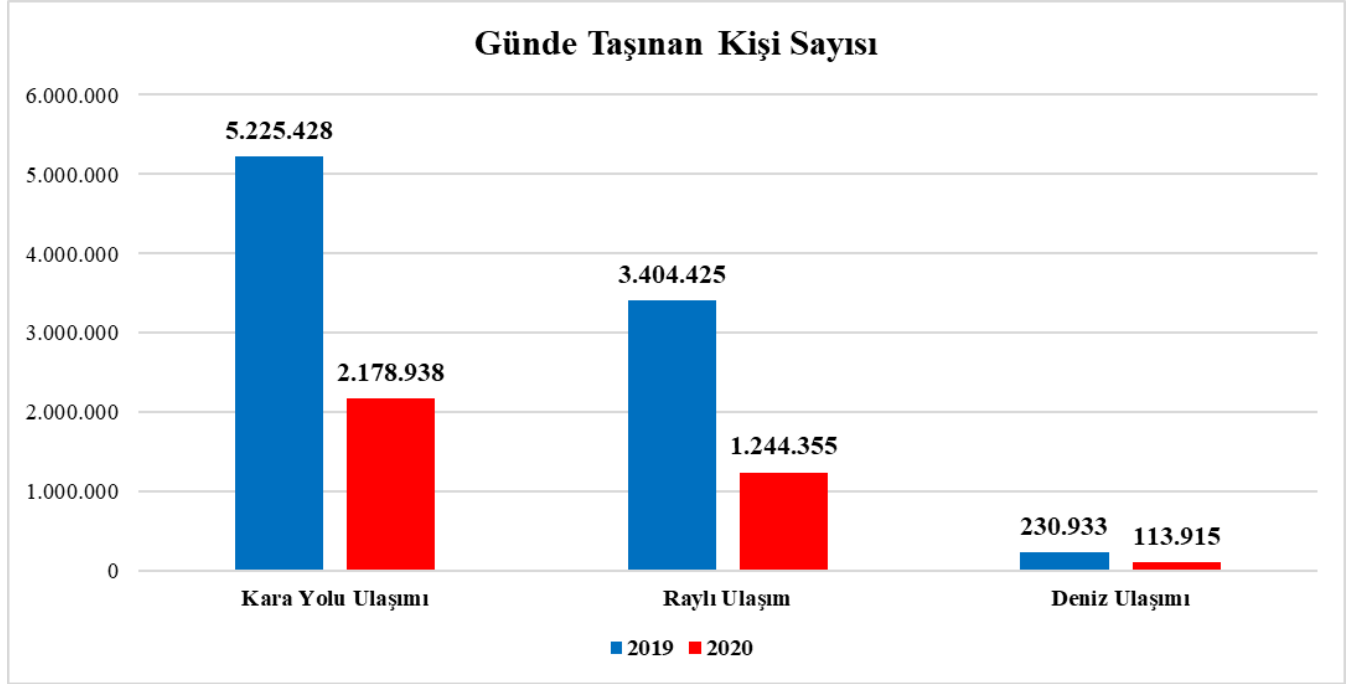
Ulaşımın Toplu Taşıma Türlerine Göre Dağılımı (*)

ULAŞIM TÜRÜ	2019		2020	
	GÜNDE TAŞINAN KİŞİ SAYISI	PAY %	GÜNDE TAŞINAN KİŞİ SAYISI	PAY %
KARA YOLU ULAŞIMI	5.225.428	59	2.178.938	61,6
RAYLI ULAŞIM	3.404.425	38,4	1.244.355	35,2
DENİZ ULAŞIMI	230.933	2,6	113.915	3,2
TOPLAM	8.860.786	100	3.537.208	100

(*) Sadece toplu taşıma yapan bütün araçlarla taşınan kişi sayısını kapsar.

Tablo 109: Ulaşımın Toplu Taşıma Türlerine Göre Dağılımı

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü, 2021 Şubat İl Brifingi

Grafik 54: Günde Taşınan Kişi Sayısı

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü, 2021 Şubat İl Brifingi

10.3.1. Yakıt Türleri ve Miktarları;

İstanbul ilinde tüketilen katı yakıt sanayide 111 bin 308 ton, konutta 36 bin 849 ton oldu.

İstanbul ilinde tüketilen doğalgaz sanayide 1 milyar 990 milyon 352 bin 924 sm³, konutta 4 milyar 307 milyon 588 bin 160 sm³ oldu.

	Katı Yakıt			Doğalgaz	
	Kullanım Yeri	Cinsi	Tüketim Miktarı (ton)	Kullanım Yeri	Tüketim Miktarı (sm3)
Sanayi	Sanayi	Yerli Kömür	33.956	Serbest tüketici	1.990.352.924,16
		İthal	77.352		
		Kömür			
Tüketim Miktarı (ton)			Tüketim Miktarı (sm3)		
Konut	34.890 (Sosyal Yardım kömürü)			4.307.588.160,37	
	1.959 (Yerli torbalı Kömür)				

Tablo 110: Yakıt Türleri ve Miktarları

Kaynak: İstanbul Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü / Çevre Durum Raporu 2019 [Ziy.Tar. : 01/07/2021]

10.3.2. Araç Sayısı ve Egzoz Ölçümü;

İstanbul ilinde araç sayısı 4 milyon 190 bin 910 oldu.

İstanbul ilinde 4 milyon 190 bin 910 araçtan 2 milyon 518 bin 520 aracın egzoz ölçümü yapıldı.

Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm Yetki Belgesi Düzenlenen Firmalar	İldeki Toplam Araç Sayısı	Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı
76	4.190.910	2.518.520

Tablo 111: Araç Sayısı ve Egzoz Ölçümü

Kaynak: İstanbul Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü / Çevre Durum Raporu 2019 [Ziy.Tar. : 01/07/2021]

10.3.3. Toplu Ulaşım

10.3.3.1. Raylı Sistem İle Taşınan Yolcu;

İstanbul ilinde 2020 yılında raylı sistem ile taşınan yolcu sayısı azaldı.

Raylı sistem ile taşınan yolcu sayısına bakıldığında, bir önceki yıla göre 2 milyon 160 bin 70 kişi azalarak 1 milyon 244 bin 355 kişi oldu.

ULAŞIM TÜRÜ	2017	2018	2019	2020
METRO (YER ALTI)	1.069.172	1.180.238	1.257.327	441.300
HAFİF RAYLI (YER ÜSTÜ)	495.650	731.133	869.572	248.658
MARMARAY	184.141	286.840	550.871	229.408
TRAMVAY	593.600	462.899	682.001	316.202
FÜNİKÜLER	30.782	39.964	32.861	6.379
TELEFERİK	9.032	8.840	11.793	2.408
TOPLAM	2.382.377	2.709.914	3.404.425	1.244.355

Tablo 112: Raylı Sistem İle Taşınan Yolcu Sayısı

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü, 2021 Şubat İl Brifingi

10.3.3.2. Lastikli Araçlar İle Taşınan Yolcu;

İstanbul ilinde lastikli araçlar ile taşınan yolcu sayısı azaldı.

Lastikli araçlar ile taşınan yolcu sayısına bakıldığında, bir önceki yıla göre 3 milyon 46 bin 490 kişi azalarak 2 milyon 178 bin 938 kişi oldu.

ULAŞIM TÜRÜ	2017	2018	2019	2020
İETT	841.830	969.536	1.149.114	501.839
METROBÜS	955.873	971.214	1.059.021	452.861
OTOBÜS AŞ	838.040	835.422	1.066.448	400.074
ÖZEL HALK OTOBÜSÜ	1.314.639	1.571.393	1.950.845	824.164
TOPLAM	3.950.382	4.347.565	5.225.428	2.178.938

Tablo 113: Lastikli Araçlar İle Taşınan Yolcu Sayısı

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü, 2021 Şubat İl Brifingi

10.3.3.3. Deniz Araçları İle Taşınan Yolcu;

İstanbul ilinde deniz araçları ile taşınan yolcu sayısı azaldı.

Deniz araçları ile taşınan yolcu sayısına bakıldığında, bir önceki yıla göre 117 bin 18 kişi azalarak 113 bin 915 kişi oldu.

ULAŞIM TÜRÜ	2017	2018	2019	2020
ŞEHİR HATLARI	101.122	110.457	116.040	54.887
İDO	19.394	13.509	11.502	9.068
DENTUR	48.783	24.275	59.538	29.295
TURYOL	39.083	38.810	43.853	20.665
TOPLAM	208.382	187.051	230.933	113.915

Tablo 114: Deniz Araçları İle Taşınan Yolcu Sayısı

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü, 2021 Şubat İl Brifingi

10.4. YAPI - BİNA İSTATİSTİKLERİ

10.4.1. Yapı Ruhsatına Göre Bina Sayısı / Yüzölçümü;

İstanbul ilinde yapı ruhsatına göre bina sayısında artış oldu.

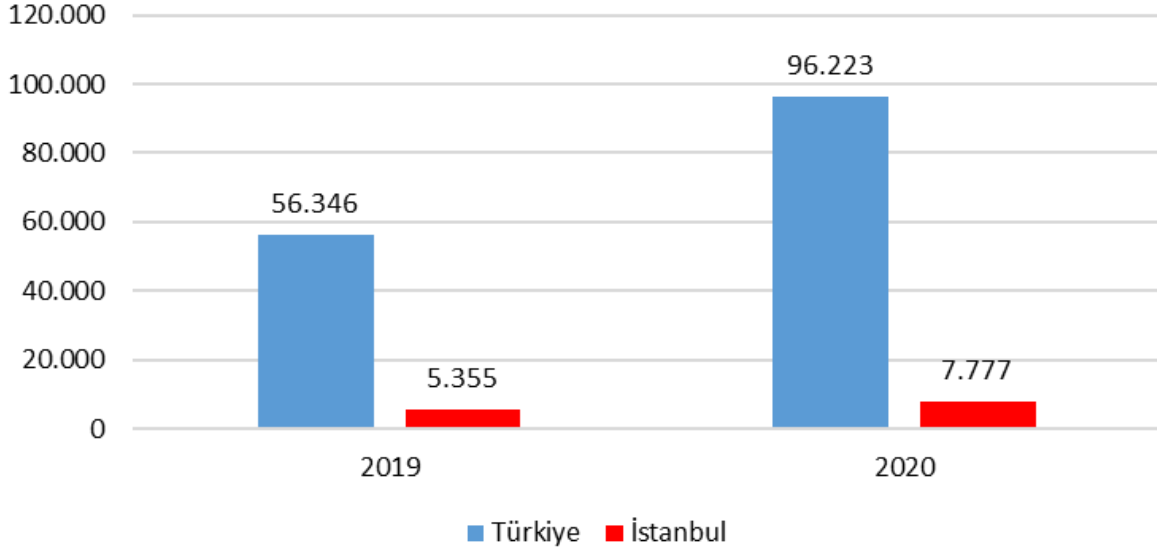
Yapı ruhsatına göre bina sayısına bakıldığında, bir önceki yıla göre 2 bin 422 bina artarak 7 bin 777 bina oldu.

YIL	Yapı Ruhsatına Göre Bina Sayısı	
	Türkiye	İstanbul
2019	56.346	5.355
2020	96.223	7.777

Tablo 115: Yapı Ruhsatına Göre Bina Sayısı

Kaynak: Tuik <https://biruni.tuik.gov.tr/ilgosterge/?locale=tr> (Ziy.Tar.: 02.06.2021)

Yapı Ruhsatına Göre Bina Sayısı

Grafik 55: Yapı Ruhsatına Göre Bina Sayısı

Kaynak: TÜİK <https://biruni.tuik.gov.tr/ilgosterge/?locale=tr>

10.4.2. Yapı Ruhsatına Göre Daire Sayısı;

İstanbul ilinde yapı ruhsatına göre daire sayısında artış oldu.

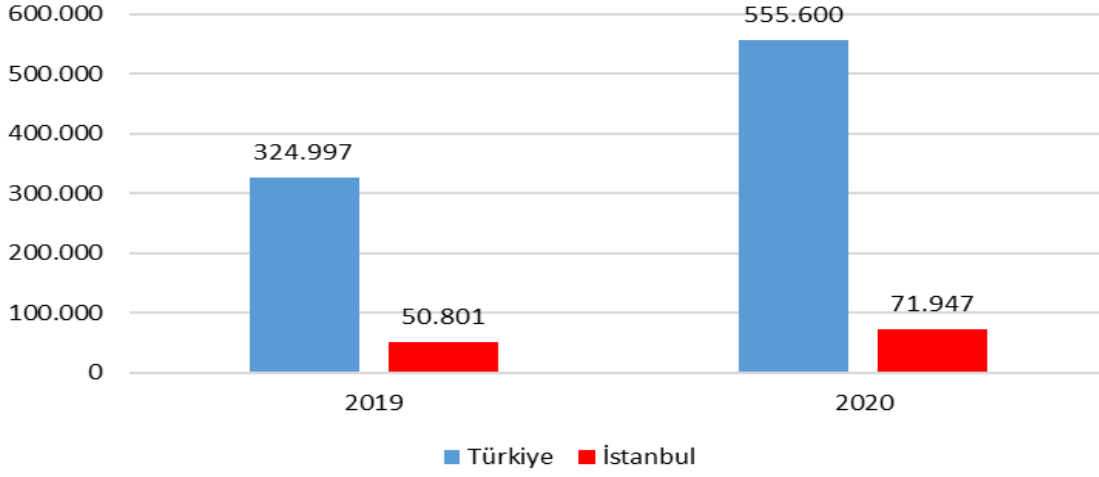
Yapı ruhsatına göre daire sayısına bakıldığında, bir önceki yıla göre 21 bin 146 daire artarak 71 bin 947 daire oldu.

YIL	Yapı Ruhsatına Göre Daire Sayısı	
	Türkiye	İstanbul
2019	324.997	50.801
2020	555.600	71.947

Tablo 116: Yapı Ruhsatına Göre Daire Sayısı

Kaynak: TÜİK <https://biruni.tuik.gov.tr/ilgosterge/?locale=tr> (Ziy.Tar.: 02.06.2021)

Yapı Ruhsatına Göre Daire Sayısı

Grafik 53: Yapı Ruhsatına Göre Daire Sayısı

Kaynak: TÜİK <https://biruni.tuik.gov.tr/ilgosterge/?locale=tr>

10.4.3. Yapı Ruhsatına Göre Yüzölçümü;

İstanbul ilinde yapı ruhsatına göre yüzölçümünde artış oldu.

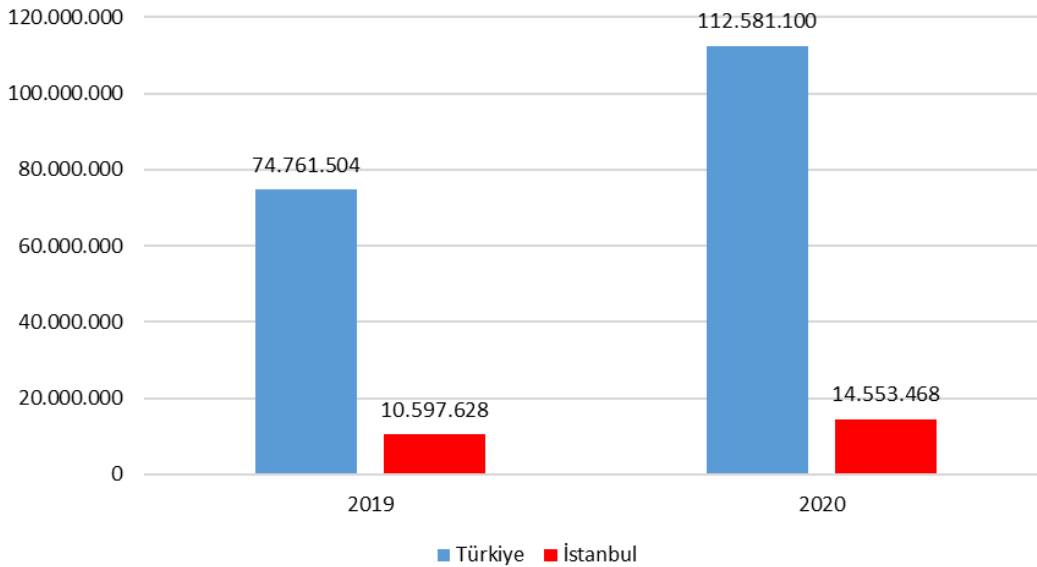
Yapı ruhsatına göre yüzölçümüne bakıldığında, bir önceki yıla göre 3 milyon 955 bin 840 m² artarak 14 milyon 553 bin 468 m² oldu.

YIL	Yapı Ruhsatına Göre Yüzölçümü	
	Türkiye	İstanbul
2019	74.761.504	10.597.628
2020	112.581.100	14.553.468

Tablo 117: Yapı Ruhsatına Yüzölçümü

Kaynak: TÜİK <https://biruni.tuik.gov.tr/ilgosterge/?locale=tr> (Ziy.Tar.: 02.06.2021)

Yapı Ruhsatına Göre Yüzölçümü (m²)

Grafik 54: Yapı Ruhsatına Yüzölçümü;

Kaynak: Tuik <https://biruni.tuik.gov.tr/ilgosterge/?locale=tr>

10.4.4. Yapı Kullanma İzin Belgesine Göre Bina-Daire Sayısı / Yüzölçümü;

İstanbul ilinde yapı kullanma izin belgesine göre bina sayısında azalma oldu.

İstanbul ilinde yapı kullanma izin belgesine bakıldığında bir önceki yıla göre 3 bin 610 bina azalarak 8 bin 358 oldu.

YIL	Yapı kullanma izin belgesine göre bina sayısı	
	Türkiye	İstanbul
2019	94.077	11.968
2020	77.790	8.358

Tablo 118: Yapı Kullanma İzin Belgesine Göre Bina Sayısı

Kaynak: Tuik <https://biruni.tuik.gov.tr/ilgosterge/?locale=tr> [Ziy.Tar.: 02.06.2021]

İstanbul ilinde yapı kullanma izin belgesine göre daire sayısında azalma oldu.

İstanbul ilinde yapı kullanma izin belgesine göre daire sayısına bakıldığında bir önceki yıla göre 34 bin 342 azalarak 102 bin 137 daire oldu.

YIL	Yapı kullanma izin belgesine göre daire sayısı	
	Türkiye	İstanbul
2019	740.527	136.479
2020	600.442	102.137

Tablo 119: Yapı Kullanma İzin Belgesine Göre Daire Sayısı

Kaynak: Tuik <https://biruni.tuik.gov.tr/ilgosterge/?locale=tr> [Ziy.Tar.: 02.06.2021]

İstanbul ilinde yapı kullanma izin belgesine göre yüzölçümünde azalma oldu.

İstanbul ilinde yapı kullanma izin belgesine göre yüzölçümüne bakıldığında bir önceki yıla göre 6 milyon 279 bin 82 m2 azalarak 19 milyon 333 bin 257 m2 oldu.

YIL	Yapı kullanma izin belgesine göre yüzölçümü (metrekare)	
	Türkiye	İstanbul
2019	150.480.364	25.612.339
2020	122.178.446	19.333.257

Tablo 120: Yapı Kullanma İzin Belgesine Göre Yüzölçümü

Kaynak: Tuik <https://biruni.tuik.gov.tr/ilgosterge/?locale=tr> [Ziy.Tar.: 02.06.2021]

10.5. ATIK İSTATİSTİKLERİ

10.5.1. Geri Dönüşüm;

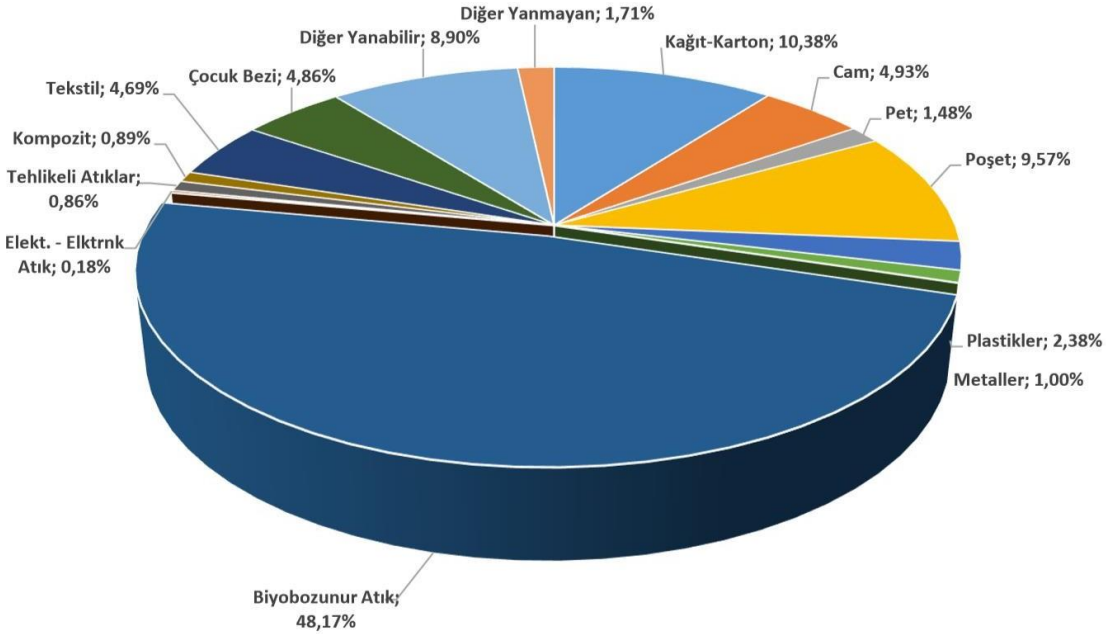
İstanbul ilinde 8 bin 832 ton geri dönüşebilir malzeme geri kazanılmıştır.

2019 yılında Kemerburgaz Geri Kazanım ve Kompost Tesisine günlük ortalama 305 ton atık ve Şile-Kömürcüoda Entegre Mekanik Biyolojik İşlem ve Geri Kazanım Tesisine günlük 478 ton atık kabul edilmiştir. Kemerburgaz Geri Kazanım ve Kompost Tesisinde 2019 yılında toplam 16 bin 503 ton kompost üretilmiştir. Şile-Kömürcüoda Entegre Mekanik Biyolojik İşlem ve Geri Kazanım Tesisinde ise 2019 yılında toplam 26 bin 417 ton ATY (Atıktan Türetilmiş Yakıt) üretilmiştir.

TESİS ADI	ATIK (TON)	KOMPOST (TON)	ATY (TON)
Kemerburgaz Geri Kazanım ve Kompost Tesis	305	16.503	-
Şile-Kömürcüoda Entegre Mekanik Biyolojik İşlem ve Geri Kazanım Tesis	478	-	26.417
TOPLAM	783	16.503	26.417

Tablo 121: Atık İstatistikleri

Kaynak: İstanbul Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü / Çevre Durum Raporu 2019 [Ziy.Tar. : 01/07/2021]

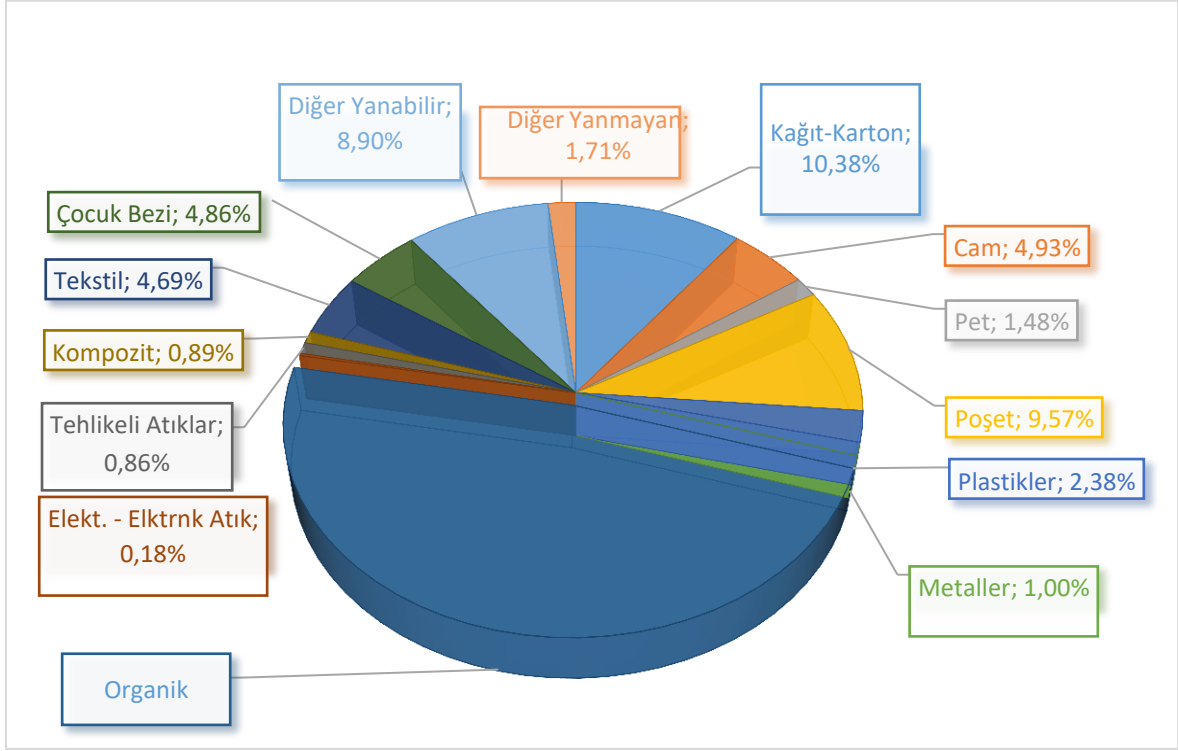
Grafik 55: Katı Atık Kompozisyonu

Kaynak: İstanbul ilinde 2019 yılı itibariyle katı atık kompozisyonu / İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 2019

*İstanbul geneli için İBB tarafından yapılan son atık karakterizasyon çalışması 2017 yılında yürütülmüş olup veriler 2019 yılı için de geçerlidir.

10.5.2. Atık Karakterizasyon Çalışmaları;

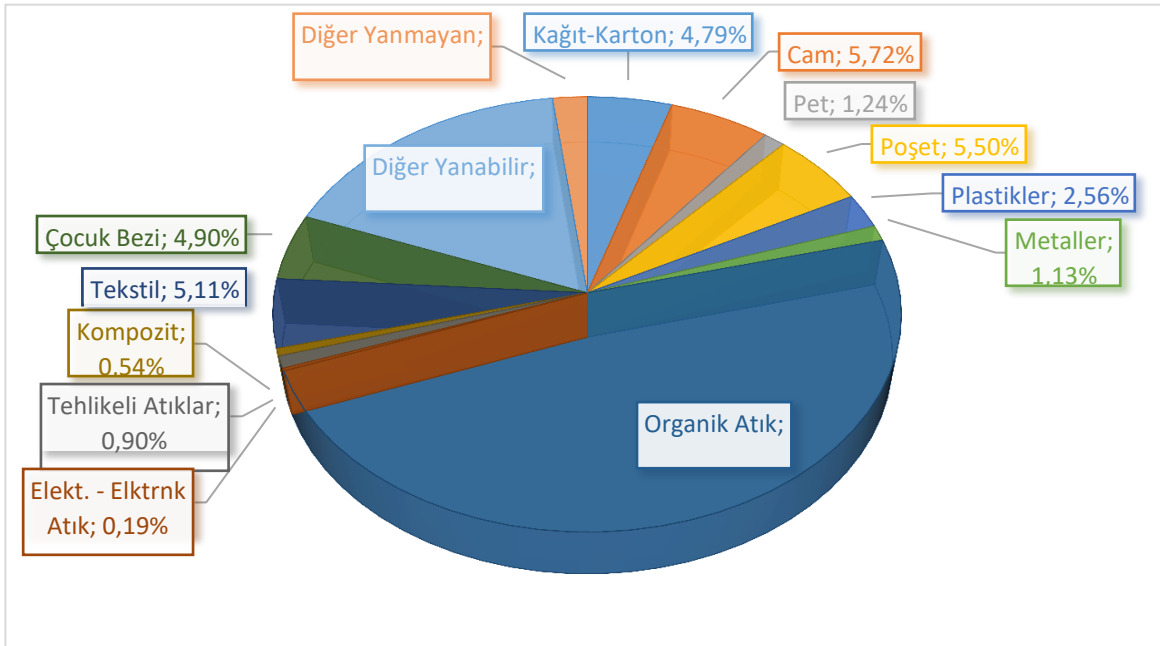
İstanbul geneli atık muhteva ortalamaları (Kış sezonu)

Grafik 56: Atık Karakterizasyon Çalışmaları (Kış Sezonu)

Kaynak İstanbul Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü / Çevre Durum Raporu 2019 [Ziy.Tar. : 01/07/2021]

İstanbul geneli atık muhteva ortalamaları (Yaz sezonu)

Grafik 57: Atık Karakterizasyon Çalışmaları (Yaz Sezonu)

Kaynak İstanbul Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü / Çevre Durum Raporu 2019 [Ziy.Tar. : 01/07/2021]

11. GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK İLE ORMAN VE SU İŞLERİ

Tarım, bitki ve hayvan yetiştirme, bitkisel ve hayvansal ürün elde etme, bu ürünlerin nitelik ve niceliklerini iyileştirme, bunları saklama, işleme, değerlendirme ve pazarlama bilimidir.

Tarım, insanın hayatını devam ettirmesi ve hayvansal ürünlerin üretilmesini sağlayan önemli bir sektördür.

Tarım sektörünün, ülke nüfusunun gıda maddeleri ihtiyaçlarını karşılaması, ulusal gelir ve dış satıma katkısı nedeniyle ulusal ekonomi içinde büyük bir önemi vardır.

Bu bölüm, sosyo-ekonomik gelişmişlik parametreleri çerçevesinde gıda, tarım ve hayvancılık ile orman ve su işleri göstergelerini incelemektedir. Bu göstergeler “Yüzölçümü Türleri, Tarım Alanı, Ekilen Alan, Nadasa Bırakılan Alan, Tarla Bitkileri Üretim Alanı, Meyvecilik Üretimi, Sebzeçilik Üretimi, Kümes Hayvan Varlığı, Küçükbaş Hayvan Varlığı, Büyükbaş Hayvan Varlığı, Orman Arazisi Alanı” olmak üzere on bir alt parametreyle sınırlandırılmıştır.

Sosyo-ekonomik analiz açısından gıda, tarım ve hayvancılık ile orman ve su işleri göstergelerinin önemi; kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasıdır.

Bu bölümde, İstanbul’un tespit edilen parametreler düzeyinde 2019-2020 dönemine ilişkin verileri karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir.

Açık Kapı Birimlerine Yapılan Gıda, Tarım ve Hayvancılık Konulu Başvurular;
İstanbul ilinde 2020 yılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık konulu başvuruların en yüksek olduğu ilçe
Esenyurt ilçesi oldu.

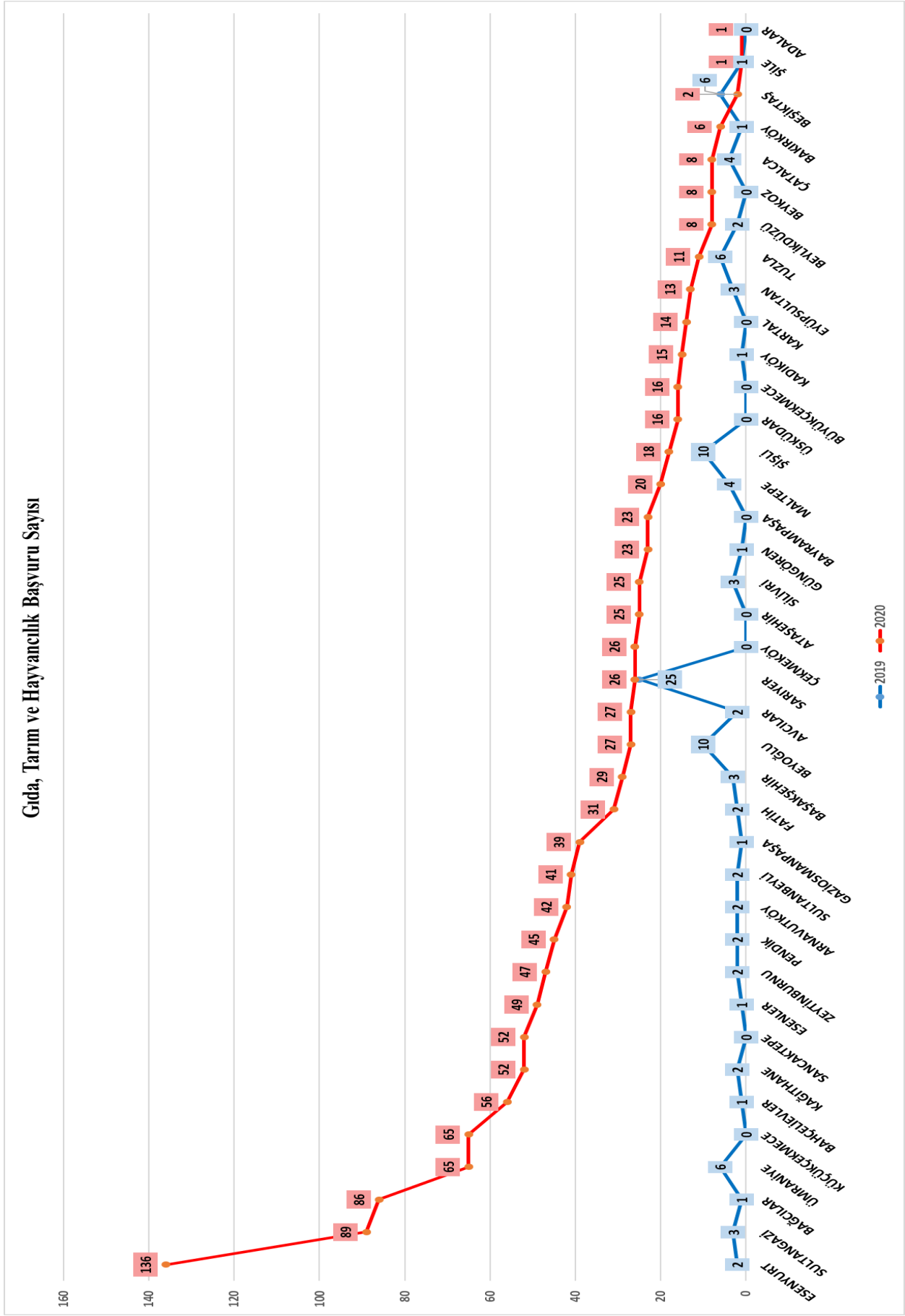
İstanbul İli Açık Kapı birimlerine yapılan Gıda, Tarım ve Hayvancılık konulu başvuru sayısı bir önceki yıla göre yüzde 1.077 artarak bin 283 oldu. 2020 yılı başvuru sayısı yoğunluğuna bakıldığında; 1. sırayı 136 ile Esenyurt alırken, Sultangazi 89 ile 2. sırada, Bağcılar 86 ile 3. sırada, Küçükçekmece ve Ümraniye ilçeleri 65'er başvuru ile 4. sırada bulunmaktadır. Gıda, Tarım ve Hayvancılık konulu başvuru sayısının en düşük olduğu ilçeler ise Bakırköy 6 ile 36. sırada, Beşiktaş 2 ile 37. sırada, Adalar ve Şile ilçeleri 1'er başvuru ile son sırada yer almaktadır.

S.NO:	İLÇE ADI	2019 Yılı Başvuru Sayısı	2020 Yılı Başvuru Sayısı
1	ESENYURT	2	136
2	SULTANGAZI	3	89
3	BAĞCILAR	1	86
4	KÜÇÜKÇEKMECE		65
5	ÜMRANIYE	6	65
6	BAHÇELİEVLER	1	56
7	SANCAKTEPE		52
8	KAĞITHANE	2	52
9	ESENLER	1	49
10	ZEYTİNBURNU	2	47
11	PENDİK	2	45
12	ARNAVUTKÖY	2	42
13	SULTANBEYLİ	2	41
14	GAZİOSMANPAŞA	1	39
15	FATİH	2	31
16	BAŞAKŞEHİR	3	29
17	AVCILAR	2	27
18	BEYOĞLU	10	27
19	ÇEKMEKÖY		26
20	SARIYER	25	26
21	ATAŞEHİR		25
22	SİLİVRİ	3	25
23	GÜNGÖREN	1	23
24	BA YRAMPAŞA		23
25	MALTEPE	4	20
26	ŞİŞLİ	10	18
27	ÜSKÜDAR		16
28	BÜYÜKÇEKMECE		16
29	KADIKÖY	1	15
30	KARTAL		14
31	EYÜPSULTAN	3	13
32	TUZLA	6	11
33	BEYLİKDÜZÜ	2	8
34	BEYKOZ		8
35	ÇATALCA	4	8
36	BAKIRKÖY	1	6
37	BESİKTAŞ	6	2
38	ŞİLE	1	1
39	ADALAR		1
	TOPLAM	109	1.283

Tablo 122: 2019 ve 2020 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Gıda, Tarım ve Hayvancılık Başvurularının İlçelere Dağılımı

Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekâsı Uygulaması. [Ziy.Tar. : 06/07/2021]

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Başvuru Sayısı

Grafik 58: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Başvuruları

Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekâsı Uygulaması. [Ziy.Tar. : 06/07/2021]

11.1. YÜZÖLÇÜMÜ TÜRLERİ

İstanbul ili arazisinin yüzölçümü türlerine bakıldığında en fazla alan, yüzde 43,6 ile orman ve fundalık alanı oldu.

İstanbul ilinde orman ve fundalık alanın bir önceki yıllara hemen hemen birbirine eşit olduğu görüldü. Sanayi ve yerleşim alanına bakıldığında, değişim oranı bir önceki yıla göre yüzde 4,42 artışla 200 bin 820 hektar oldu. Tarım alanına bakıldığında, değişim oranı bir önceki yıla göre yüzde 8,71 azalarak 89 bin 290 hektar oldu. Göl ve baraj alanının eşit olduğu, çayır ve mera alanının değişim oranı bir önceki yıla göre yüzde 0,27 artarak 6 bin 200 hektar oldu.

BAŞLIK	2019	%	2020	%
ORMAN VE FUNDALIK ALAN	238.030	43,59	238.130	43,6
SANAYİ VE YERLEŞİM ALAN	192.321	35,22	200.820	36,76
TARIM ALANI	97.806	17,91	89.290	16,35
GÖL VE BARAJ ALANI	11.738	2,15	11.738	2,15
ÇAYIR-MERA ALANI	6.183	1,13	6.200	1,14
İL YÜZÖLÇÜMÜ	546.178 Ha 5.461 km2 (Gerçek alan) 5.196 km2 (izdüşüm Alan)			100

Tablo 123: Yüzölçümü Türleri

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

11.2. TARIM İSTATİSTİKLERİ

11.2.1. Tarım Alanı;

İstanbul ilinde tarım alanı değişim oranına bakıldığında yüzde 8,71 azalma oldu.

Tarım arazisi türlerinde en fazla azalma değişim oranına göre yüzde 71,32 ile sera alanı 1. sırada, bunu yüzde 12 azalma ile marjinal tarım arazisi alanı izledi.

İstanbul ilinde, mutlak tarım arazisi değişim oranına bakıldığında bir önceki yıla göre yüzde 8,30 azalarak 71 bin 933 hektar oldu. Marjinal tarım arazisine bakıldığında bir önceki yıla göre değişim oranı yüzde 12 azalarak 13 bin 661 hektar, Özel alan arazisi değişim oranı bir önceki yıla göre yüzde 3,63 azalarak bin 62 hektar, Dikili alan arazisi değişim oranı yüzde 0,27 azalarak 2 bin 592 hektar, Sera alanının değişim oranı ise bir önceki yıla göre yüzde 71,32 azalarak 39 hektar oldu.

Tarım Arazisi Türü	2019	2020
	Hektar (Ha)	Hektar (Ha)
Mutlak Tarım Arazisi	78.446	71.933
Marijinal Tarım Arazisi	15.523	13.661
Özel Alan Arazisi	1.102	1.062
Dikili Alan Arazisi	2.599	2.592
Sera	136	39
Tarım Alanı Toplamı	97.806	89.287

Tablo 124: Tarım Arazisi Türleri

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

11.2.2. Ekilen Alan;

İstanbul ilinde ekilen alanın değişim oranında yüzde 2,72 azalma oldu.

İstanbul ilinde ekilen alana bakıldığında, bir önceki yıla göre yüzde 2,72 azalarak 2020 yılında 659 bin 472 m2 oldu.

BAŞLIK	2019		2020	
	Türkiye	İstanbul	Türkiye	İstanbul
Ekilen alan	156.149.720	677.892	153.982.130	659.472

Tablo 125: Ekilen Alan

Kaynak: TÜİK Tarım Alan İstatistikleri 2020 / Tarım ve Orman Bakanlığı [Ziy. Tar.: 02.07.2021]

11.2.3. Nadasa Bırakılan Alan;

İstanbul ilinde nadasa bırakılan alanın değişim oranında yüzde 74,40 azalma oldu.

İstanbul'da nadasa bırakılan alana bakıldığında, bir önceki yıla göre yüzde 74,40 azalarak 2020 yılında bin 563 m2 oldu.

BAŞLIK	2019		2020	
	Türkiye	İstanbul	Türkiye	İstanbul
Nadas	31.732.521	6.105	33.873.817	1.563

Tablo 126: Nadasa Bırakılan Alan

Kaynak: TÜİK Tarım Alan İstatistikleri 2020 / Tarım ve Orman Bakanlığı [Ziy. Tar.: 02.07.2021]

11.2.4. Tarla Bitkileri Üretim Alanı ve Miktarı;

İstanbul ilinde tarla bitkileri üretimi yüzde 7,53 azaldı.

Tarla bitkileri, tahıllar, yemelik baklagiller, endüstri bitkileri ve yem bitkileri olarak dört ana grupta toplanır. Tarla bitkileri alanına bakıldığında bir önceki yıla göre değişim oranı yüzde 0,05 arttı. Üretimi ise yüzde 7,53 azaldı.

BAŞLIK	2019	2020
Tarla Bitkileri Üretim Alanı (Ha)	69.448	69.480
Tarla Bitkileri Üretimi (Ton)	375.005	346.763

Tablo 127: Tarla Bitkileri Üretim Alanı ve Miktarı

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

11.2.5. Meyvecilik Üretimi;

İstanbul ilinde meyve üretiminde yüzde 7,38 artış oldu.

Meyvecilik alanına bakıldığında bir önceki yıla göre değişim oranı yüzde 10,78 arttı. Meyve veren ağaç sayısı bir önceki yıla göre değişim oranında yüzde 0,51 azalma oldu. Meyve vermeyen ağaç sayısında ise yüzde 1,97 azalma oldu. Toplam meyve üretimi bir önceki yıla göre değişim oranı yüzde 7,38 artış gösterdi.

BAŞLIK	2019	2020
Meyvecilik Alanı (Ha)	2.476	2.743
Meyve Veren Ağaç Sayısı	1.676.026	1.667.493
Meyve Vermeyen Ağaç Sayısı	62.969	61.725
Toplam Meyve Üretimi (Ton)	8.711	9.354

Tablo 128: Meyvecilik Üretimi

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

11.2.6. Sebzeçilik Üretimi;

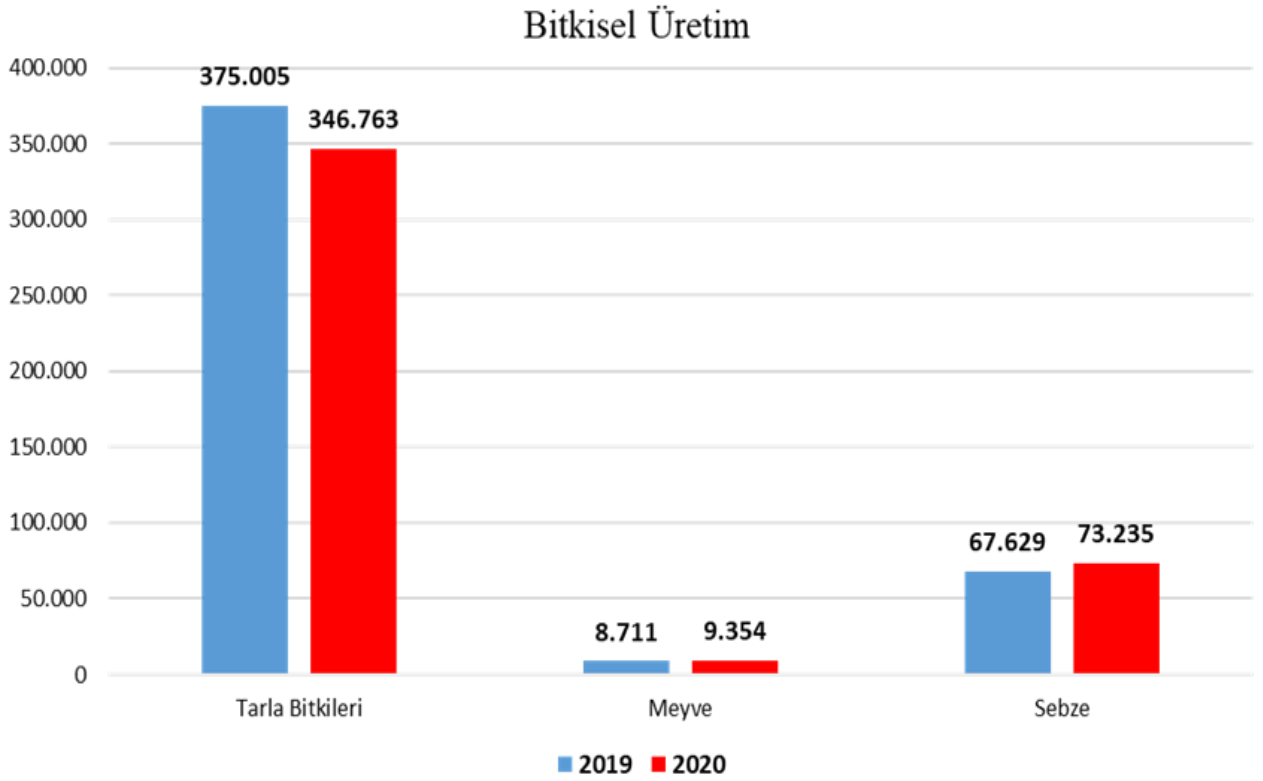
İstanbul ilinde sebze üretiminde yüzde 8,29 artış oldu.

Sebze alanına bakıldığında, bir önceki yıla göre değişim oranı yüzde 18,71 azaldı. Sebze üretiminde ise bir önceki yıla göre yüzde 8,29 artış oldu.

BAŞLIK	2019	2020
Sebze Alanı (Ha)	3.484	2.832
Sebze Üretimi (Ton)	67.629	73.235

Tablo 129: Sebzeçilik Üretimi

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

Grafik 59: Bitkisel Üretim (Ton)

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

11.3. CANLI HAYVAN İSTATİSTİKLERİ

11.3.1. Kumes Hayvan Varlığı;

İstanbul ilinde kumes hayvanları yüzde 30,12 azaldı.

İstanbul'da kumes hayvanlarının değişim oranına bakıldığında bir önceki yıla göre yüzde 30,12 azalarak 1 milyon 257 bin 317 oldu.

YIL	2019	2020
Kümes hayvanı (Baş)	1.799.160	1.257.317

Tablo 130: Kümes Hayvan Varlığı

Kaynak: TÜİK İl Bazında Canlı Hayvan İstatistikleri 2020 / [Ziy. Tar.: 02.07.2021]

11.3.2. Küçükbaş Hayvan Varlığı;

İstanbul ilinde küçükbaş hayvanlar yüzde 10,91 arttı.

İstanbul'da küçükbaş hayvanların değişim oranına bakıldığında bir önceki yıla göre yüzde 10,91 artarak 166 bin 326 oldu.

YIL	2019	2020
Koyun (Baş)	133.022	143.933
Keçi (Baş)	16.942	22.393
TOPLAM	149.964	166.326

Tablo 131: Küçükbaş Hayvan Varlığı

Kaynak: TÜİK İl Bazında Canlı Hayvan İstatistikleri 2020 / [Ziy. Tar.: 02.07.2021]

11.3.3. Büyükbaş Hayvan Varlığı;

İstanbul ilinde büyükbaş hayvanlar yüzde 3,24 arttı.

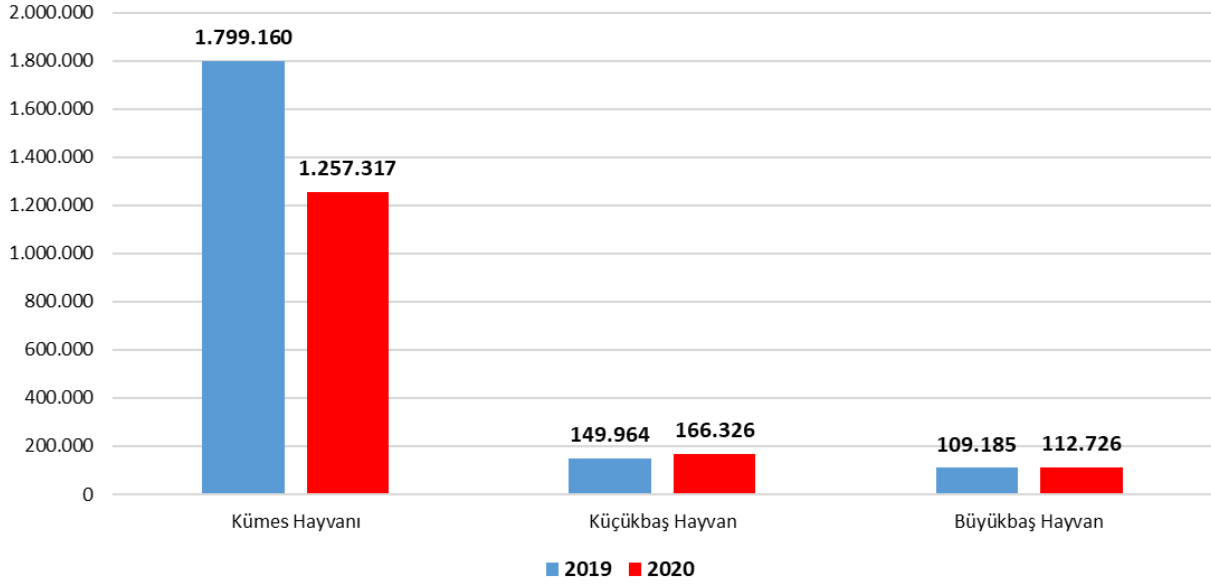
İstanbul'da büyükbaş hayvanların değişim oranına bakıldığında bir önceki yıla göre yüzde 3,24 artarak 112 bin 726 oldu.

YIL	2019	2020
İnek:2 yaş ve üzeri (Baş)	44.845	45.608
Manda (Baş)	15.844	16.054
Dana ve buzağı: erkek (Baş)	11.008	11.780
Dana ve buzağı: dişi (Baş)	10.921	11.386
Düve: 1-2 yaş (Baş)	11.198	11.033
Tosun: 1-2 yaş	9.583	9.479
Boğa ve öküz: 2 yaş ve üzeri (Baş)	5.761	7.371
Deve (Baş)	25	15
TOPLAM	109.185	112.726

Tablo 132: Büyükbaş Hayvan Varlığı

Kaynak: TÜİK İl Bazında Canlı Hayvan İstatistikleri 2020 / [Ziy. Tar.: 02.07.2021]

Canlı Hayvan İstatistikleri

Grafik 60: Canlı Hayvan İstatistikleri (Baş)

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

11.4. ORMAN İSTATİSTİKLERİ

11.4.1. 2020 Yılı Orman Arazisi Alanı;

İstanbul ilindeki ormanlık alanların 283 bin 130 hektar alana sahip olduğu görülmektedir.

Bu ormanlık alanların içinde mesire yeri 145 adetle en fazla alanı kaplamaktadır. Aynı zamanda bu ormanlık alanda 26 adet tabiat parkı, 3 adet yaban hayvanı üretme istasyonu, 2 adet yaban hayatı koruma istasyonu, 11 adet avlak, 1 adet tabiatı koruma alanı ve 1 adet tabiat alanı bulunmaktadır.

2020 YILI ORMAN ARAZİSİ ALANI	
Orman Arazisi Türü	Adet
Mesire Yeri	145 adet
Tabiat Parkı	26 adet
Tabiatı Koruma Alanı	1 adet
Yaban Hayatı Koruma Sahası	2 adet
Yaban Hayvanı Üretim İstasyonu	3 adet
Tabiat Anıtı	1 adet
Avlak	11 adet
Toplam Orman Alanı	283.130 ha

Tablo 133: Orman Arazisi Alanı

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

12. GENÇLİK VE SPOR

Spor, çağımızın modern toplumlarında kültürel ve refah düzeylerinin bir göstergesi olarak anlam kazanan ve sosyal hayatın tüm yönlerini etkileyen önemli bir sosyal olgudur.

Spor, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın temel unsuru olan insanın beden ve ruh sağlığını geliştirmek, kişiliğin oluşumunu, karakter özelliklerinin gelişimini sağlamak, bilgi, beceri ve yetenek kazandırarak çevreye uyumu kolaylaştırmak, kişiler, toplumlar ve uluslararası dayanışma, kaynaşma ve barışı sağlamak, kişinin mücadele gücünü arttırmak yanında belli kurallara göre rekabet ölçüleri içerisinde mücadele etme, heyecan duyma, yarışma ve yarışmada üstün gelme amacıyla yapılan faaliyetlerdir. Spor, bireyin tabii çevresini beşeri çevre haline getirirken elde ettiği yetenekleri geliştiren, belirli kurallar altında araçlı veya araçsız, bireysel ya da toplu olarak boş zaman faaliyeti kapsamı içinde veya profesyonelce meslekleştirerek yaptığı, sosyalleştirici, toplumla bütünleştirici, ruh ve fiziki geliştiren rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir olgudur.

Spor, bireylerin hayatına olumlu gelişmeler kazandırırken toplumun da sağlıklı bir yapıya kavuşmasında, diğer sosyal kurumlarla ilişki kurarak toplumun bütünlüğü, çağdaşlaşması, tanınması ve gelişmesine katkı sağlamaktadır.

Bu bölümde, sosyo-ekonomik gelişmişlik parametreleri çerçevesinde gençlik ve spor göstergeleri incelenmektedir. Gençlik ve spor göstergeleri; “Genç Nüfusun Toplam Nüfus İçindeki Oranı, Spor Gençlik Merkezi Sayısı, Lisanslı Sporcu Sayısı, Kulüp Türleri, Stadyum Kapasiteleri” olmak üzere beş alt parametreyle sınırlandırılmıştır.

Sosyo-ekonomik analiz açısından gençlik ve spor göstergelerinin önemi; kalkınmanın en önemli unsuru olan insanın, fiziki ve moral gücünün, yetenek ve becerilerinin, uyumlu ve dengeli bir bütünlük içinde eğitilmesi ve geliştirilmesinde, çok cazip, etkili ve önemli bir aracı olarak benimsenmesidir.

Bu bölümde, İstanbul’un tespit edilen parametreler düzeyinde 2019-2020 dönemine ilişkin veriler karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir.

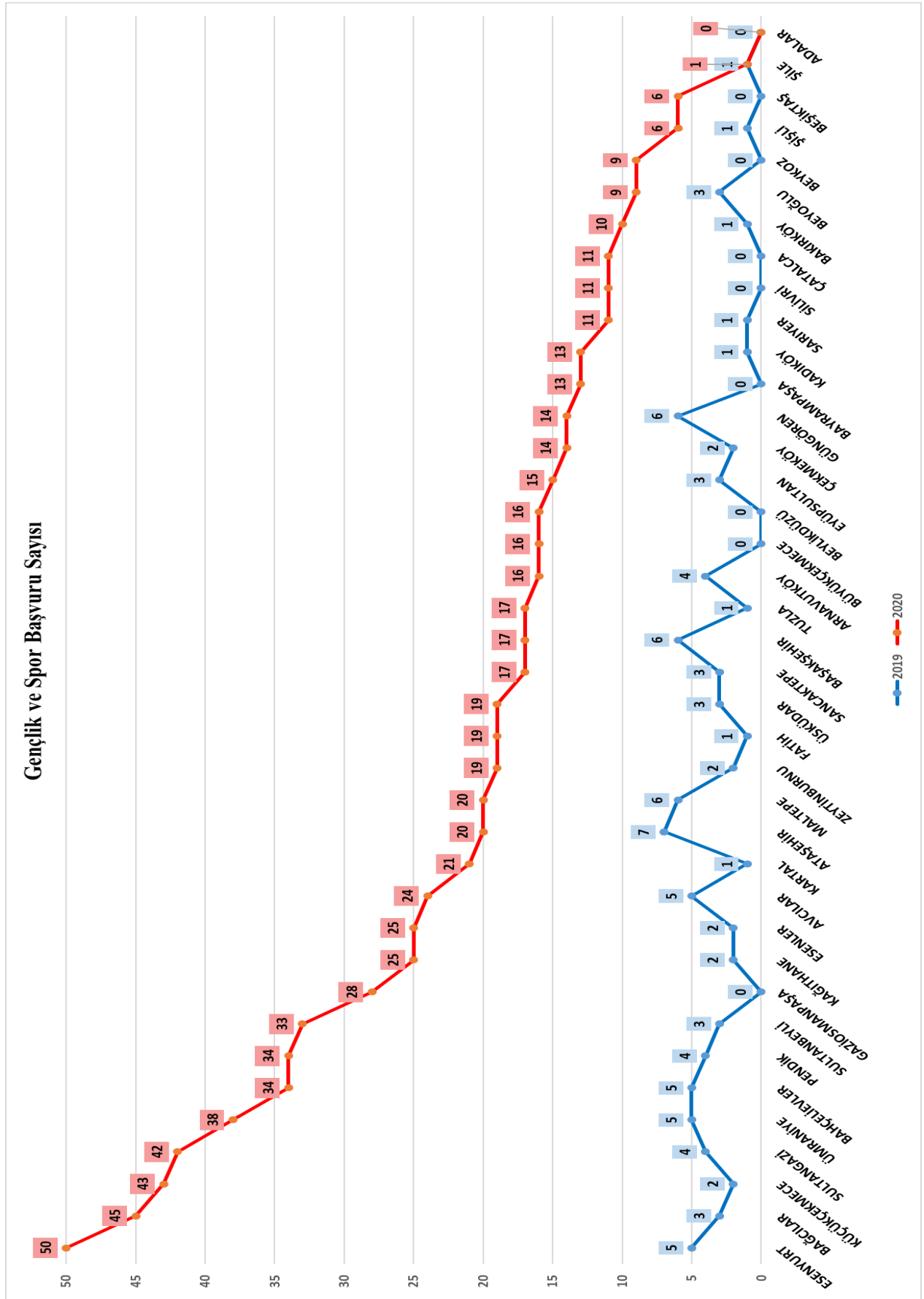
Açık Kapı Birimlerine Yapılan Gençlik ve Spor Konulu Başvurular;

İstanbul ilinde 2020 yılı Gençlik ve Spor konulu başvuruların en yüksek olduğu ilçe Esenyurt ilçesi oldu.

İstanbul İli Açık Kapı birimlerine yapılan Gençlik ve Spor konulu başvuru sayısı bir önceki yıla göre yüzde 740 artarak 781 oldu. 2020 yılı başvuru sayısı yoğunluğuna bakıldığında; 1. sırayı 50 ile Esenyurt alırken, Bağcılar 45 ile 2. sırada, Küçükçekmece 43 ile 3. sırada, Sultangazi ilçesi 42 başvuru ile 4. sırada bulunmaktadır. Gençlik ve Spor konulu başvuru sayısının en düşük olduğu ilçeler ise Şişli ve Beşiktaş 6'şar başvuru ile 37. sırada, Şile 1 başvuru ile 38. sırada, Adalar ilçesinde ise başvuru bulunmamakta ve son sırada yer almaktadır.

S.NO:	İLÇE ADI	2019 Yılı Başvuru Sayısı	2020 Yılı Başvuru Sayısı
1	ESENYURT	5	50
2	BAĞCILAR	3	45
3	KÜÇÜKÇEKMECE	2	43
4	SULTANGAZİ	4	42
5	ÜMRANİYE	5	38
6	PENDİK	4	34
7	BAHÇELİEVLER	5	34
8	SULTANBEYLİ	3	33
9	GAZİOSMANPAŞA	-	28
10	ESENLER	2	25
11	KAĞITHANE	2	25
12	AVCILAR	5	24
13	KARTAL	1	21
14	MALTEPE	6	20
15	ATAŞEHİR	7	20
16	FATİH	1	19
17	ÜSKÜDAR	3	19
18	ZEYTİNBURNU	2	19
19	SANCAKTEPE	3	17
20	BAŞAKŞEHİR	6	17
21	TUZLA	1	17
22	ARNAVUTKÖY	4	16
23	BEYLİKDÜZÜ	-	16
24	BÜYÜKÇEKMECE	-	16
25	EYÜPSULTAN	3	15
26	GÜNGÖREN	6	14
27	ÇEKMEKÖY	2	14
28	BAYRAMPAŞA	-	13
29	KADIKÖY	1	13
30	SARIYER	1	11
31	SİLİVRİ	-	11
32	ÇATALCA	-	11
33	BAKIRKÖY	1	10
34	BEYOĞLU	3	9
35	BEYKOZ	-	9
36	ŞİŞLİ	1	6
37	BEŞİKTAŞ	-	6
38	ŞİLE	1	1
39	ADALAR	-	-
TOPLAM		93	781

Tablo 134: 2019 ve 2020 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Gençlik ve Spor Başvurularının İlçelere Dağılımı
Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekâsı Uygulaması. [Ziy.Tar. : 06/07/2021]

Grafik 61: Gençlik ve Spor Başvuruları

Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekâsı Uygulaması. [Ziy.Tar. : 06/07/2021]

12.1. İstanbul İli Genç Nüfusun Toplam Nüfus İçindeki Oranı;

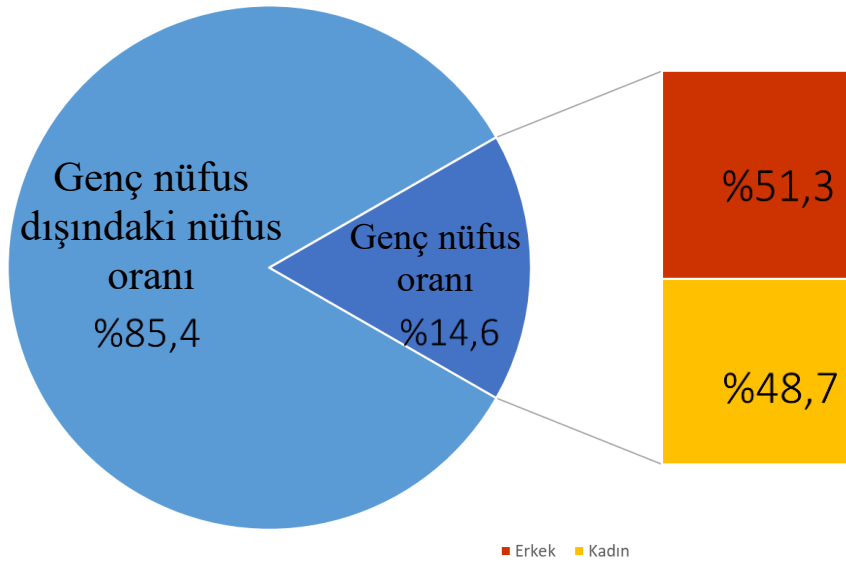
İstanbul ilinde genç nüfusta yüzde 1,88 azalma oldu.

İstanbul'un genç nüfusuna bakıldığında, bir önceki yıla göre 43 bin 498 kişi azalarak 2 milyon 263 bin 881 kişi olmuştur. Toplam nüfusun yüzde 14,6'sını genç nüfus oluşturmaktadır. Genç nüfusun yüzde 51,3'ü erkekler, yüzde 48,7'si kadınlardan oluşmaktadır.

			Genç Nüfus (15-24 yaş)			Genç nüfusun toplam nüfus içindeki oranı
Yıl	İl	Total	Toplam	Erkek	Kadın	
2019	Türkiye	83 154 997	12.955.672	6.647.265	6.308.407	15,6
	İstanbul	15 519 267	2.307.379	1.183.614	1.123.765	14,9
2020	Türkiye	83 614 362	12 893 750	6.610.022	6.283.728	15,4
	İstanbul	15 462 452	2 263 881	1.161.437	1.102.444	14,6

Tablo 135: Genç Nüfusun İl Toplam Nüfusu İçindeki Oranı

Kaynak: TÜİK, İl ve cinsiyete göre genç nüfus ile genç nüfusun il toplam nüfusu içindeki oranı, 2019-2020 [Ziy.Tar. : 07/07/2021]

Grafik 62: İl Nüfusunun Genç Nüfus Oranı ve Genç Nüfus Dışındaki Oranı

Kaynak: TÜİK, İl ve cinsiyete göre genç nüfus ve genç nüfusun il toplam nüfusu içindeki oranı, 2019-2020

12.2. İstanbul İli Spor Gençlik Merkezi / Lisanslı Sporcu Sayısı;

İstanbul ilinde, 2020 yılında 17 bin 269 lisanslı sporcu azaldı.

İstanbul ilinde lisanslı sporcu sayısına bakıldığında bir önceki yıla göre 17 bin 269 kişi azalarak 726 bin 241 kişiye düştü. Gençlik merkezi sayısı ise artış göstererek 2020 yılında 9 oldu.

SPOR	2018	2019	2020
Lisanslı Sporcu Sayısı	655.252	743.510	726.241
Gençlik Merkezi Sayısı	6	7	9

Tablo 136: Lisanslı Sporcu Sayısı ve Gençlik Merkezi Sayısı

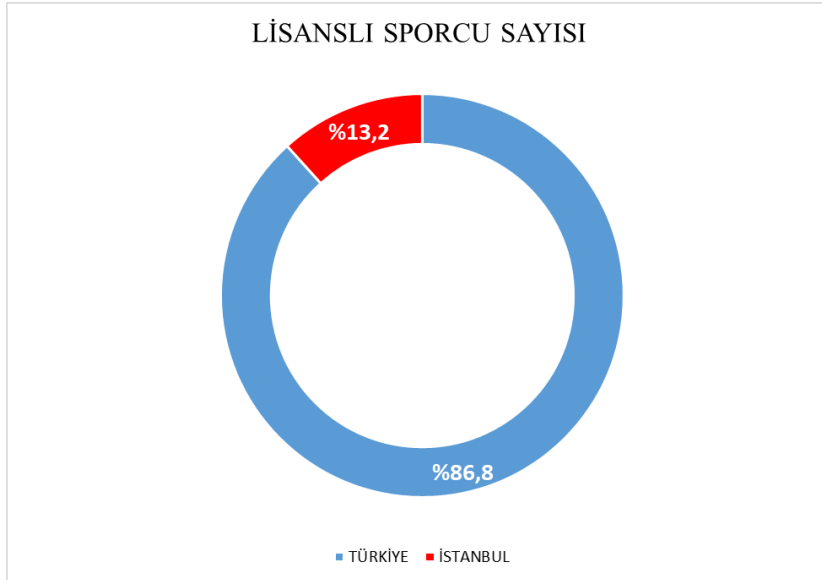
Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü, 2021 Şubat İl Brifingi

İstanbul ilindeki lisanslı sporcu sayısının Türkiye'ye oranı yüzde 13,2 oldu.

2020 YILI	TÜRKİYE	İSTANBUL	ORAN
LİSANSLI SPORCU SAYISI	5.476.897	726.241	13,2
FAAL SPORCU SAYISI	410.229	73.224	17,8

Tablo 137: İstanbul İlindeki Lisanslı Sporcu Sayısının Türkiye'ye Oranı

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

Grafik 63: İstanbul İlindeki Lisanslı Sporcu Sayısının Türkiye'ye Oranı

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

12.3. İstanbul İli Kulüp Türleri;

İstanbul ilinde 2020 yılında kulüplerde artış oldu.

İstanbul ilinde yer alan kulüp türleri ve kulüp sayılarına bakıldığında bir önceki yıla göre 116 kulüp artarak 2020 yılında 2 bin 238 oldu. Kulüp sayılarına göre 2 bin 33 kulüp ile spor kulübü 1. sırayı alırken bunu okul kulübü 115 kulüp sayısı ile 2. sırada izlenmektedir.

KULÜP TÜRÜ	2019	2020
SPOR KULÜBÜ	1.924	2.033
İHTİSAS KULÜBÜ	53	53
MÜESSESE KULÜBÜ	35	37
DİĞER (OKUL KULÜBÜ)	110	115
TOPLAM	2.122	2.238

Tablo 138: Kulüp Türleri

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

12.4. İstanbul İli Stadyum Kapasiteleri;

İstanbul'da 8 stadyumun toplam kapasitesi 260 bin 442 oldu.

Stadyum sayısı ve kapasitelerine bakıldığında, bir önceki yıla göre 2 stadyum daha faaliyete geçerek 8 stadyuma ulaştı. İstanbul'un stadyumlarını kapasitelerine göre oranladığımızda ise en büyük stadyumu Atatürk Olimpiyat Stadyumu'dur.

STADYUM ADI	2019		2020	
	YERİ	SEYİRCİ KAPASİTESİ	YERİ	SEYİRCİ KAPASİTESİ
ATATÜRK OLİMPİYAT STADI	BAŞAKŞEHİR	77.590	BAŞAKŞEHİR	76.092
TÜRK TELEKOM STADYUMU-GALATASARAY	ŞİŞLİ	52.652	ŞİŞLİ	52.223
ŞÜKRÜ SARAÇOĞLU STADYUMU-FENERBAHÇE	KADIKÖY	50.509	KADIKÖY	47.834
VODAFONE PARK (BEŞİKTAŞ)	BEŞİKTAŞ	41.903	BEŞİKTAŞ	41.903
RECEP TA YYİP ERDOĞAN STADI	BEYOĞLU	14.234	BEYOĞLU	14.234
BAŞAKŞEHİR FATİH TERİM STADYUMU	-	-	BAŞAKŞEHİR	17.156
MALTEPE HASAN POLAT STADYUMU	MALTEPE	5.000	MALTEPE	5.000
ESENLER KEMER STADYUMU	-	-	ESENLER	6.000
TOPLAM	6	241.888	8	260.442

Tablo 139: Stadyum Kapasiteleri

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü / İl Brifingi

13. ENERJİ

Elektrik, gaz ve su bir ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınmasında en önemli temel girdilerdendir. Ülkemizin gelişmişlik düzeyinin yükseltilmesi bakımından ekonomimizin en temel girdisi olan enerji, yaşamın her aşamasında gerekli olmaktadır.

Bu bölüm, sosyo-ekonomik gelişmişlik parametreleri çerçevesinde enerji göstergelerini incelemektedir. Enerji göstergeleri; “Enerji Tüketim Desteği Programı Kapsamında Yapılan Yardımlar, İletişim-Haberleşme, Doğalgaz, Elektrik” olmak üzere dört alt parametreyle sınırlandırılmıştır.

Sosyo-ekonomik analiz açısından enerji göstergelerinin önemi; ekonomik ve sosyal kalkınmanın kalitesinin iyileştirilmesidir.

Bu bölümde, İstanbul’da tespit edilen parametreler düzeyinde 2019-2020 dönemine ilişkin veriler karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir.

Açık Kapı Birimlerine Yapılan Enerji Konulu Başvurular;

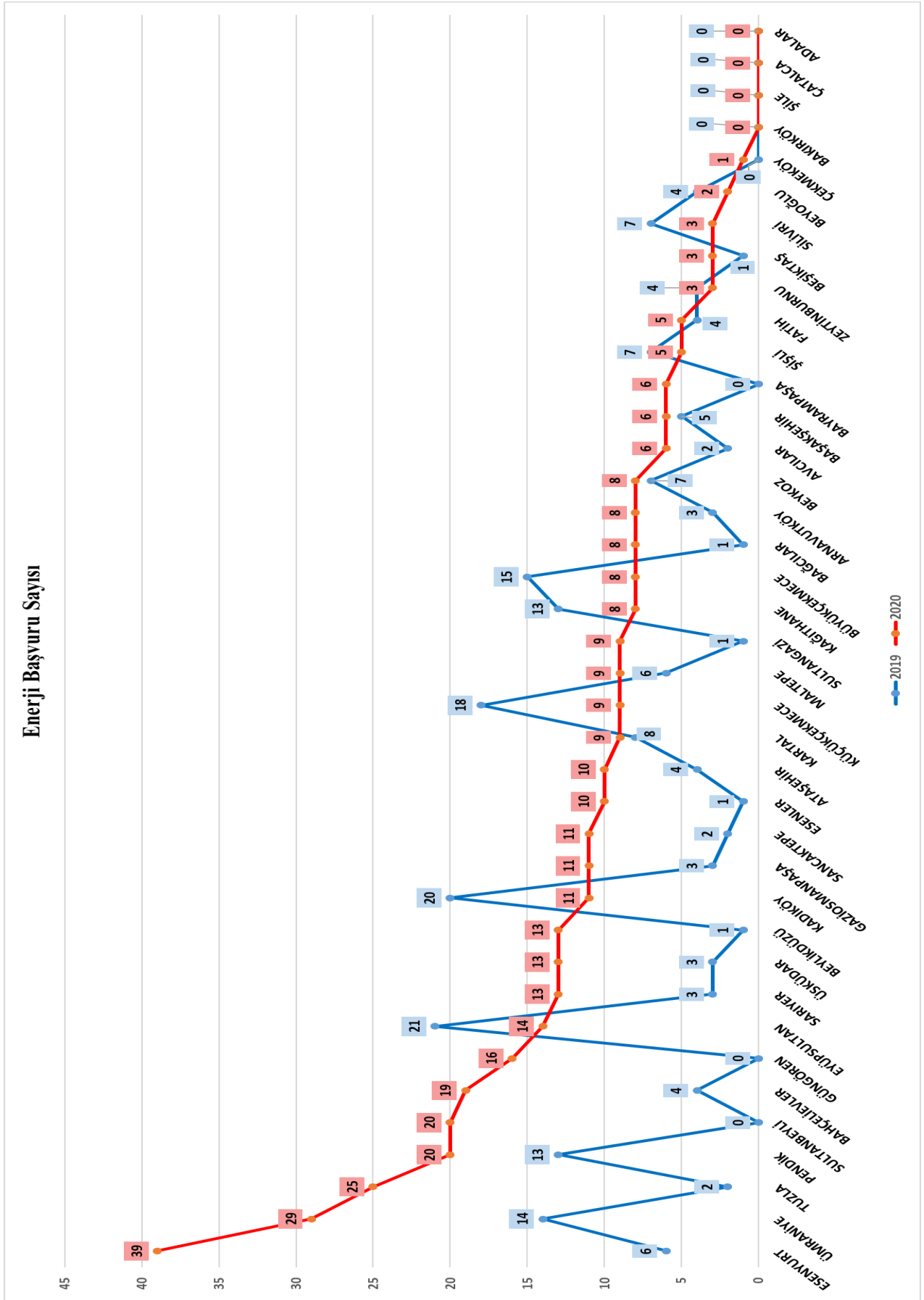
İstanbul ilinde 2020 yılı Enerji konulu başvurularının en yüksek olduğu ilçe Esenyurt ilçesi oldu.

İstanbul İli Açık Kapı birimlerine yapılan Enerji konulu başvuru sayısı bir önceki yıla göre yüzde 92 artarak 390 oldu. 2020 yılı başvuru sayısı yoğunluğuna bakıldığında; 1. sırayı 39 başvuru ile Esenyurt alırken, Ümraniye 29 başvuru ile 2. sırada, Tuzla 25 ile 3. sırada, Pendik ve Sultanbeyli ilçeleri 20’şer başvuru ile 4. sırada bulunmaktadır. Enerji konulu başvuru sayısının en düşük olduğu ilçeler ise Beyoğlu 2 ile 34. sırada Çekmeköy 1 başvuru ile 35. sırada, Adalar, Şile, Çatalca ve Bakırköy ilçelerinde başvuru bulunmamakta ve son sırada yer almaktadır.

S.NO:	İLÇE ADI	2019 Yılı Başvuru Sayısı	2020 Yılı Başvuru Sayısı
1	ESENYURT	6	39
2	ÜMRANİYE	14	29
3	TUZLA	2	25
4	PENDİK	13	20
5	SULTANBEYLİ	-	20
6	BAHÇELİEVLER	4	19
7	GÜNGÖREN	-	16
8	EYÜPSULTAN	21	14
9	ÜSKÜDAR	3	13
10	BEYLİKDÜZÜ	1	13
11	SARIYER	3	13
12	SANCAKTEPE	2	11
13	GAZİOSMANPAŞA	3	11
14	KADIKÖY	20	11
15	ESENLER	1	10
16	ATAŞEHİR	4	10
17	KÜÇÜKÇEKMECE	18	9
18	SULTANGAZİ	1	9
19	MALTEPE	6	9
20	KARTAL	8	9
21	BAĞCILAR	1	8
22	KAĞITHANE	13	8
23	ARNAVUTKÖY	3	8
24	BÜYÜKÇEKMECE	15	8
25	BEYKOZ	7	8
26	AVCILAR	2	6
27	BAŞAKŞEHİR	5	6
28	BAYRAMPAŞA	-	6
29	FATİH	4	5
30	ŞİŞLİ	7	5
31	ZEYTİNBURNU	4	3
32	SİLİVRİ	7	3
33	BEŞİKTAŞ	1	3
34	BEYOĞLU	4	2
35	ÇEKMEKÖY	-	1
36	BAKIRKÖY	-	-
37	ÇATALCA	-	-
38	ŞİLE	-	-
39	ADALAR	-	-
	TOPLAM	203	390

Tablo 140: 2019 ve 2020 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Emniyet ve Güvenlik Başvurularının İlçelere Dağılımı
Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekâsı Uygulaması. [Ziy.Tar. : 06/07/2021]

Enerji Başvuru Sayısı

Grafik 64: Enerji Başvuruları

Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekâsı Uygulaması. [Ziy.Tar. : 06/07/2021]

13.1. Elektrik Tüketim Desteği Programı Kapsamında Yapılan Yardımlar;

İstanbul ilinde elektrik tüketim desteği yardımı, değişim oranına göre yüzde 97,25 arttı.

İstanbul Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarınca elektrik tüketim desteği programı kapsamında yapılan yardımlar bir önceki yıla göre yüzde 97,25 artarak 2020 yılında 95 bin 011 haneye 58 milyon 829 bin 424 TL yardım yapıldı.

	2019		2020	
	HANE SAYISI	TUTAR	HANE SAYISI	TUTAR
ELEKTRİK TÜKETİM DESTEĞİ	70177	29.824.992,05	95011	58.829.424,64

Tablo 141: Elektrik Tüketim Desteği Programı Kapsamında Yapılan Yardımlar

Kaynak: İstanbul İl Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı /14.07.2021 tarih ve 1202 sayılı yazısı

13.2. İletişim – Haberleşme;

İstanbul ilinde toplam abone sayısı 2 milyon 394 bin 880 oldu.

İSTANBUL	TELEFON SANTRAL KAPASİTESİ	ABONE SAYISI	BEKLEYEN ABONE	ANKESÖRLÜ TELEFON
AVRUPA YAKASI	3.719.320	1.578.213	1.911	4.670
ANADOLU YAKASI	2.194.293	816.667	877	3.152
TOPLAM	5.913.613	2.394.880	2.788	7.822

Tablo 142: İletişim - Haberleşme

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü /İl Brifingi

13.3. ENERJİ İSTATİSTİKLERİ

13.3.1. Doğalgaz;

İstanbul ilinde doğalgaz abonelik sayısında artış oldu.

İstanbul'da doğalgaz abone sayısı bir önceki yıla göre 125 bin 992 abone artarak 2020 yılı doğalgaz abone sayısı 6 milyon 775 bin 510 oldu.

Kişi başına yıllık doğalgaz tüketiminde ise bir önceki yıla göre 20 m3 artarak 401 m3 olmuştur.

YIL	ABONE SAYISI	YIL	ABONE SAYISI
2019	6.649.518	2020	6.775.510

Tablo 143: İldeki Doğalgaz Abone Sayıları

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü /İl Brifingi

DOĞALGAZ	2019	2020
TOPLAM DOĞALGAZ TÜKETİMİ (m ³)	5.916.051.890	6.207.725.000
KİŞİ BAŞINA YILLIK DOĞALGAZ TÜKETİMİ (m ³)	381	401

Tablo 144: Kişi Başına Yıllık Doğalgaz Tüketimi

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü /İl Brifingi

13.3.2. Elektrik;

İstanbul ilinde elektrik abone sayısında artış oldu.

İstanbul ilinde elektrik abone sayısı bir önceki yıla göre 123 bin 576 abone artarak 2020 yılı elektrik abone sayısı 8 milyon 187 bin 613 oldu.

Kişi başına yıllık elektrik tüketiminde ise bir önceki yıla göre 67 kwh azalarak 2 bin 223 kwh olmuştur.

ABONE GRUBU	2019 ABONE SAYISI			2020 ABONE SAYISI		
	AVRUPA YAKASI	ANADOLU YAKASI	TOPLAM	AVRUPA YAKASI	ANADOLU YAKASI	TOPLAM
MESKEN	4.163.743	2.584.665	6.748.408	4.241.753	2.633.394	6.875.147
TİCARETHANE	938.899	314.896	1.253.795	936.113	336.293	1.272.406
SANAYİ	13.113	2.971	16.084	13.992	3.245	17.237
RESMİ DAİRE*	-	-	-	-	-	-
DİĞER	19.225	26.561	45.786	14.379	8.444	22.823
TOPLAM	5.134.980	2.929.093	8.064.037	5.206.237	2.981.376	8.187.613

* **BEDAS ve AYEDAŞ'ın yeni raporlama sisteminde, resmi daire tüketim bilgileri Diğer Grubunda gösterilmiştir.**

Tablo 145: İldeki Elektrik Abone Sayıları

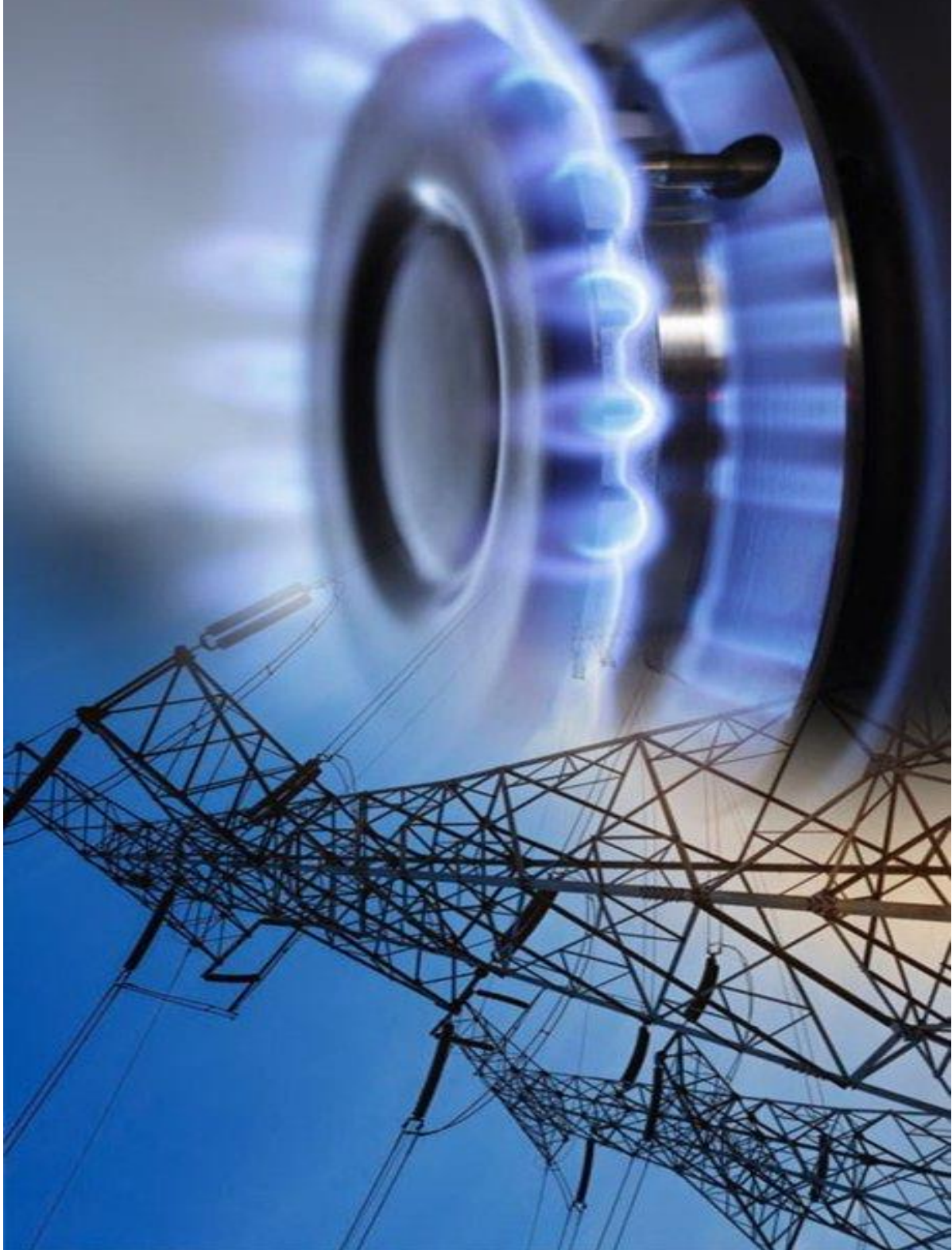
Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü /İl Brifingi

	2019	2020
TOPLAM ELEKTRİK TÜKETİMİ (kWh)	35.536.623.323	34.371.876.813
KİŞİ BAŞINA ELEKTRİK TÜKETİMİ (kWh)*	2.290	2.223

Tablo 146: Kişi Başına Yıllık Doğalgaz Tüketimi

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü /İl Brifingi

14. DİN HİZMETLERİ

Din, tarihin her döneminde birey ve toplumun ilgilendiği ve vazgeçemediği tek kurumdur. Din akıl sahibi insanları, kendi tercihleri bizzat hayırlı olan şeylere götüren ilahi prensipler bütünüdür.

Dinin amacı; insanları iyiye, güzele, hayra sevk ederek onları hem dünyada hem de ahirette mutlu kılmaktır.

Hak din sevgi, saygı ve nezakete telkin eder. Din insanı hayatın menşei, anlamı ve geleceği gibi var oluşun en temel soruları üzerine düşünmeye çağırır. İnsanları yaratılıştaki sebep ve amaçtan haberdar eder.

Bu bölüm, sosyo-ekonomik gelişmişlik parametreleri çerçevesinde din hizmetleri göstergelerini incelemektedir. Bu göstergeler; “Cami Sayısı, İmam ve Müezzin Sayısı, Kuran Kursu ve Öğretici Sayısı” olmak üzere üç alt parametreden oluşmaktadır.

Bu bölümde, İstanbul’un tespit edilen parametrelerine ilişkin verileri incelenmiştir.

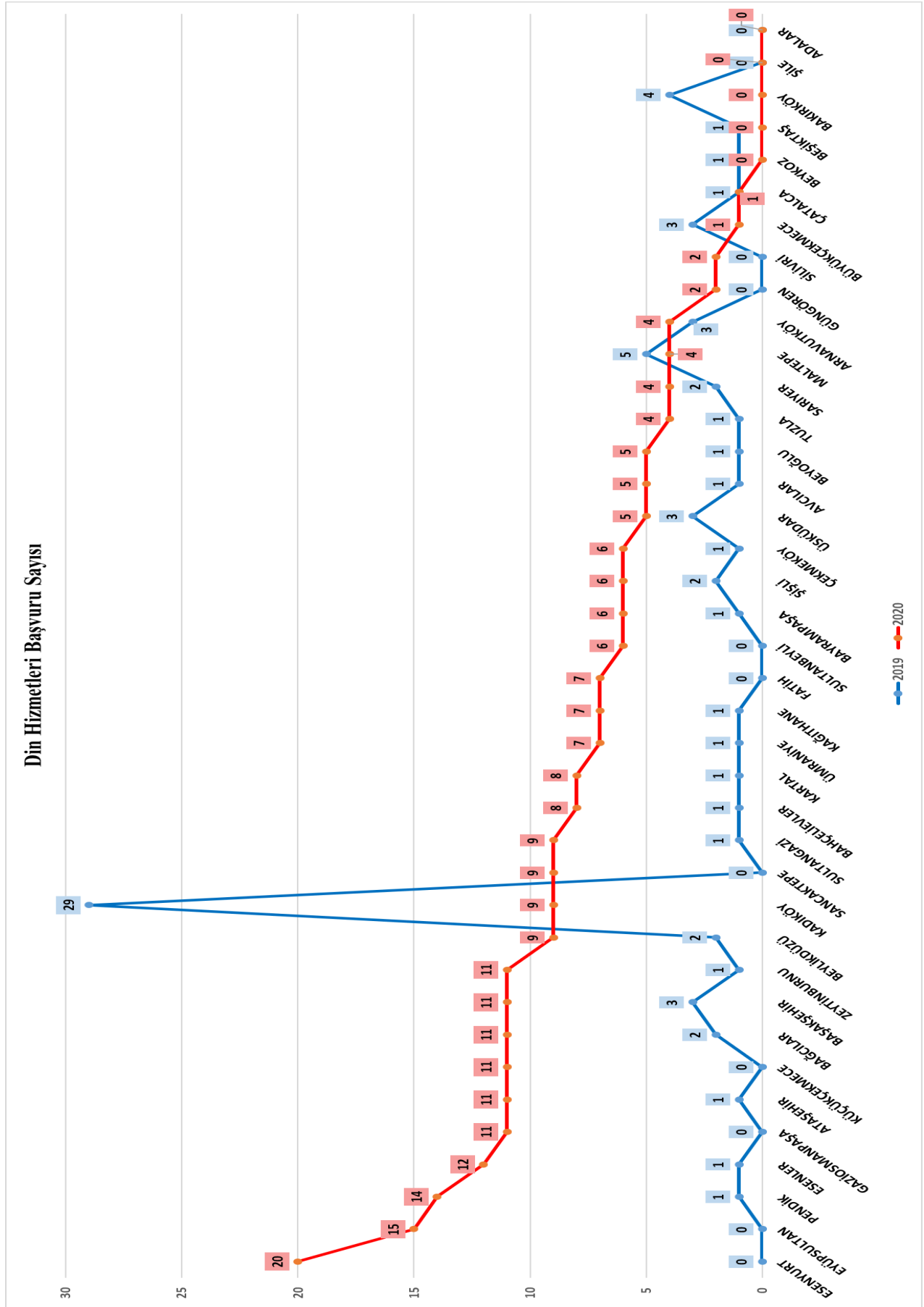
Açık Kapı Birimlerine Yapılan Din Hizmetleri Konulu Başvurular;

İstanbul ilinde 2020 yılı Din Hizmetleri konulu başvuruların en yüksek olduğu ilçe Esenyurt ilçesi oldu.

İstanbul İli Açık Kapı birimlerine yapılan Din Hizmetleri konulu başvuru sayısı bir önceki yıla göre yüzde 248 artarak 261 oldu. 2020 yılı başvuru sayısı yoğunluğuna bakıldığında; 1. sırayı 20 ile Esenyurt alırken, Eyüpsultan 15 ile 2. sırada, Pendik 14 ile 3. sırada, Esenler ilçesi 12 başvuru ile 4.sırada bulunmaktadır. Din Hizmetleri konulu başvuru sayısının en düşük olduğu ilçeler ise Güngören ve Silivri ilçeleri 2’şer başvuru ile 32. sırada, Büyükçekmece ve Çatalca ilçeleri 1’er başvuru ile 34. Sırada, Beykoz, Bakırköy, Beşiktaş, Adalar ve Şile ilçelerinde başvuru bulunmamakta olup son sırada yer almaktadır.

S.NO:	İLÇE ADI	2019 Yılı Başvuru Sayısı	2020 Yılı Başvuru Sayısı
1	ESENYURT	-	20
2	EYÜPSULTAN	-	15
3	PENDİK	1	14
4	ESENLER	1	12
5	BAĞCILAR	2	11
6	KÜÇÜKÇEKMECE	-	11
7	ZEYTİNBURNU	1	11
8	GAZİOSMANPAŞA	-	11
9	BAŞAKŞEHİR	3	11
10	ATAŞEHİR	1	11
11	SULTANGAZİ	1	9
12	SANCAKTEPE	-	9
13	KADIKÖY	29	9
14	BEYLİKDÜZÜ	2	9
15	BAHÇELİEVLER	1	8
16	KARTAL	1	8
17	ÜMRANİYE	1	7
18	KAĞITHANE	1	7
19	FATİH	-	7
20	SULTANBEYLİ	-	6
21	ÇEKMEKÖY	1	6
22	BAYRAMPAŞA	1	6
23	ŞİŞLİ	2	6
24	AVCILAR	1	5
25	BEYOĞLU	1	5
26	ÜSKÜDAR	3	5
27	ARNAVUTKÖY	3	4
28	SARIYER	2	4
29	MALTEPE	5	4
30	TUZLA	1	4
31	SİLİVRİ	-	2
32	GÜNGÖREN	-	2
33	BÜYÜKÇEKMECE	3	1
34	ÇATALCA	1	1
35	BEYKOZ	1	0
36	BAKIRKÖY	4	0
37	BEŞİKTAŞ	1	0
38	ŞİLE	-	0
39	ADALAR	-	0
TOPLAM		75	261

Tablo 147: 2019 ve 2020 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Din Hizmetleri Başvurularının İlçelere Dağılımı
Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekası Uygulaması. [Ziy.Tar. : 07/07/2021]

Grafik 65: Din Hizmetleri Başvuruları

Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekâsı Uygulaması. [Ziy.Tar. : 07/07/2021]

14.1. İstanbul İlinde Cami Sayısı;

İstanbul ilinde cami sayısı en fazla olduğu Fatih ilçesi, cami sayısının en az olduğu ilçe ise Adalar ilçesi olduğu görülmektedir.

İstanbul İl Müftülüğünden alınan verilere göre, İstanbul’da toplam 3 bin 538 cami bulunuyor. Kent genelinde cami sayısına bakıldığında ilk sırada 350 cami ile Fatih ilçesi bulunuyor. Fatih’i sırayla 196 camiyle Üsküdar, 147 camiyle Ümraniye, 146 camiyle Pendik takip ediyor.

Kentte en az cami sayısı 9 cami ile Adalar’da bulunuyor. Adaları 37 camiyle Bakırköy, 42 camiyle Beşiktaş takip ediyor.

957 bin 398 Kişinin yaşadığı İstanbul’un en kalabalık ilçesi Esenyurt’ta 84 cami bulunuyor. İlçede 11 bin 398 kişiye bir cami düşüyor.

S.NO:	İlçeler	Nüfus	Cami Sayısı	Nüfus / Cami
1	FATİH	396.594	350	1.133
2	ÜSKÜDAR	520.771	196	2.657
3	ÜMRANİYE	713.803	147	4.856
4	PENDİK	726.481	146	4.976
5	BEYKOZ	246.110	137	1.796
6	ARNAVUTKÖY	296.709	130	2.282
7	EYÜPSULTAN	405.845	125	3.247
8	BAŞAKŞEHİR	469.924	120	3.916
9	SARIYER	335.298	114	2.941
10	SULTANBEYLİ	343.318	113	3.038
11	ŞİLE	37.904	107	354
12	KÜÇÜKÇEKMECE	789.633	101	7.818
13	BEYOĞLU	226.396	100	2.264
14	BAĞCILAR	737.206	92	8.013
15	ESENYURT	957.398	84	11.398
16	KARTAL	474.514	83	5.717
17	ZEYTİNBURNU	283.657	83	3.418
18	KAĞITHANE	442.415	82	5.395
19	MALTEPE	515.021	82	6.281
20	GAZİOSMANPAŞA	487.778	76	6.418
21	SANCAKTEPE	456.861	73	6.258
22	TUZLA	273.608	73	3.748
23	ATAŞEHİR	422.594	71	5.952
24	BAHÇELİEVLER	592.371	71	8.343
25	SULTANGAZİ	537.488	69	7.790
26	KADIKÖY	481.983	68	7.088
27	BÜYÜKÇEKMECE	257.362	64	4.021
28	ÇATALCA	74.975	63	1.190
29	SİLİVRİ	200.215	62	3.229
30	AVCILAR	436.897	61	7.162
31	BAYRAMPAŞA	269.950	60	4.499
32	ŞİŞLİ	266.793	57	4.681
33	ESENLER	446.276	49	9.108
34	BEYLİKDÜZÜ	365.572	48	7.616
35	GÜNGÖREN	280.299	47	5.964
36	ÇEKMEKÖY	273.658	46	5.949
37	BEŞİKTAŞ	176.513	42	4.203
38	BAKIRKÖY	226.229	37	6.114
39	ADALAR	16.033	9	1.781
	TOPLAM	15.462.452	3.538	4.370

Tablo 148: Cami Sayıları

Kaynak: İstanbul İl Müftülüğü [Ziy.Tar. : 10/05/2021]

14.2. İstanbul İlinde İmam ve Müezzin Sayısı;

İstanbul ilinde İmam ve Müezzin personelinin en yüksek olduğu ilçe Fatih oldu.

İstanbul'da toplam 4 bin 260 imam ve müezzin bulunuyor. Kent genelinde personel sayısına bakıldığında ilk sırada 454 personel ile Fatih ilçesi bulunuyor. Fatih ilçesini sırasıyla 257 personelle Üsküdar, 158 personelle Pendik ilçeleri takip etmektedir.

S.NO:	İlçeler	Personel Sayısı (İmam ve Müezzin)
1	FATİH	454
2	ÜSKÜDAR	257
3	PENDİK	185
4	ÜMRANİYE	175
5	BEYKOZ	159
6	SULTANBEYLİ	144
7	EYÜPSULTAN	140
8	BEYOĞLU	138
9	KÜÇÜKÇEKMECE	133
10	SARIYER	129
11	ARNAVUTKÖY	126
12	BAŞAKŞEHİR	123
13	BAĞCILAR	120
14	KARTAL	107
15	MALTEPE	105
16	KADIKÖY	101
17	ATAŞEHİR	100
18	GAZİOSMANPAŞA	98
19	SANCAKTEPE	97
20	KAĞITHANE	96
21	ŞİLE	94
22	BAHÇELİEVLER	92
23	ZEYTİNBURNU	90
24	TUZLA	88
25	SULTANGAZİ	84
26	BAYRAMPAŞA	81
27	ESENYURT	79
28	ŞİŞLİ	72
29	ESENLER	69
30	GÜNGÖREN	66
31	BÜYÜKÇEKMECE	63
32	SİLİVRİ	59
33	BEŞİKTAŞ	58
34	ÇEKMEKÖY	58
35	ÇATALCA	57
36	AVCILAR	54
37	BAKIRKÖY	50
38	BEYLİKDÜZÜ	50
39	ADALAR	9
TOPLAM		4.260

Tablo 149: İmam ve Müezzin Sayısı

Kaynak: İstanbul İl Müftülüğü [Ziy.Tar. : 10/05/2021]

14.3. İstanbul İlinde Kur'an Kursu ve Öğretici Sayıları;

İstanbul ilinde Kur'an Kursu sayısının en fazla olduğu ilçe Üsküdar ilçesi oldu.

İstanbul'da toplam bin 388 Kur'an Kursu'nda 2 bin 715 öğretici bulunuyor. Kent genelinde Kur'an Kursu sayısına bakıldığında ilk sırada 78 Kur'an Kursu ile Üsküdar ilçesi bulunuyor. Üsküdar'ı 70 Kur'an Kursu ile Fatih, 69 Kur'an Kursu ile Ümraniye ilçesi izliyor. Kent genelinde öğretici sayısına bakıldığında ise ilk sırada 176 öğretici ile Pendik ilçesi bulunuyor. Bunu 170 öğretici ile Üsküdar, 156 öğretici ile Ümraniye ilçeleri takip ediyor.

S.NO:	İlçeler	Kuran Kursu Sayısı	Öğretici Sayısı
1	ÜSKÜDAR	78	170
2	FATİH	70	148
3	ÜMRANİYE	69	156
4	KÜÇÜKÇEKMECE	63	97
5	KARTAL	57	87
6	SULTANBEYLİ	57	88
7	BAĞCILAR	56	151
8	BEYKOZ	54	64
9	PENDİK	53	176
10	BAHÇELİEVLER	51	130
11	MALTEPE	47	78
12	SANCAKTEPE	47	99
13	SULTANGAZİ	42	67
14	KAĞITHANE	39	60
15	SARIYER	39	54
16	ATAŞEHİR	34	71
17	ÇATALCA	33	6
18	GAZİOSMANPAŞA	33	85
19	ESENYURT	32	56
20	BEYLİKDÜZÜ	31	79
21	TUZLA	31	58
22	EYÜPSULTAN	30	70
23	BAŞAKŞEHİR	28	83
24	BEYOĞLU	27	49
25	ESENLER	27	48
26	ZEYTİNBURNU	27	48
27	AVCILAR	26	47
28	BÜYÜKÇEKMECE	24	51
29	KADIKÖY	24	51
30	ARNAVUTKÖY	22	36
31	ÇEKMEKÖY	22	32
32	BAYRAMPAŞA	20	70
33	GÜNGÖREN	20	52
34	BAKIRKÖY	16	26
35	SİLİVRİ	16	13
36	ŞİŞLİ	16	22
37	BEŞİKTAŞ	14	19
38	ŞİLE	10	15
39	ADALAR	3	3
TOPLAM		1.388	2.715

Tablo 150: Kur'an Kursu ve Öğretici Sayıları

Kaynak: İstanbul İl Müftülüğü [Ziy.Tar. : 10/05/2021]

14.4. İstatistikî Oranlar;

İstanbul ilinde her 4 bin 396 kişiye bir cami düşmektedir.

TÜİK verilerine göre İstanbul, ülke nüfusunun yüzde 18,4'ünü barındırıyor. 15 milyon 462 bin 452 kişinin yaşadığı metropolde her 4 bin 396 kişiye bir cami düşüyor.

Bir Camiye Düşen Cemaat Sayısı	Bir İlçeye Düşen Cami Sayısı	Bir Camiye Düşen Cami Görevlisi Sayısı
4,396 (oransal)	90 (oransal)	1,2 (oransal)

Tablo 151: İstatistikî Oranlar

Kaynak: İstanbul İl Müftülüğü [Ziy.Tar. : 10/05/2021]

15. KÜLTÜR VE TURİZM

Bir toplumda yaşayan bireyler tarafından kabul görmüş, aynı zamanda paylaşılmış olan örf, adet, anane, sanat ve inanç kültür kavramının tanımını oluşturmaktadır.

Kültür turizmi ise bir toplumun kültürel mirasını, anıtlarını ve yapılarını yerinde görmek, toplumun kültürel değerlerini ve yaşam tarzını keşfedilmesini sağlamak, aynı zamanda o toplumun farklı bir göz ile tanımaya çalışmak gibi değerleri içerisinde barındıran, bu tür değerlerin deneyimlemek için seyahatler gerçekleştirmeye ve ziyaret edilen yerlerde turistik mal ve hizmetlerden yararlanmayı içeren bir turizm çeşididir.

Bu bölüm, sosyo-ekonomik gelişmişlik parametreleri çerçevesinde kültür ve turizm göstergelerini incelemektedir. Bu göstergeler; “Tarihi Değere Sahip Yapılar, Müzelerin Ziyaretçi Sayıları, Kütüphane Kitap Sayıları, Kütüphane Üye Sayıları, İstanbul’a Gelen Yabancı Ziyaretçi Sayıları, Yabancı Ziyaretçilerin Sınır Kapılarına Göre Dağılımı, Konaklama Tesisleri” olmak üzere yedi alt parametreyle sınırlandırılmıştır.

Bu bölümde, İstanbul’un tespit edilen parametreler düzeyinde 2019-2020 dönemine ilişkin veriler karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir.

Açık Kapı Birimlerine Yapılan Kültür ve Turizm Konulu Başvurular;

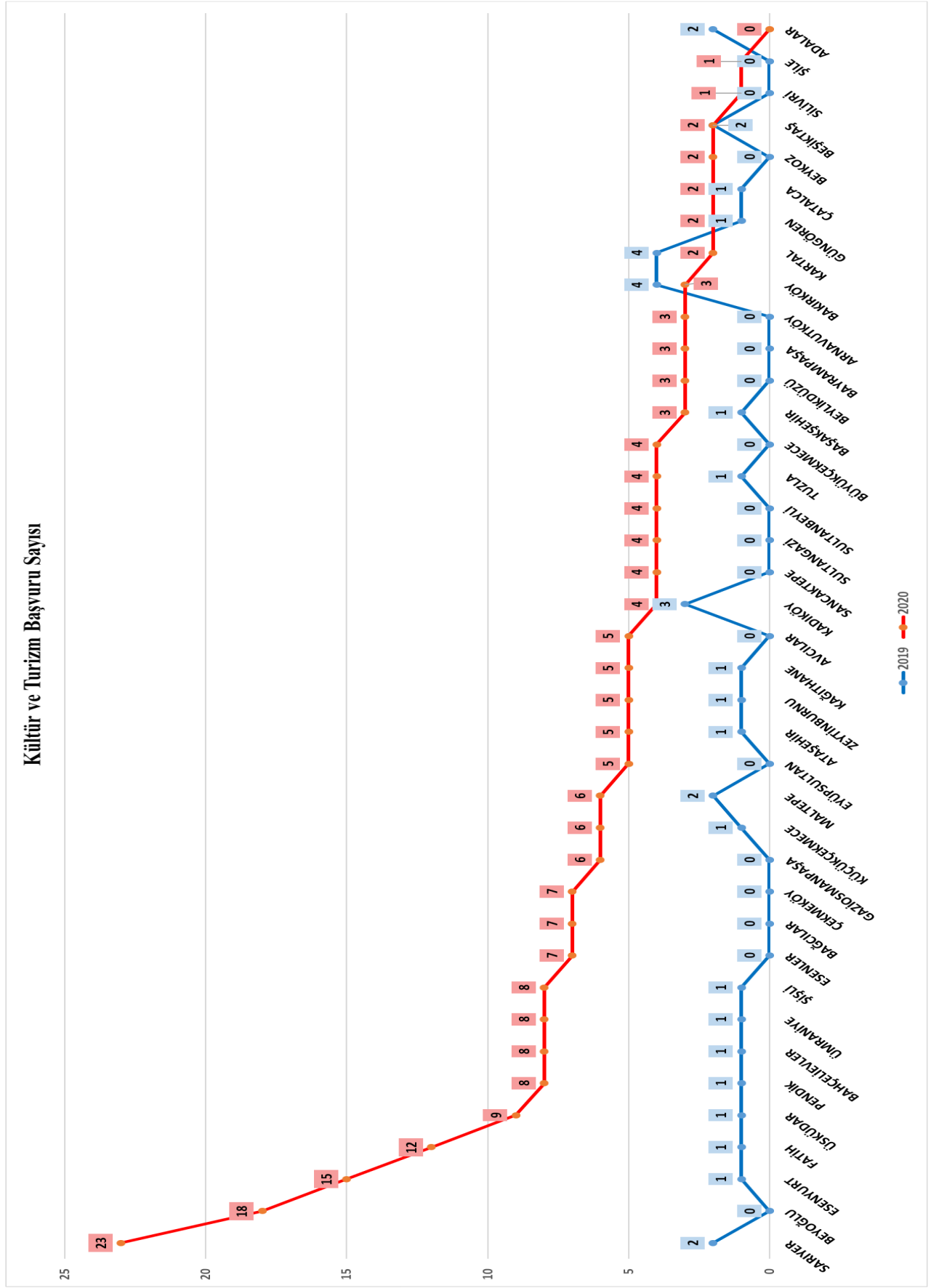
İstanbul ilinde 2020 yılı Kültür ve Turizm konulu başvuruların en yüksek olduğu ilçe Sarıyer ilçesi oldu.

İstanbul İli Açık Kapı birimlerine yapılan Kültür ve Turizm konulu başvuru sayısı bir önceki yıla göre yüzde 559 artarak 224 oldu. 2020 yılı başvuru sayısı yoğunluğuna bakıldığında; 1. sırayı 23 ile Sarıyer alırken, Beyoğlu 18 ile 2. sırada, Esenyurt 15 ile 3. sırada, Fatih ilçesi 12 başvuru ile 4. sırada bulunmaktadır. Kültür ve Turizm konulu başvuru sayısının en düşük olduğu ilçeler Beşiktaş, Beykoz, Çatalca, Güngören ve Kartal ilçeleri olup 2'şer başvuru ile 36. sırada, Silivri ve Şile ilçeleri 1'er başvuru ile 38. sırada, Adalar ilçesinde ise başvuru bulunmamakta olup son sırada yer almaktadır.

S.NO:	İLÇE ADI	2019 Yılı Başvuru Sayısı	2020 Yılı Başvuru Sayısı
1	SARIYER	2	23
2	BEYOĞLU	-	18
3	ESENYURT	1	15
4	FATİH	1	12
5	ÜSKÜDAR	1	9
6	ÜMRANİYE	1	8
7	BAHÇELİEVLER	1	8
8	PENDİK	1	8
9	ŞİŞLİ	1	8
10	BAĞCILAR	-	7
11	ESENLER	-	7
12	ÇEKMEKÖY	-	7
13	KÜÇÜKÇEKMECE	1	6
14	GAZİOSMANPAŞA	-	6
15	MALTEPE	2	6
16	KAĞITHANE	1	5
17	ZEYTİNBURNU	1	5
18	AVCILAR	-	5
19	ATAŞEHİR	1	5
20	EYÜPSULTAN	-	5
21	SULTANGAZİ	-	4
22	SANCAKTEPE	-	4
23	SULTANBEYLİ	-	4
24	BÜYÜKÇEKMECE	-	4
25	KADIKÖY	3	4
26	TUZLA	1	4
27	ARNAVUTKÖY	-	3
28	BAŞAKŞEHİR	1	3
29	BAYRAMPAŞA	-	3
30	BEYLİKDÜZÜ	-	3
31	BAKIRKÖY	4	3
32	GÜNGÖREN	1	2
33	KARTAL	4	2
34	BEYKOZ	-	2
35	ÇATALCA	1	2
36	BEŞİKTAŞ	2	2
37	SİLİVRİ	-	1
38	ŞİLE	-	1
39	ADALAR	2	-
	TOPLAM	34	224

Tablo 152: 2019 ve 2020 Yılında Açık Kapı Birimlerine Yapılan Kültür ve Turizm Başvurularının İlçelere Dağılımı
Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekâsı Uygulaması. [Ziy.Tar. : 07/07/2021]

Kültür ve Turizm Başvuru Sayısı

Grafik 66: Kültür ve Turizm Başvuruları

Kaynak: <https://rapor.icisleri.gov.tr/PBIReports/browse/>, İş Zekâsı Uygulaması. [Ziy.Tar. : 07/07/2021]

15.1. Tarihi Değere Sahip Yapılar;

İstanbul ilinde Ayasofya ve Kariye müzesi, müze statüsü iptal edilerek ibadete açılmıştır.

Tarihi değere sahip yapılara bakıldığında ise en fazla sayıda tarihi yapının çeşmeler, en az sayıda tarihi yapının sinagog olduğu gözlemlendi.

TÜR	2019	2020
Saray*	28	28
Medrese	90	90
Müze	101	99
Cami**	517	519
Kilise	164	164
Sinagog	19	19
Türbe***	199	199
Çeşme	595	595
Hamam	93	93
TOPLAM	1.806	1.806

* Milli Saraylar İdaresi Başkanlığına Bağlı Saray sayısı 4'tür.

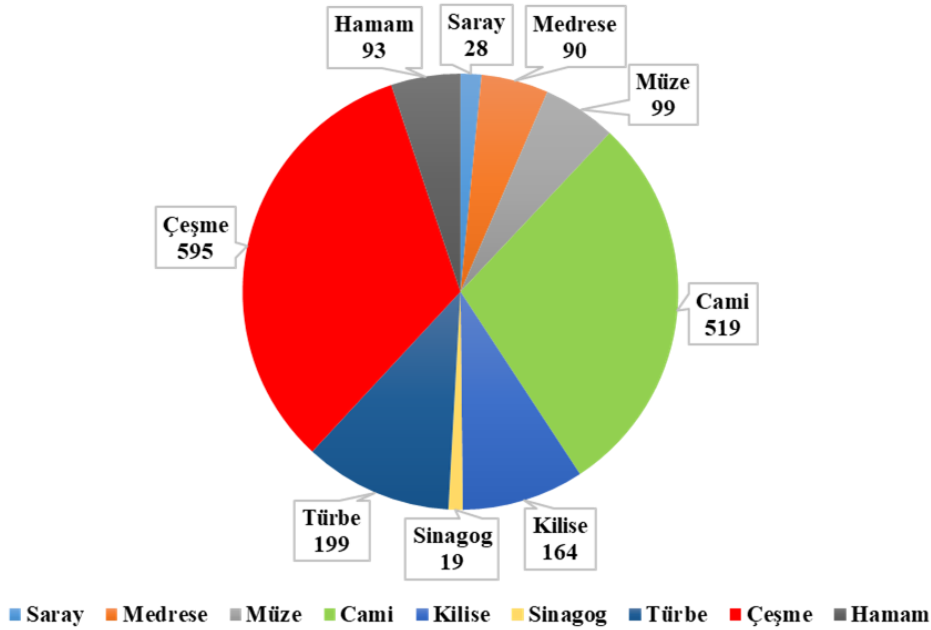
** Tarihi Turistik Camiler ile Selatin Camilerin toplam sayısıdır. İstanbul genelindeki toplam Cami sayısı 3.540'tır.

*** 124 Adedi Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlıdır.

Tablo 153: Tarihi Değere Sahip Yapılar

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü /İl Brifingi

Tarihi Değere Sahip Yapılar, 2020

Grafik 67: Tarihi Değere Sahip Yapılar

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü /İl Brifingi

15.2. Müzelerin Ziyaretçi Sayıları;

İstanbul ilinde müzelerin ziyaretçi sayılarında azalma oldu.

İstanbul ilinde müzelerin ziyaretçi sayılarına bakıldığında, bir önceki yıla göre pandemi nedeniyle ziyaretçi sayısı 7 milyon bin 173 kişi azalarak 770 bin 754 kişi oldu.

2020 yılında Ayasofya Müzesi 471 bin 868 ziyaretçi sayısı ile en fazla ziyaretçiyi ağırlarken onu 117 bin 58 kişi ile Arkeoloji Müzeleri takip etti.

MÜZENİN ADI	2019	2020 (Ocak-Ekim)
Arkeoloji Müzeleri	469.539	117.058
Türk ve İslam Eserleri Müzesi	181.563	42.447
Ayasofya Müzesi *	3.768.168	471.868
Topkapı Sarayı Müzesi **	2.720.119	0
Galata Mevlevihanesi Müzesi	68.598	17.189
Hisarlar Müzesi	112.141	31.368
İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi	169.906	27.405
Kariye Müzesi *	197.119	45.097
Büyük Saray Mozaikleri Müzesi	81.752	16.117
Adam Mickiewicz Müzesi	3.002	1.537
İstanbul Havalimanı Müzesi	0	668
TOPLAM	7.771.927	770.754

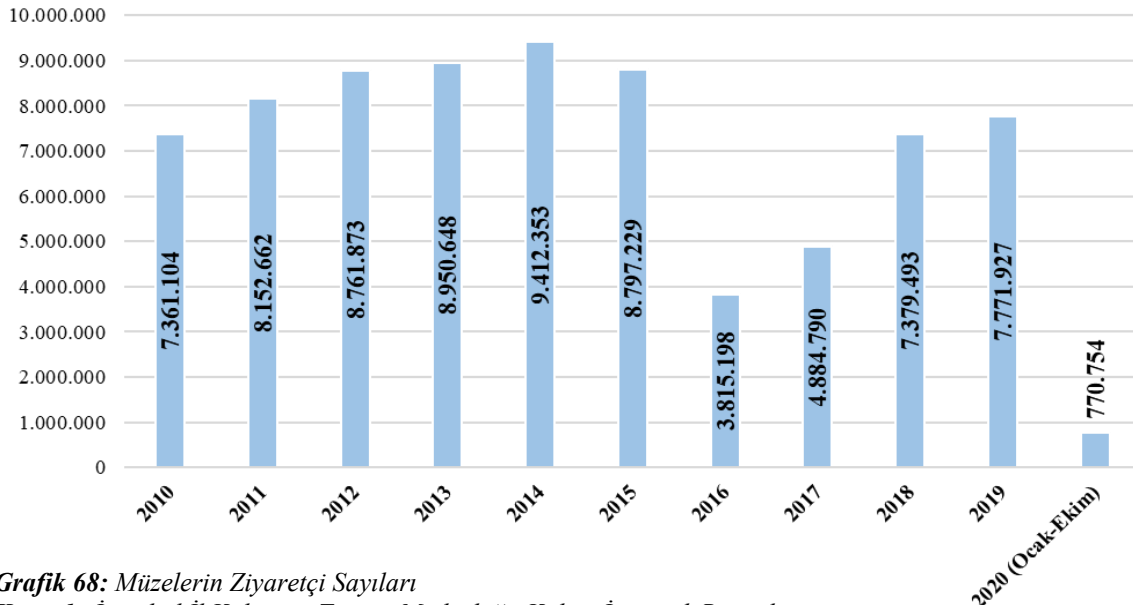
*Ayasofya Müzesi Müdürlüğü, Ayasofya-i Kebir Camii olarak 10 Temmuz 2020 tarihinde ve Kariye Müzesi 28.10.2020 tarihinde Diyanet İşleri Başkanlığına devredilmiştir.

**Topkapı Sarayı Müzesi Milli Saraylar Başkanlığına devredildiğinden 2019 yılı Eylül ayına kadarki verileri kapsamaktadır

Tablo 154: Müzelerin Ziyaretçi Sayıları

Kaynak: İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür İstatistik Raporları

Müze Ziyaretçi Sayıları

Grafik 68: Müzelerin Ziyaretçi Sayıları

Kaynak: İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür İstatistik Raporları

15.3. Kütüphane Kitap Sayıları;

İstanbul ili halk kütüphanelerindeki kitap sayısında 2020 yılında yüzde 41,73 artış oldu.

Okuma kültürünün, ülkelerin gelişmişlik düzeyi ile doğrudan ilişkili önemli göstergelerden biri olması sebebiyle ildeki kütüphane ve kütüphanelerdeki kitap sayısının artırılması önemlidir. İstanbul ilinde Halk Kütüphanelerinde yer alan kitap sayılarına bakıldığında, 650 bin 95 kitap aratarak 2 milyon 207 bin 815 oldu.

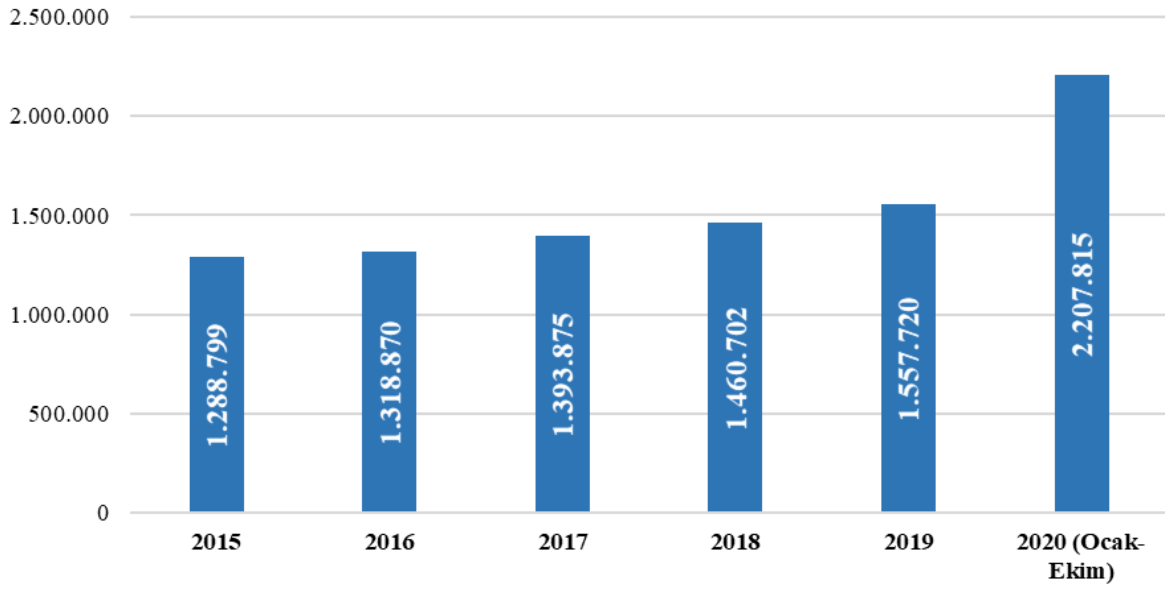
2020 yılında Beyazıt Devlet Kütüphanesi 1 milyon 556 bin 633 kitap sayısı ile en fazla kitabın bulunduğu kütüphanedir. En az kitabın bulunduğu kütüphane ise 2 bin 483 kitapla Heybeliada Halk Kütüphanesidir.

S.NO:	KÜTÜPHANE ADI	2019	2020
			(Ocak-Ekim)
1.	AVCILAR İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	17.835	17.682
2.	BAHÇELİEVLER SIYA VUŞPAŞA ÇOCUK KÜTÜPHANESİ	12.832	11.848
3.	BAKIRKÖY RIFAT ILGAZ İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	37.372	37.372
4.	BAYRAMPAŞA OĞUZHAN HALK KÜTÜPHANESİ	14.615	14.615
5.	BEYAZIT DEVLET KÜTÜPHANESİ	899.713	1.556.633
6.	BEYKOZ KEMALİTTİN TUĞCU İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	10.135	9.826
7.	BÜYÜKADA HALK KÜTÜPHANESİ	10.706	8.770
8.	HEYBELİADA HALK KÜTÜPHANESİ	8.139	2.483
9.	BÜYÜKÇEKMECE MİMAR SİNAN HALK KÜTÜPHANESİ	10.589	10.589
10.	ÇATALCA İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	17.875	18.639
11.	KÂĞITHANE MEHMET AKİF ERSOY İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	30.618	30.794
12.	ÇAĞLA YAN HALK KÜTÜPHANESİ	8.368	8.361
13.	SEYRANTEPE HALK KÜTÜPHANESİ	13.686	13.686
14.	FATİH REFİK HALİT KARAY İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	25.464	24.779
15.	GAZİOSMANPAŞA İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	25.777	25.759
16.	GÜNGÖREN İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	10.035	10.035
17.	KADIKÖY AZİZ BERKER İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	36.841	34.052
18.	BOSTANCI SERAP SEDAT ÇOCUK KÜTÜPHANESİ	12.914	12.533
19.	ÖMER FARUK TOPRAK HALK KÜTÜPHANESİ	14.452	14.450
20.	KARTAL İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	38.213	38.213
21.	17 NİSAN HALK KÜTÜPHANESİ	14.076	14.076
22.	KÜÇÜKÇEKMECE İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	8.287	9.161
23.	MAHMUTBEY İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	8.565	8.565
24.	MALTEPE İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	26.474	26.485
25.	ORHAN KEMAL İL HALK KÜTÜPHANESİ	53.094	53.356
26.	AHMET HAMDİ TANPINAR EDEBİYAT MÜZE KÜTÜPHANESİ	9.021	8.156
27.	İSTANBUL HAVALİMANI KÜTÜPHANESİ	2.770	2.770
28.	İSTANBUL AKYAKA PARK AVM KÜTÜPHANESİ	faaliyette değil	faaliyette değil
29.	PENDİK İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	20.181	20.274
30.	SEFAKÖY HALK KÜTÜPHANESİ	11.914	11.841
31.	SİLİVRİ İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	25.616	28.390
32.	SULTANBEYLİ İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	11.801	11.803
33.	ŞİLE İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	14.485	14.485
34.	ÜSKÜDAR ŞEMSİPAŞA İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	29.296	29.296
35.	ÇİNLİ ÇOCUK KÜTÜPHANESİ	13.324	13.324
36.	MİHRİMAH SULTAN ÇOCUK KÜTÜPHANESİ	13.293	13.234
37.	SELİMİYE ÇOCUK KÜTÜPHANESİ	16.736	16.736
38.	ZEYTİNBURNU İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	14.045	14.044
39.	PROF.DR. FUAT SEZGİN VE DR. URSULA SEZGİN BİLİMLER TARİHİ KÜTÜPHANESİ	8.563	10.700
TOPLAM		1.557.720	2.207.815

Tablo 155: Kütüphane Kitap Sayıları

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, (2015-2020) Kitap Sayıları, <https://istanbul.ktb.gov.tr>, [Ziy. Tar.:26.05.2021]

Kütüphanelerdeki Kitap Sayıları

Grafik 69: Kütüphanelerdeki Kitap Sayıları

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, (2015-2020) Kitap Sayıları,

15.4. Kütüphanelerin Üye Sayıları;

İstanbul ilinde kütüphane üye sayısında yüzde 12,42 artış oldu.

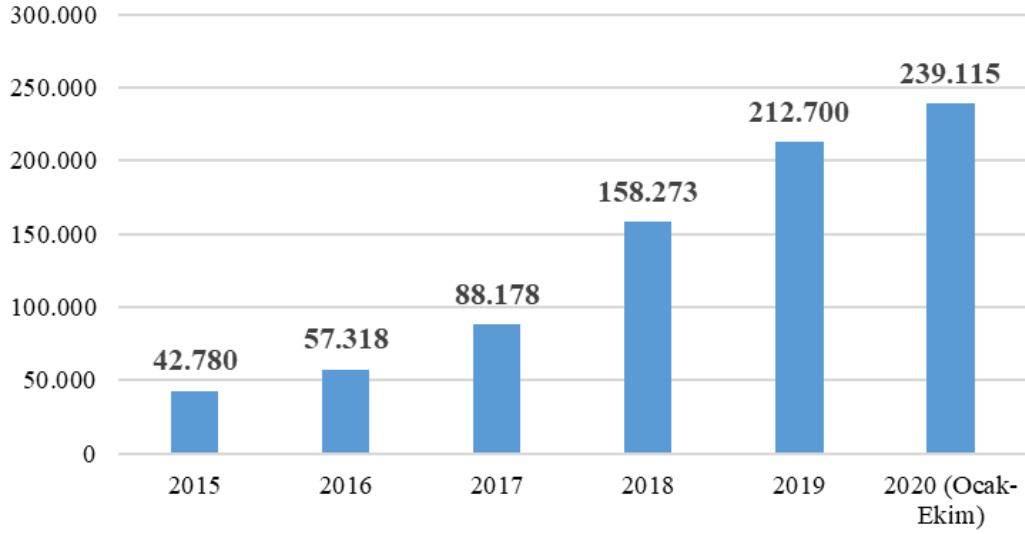
2019-2020 yılları arasında kütüphanelere üye olan kişi sayıları incelendiğinde, 2020 yılında üye sayısı en fazla olan kütüphane, 39 bin 172 üye sayısı ile Orhan Kemal Halk Kütüphanesidir. Daha sonra ise 18 bin 906 üye sayısı ile Üsküdar Şemsipaşa Halk Kütüphanesi ve 18 bin 736 üye sayısı ile Gaziosmanpaşa İlçe Halk Kütüphanesi gelmektedir.

S.NO:	KÜTÜPHANE ADI	2019	2020
			(Ocak-Ekim)
1.	AVCILAR İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	14.077	15.749
2.	BAHÇELİEVLER SİYAVUŞPAŞA ÇOCUK KÜTÜPHANESİ	6.853	7.611
3.	BAKIRKÖY RIFAT ILGAZ İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	2.613	2.613
4.	BA YRAMPAŞA OĞUZHAN HALK KÜTÜPHANESİ	1.872	2.347
5.	BEYAZIT DEVLET KÜTÜPHANESİ	üyelik yok	üyelik yok
6.	BEYKOZ KEMALETİN TUĞCU İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	1.488	2.081
7.	BÜYÜKADA HALK KÜTÜPHANESİ	1.417	1.687
8.	HEYBELİADA HALK KÜTÜPHANESİ	geçici kapalı	2.160
9.	BÜYÜKÇEKMECE MİMAR SİNAN HALK KÜTÜPHANESİ	2.423	2.784
10.	ÇATALCA İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	4.544	4.835
11.	KÂĞITHANE MEHMET AKİF ERSOY İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	6.357	6.787
12.	ÇAĞLAYAN HALK KÜTÜPHANESİ	2.226	2.458
13.	SEYRANTEPE HALK KÜTÜPHANESİ	2.258	2.545
14.	FATİH REFİK HALİT KARAY İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	5.143	5.232
15.	GAZİOSMANPAŞA İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	17.505	18.736
16.	GÜNGÖREN İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	4.071	4.376
17.	KADIKÖY AZİZ BERKER İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	12.551	13.149
18.	BOSTANCI SERAP SEDAT ÇOCUK KÜTÜPHANESİ	1.211	1.326
19.	ÖMER FARUK TOPRAK HALK KÜTÜPHANESİ	2.996	3.260
20.	KARTAL İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	9.135	10.151
21.	17 NİSAN HALK KÜTÜPHANESİ	3.336	3.579
22.	KÜÇÜKÇEKMECE İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	6.652	7.483
23.	MAHMUTBEY İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	3.860	4.097
24.	MALTEPE İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	8.419	9.716
25.	ORHAN KEMAL İL HALK KÜTÜPHANESİ	35.849	39.172
26.	AHMET HAMDİ TANPINAR EDEBİYAT MÜZE KÜTÜPHANESİ	üyelik yok	üyelik yok
27.	İSTANBUL HAVALİMANI KÜTÜPHANESİ	537	1.420
28.	İSTANBUL AKYAKA PARK AVM KÜTÜPHANESİ	faaliyette değil	faaliyette değil
29.	PENDİK İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	6.780	7.428
30.	SEFAKÖY HALK KÜTÜPHANESİ	5.631	5.986
31.	SİLİVRİ İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	10.775	13.512
32.	SULTANBEYLİ İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	4.123	4.883
33.	ŞİLE İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	636	773
34.	ÜSKÜDAR ŞEMSİPAŞA İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	16.631	18.906
35.	ÇİNİLİ ÇOCUK KÜTÜPHANESİ	382	382
36.	MİHRİMAH SULTAN ÇOCUK KÜTÜPHANESİ	5.409	5.790
37.	SELİMİYE ÇOCUK KÜTÜPHANESİ	2.970	3.239
38.	ZEYTİNBURNU İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ	1.970	2.736
39.	PROF.DR. FUAT SEZGİN VE DR. URSULA SEZGİN BİLİMLER TARİHİ KÜTÜPHANESİ	üyelik yok	126
TOPLAM		212.700	239.115

Tablo 156: Kütüphanelerin Üye Sayıları

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, (2015-2020) Üye Sayıları, [Ziy. Tar.:26.05.2021]

Kütüphane Üye Sayıları

Grafik 70: Kütüphanelerin Üye Sayıları

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, (2015-2020) Üye Sayıları, [Ziy. Tar.:26.05.2021]

15.5. Taşınmaz Kültür Varlıkları;

İstanbul ilinde taşınmaz kültür varlıkları 32 bin 638 oldu.

YAPI ADI	ADET
Korunmaya Alınan Sokaklar	12
Anıt ve Abideler	81
İdari Yapılar	572
Kültürel Yapılar	2.544
Şehitlikler	10
Askeri Yapılar	145
Endüstriyel ve Ticari Yapılar	647
Dinsel Yapılar	1.374
Mezarlıklar	858
Sivil Mimarlık Örneği	25.579
Kalıntılar	816
TOPLAM	32.638

Tablo 157: Taşınmaz Kültür Varlıkları

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, İllere Göre Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı İstatistiği. [Ziy.Tar.:26.05.2021]

15.6. İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçi Sayıları;

Dünyanın en büyük 14. Metropolü olan İstanbul büyük bir turizm potansiyeline sahiptir. İstanbul ili hem tarihi hem kültürel anlamda dünyanın en büyük turizm merkezlerinin başında gelmektedir.

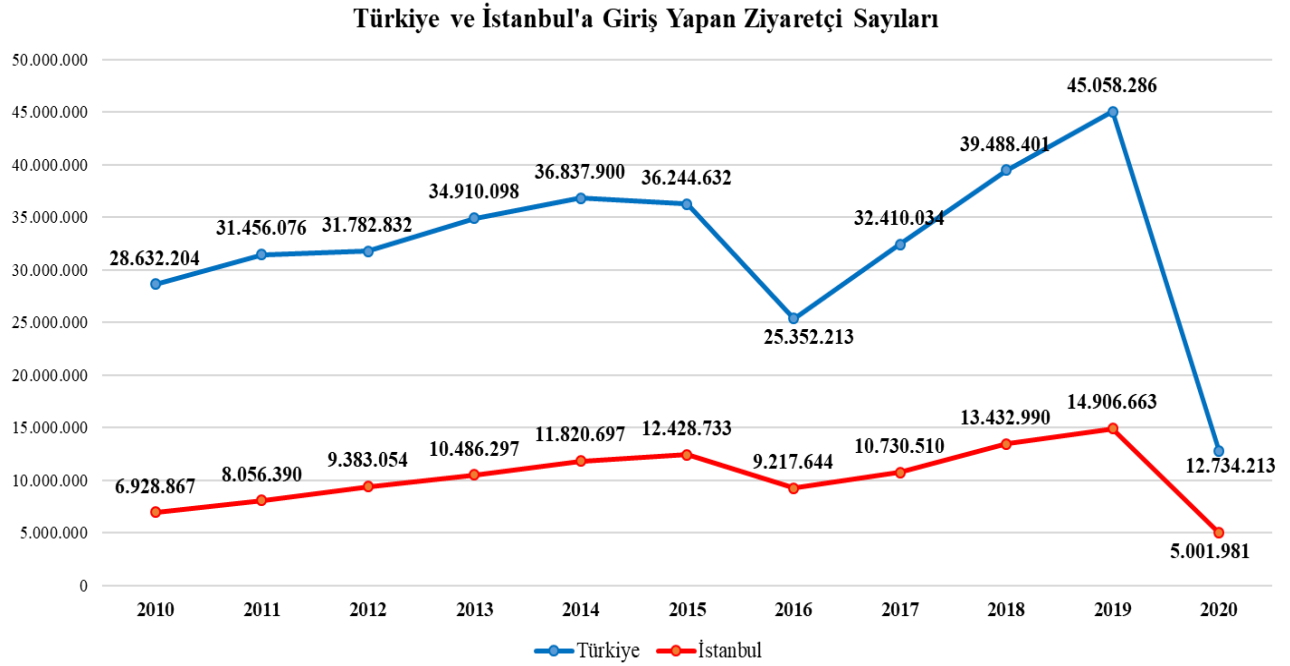
İstanbul ilinde 2020 yılında ilimize gelen yabancı turist sayısında yüzde 66,44 azalma oldu.

İstanbul'daki sınır kapıları olan İstanbul, Atatürk ve Sabiha Gökçen Havalimanları ile Haydarpaşa, Pendik, Tuzla, Zeytinburnu, Ambarlı ve Karaköy limanlarından 2020 yılı itibariyle giriş yapan yabancı ziyaretçi sayısı 5 milyon 1 bin 981'dir. Bir önceki yıl ile karşılaştığımızda Covid-19 pandemisinin de etkisiyle yüzde 66,44 oranında bir azalma olduğu görülmektedir.

2019	2020	Değişim Oranı
14.906.663	5.001.981	-66,44

Tablo 158: İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçi Sayıları

Kaynak: İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü/Aralık 2020 İstanbul Turizm İstatistikleri Raporu. [Ziy.Tar.:05.07.2021]

Grafik 71: Türkiye ve İstanbul'a Giriş Yapan Ziyaretçi Sayıları

Kaynak: İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü/Aralık 2020 İstanbul Turizm İstatistikleri Raporu.

15.7. İstanbul'a gelen yabancı ziyaretçilerin sınır kapılarına göre dağılımı;

İstanbul iline havayolu ile gelen yabancıların yüzde 69,44'ü İstanbul havalimanını kullanmıştır.

İstanbul'daki sınır kapıları olan İstanbul, Atatürk ve Sabiha Gökçen Havalimanları ile Haydarpaşa, Pendik, Tuzla, Zeytinburnu, Ambarlı ve Karaköy limanlarından Havayolu ile gelen yabancıların yüzde 69,44'ü İstanbul Havalimanını, yüzde 29,75'i Sabiha Gökçen Havalimanını kullanmışlardır.

2020	Atatürk Havalimanı (H)	S. Gökçen Havalimanı (H)	İstanbul Havalimanı (H)	Haydarpaşa (D)	Karaköy (D)	Sarayburnu (D)	Marmara (D)	Tuzla (D)	Pendik (D)	Ambarlı (D)	Zeytinburnu (D)	Toplam
Ocak	1.445	280.703	731.855	151	3	0	3	1.480	46	519	829	1.017.034
Şubat	789	269.526	689.147	113	0	0	0	1.372	51	355	798	962.151
Mart	851	110.384	261.475	68	0	0	9	678	2	71	563	374.101
Nisan	256	0	669	7	0	0	0	14	0	3	11	960
Mayıs	366	46	356	39	0	0	0	31	0	3	6	847
Haziran	825	21.944	42.032	75	0	0	6	1.286	54	61	442	66.725
Temmuz	1.442	102.208	193.990	61	0	0	45	2.169	109	183	1.723	301.930
Ağustos	1.257	138.397	293.598	87	0	0	39	1.439	63	164	1.154	436.198
Eylül	1.417	132.786	323.714	210	0	0	8	1.176	99	133	1.127	460.670
Ekim	1.631	167.277	361.239	255	0	0	22	1.704	116	146	1.015	533.405
Kasım	1.242	131.688	303.960	375	0	0	21	1.257	77	305	995	439.920
Aralık	785	132.942	271.482	360	0	0	7	1.248	81	127	1.008	408.040
TOPLAM	12.306	1.487.901	3.473.517	1.801	3	0	160	13.854	698	2.070	9.671	5.001.981

Tablo 159: İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Sınır Kapılarına Göre Dağılımı

Kaynak: İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü/Aralık 2020 İstanbul Turizm İstatistikleri Raporu. [Ziy.Tar.:05.07.2021]

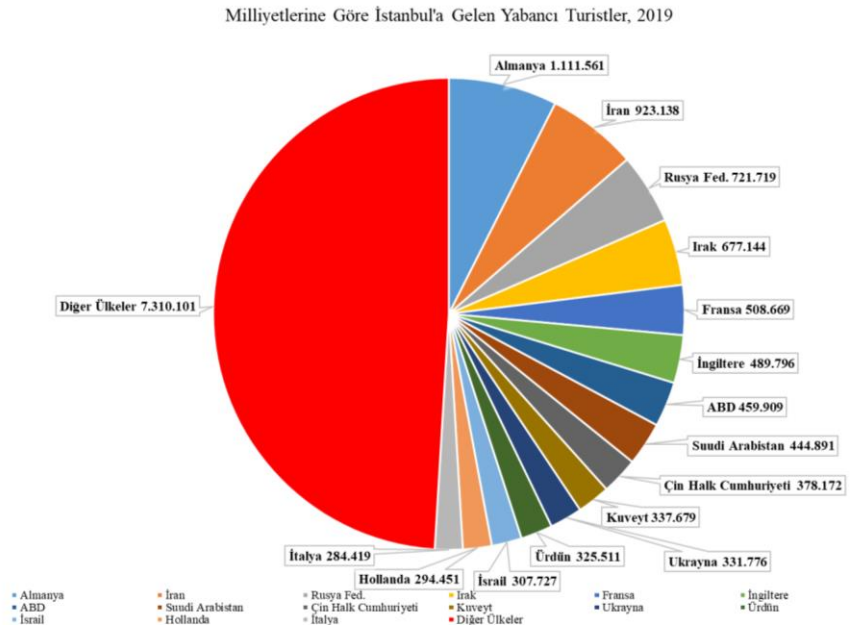

Milliyetlerine göre İstanbul'a gelen yabancı ziyaretçiler;

İstanbul'a en çok gelen yabancı turist yüzde 12,54 ile Rusya oldu.

2020 yılında İstanbul'a gelen toplam yabancı ziyaretçi sayısının en yüksek oranını yüzde 12,54 ile Rusya Federasyonu vatandaşı ziyaretçiler oluşturmaktadır. Bu ziyaretçileri sırasıyla; Almanya yüzde 7,56, İran yüzde 5,80, Fransa yüzde 5,31, Ukrayna yüzde 4,78, İngiltere (Birleşik Krallık) yüzde 3,28, Hollanda yüzde 3,00, Amerika Birleşik Devletleri yüzde 2,88, Azerbaycan yüzde 2,85, Irak yüzde 2,84, Libya yüzde 2,63, Özbekistan yüzde 2,30, Suriye yüzde 1,72, Tunus yüzde 1,64, Belçika yüzde 1,63 ve bunu Diğer Ülkeler yüzde 39,24 ile izlemektedir.

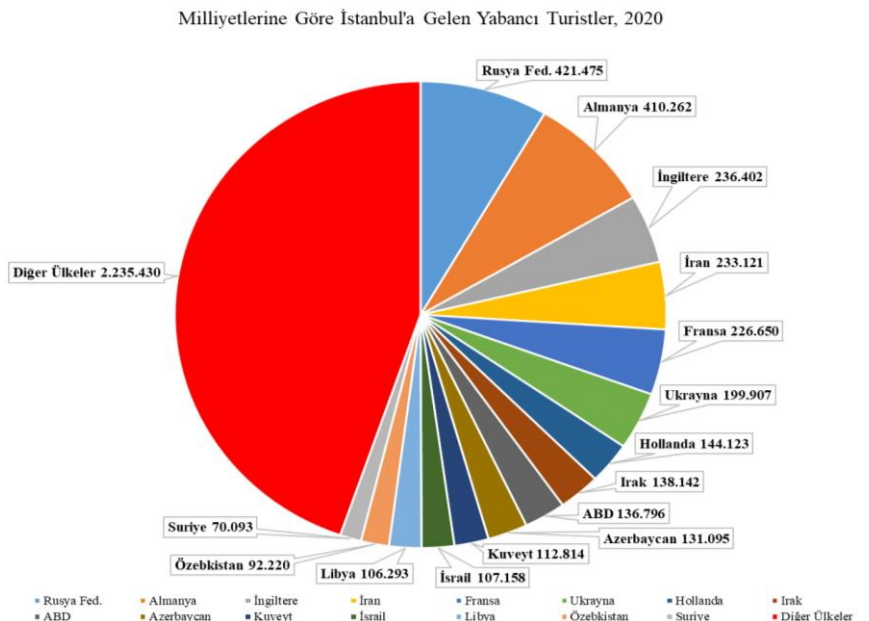
Uyruk	2019
Almanya	1.111.561
İran	923.138
Rusya Fed.	721.719
Irak	677.144
Fransa	508.669
İngiltere	489.796
ABD	459.909
Suudi Arabistan	444.891
Çin Halk Cumhuriyeti	378.172
Kuveyt	337.679
Ukrayna	331.776
Ürdün	325.511
İsrail	307.727
Hollanda	294.451
İtalya	284.419
Diğer Ülkeler	7.310.101
TOPLAM	14.906.663

Grafik 72: Milliyetlerine Göre İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçiler

Kaynak: İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü/Aralık 2019 İstanbul Turizm İstatistikleri Raporu.

Uyruk	2020
Rusya	421.475
Almanya	410.262
İngiltere	236.402
İran	233.121
Fransa	226.650
Ukrayna	199.907
Hollanda	144.123
Irak	138.142
ABD	136.796
Azerbaycan	131.095
Kuveyt	112.814
İsrail	107.158
Libya	106.293
Özbekistan	92.220
Suriye	70.093
Diğer Ülkeler	2.235.430
TOPLAM	5.001.981

Grafik 78: Milliyetlerine Göre İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçiler

Kaynak: İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü/Aralık 2020 İstanbul Turizm İstatistikleri Raporu.

15.8. Konaklama Tesisleri;

İstanbul ilinde turizm işletme belgeli yeme içme ve eğlence tesislerinin kapasitesi yüzde 6,78 arttı.

İstanbul ilinde turizm işletme belgeli yeme içme ve eğlence tesislerinin kapasitelerine bakıldığında bir önceki yıla göre yüzde 6,78 artarak 2020 yılında 143 bin 919 olduğu gözlemlendi.

TESİS TÜRÜ	2019		2020	
	SAYI	KAPASİTE	SAYI	KAPASİTE
TURİZM İŞLETME BELGELİ YEME-İÇME VE EĞLENCE TESİSİ	735	134.776	806	143.919

Tablo 160: Turizm İşletme Belgeli Yeme, İçme ve Eğlence Tesisleri

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü /İl Brifingi

İstanbul ilinde turizm yatırım belgeli yeme içme ve eğlence tesislerinin kapasitesinde yüzde 12,38 artış oldu.

Turizm yatırım belgeli yeme-içme ve eğlence tesislerinin kapasitelerine bakıldığında, bir önceki yıla göre yüzde 12,38 artarak 2020 yılında 7 bin 351 olduğu gözlemlendi.

TESİS TÜRÜ	2019		2020	
	SAYI	KAPASİTE	SAYI	KAPASİTE
TURİZM YATIRIM BELGELİ YEME-İÇME VE EĞLENCE TESİSİ (*)	12	6.541	13	7.351

Tablo 161: Turizm Yatırım Belgeli Yeme İçme ve Eğlence Tesisleri

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü /İl Brifingi

İstanbul ilinde işletme belgeli konaklama tesislerinde yüzde 5,07 artış oldu.

Turizm işletme belgeli konaklama tesislerinin kapasitelerine bakıldığında, bir önceki yıla göre yüzde 5,07 artarak 2020 yılında 127 bin 547 oldu.

TESİS TÜRÜ	2019		2020	
	SAYI	KAPASİTE	SAYI	KAPASİTE
TURİZM İŞLETME BELGELİ KONAKLAMA TESİSİ	-	121.391	641	127.547

Tablo 162: İşletme Belgeli Konaklama Tesisleri

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü /İl Brifingi

İstanbul ilinde turizm yatırım belgeli konaklama tesisinde yüzde 6,06 azalma oldu.

Turizm yatırım belgeli konaklama tesisi kapasitesine bakıldığında, bir önceki yıla göre yüzde 6,06 azalarak 2020 yılında 19 bin 264 olduğu gözlemlendi.

TESİS TÜRÜ	2019		2020	
	SAYI	KAPASİTE	SAYI	KAPASİTE
TURİZM YATIRIM BELGELİ KONAKLAMA TESİSİ (*)	101	20.506	79	19.264

Tablo 163: Turizm Yatırım Belgeli Konaklama Tesisleri

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü /İl Brifingi

İstanbul ilinde belediye belgeli konaklama tesisinde yüzde 30,79 artış oldu.

Belediye belgeli konaklama tesisi kapasitesine bakıldığında, bir önceki yıla göre yüzde 30,79 artarak 2020 yılında 81 bin 898 olduğu gözlemlendi.

TESİS TÜRÜ	2019		2020	
	SAYI	KAPASİTE	SAYI	KAPASİTE
BELEDİYE BELGELİ KONAKLAMA TESİSİ YATAK SAYISI	-	62.620	-	81.898

Tablo 164: Belediye Belgeli Konaklama Tesisleri

Kaynak: İstanbul Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü /İl Brifingi

SONUÇ

Çalışmamızda TÜİK'ten ve ilgili kurumlardan alınan veriler çerçevesinde İstanbul'un sosyo-ekonomik analizi yapılarak tespit edilen parametreler düzeyinde 2019-2020 dönemine ilişkin veriler karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiş olup Açık Kapı birimlerinin ilimizdeki hizmetleri sonucu elde edilen veriler değerlendirilmiştir.

Demografik Göstergeler

- 2020 yılında İstanbul nüfusu bir önceki yıla göre yüzde 0,37 oranında azalarak 15 milyon 462 bin 452 kişi oldu. İstanbul'da ikamet eden yabancı nüfus bir önceki yıla göre yüzde 24,58 oranında azalarak 450 bin 584 kişiye düştü.
- İstanbul'da nüfusu en fazla olan ilçelere bakıldığında ilk sırada Esenyurt ikinci sırada Küçükçekmece üçüncü sırada ise Bağcılar ilçesi olduğu gözlemlendi.
- 2020 yılında canlı doğan bebek sayısı yüzde 7,85 azaldı. Canlı doğan bebek sayısı ilçelere göre incelendiğinde 2020 yılında canlı doğan bebek sayısı en yüksek olan ilçe Esenyurt ilçesidir.
- İstanbul'un aldığı göçün verdiği göçten az olması nedeniyle 2020 yılında net göç negatiftir. İstanbul, iller düzeyinde en fazla göçü Kocaeli ve Tekirdağ illerine verirken en fazla göçü ise Tokat ve Ankara illerinden aldı. Yurt dışından en fazla göç alan ilçe Esenyurt iken yurt dışına en fazla göç veren ilçe ise Fatih ilçesidir.
- İstanbul'da canlı doğan bebek sayısının azalması, pandemi nedeniyle ölüm sayısının artması ile net göç hızının negatif olması, nüfus artış hızında bir önceki yıla göre binde -3,67 oranında düşüşe sebep olmuştur.
- Yüzölçümü 5 bin 196 km² olan İstanbul ilinde nüfus yoğunluğunun bir önceki yıla göre 11 kişi azalarak 2 bin 976 kişi olduğu görülmüştür. İlçelerdeki nüfus yoğunluğuna bakıldığında ilk sırada Gaziosmanpaşa ikinci sırada Güngören üçüncü sırada Bahçelievler ilçesi bulunmaktadır.

Açık Kapı Başvuruları

- Covid-19 pandemisi, Türkiye'de ilk koronavirüs vakasının tespit edildiği 11 Mart 2020'nin hemen sonrasında, hastalığa yakalananları fiziksel olarak etkilediği kadar toplumun genelinde özellikle de kırılgan gruplarda sosyo-ekonomik ve psikolojik sorunlara neden olmuştur. Bu nedenle ilimizde Açık Kapı birimlerine yapılan başvurular bir önceki yıla göre yüzde 7.539 artışla 2020 yılında 871 bin 761 başvuruya ulaşmıştır. Yapılan 871 bin 761 başvuru sayısının yüzde 34,39'unu sosyal hizmetler, yüzde 19,04'ünü valilik/kaymakamlık sosyal yardım, yüzde 18,61'ini de valilik hizmetleri oluşturmaktadır.
- Açık kapı başvurularının sektör dağılımına bakıldığında da İstanbul Açık Kapı birimlerine yapılan 39 sektörden en fazla başvuruyu çalışmayan kişiler oluşturmaktadır.

Sosyal Hizmetler ve Sosyal Yardım

- Ortalama hanehalkı sayısı bir önceki yıla göre 0,06 puanlık azalış ile 4 milyon 596 bin 419 oldu. Ortalama hanehalkı büyüklüğünün en yüksek olduğu ilçe Esenyurt ilçesidir.
- İlimizde yalnız yaşayan fertlerden oluşan tek kişilik hanehalklarına bakıldığında bir önceki yıla göre yüzde 7,99 artarak 825 bin 457 kişiye yükseldi.
- 2020 yılında yıllık hanehalkı gelirinin en yüksek olduğu ilçe Beşiktaş oldu ve bu ilçeyi Kadıköy ve Bakırköy izledi. Yıllık hanehalkı gelirinin en düşük olduğu ilçe Arnavutköy oldu bu ilçeyi Çatalca ve Sultanbeyli ilçeleri izlemiştir.
- İstanbul'da okuma yazma bilmeyen kadın sayısının en yüksek olduğu ilçenin Esenyurt ilçesi olduğu görülmektedir.
- İl Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından 2020 yılında 74 bin 142 kişiye maddi yardım, 274 bin 355 kişiye gıda yardımı, 59 bin 676 kişiye engelli aylığı, 51 bin 863 kişiye yaşlı aylığı, 103 kişiye silikozis aylığı ve 8 bin 823 evsiz vatandaşa yardım yapılmış olup ilimizde en fazla engelli aylığı ve yaşlı aylığı alan ilçe ise Esenyurt ilçesi olmuştur.
- Ayrıca Açık Kapı birimlerine yapılan sosyal hizmet ve sosyal yardım başvurularının en yüksek olduğu ilçe Esenyurt ilçesidir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Göstergeleri

- İstanbul ilinde işsizlik oranı 0,2 puanlık azalış ile yüzde 14,7 seviyesinde gerçekleşti. İstihdam oranı ise 4,1 puanlık azalış ile yüzde 44,8 oldu.
- Açık Kapı birimlerine yapılan Çalışma ve Sosyal Güvenlik başlıklı başvuruların en yüksek olduğu ilçe Esenyurt ilçesidir.

Eğitim Göstergeleri

- İstanbul ilinde örgün eğitim veren 6 bin 581 okul, 103 bin 619 derslik, 154 bin 417 öğretmen bulunmaktadır.
- Açık Kapı birimlerine yapılan Eğitim başlıklı başvuruların en yüksek olduğu ilçe Esenyurt ilçesidir.

Sağlık Göstergeleri

- İstanbul ilinde 43 bin 871 hekim, 237 hastane ve 46 bin 443 yatak sayısı mevcut olup bir önceki yıla göre artış görülmektedir.
- Açık Kapı birimlerine yapılan Sağlık başlıklı başvuruların en yüksek olduğu ilçe Küçükçekmece ilçesidir.

Ekonomi ve Sanayi Göstergeleri

- İstanbul ilinde ihracatta 3,95% azalma, ithalatta 20,16% artma olduğu görülmektedir.

- Açık Kapı birimlerine yapılan Ekonomi ve Sanayi başlıklı başvuruların en yüksek olduğu ilçe Esenyurt ilçesidir.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık ile Orman ve Su İşleri Göstergeleri

- İstanbul ilinde bir önceki yıla göre tarım alanlarında yüzde 8,71, ekilen alanlarda yüzde 2,72, nadasa bırakılan alanlarda da yüzde 74,40 azalma olduğu görülmektedir.
- İstanbul ilinde bir önceki yıla göre kümes hayvanları sayısında yüzde 30,12 azalma, küçükbaş hayvan sayısında yüzde 10,91 artma, büyükbaş hayvan sayısında yüzde 3,24 artma olduğu görülmektedir.
- İstanbul ilinde 283 bin 130 hektar ormanlık alan bulunmaktadır.
- Açık Kapı birimlerine yapılan Gıda, Tarım ve Hayvancılık ile Orman ve Su İşleri başlıklı başvuruların en yüksek olduğu ilçe Esenyurt ilçesidir.

Gençlik ve Spor Göstergeleri

- İstanbul ilinde lisanslı sporcu sayısında, 2020 yılında bir önceki yıla göre yüzde 2,32 azalma olduğu görülmektedir.
- Açık Kapı birimlerine yapılan Gençlik ve Spor başlıklı başvuruların en yüksek olduğu ilçe Esenyurt ilçesidir.

Din Hizmetleri Göstergeleri

- İstanbul İl Müftülüğünden alınan verilere göre, İstanbul'da toplam 3 bin 538 cami bulunmaktadır. İl genelinde cami sayısına bakıldığında ilk sırada 350 cami ile Fatih ilçesi bulunmaktadır. 957 bin 398 kişinin yaşadığı İstanbul'un en kalabalık ilçesi Esenyurt'ta ise 84 cami bulunmakta ve bu ilçede 11 bin 398 kişiye bir cami düşmektedir.
- Açık Kapı birimlerine yapılan Din Hizmetleri başlıklı başvuruların en yüksek olduğu ilçe Esenyurt ilçesidir.

Kültür ve Turizm Göstergeleri

- İstanbul ilinde 2020 yılında gelen yabancı turist sayısında yüzde 66,44'lük azalma olduğu görülmektedir.
- Açık Kapı birimlerine yapılan Kültür ve Turizm başlıklı başvuruların en yüksek olduğu ilçe Sarıyer ilçesidir.